

Chulalongkorn University

Chula Digital Collections

Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)

2020

การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อ เสริมสร้างทักษะ เครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา

กัญฐิตา โกมลขันธ์
คณะครุศาสตร์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd>

 Part of the [Other Education Commons](#)

Recommended Citation

โกมลขันธ์, กัญฐิตา, "การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะ เครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา" (2020). *Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD)*. 4233.
<https://digital.car.chula.ac.th/chulaetd/4233>

This Thesis is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Chulalongkorn University Theses and Dissertations (Chula ETD) by an authorized administrator of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะ
เครื่องกระทบชั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา



น.ส.กัญญ์ริตา โกมลพันธุ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2563

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

DEVELOPMENT OF BODY PERCUSSION LEARNING ACTIVITIES USING THAI CHILDREN
SONGS TO PROMOTE PERCUSSION BASIC SKILLS FOR ELEMENTARY TEACHERS



Miss Kanthita Komolphan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Music Education
Department of Art, Music, and Dance Education
FACULTY OF EDUCATION
Chulalongkorn University
Academic Year 2020
Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทย สำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะ เครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน สำหรับครูประถมศึกษา
โดย	น.ส.กัญฐิตา โกมลพันธุ์
สาขาวิชา	ดนตรีศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชฎาลัมพ์ก์ เหล่าวานิช

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

----- คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุชีวะ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

----- ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ยุทธนา ฉัพพรรณรัตน์)

----- อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชฎาลัมพ์ก์ เหล่าวานิช)

----- กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ตระการรุ่ง)

กัญฐิตา โกมลพันธุ์ : การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะ เครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา . (DEVELOPMENT OF BODY PERCUSSION LEARNING ACTIVITIES USING THAI CHILDREN SONGS TO PROMOTE PERCUSSION BASIC SKILLS FOR ELEMENTARY TEACHERS) อ.ที่ปรึกษา
หลัก : ผศ. ดร.วิษณุวัฒน์ เหล่าวานิช

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะสำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา เพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานโดยใช้เพลงไทย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงพัฒนา 6 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การสำรวจความต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน 3) การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบเก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล 4) การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน 5) การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน โดยมีกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ 1) ครูดนตรีที่รู้จักร่างกายสร้างจังหวะจำนวน 30 คน 2) ผู้เชี่ยวชาญการสอนเครื่องกระทบจำนวน 4 คน 3) ผู้เชี่ยวชาญการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กจำนวน 3 คน และ 6) การสรุปผลการวิจัย อภิปราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสำรวจความต้องการจำเป็นการใช้กิจกรรมดนตรีสำหรับครู แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ แบบประเมินมาตรฐานค่า

ผลการวิจัยพบว่า ชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการของครูดนตรีในการเป็นตัวอย่างสื่อการจัดการเรียนรู้ด้านพื้นฐานจังหวะและด้านทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปพัฒนาการสอน และเป็นอีกหนึ่งกิจกรรมดนตรีทางเลือกสำหรับครูดนตรีระดับชั้นประถมศึกษา โดยชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยจัดทำมีรูปแบบเป็นหนังสือประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) โครงการสอนระยะยาว 2) แผนการสอนรายคาบ 3) เนื้อหาดนตรี ได้แก่ สารทางดนตรี ด้านต่างๆ ที่ประกอบด้วยโน้ตรูปแบบทำนองและโน้ตรูปแบบจังหวะ และ ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานที่ประกอบด้วยการเลือกใช้มือ และซิงเกิล สโตรคโวล และ 4) บทเพลงไทย ซึ่งถูกเรียบเรียงขึ้นใหม่และจัดเรียงเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน โดยชุดกิจกรรมได้ผ่านการประเมินจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

สาขาวิชา ดนตรีศึกษา
ปีการศึกษา 2563

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก

6183303627 : MAJOR MUSIC EDUCATION

KEYWORD: Music Activities / Body Percussion Activities / Thai Songs / Thai Children's Games /
Percussion Basic Skills

Kanthita Komolphan : DEVELOPMENT OF BODY PERCUSSION LEARNING ACTIVITIES USING
THAI CHILDREN SONGS TO PROMOTE PERCUSSION BASIC SKILLS FOR ELEMENTARY
TEACHERS. Advisor: Asst. Prof. VITCHATALUM LAOVANICH, Ph.D.

This research aimed at developing body percussion learning activities for elementary students in order to promote percussion basic skills by using Thai songs. The methodology of this development research has 6 procedure as follows 1) Problem Analysis: study documents, theories, concepts and related research work. 2) Survey on the needs of body percussion learning activities using Thai children songs to promote percussion basic skills 3) Interview the experts to examine, collect data, and analyze data 4) Develop body percussion learning activities using Thai children songs to promote percussion basic skills 5) Quality inspection on body percussion learning activities using Thai children songs to promote percussion basic skills with the group of samples which are (1) 30 Music teachers who know body percussion (2) 4 percussion experts (3) 3 music activities for children experts and last 6) Summarization of research findings, discussion of research tools including the survey of music activities for teachers' need, an expert interview form and an estimation measure form.

The research found that a series of activities developed by the researcher has met the needs of music teachers to exemplify basic learning management materials, rhythm and basic percussion skills to develop teaching which is another alternative music activity for elementary school music teachers. Researchers has developed it into books consists of 4 elements as follows 1) Long-term teaching project 2) Lesson plan 3) Musical content which are (1) Music knowledge including Melodic Pattern and Rhythmic Pattern (2) percussion basic skills consist of Sticking and Single Stroke Rolls and 4) Thai children songs which are recompiled and arranged to suit the learners' development. This learning activities set was evaluated by a group of experts in very good criteria.

Field of Study: Music Education

Student's Signature

Academic Year: 2020

Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่มอบทุนสนับสนุนจากหน่วยปฏิบัติการวิจัย (RU) วัฒนธรรมสยามศึกษา: การวิจัยและนวัตกรรมสังคม และโครงการวิจัยทางศิลปวัฒนธรรม (761008-03AC) กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ หน่วยปฏิบัติการวิจัยสืบสานพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ด้านวัฒนธรรมและระบบเสียงดนตรี

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ด้วยความเมตตาของ ผศ.ดร.วิชุลลัมภ์ เหล่าวานิช รศ.ดร.ยุพธนา ฉัยพรรณรัตน์ และ ผศ.ดร.สมชัย ตระการรุ่ง ที่สละเวลาให้คำปรึกษาและช่วยปรับแก้กระบวนการทางความคิดของผู้วิจัยให้การจัดทำวิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์ ตลอดจนท่วงโยเอาใจใส่ผู้วิจัย อบรมสั่งสอนให้ผู้วิจัยมีความคิดก้าวหน้าเสมอ สิ่งที่ได้ทั้งหมดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์สาขาวิชาดนตรีศึกษาทุกท่านที่เอ็นดูและคอยเป็นห่วงผู้วิจัยเสมอมา โดยเฉพาะ ผศ.ดร. ดนินญา อุทัยสุข และ อ.ดร.ณัฐภูมิ บริบูรณ์วิริย์ ที่ได้ให้ความเมตตากรุณา ชี้แนะในการทำวิทยานิพนธ์ตั้งแต่เริ่มต้นและยังคอยเป็นห่วงผู้วิจัยเสมอ

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้เชี่ยวชาญทั้ง 7 ท่าน อาจารย์ ดร.วรรณภา ญาณวุฒิ ผศ.พนัส ต้องการพานิช ผู้ช่วยศาสตราจารย์เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม อาจารย์หยารัตน์ โสภณพงษ์ รศ.ดร.ณรุทธ์ สุทธจิตต์ ผศ. วิทยา ไกลทอง และ ผศ.พงษ์ชลดา ธรรมพิทักษ์กุล ที่กรุณาให้ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการสร้างชุดกิจกรรม และช่วยตรวจสอบข้อมูลทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้มีความสมบูรณ์ อีกทั้งยังเป็นกำลังใจผู้วิจัยเสมอมา และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างครุดนตรี 30 คน ที่สละเวลาทำแบบสำรวจและแบบประเมิน อีกทั้งยังคอยให้การตอบรับชุดกิจกรรมและให้ข้อเสนอแนะที่ดีแก่ผู้วิจัยทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างสรรค์ชุดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ขอบคุณเพื่อนๆ ที่ช่วยเรื่องคลิปวิดีโอและเพลงประกอบ ขอบคุณบักที่อัดเสียงให้ตั้งแต่ต้น ขอบคุณแบคที่สอนการใช้โปรแกรม Cubase ขอบคุณอิมและแฮมที่มาอัดเสียงให้ในโปรแกรม GarageBand ขอบคุณเบสที่ถ่ายวิดีโอและตัดต่อสวยที่สุด และน้องนิวที่สอนวิธีการใช้ Premier Pro ทำให้ทุกอย่างออกมาตามที่ต้องการ ขอขอบคุณนักเรียนและผู้ปกครองที่น่ารักทุกท่าน ทั้งที่โรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัยที่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่

ขอขอบคุณ พี่ๆ ที่น่ารักที่คอยให้คำปรึกษาทั้งพี่มิลค์ พี่นิก พี่มิกกี้ พี่หนึ่ง พี่เบน ที่อยู่ทุกช่วงเวลาและคอยเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณเอลล่า พี่ฝ้าย พี่จูน ที่เป็นทีปรึกษาด้านภาษาอังกฤษที่ดีมาก อีกทั้งขอบคุณความช่วยเหลือทั้งร่างกายแรงใจจาก เพลง แบงค์ โมเดิร์น นื่องมุก ณัช และเพื่อน พี่ น้อง ทุกคนที่เป็นกัลยาณมิตรที่ดี คอยให้กำลังใจ ให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยเสมอมา

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณครอบครัว คุณพ่อ คุณแม่ และพี่สาว ที่คอยให้การสนับสนุนผู้วิจัยอย่างเต็มที่ในทุกเรื่องรวมถึงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ครอบครัวเป็นเหมือนแรงบันดาลใจให้ผู้วิจัยมีกำลังใจในการสร้างสรรค์งานวิจัยต่อไป และขอขอบคุณผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิทยานิพนธ์เล่มนี้ทุกท่าน ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และจะเก็บความทรงจำที่ประทับใจนี้ไว้ตราบนานเท่านาน

กัญฐิตา โกมลพันธุ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....ค	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... ง	
กิตติกรรมประกาศ..... จ	
สารบัญ..... ฉ	
สารบัญตาราง..... ช	
สารบัญภาพ..... ฌ	
บทที่ 1 บทนำ..... 1	
ความเป็นมาและความสำคัญ..... 1	
คำถามการวิจัย..... 3	
วัตถุประสงค์ในการวิจัย..... 3	
ขอบเขต..... 3	
นิยามศัพท์..... 4	
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... 5	
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 7	
ตอนที่ 1 ชุดกิจกรรม..... 7	
ตอนที่ 2 ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion)..... 12	
ตอนที่ 3 เพลงไทยสำหรับเด็ก..... 22	
ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... 26	
ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย..... 31	
บทที่ 3 ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย..... 32	
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 42	

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ...	42
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทย สำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน	51
ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล	54
ตอนที่ 4 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้าง ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน	59
ตอนที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อ เสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน	84
ตอนที่ 6 ผลการสรุปผลการวิจัยและปรับปรุงแก้ไข	94
บทที่ 5 สรุปและอภิปรายผลการวิจัย	106
สรุปผลการวิจัย	107
อภิปรายผลการวิจัย	111
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	125
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญ	126
ภาคผนวก ข แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้ชุดกิจกรรม	128
ภาคผนวก ค แบบวิเคราะห์เพลงไทยและต้นแบบชุดกิจกรรม	133
ภาคผนวก ง แบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale)	136
ภาคผนวก จ ชุดรูปเล่มกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ	143
ประวัติผู้เขียน	217

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1	แบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก.....	37
ตารางที่ 2	แบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรีและต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน	38
ตารางที่ 3	แบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก.....	44
ตารางที่ 4	แบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรี.....	45
ตารางที่ 5	แบบวิเคราะห์ต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน.....	48
ตารางที่ 6	ความสำคัญของเนื้อหาสำหรับจัดทำชุดกิจกรรม	51
ตารางที่ 7	ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสำรวจความต้องการจำเป็น	52
ตารางที่ 8	วิเคราะห์แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ.....	84
ตารางที่ 9	ตารางวิเคราะห์แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก.....	87
ตารางที่ 10	ตารางวิเคราะห์แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรี.....	90

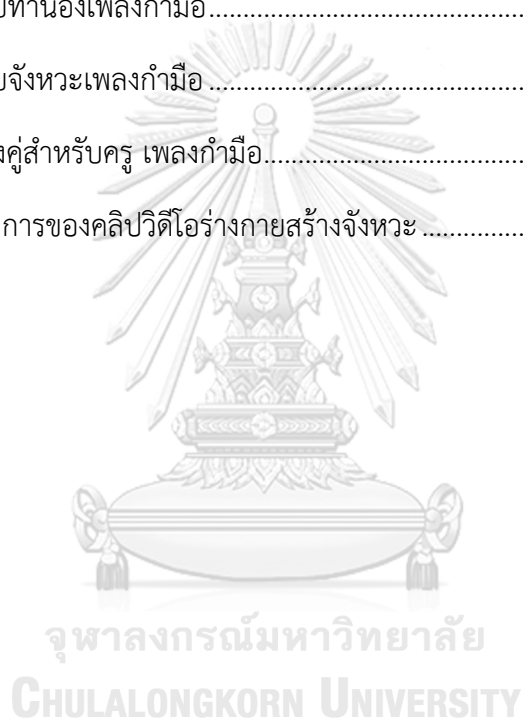
สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ 1 ภาพตัวอย่างการการตบมือแบบเสียงกลวง และการการตบมือแบบเสียงแบน.....	13
ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างการตบตัก.....	14
ภาพที่ 3 ภาพตัวอย่างการยำเท้า.....	14
ภาพที่ 4 ภาพตัวอย่างการตีตื้น.....	15
ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่าง การเลือกใช้มือ (Savage, 2001).....	18
ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่าง รูติเมนต์ หน้า 1 (Percussive Art Society, 1984).....	21
ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่าง รูติเมนต์ หน้า 2 (Percussive Art Society, 1984).....	21
ภาพที่ 8 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย.....	31
ภาพที่ 9 ภาพระดับความสูงต่ำของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะบนบรรทัด 5 เส้น.....	55
ภาพที่ 10 ภาพอธิบายสี่สันของความดังเบาของเสียง (Dynamics).....	55
ภาพที่ 11 ภาพพัฒนาการของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ.....	60
ภาพที่ 12 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้า โดยการตบมือครั้งแรก.....	61
ภาพที่ 13 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้า โดยการตบมือที่ถูกพัฒนา.....	61
ภาพที่ 14 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยการใช้รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) ครั้งแรก.....	62
ภาพที่ 15 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยการใช้รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) ที่ถูกพัฒนา.....	62
ภาพที่ 16 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยการบรรเลงคู่สำหรับครู ครั้งแรก.....	63
ภาพที่ 17 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยการบรรเลงคู่สำหรับครูที่ถูกพัฒนา.....	63

ภาพที่ 18 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 1 เพลงกำมือ	66
ภาพที่ 19 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 2 เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม	67
ภาพที่ 20 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 3 เพลงเต่า	68
ภาพที่ 21 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 4 เพลงลิง	69
ภาพที่ 22 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 5 เพลงมอญซ่อนผ้า	70
ภาพที่ 23 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 6 เพลงดั่งดอกไม้บาน	71
ภาพที่ 24 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 7 เพลงงูกินหาง	72
ภาพที่ 25 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 8 เพลงลาวกระทบไม้	73
ภาพที่ 26 พัฒนาการของการดั่งหะ	75
ภาพที่ 27 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงกำมือ	76
ภาพที่ 28 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม	76
ภาพที่ 29 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงเต่า	77
ภาพที่ 30 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงลิง	77
ภาพที่ 31 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงมอญซ่อนผ้า	78
ภาพที่ 32 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงดั่งดอกไม้บาน	78
ภาพที่ 33 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงงูกินหาง	79
ภาพที่ 34 ภาพการ์ดดั่งหะเพลงลาวกระทบไม้	79
ภาพที่ 35 ภาพวิธีการบันทึกเสียงครั้งที่ 1	80
ภาพที่ 36 โปรแกรม GarageBand	81
ภาพที่ 37 ตัวอย่างคลิปวิดีโอจาก Body Percussion Sounds and Rhythms (Filz, 2011)	81
ภาพที่ 38 ภาพคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยถ่ายทำครั้งที่ 1	82
ภาพที่ 39 ภาพคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยถ่ายทำครั้งที่ 2	83
ภาพที่ 40 ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา ร่วมกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเพลงกำมือ	93
ภาพที่ 41 หน้าปกหนังสือ Body Percussion Thai Songs ร่างกายสร้างจังหวะ เพลงไทย	95

ภาพที่ 42 คำอธิบายส่วนประกอบชุดกิจกรรม.....	96
ภาพที่ 43 คำอธิบายสำหรับการใช้โน้ต Body Percussion	97
ภาพที่ 44 สัญลักษณ์โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Notation)	98
ภาพที่ 45 โครงการสอนชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ	100
ภาพที่ 46 โน้ตตบมือเพลงกำมือ.....	102
ภาพที่ 47 โน้ตตบตักเพลงกำมือ.....	102
ภาพที่ 48 โน้ตรูปแบบทำนองเพลงกำมือ.....	103
ภาพที่ 49 โน้ตรูปแบบจังหวะเพลงกำมือ	103
ภาพที่ 50 โน้ตบรรเลงคู่สำหรับครู เพลงกำมือ.....	104
ภาพที่ 51 ภาพพัฒนาการของคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะ	105



บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ดนตรี คือภาษาหนึ่งซึ่งใช้เสียงและจังหวะในการถ่ายทอดแทนคำพูดถือเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากธรรมชาติและนำมาสู่การสร้างสรรคของมนุษย์ในรูปแบบต่าง ๆ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2532) ดังนั้นผู้สอนดนตรีถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการสร้างเสริมประสบการณ์ทางดนตรีกับผู้เรียน ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีผู้สอนควรเป็นผู้ที่มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจทางของดนตรี อีกทั้งควรปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้สึกที่ดีในการเรียนดนตรีและมีพัฒนาการต่อไปในอนาคต โดยองค์ประกอบที่เป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างหนึ่งในการเรียนดนตรี คือ จังหวะ (Rhythm) เนื่องจากจังหวะถือเป็นส่วนสำคัญในการควบคุมให้การบรรเลงดนตรีเกิดความพร้อมเพรียงกัน หากผู้เรียนมีความเข้าใจลักษณะจังหวะในแต่ละบทเพลงได้ดี ย่อมจะเป็นพื้นฐานในการพัฒนาทักษะทางดนตรีด้านอื่นด้วยเช่นกัน

ในปัจจุบันการจัดการเรียนรู้ดนตรีนั้นมีความหลากหลายและมีปัญหาอยู่หลายประการ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัญหาในการจัดการเรียนรู้ดนตรี พบปัญหาดังนี้ 1) การขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญ 2) ปัญหาด้านหลักสูตรดนตรี 3) การขาดแคลนของเครื่องดนตรี 4) ระบบการบริการ 5) ขาดแคลนงบประมาณ 6) ขาดแคลนกิจกรรมดนตรี และ 7) ปัญหาด้านหัวหน้าสถานศึกษาและด้านสถานศึกษา (Chuppunnarat, Laovanich, Laovanich, & Saibunmi, 2020; Laovanich, Chuppunnarat, Laovanich, & Saibunmi, 2020) ซึ่งปัญหาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ 3 ประเด็นปัญหาเรื่องการเรียนการสอนเครื่องกระทบ คือ 1) จำนวนเครื่องดนตรีไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้เรียน 2) จำนวนครูผู้สอนดนตรีไม่เพียงพอ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่ได้รับการศึกษาจากครูผู้สอนที่มีพื้นฐานความรู้ด้านเครื่องกระทบ (พนัส ต่องการพานิช, 2561) และ 3) การขาดแคลนหนังสือแบบเรียน โน้ตดนตรี และกิจกรรมดนตรีที่เกี่ยวกับเครื่องกระทบ ซึ่งเครื่องกระทบ หรือ Percussion ถือเป็นเครื่องดนตรีที่มีความเหมาะสมกับผู้เริ่มต้นเรียนดนตรีเป็นอย่างมากเนื่องจากมีวิธีการบรรเลงที่ง่าย มีลักษณะการกำเนิดเสียงที่ไม่ซับซ้อนโดยวิธีการตี เคาะ เขย่า และมีขนาดให้เลือกหลากหลาย การนำเครื่องกระทบเข้ามาเป็นส่วนช่วยในการเรียนรู้ทักษะจังหวะจึงเป็นแนวคิดที่สำคัญอย่างหนึ่ง จากปัญหาและความสำคัญของเครื่องกระทบจึงเกิดเป็นแนวคิดในการพัฒนานำเอาองค์ความรู้ทางดนตรี ทักษะเครื่องดนตรี กิจกรรมดนตรี และทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน เข้ามาบูรณาการเพื่อช่วยแก้ปัญหาและเป็นการช่วยพัฒนากิจกรรมดนตรีให้มีรูปแบบที่เข้าใจง่ายสอดคล้องกับเนื้อหาดนตรีในประเทศไทย ซึ่งหากมีแบบเรียน โน้ตดนตรี และกิจกรรมดนตรีที่ดีจะยิ่งช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น จากข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเบื้องต้น พบว่าหนังสือแบบเรียนดนตรีส่วนมากในประเทศ

ไทยมักมีบทเพลงและคำอธิบายเป็นภาษาต่างประเทศ จึงส่งผลให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับบทเพลงสำเนียงต่างประเทศมากกว่าบทเพลงสำเนียงไทย (อชิมา พัฒนวิรางกุล, 2559)

จากปัญหาที่กล่าวมาผู้วิจัยได้ศึกษากิจกรรมที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ด้านจังหวะและทักษะเครื่องกระทบ ซึ่งกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) เป็นการใช้ร่างกายตนเองสร้างสรรค์เสียงดนตรีโดยไม่ใช้เครื่องมือใด ๆ ประโยชน์ของกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนั้นทำให้เกิดพัฒนาการด้านอื่น เช่น การแยกประสาทของกล้ามเนื้อ ได้ทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น เกิดความกล้าแสดงออก อีกทั้งยังสามารถแก้ปัญหาเครื่องดนตรีไม่เพียงพอได้อีกด้วย (Ahokas, 2015) โดยในต่างประเทศมีการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะอย่างแพร่หลายมานาน ทั้งการนำมาใช้จัดเรียนรู้ทักษะพื้นฐานทางดนตรี ทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหว และการบำบัดสำหรับผู้สูงวัยและผู้ป่วย เป็นต้น (Romeo, 2013)

ในการจัดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะจำเป็นต้องจัดควบคู่ไปกับบทเพลง ซึ่งการคัดเลือกบทเพลงที่ใช้ในการสอนดนตรีนั้นเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก โดยต่างประเทศมีการนำเพลงพื้นบ้านมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคุ้นเคย โดยมีหลักการทางดนตรีศึกษาที่นำบทเพลงพื้นบ้านมาใช้ดังนี้ คือ 1) หลักการของโคดาัย (Zoltan Kodaly ค.ศ. 1882-1967) ซึ่งเน้นในเรื่องการใช้เสียงร้องแทนเครื่องดนตรีและนำเอาเพลงพื้นบ้านเป็นเพลงพื้นฐานในการพัฒนาทางด้านการร้องและการฟังเป็นสำคัญ 2) หลักการของดาลโครซ (Emile Jaques-Dalcroze ค.ศ. 1865-1950) ที่เน้นใช้การเคลื่อนไหวควบคู่ไปกับบทเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคย และ 3) หลักการของออร์ฟ (Carl Orff ค.ศ. 1895-1982) ซึ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักการฟัง การร้อง การเคลื่อนไหว และการปฏิบัติเครื่องดนตรีจากบทเพลงพื้นบ้านและมีการใช้ร่างกายสร้างจังหวะควบคู่ไปกับการสอน (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2561; ธวัชชัย นางควงษ์, 2543) จากการศึกษาเอกสารพบว่าการนำเพลงพื้นบ้านหรือเพลงที่เด็กคุ้นเคยมาใช้ในการเริ่มต้นเรียนรู้นั้นเป็นสิ่งที่ส่งผลดีต่อพัฒนาการของเด็ก เพราะเพลงที่คุ้นเคยจะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งนำไปสู่การฝึกควบคุมร่างกายได้อย่างเป็นธรรมชาติเหตุผลเพราะไม่มีความจำเป็นอย่างที่กังวลกับเพลงที่ยากเกินไป อีกทั้งการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะยังมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการด้านความคิดเชิงสร้างสรรค์เสริมสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ในการใช้ร่างกายของตนให้คล่องแคล่วเกิดพัฒนาการทั้งในด้านความคิด ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และยังทำให้เกิดความสนุกสนานผ่อนคลาย ซึ่งกิจกรรมดนตรีที่เน้นความสนใจของผู้เรียนช่วงประถมศึกษาถือเป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพทางดนตรีในกับผู้เรียน ซึ่งเมื่อผู้เรียนมีความเข้าใจด้านจังหวะที่ดีแล้วนั้นจะสามารถพัฒนาต่อยอดในการปฏิบัติทักษะดนตรีด้านต่าง ๆ ในอนาคต

จากสภาพปัญหาและประโยชน์จากกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงต้องการนำเพลงไทยที่ผู้เรียนและผู้สอนมีความคุ้นเคย อีกทั้งยังเป็นศิลปวัฒนธรรมอันดีงามของไทยมาประยุกต์และพัฒนาขึ้นเป็นชุดกิจกรรมสอนดนตรีโดยใช้ร่างกายสร้างจังหวะในการบรรเลง โดยใน

ปัจจุบันในประเทศไทยเริ่มมีผู้ที่สนใจใช้ร่างกายสร้างจังหวะในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น หากแต่ยังขาดแนวทางหรือกิจกรรมตัวอย่างสำหรับครู ซึ่งสอดคล้องกับผลการสำรวจแบบประเมินความต้องการจำเป็นจากครูผู้สอนดนตรีจำนวน 30 คน พบว่าครูส่วนมากมีความต้องการในการสอนด้านจังหวะ และมีความสนใจในชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ แต่ไม่ทราบแหล่งที่มาของกิจกรรม สื่อการจัดการเรียนรู้ที่เป็นคลิปวิดีโอไม่มีภาษาไทยหรือเพลงไทยไม่ได้ถูกนำมาใช้ โดยส่วนมากครูจะนำกิจกรรมจากต่างประเทศมาปรับใช้เพื่อให้ความรู้กับผู้เรียน หากแต่บางกิจกรรมบทเพลงที่ครูเลือก อาจไม่เหมาะสมกับเนื้อหาหรือวัฒนธรรมไทย ผู้วิจัยจึงเกิดแนวคิดในการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยเพื่อเป็นส่วนช่วยให้ครูได้มีตัวเลือกในการจัดการเรียนรู้ดนตรี และยังช่วยเป็นส่วนหนึ่งในการปลูกฝังค่านิยมในการอนุรักษ์เพลงไทยเพิ่มมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจในการนำเพลงไทยสำหรับเด็กมาเป็นบทเพลงหลักในการสอนเพื่อพัฒนาให้เป็นกิจกรรมดนตรีที่เสริมสร้างทักษะพื้นฐานที่สำคัญต่าง ๆ ของเครื่องกระทบ และเป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการสอนดนตรีแก่ครูและผู้สนใจต่อไป

คำถามการวิจัย

ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานที่เหมาะสมสำหรับครูประถมศึกษา มีกระบวนการในการพัฒนาอย่างไร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา

ขอบเขต

การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก เพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา ผู้วิจัยได้เรียงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยมีขอบเขตการจัดทำชุดกิจกรรมดังนี้

1. ขอบเขตด้านการจัดทำองค์ประกอบของชุดกิจกรรม ผู้วิจัยใช้หลักการคัดเลือกองค์ประกอบของชุดกิจกรรมของ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543) และ กฤษมันต์ วัฒนานรงค์ (2554)

- ซึ่งผู้วิจัยนำหลักการของอาจารย์ทั้งสองท่านมาบูรณาการเข้าด้วยกัน ศึกษาและนำมาปรับใช้ โดยมีองค์ประกอบ 3 ข้อ คือ 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านเนื้อหา และ 3) ด้านการประเมินผล
2. ขอบเขตด้านการคัดเลือกเนื้อหาทางดนตรี 2 ด้าน คือ ด้านกระบวนการเตรียมการสอนทางดนตรี อรรถรรณ บรรจงศิลป์ (2538) ประกอบด้วย 1) มโนทัศน์ (Concepts) 2) ทักษะ (Skills) และ 3) วรรณคดีดนตรี (Music Literature) ด้านหลักการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2560; 2561) ประกอบด้วย 1) เสียงก่อนสัญลักษณ์ 2) ความถูกต้องและความไพเราะ 3) ความมีดนตรีการ 4) ทักษะการฝึกซ้อม 5) ทักษะการแสดง 6) การประเมินผลตนเอง และ 7) การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ โดยนำกลุ่มความคิดที่ได้มาเป็นต้นแบบในการคัดเลือกเนื้อหาทางดนตรีให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการจัดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ
 3. ขอบเขตด้านเนื้อหาเพลงไทย ผู้วิจัยใช้หลักในคัดเลือกเพลงไทยจากหลักการที่สำคัญดังนี้ 1) บทเพลงที่ใช้ภาษาไทยสำหรับเด็ก และเพลงสำหรับการละเล่นเด็กไทย (ผะอบ โปษะกฤษณะ, 2522) 2) การสอนดนตรีสำหรับเด็ก (ธวัชชัย นาควงศ์, 2543) 3) ดนตรีพื้นบ้านท่าโทะ: เนื้อหาและการสืบทอด (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) 4) การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา (อรรถรรณ บรรจงศิลป์, 2538) 5) พฤติกรรมการสอนดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536) และ 6) กิจกรรมดนตรีสำหรับครู (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537) เท่านั้น
 4. ขอบเขตด้านเนื้อหาทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานประกอบด้วย ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) (Romeo, 2013; ธวัชชัย นาควงศ์, 2542; 2548; ฌาณตัญญู ไส้ทอง, 2560) และ รูปแบบทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Skill) (Percussive Art Society, 1984; ผจกญ พิบัง, 2558; Koshinski, 2010) โดยแบ่งทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานที่มุ่งเน้นในการจัดทำชุดกิจกรรมเป็น 2 ทักษะ คือ 1) การเลือกใช้มือ (Sticking) และ 2) ซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll)

นิยามศัพท์

ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Activities) คือชุดกิจกรรมสำหรับการใช้ร่างกายสัมผัสกันในลักษณะกระทบเพื่อให้เกิดเสียงที่แตกต่างตามแต่ละตำแหน่ง ซึ่งนำเสียงที่ได้นั้นจะนำมาจัดเรียงเป็นค่าของโน้ตสากลซึ่งมีความสอดคล้องกับแบบฝึกหัดสำหรับเครื่องกระทบ โดยในชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนี้จะเป็นการใช้ภาษาไทยและบทเพลงไทยทั้งหมด ซึ่งภายในชุด

กิจกรรมจะประกอบไปด้วย แผนการสอนสำหรับครู โน้ตเพลง ประวัติเพลง แบบฝึกหัด และ คำอธิบาย เพื่อมุ่งเน้นให้เป็นประโยชน์แก่ผู้สอน และผู้เรียน โดยคำนึงถึงผู้สอนเป็นสำคัญ

ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน คือ ทักษะพื้นฐานสำหรับเครื่องกระทบ เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวของข้อมือและสามารถพัฒนาต่อยอดในการปฏิบัติเครื่องกระทบต่อไปในอนาคต โดยในวิจัยเล่มนี้ศึกษา 2 รูปแบบ คือ

- 1) **การเลือกใช้มือ (Sticking)** คือ สัญลักษณ์ทางดนตรีรูปแบบหนึ่งหมายถึงการเลือกใช้มือขวา และ มือซ้าย โดยมีการระบุสัญลักษณ์ R คือมือขวา และ L คือมือซ้าย (ยกตัวอย่างเช่น R R L L คือ ขวา ขวา ซ้าย ซ้าย หรือ R L R L คือ ขวา ซ้าย ขวา ซ้าย)
- 2) **รูติเมนต์ (Rudiments)** คือ รูปแบบแบบฝึกมือสำหรับเครื่องกระทบที่ใช้โน้ตสั้น ๆ ทั้งหมด 40 รูปแบบ (40 International Drum Rudiments) โดยผู้วิจัยเลือกมาจำนวน 1 รูปแบบ คือ ซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll)

เพลงไทยสำหรับเด็ก คือบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นเป็นภาษาไทย รวมไปถึงการละเล่นเด็กไทยที่มีบทร้องโดยมีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็ก

ครูประถมศึกษา คือครูผู้สอนวิชาดนตรี กิจกรรมดนตรี วิชาที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนไหวเข้าจังหวะตามดนตรี ซึ่งสอนผู้เรียนในระดับประถมศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้วิจัยแบ่งประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับเป็น 4 ด้าน คือ ด้านผู้วิจัยและนักดนตรีศึกษา ด้านผู้สอน ด้านผู้เรียน และด้านผู้ที่สนใจ โดยอธิบายได้ดังนี้

ด้านผู้วิจัยและนักดนตรีศึกษา

1. เป็นแนวทางในการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเพื่อใช้พัฒนาการเรียนรู้องค์ประกอบดนตรีด้านอื่นต่อไป
2. เป็นแนวทางในการจัดทำแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการวิชาดนตรีเข้ากับวิชาอื่น อีกทั้งยังเป็นต้นแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้ร่างกายในการสร้างจังหวะ

ด้านผู้สอน

1. เป็นตัวอย่างกิจกรรมด้านพื้นฐานจังหวะและด้านทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานเพื่อนำไปพัฒนาการสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา
2. เป็นอีกหนึ่งกิจกรรมดนตรีทางเลือกสำหรับครูดนตรีระดับชั้นประถมศึกษา

ด้านผู้เรียน

1. ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาดนตรีด้านจังหวะ อีกทั้งยังเกิดความกล้าแสดงออกและความคิดสร้างสรรค์จากการทำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ
2. ผู้เรียนสามารถสามารถอ่านโน้ตดนตรีได้อย่างถูกต้องจากการฝึกอ่านโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ
3. ผู้เรียนสามารถฝึกความมีดนตรีกาล (Musicianship) ได้จากชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

ด้านผู้สนใจ

ผู้สนใจสามารถทำความเข้าใจวิธีการเรียนรู้ด้านจังหวะและทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษา ค้นคว้า และทบทวนข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งรายละเอียดข้อมูลทั้งหมดเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ชุดกิจกรรม

- 1.1 ความหมายของชุดกิจกรรม
- 1.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ตอนที่ 2 ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion)

- 2.1 ความหมาย และความสำคัญของร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion)
- 2.2 กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Activities)
- 2.3 รูปแบบทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Skill)

ตอนที่ 3 เพลงไทยสำหรับเด็ก

- 3.1 ความหมายของเพลงไทยสำหรับเด็ก
- 3.2 การนำเพลงไทยสำหรับเด็กไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรี

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 ชุดกิจกรรม

1.1 ความหมายของชุดกิจกรรม

ชุดกิจกรรมหรือชุดการสอน มาจากคำว่า Instructional Package เป็นนวัตกรรมการศึกษาที่จัดเป็นสื่อการสอนชนิดหนึ่ง ซึ่งนำเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ โดยจัดเอาไว้เป็นชุด ๆ และนำเอาสื่อประสม (Multimedia) หลายชนิดมารวบรวมไว้เพื่อให้ผู้เรียนได้เข้าใจเนื้อหา โดยสื่อบางชนิดอาจใช้เพื่อสร้างความสนใจ ใช้เพื่ออธิบายข้อเท็จจริงของเนื้อหา และใช้เพื่อก่อให้เกิดความต้องการในการหาข้อมูลเพิ่มเติม ซึ่งนำไปสู่ความเข้าใจอันลึกซึ้งรอบด้านของข้อมูล มีการใช้สื่อการสอนเพื่อให้สอดคล้องกับเนื้อหาช่วยให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ชุดกิจกรรมจึงถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมการใช้สื่อการสอนแบบประสมโดยอาศัยระบบบูรณาการ

สื่อหลาย ๆ อย่างเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2525; บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543; สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2545) โดยบุญเกื้อ ควรหาเวช (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543) ได้แบ่งประเภทของชุดกิจกรรมได้เป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1.1 ชุดการสอนแบบบรรยายหรือชุดการสอนสำหรับครู

ชุดการสอนประเภทนี้เป็นชุดสื่อประสมที่ผลิตขึ้นมาสำหรับครูใช้ประกอบการบรรยาย โดยจะกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูสามารถใช้ประกอบการบรรยายเพื่อเปลี่ยนบทบาทการบรรยายของครูให้น้อยลงและเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น ภายในชุดการสอนจะจัดลำดับเนื้อหาและสื่อการสอนที่ครูจะใช้บรรยายในชั้นเรียนขนาดใหญ่ หรือในบางเนื้อหาเป็นกลุ่มย่อย เป็นการใช้สื่อการสอนที่มีพร้อมอยู่ในชุดกิจกรรม สื่อที่ใช้อาจได้แก่ รูปภาพ แผนภูมิ หรือกิจกรรมที่กำหนดไว้ เป็นต้น โดยครูผู้สอนจะมีบทบาทสำคัญในการดำเนินการใช้ชุดการสอนประเภทนี้เป็นอย่างมาก

1.1.2 ชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่มหรือชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้

เป็นชุดการสอนที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะเพื่อผลประโยชน์ของตัวผู้เรียนส่งผลให้เกิดปฏิสัมพันธ์ และการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มโดยมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ ชุดการสอนประเภทนี้จะประกอบด้วยชุดกิจกรรมที่มีเนื้อหาเฉพาะที่ต้องการจะสอน โดยจะถูกแบ่งไว้ในแต่ละหน่วยการจัดการเรียนรู้ ซึ่งทำให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาไปพร้อม ๆ กัน และมีการสื่อสาร มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน สื่อที่ใช้ในศูนย์การเรียนรู้จะเป็นสื่อที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้เป็นรายบุคคลหรือร่วมกันทั้งกลุ่มได้ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ผู้เรียนจะปฏิบัติตามคำสั่งชี้แจงในสื่อการสอน โดยที่ครูเป็นเพียงผู้ควบคุมดูแลและประสานให้การดำเนินกิจกรรมสมบูรณ์ที่สุดเท่านั้น

1.1.3 ชุดการสอนแบบรายบุคคลหรือชุดกิจกรรมตามเอกัตภาพ

เป็นชุดกิจกรรมที่มีการจัดระบบไว้เป็นขั้นตอน ให้ผู้เรียนใช้เรียนได้ด้วยตนเองตามลำดับขั้นตามความสามารถของแต่ละบุคคล และสามารถประเมินผลความก้าวหน้าของตนเองได้ โดยครูผู้สอนจะทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาเมื่อผู้เรียนเกิดปัญหา กล่าวคือผู้เรียนจะต้องศึกษาหาความรู้ตามความสามารถและความสนใจของตนเอง ซึ่งชุดการสอนรายบุคคลจะเป็นลักษณะเดียวกันกับบทเรียนโมดูล (Instructional Modules) โดยชุดการสอนชนิดนี้จะช่วยส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนแต่ละบุคคลให้มีการพัฒนาไปได้จนสุดความสามารถของผู้เรียนแต่ละบุคคล

สามารถสรุปได้ว่า ชุดกิจกรรม คือ ชุดการสอนซึ่งใช้สื่อสำเร็จรูปที่ผ่านการคัดเลือกจากครูผู้สอน โดยมีการนำสื่อและกิจกรรมต่าง ๆ มาประกอบกันเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน มีจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ชัดเจนและสมบูรณ์ในตนเอง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยครูผู้สอนต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนจัดกิจกรรม ในด้านเนื้อหา ข้อมูล ความรู้ และสื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่ใช้สอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสร้างความเข้าใจไปพร้อม ๆ กัน

ในวิจัยเล่มนี้มีความสนใจจัดทำชุดกิจกรรมในประเภทที่ 2 คือชุดการสอนแบบกิจกรรมกลุ่ม หรือชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ ซึ่งครูสามารถคัดเลือกเนื้อหาและข้อมูลให้กับผู้เรียนตามรูปแบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยการเนื้อหาที่จะใช้สอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น เนื่องจากผู้เรียนในชั้นเรียนระดับประถมศึกษาชั้นมีจำนวนมากและมีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่ต่างกัน มีการแบ่งกลุ่มเพื่อหาความสนใจที่ตรงกันเพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาให้ผู้เรียน โดยครูต้องเล็งเห็นความสำคัญของการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของผู้เรียน เพราะถือเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ตามธรรมชาติได้อย่างรวดเร็ว

1.2 องค์ประกอบของชุดกิจกรรม

ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้จำเป็นต้องมีแนวคิดสำหรับองค์ประกอบของชุดกิจกรรม เพื่อที่จะให้ผู้สอนมีความเข้าใจในเนื้อหาบทเรียนที่จะนำไปใช้สอน และผู้สอนสามารถทำความเข้าใจในกิจกรรมที่จะนำไปใช้สอน โดยแบ่งองค์ประกอบที่สำคัญได้เป็น 4 ประการ (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543) คือ

1. คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม เป็นคู่มือหรือแผนการสอนสำหรับผู้สอนเพื่อใช้ศึกษาและปฏิบัติตามขั้นตอนต่าง ๆ ซึ่งมีรายละเอียดชี้แจงไว้อย่างละเอียด
2. การจัดเรียงข้อมูลระดับความยากง่ายตามขั้นตอนกำหนดไว้ในชุดกิจกรรม บัตรคำสั่ง โดยจะมีครบตามจำนวนกลุ่มหรือจำนวนผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วย คำอธิบายในเรื่องที่จะศึกษา คำสั่งให้ผู้เรียนประกอบกิจกรรม และการสรุปบทเรียน
3. การกำหนดวัตถุประสงค์ของกิจกรรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาสาระและสื่อการเรียนแต่ละประเภทที่จัดไว้เพื่อผู้เรียนจะได้ศึกษาข้อมูลจากสื่อที่บรรจุในชุดกิจกรรม
4. แบบประเมินผล หรือแบบทดสอบที่ใช้วัดและประเมินความรู้ด้วยตนเองทั้งก่อนเรียน และหลังเรียน

นอกจากนี้ กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์ (2554) ได้ทำการแบ่งองค์ประกอบของชุดกิจกรรมประกอบด้วย 3 องค์ประกอบดังนี้

1. ด้านการจัดการ ประกอบด้วยคู่มือครูและแบบฝึกปฏิบัติสำหรับครู คำชี้แจง สิ่งให้ผู้สอนต้องเตรียม การใช้สื่อ แผนการสอน คำสั่งหรือเนื้อหาที่กำหนดเพื่อเป็นแนวทางให้สำหรับครูผู้สอน

2. ด้านเนื้อหา มีการกำหนดเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับเรื่องที่ต้องการจะเรียนรู้ ประกอบด้วยคำอธิบายของผู้สอน แบบฝึกหัด ใบงาน แบบฝึกปฏิบัติ และสื่อการสอน เป็นได้ทั้งรูปแบบรายบุคคลและรูปแบบกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบรรลุผลได้ตามวัตถุประสงค์ที่ผู้สอนตั้งไว้
3. ด้านการประเมินผล เป็นการประเมินโดยครูผู้สอนโดยวัดผลที่ได้จาก แบบฝึกหัด ใบงาน แบบฝึกปฏิบัติ

จากข้อมูลข้างต้นจะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของกิจกรรมเบื้องต้น มีความคล้ายกันในเรื่อง ด้านคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมและด้านการจัดเรียงข้อมูลระดับความยากง่ายตามขั้นตอนเพราะในคู่มือ ควรมีการบอกรายละเอียดความยากง่ายของเนื้อหาหระบู่ไว้อยู่แล้ว ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการ บูรณาการองค์ความรู้ทั้งสองด้านนี้ไว้ด้วยกันในด้านด้านการจัดการเพื่อการทำงานที่เป็นระบบ จึงสามารถสรุปได้ว่า องค์ประกอบของกิจกรรมดนตรีที่วิจัยเล่มนี้ควรมีคือ

- 1) ด้านการจัดการ คู่มือหรือแผนการสอนสำหรับครูผู้สอนเพื่อให้ผู้สอนเข้าใจถึงความเป็นมา และความสำคัญของชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่ถูกต้อง และเหมาะสมกับการนำไปใช้ส่งเสริม การทำกิจกรรมดนตรีเพื่อพัฒนาทักษะเครื่องกระทบ 2) ด้านเนื้อหา เนื่องจากกิจกรรมดนตรีแต่ละ กิจกรรมมีระดับความยากง่าย และบทเรียนที่เลือกใช้แตกต่างกัน ครูผู้สอนจึงควรมีแนวทางในการจัด กิจกรรม เพื่อเป็นหลักเกณฑ์ช่วยให้การสอนตรงกับเนื้อหาที่ชุดกิจกรรมกำหนดให้ และช่วยให้การจัด กิจกรรมมีประสิทธิภาพไม่หลุดประเด็นที่ต้องการโดยมีการจัดเรียงของข้อมูลและคัดเลือกกิจกรรม ดนตรีที่เหมาะสมกับระดับของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเป็นระบบจากง่ายขึ้นไป และ 3) ด้านการประเมิน ควรมีการสร้างแบบทดสอบสำหรับผู้เรียนโดยการทดสอบก่อนเรียนอาจจะเป็น การสังเกตหรือบรรยาย พูดคุย และมีการวัดความรู้ความเข้าใจหลังเรียน เป็นต้น

ในด้านเนื้อหาในการเลือกจัดกิจกรรมดนตรีนั้นผู้สอนควรนึกถึงความสำคัญของการสอน ทักษะดนตรีแต่ละเครื่องเนื่องจากการจัดกิจกรรมดนตรีเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยเสริมสร้างความรู้ความ เข้าใจทางพื้นฐานดนตรี ซึ่งเมื่อก้าวถึงการปฏิบัติดนตรีในขั้นต่อไปจากกิจกรรมย่อมมีเทคนิควิธีสอน หรือกลวิธีสอนแตกต่างกันไปตามความเฉพาะของเครื่องมือ นั้น ๆ อย่างไรก็ตามเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึง หลักการทั่วไปในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีมีดังนี้ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2560; 2561)

1. เสียงก่อนสัญลักษณ์ ดนตรีเป็นเรื่องของเสียง การเรียนทักษะดนตรีควรเริ่มต้นด้วยการฟัง เสียงเข้าใจในเสียงและจึงสอนเรื่องสัญลักษณ์ดนตรี
2. ความถูกต้องและความไพเราะ ดนตรีเป็นเรื่องของคุณภาพ ทักษะดนตรีจึงเป็นเรื่องของ ความถูกต้องและความไพเราะควบคู่กันไปเสมอ การฝึกทักษะนั้นการฟังเป็นสิ่งสำคัญ และจะต้องคิดเสมอในการเล่นเพื่อความถูกต้องและไพเราะ

3. ความมีดนตรีกาล ทักษะดนตรีเป็นเรื่องของความรู้ในเชิงปฏิบัติที่มีทฤษฎีเป็นพื้นฐาน ความมีดนตรีกาล (Musicianship) เป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้การเล่นดนตรีมีคุณภาพ
4. ทักษะการฝึกซ้อม การฝึกซ้อมอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาทักษะการเล่นดนตรี
5. ทักษะการแสดง การแสดงดนตรีเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความงามของเสียง การแสดงดนตรีจึงควรคำนึงถึงคุณภาพให้มากที่สุด
6. การประเมินผลตนเอง นักดนตรีที่ดี จำเป็นต้องประเมินความสามารถของตนได้อย่างตรงไปตรงมาตามความจริง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาฝีมือตนเองให้ก้าวหน้าต่อไป
7. การแก้ไขปรับปรุงและการพัฒนาทักษะ การแก้ไขปรับปรุงเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลา และอยู่บนรากฐานของความรู้ความสามารถและศักยภาพส่วนบุคคล

นอกจากนี้ผู้สอนควรมีกระบวนการเตรียมการสอน (อรรถพร บรรจงศิลป์, 2538) ซึ่งครูควรคำนึงถึงความสำคัญ 3 ข้อ คือ มโนทัศน์ (Concepts) ทักษะ (Skills) และวรรณคดีดนตรี (Music Literature) เตรียมลำดับขั้นในการสอนดังนี้

1. กำหนดมโนทัศน์ (Concepts) ที่ผู้เรียนควรได้รับโดยพิจารณาจากพัฒนาการตามแต่ละช่วงวัยของผู้เรียน
2. กำหนดเนื้อหาด้านทักษะ (Skills) เพื่อให้ผู้เรียนได้รับความรู้ด้านทักษะอย่างเต็มที่ ผู้สอนต้องสามารถพิจารณาได้ว่าทักษะใดที่ผู้เรียนควรได้รับ ควรจัดทักษะหลายด้านเพื่อผู้เรียนที่มีพื้นฐานความสามารถแตกต่างกัน ผู้เรียนควรได้รับการเรียนรู้ทักษะที่หลากหลาย
3. กำหนดเนื้อหาด้านวรรณคดีดนตรี (Music Literature) โดยควรพิจารณาจากคุณค่าในตัวของดนตรี โดยเกี่ยวข้องกับความสำเร็จทางวัฒนธรรมของประเทศ ความจำเป็นในเนื้อหาข้อมูลในการจัดการเรียนรู้ และเนื้อหาดนตรีที่เลือกมานั้นควรสอดคล้องกับมโนทัศน์ (Concepts) ที่จะสอนด้วย

การจัดกิจกรรมส่วนที่ช่วยส่งเสริมให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จและบรรลุตามจุดประสงค์ที่วางไว้ การจัดกิจกรรมควรเน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ ฝึกในการคิดและปฏิบัติเองอย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรทำหน้าที่ช่วยเหลือและดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายสิ่งที่ผู้สอนจะต้องเตรียมการให้มากที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอน ข้อควรคำนึงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ดังนี้ 1) ช่วยสนองความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างทั่วถึง 2) ผู้เรียนมีส่วนร่วมและสนุกสนาน 3) ช่วยให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น และ 4) ช่วยสนองพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาของผู้เรียน

จากเนื้อหาที่กล่าวมา เพื่อให้ได้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติดนตรีใน อนาคตนั้นควรมีการศึกษาหลักการทั่วไปในการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีเพื่อนำมาเป็นส่วนในการ กำหนดจุดประสงค์ เนื้อหา และการประเมินในการจัดทำชุดกิจกรรมดนตรี อีกทั้งหลักในการ เตรียมการสอนกำหนดมโนทัศน์ถึงเรื่องที่จะเรียน กำหนดทักษะที่ผู้เรียนจะได้รับซึ่งถือเป็นการจัดการ แนวคิดก่อนเริ่มสร้างเนื้อหาที่ส่งผลต่อชุดกิจกรรม และการแนะนำวรรณคดีดนตรีมาให้ผู้สอนและ ผู้เรียนได้รู้ข้อมูลเกี่ยวกับบทเพลงเพื่อส่งเสริมความเข้าใจด้านประวัติความเป็นมา ผู้ประพันธ์ เนื้อหา ของบทเพลง ควรค่าแก่การศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถแนะนำแก่ผู้เรียนได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีการกำหนด ขอบเขตของเนื้อหาที่ใช้ในชุดกิจกรรมโดยกำหนดเฉพาะเนื้อหาด้านจังหวะ ต่อมา มีการกำหนดลำดับ ของเนื้อหาโดยจัดเรียงในเชิงจากง่ายไปหายากตามลำดับ โดยภายในชุดกิจกรรมจะประกอบไปด้วย บทเพลงต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนากิจกรรมดนตรีอีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ ผู้สอนดนตรีในระดับชั้นประถมศึกษาที่มีทางเลือกในการนำไปใช้งานมากขึ้น

ตอนที่ 2 ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion)

2.1 ความหมาย และความสำคัญของร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion)

ส่วนประกอบของร่างกายมนุษย์ถือได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีชิ้นแรกในประวัติศาสตร์ โดยประกอบไปด้วยการร้องเพลง การผิวปาก การตบมือ และการเคลื่อนไหว ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่ทำ ให้เกิดเสียงที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวผ่านการใช้ร่างกายกระทบกัน สร้างสรรค์จังหวะในรูปแบบ ธรรมชาติ ในอดีตมนุษย์ใช้เสียงในการแสดงออกถึงการกระทำ และกิจกรรมในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็ นการใช้สิ่งต่าง ๆ รอบตัวทำให้เกิดเสียงที่มีเอกลักษณ์และหน้าที่แตกต่างกันออกไป ดังเช่นการใช้ ร่างกายทำให้เกิดเสียง การโห่ร้อง หรือการนำหินมากระทบกัน สิ่งเหล่านี้คือพัฒนาการทางธรรมชาติ ที่มนุษย์พัฒนาต่อยอดมาจนกลายเป็นสิ่งที่เรียกว่าจังหวะและดนตรี การใช้ร่างกายในการกระทบกัน ทำให้เกิดเสียงจึงเกิดเป็นวิธีการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ (ผาณดนู ไล่ทอง, 2560; Romeo, 2013)

การใช้ร่างกายเพื่อสร้างจังหวะในลักษณะเสียงต่าง ๆ ถือเป็นศิลปะ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับ ชีวิตความเป็นอยู่ ขนบธรรมเนียมประเพณี พิธีกรรม โดยลักษณะเสียงต่าง ๆ ที่เกิดจากร่างกายนั้นได้ ถูกนำมาพัฒนาเป็นการติดต่อสื่อสารกันในสังคม ถือเป็นส่วนหนึ่งในวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ทั้งใน ด้านมานุษยวิทยา และ สังคมวิทยา การใช้ร่างกายเพื่อสร้างจังหวะถูกพบในบริบทที่หลากหลาย ซึ่ง บางวิธีการยากที่จะตีความหมาย และอาจถูกจัดอยู่ในรูปแบบของพิธีกรรมการแสดง การสร้างจังหวะ ในการเต้น มีการร้องเพลงเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกในด้านความบันเทิงแก่เฝ้าของตน หากกล่าวถึง การปรบมือซึ่งถือได้ว่าเป็นสิ่งที่ง่าย มีพลัง มีความแม่นยำและมั่นคง เต็มเปี่ยมไปด้วยความมั่นใจถูก พบในชนชาติอาฟริกัน - อเมริกัน การปรบมือแบบซับซ้อนและมีจังหวะซับซ้อนในการปรบมือนั้นถูกพบ ในดนตรีของ ฟลามenco การปรบมือแบบกาเมลันของชาวจาวา ในประเทศอินโดนีเซีย การทุบ

หน้าอกของชนเผ่าเมารี และการตีนิ้วของนักดนตรีแจ๊ส อีกทั้งยังมีการค้นพบการใช้ร่างกายในการแสดงที่หลากหลาย (Goodkin, 2002) สิ่งเหล่านี้ไม่ได้แสดงให้เห็นถึงแค่ที่มาของการใช้ร่างกายเพื่อสร้างจังหวะ แต่ยังแสดงให้เห็นถึงความสำคัญในวัฒนธรรมของแต่ละชนชาติที่ใช้ร่างกายเพื่อสร้างจังหวะในลักษณะเสียงต่าง ๆ ซึ่งบ่งบอกถึงเอกลักษณ์ในรูปแบบของตนเอง

ธวัชชัย นาควงษ์ (2542) ได้กล่าวถึงวิธีที่มนุษย์ใช้ร่างกายสร้างเสียงในหลากหลายรูปแบบ โดยระบุการสร้างเสียงจากร่างกายที่เป็นสากล 4 รูปแบบ ดังนี้

1) การตบมือ (Clap หรือ Clapping Hand)

การตบมือให้เป็นจังหวะและมีเสียงที่ออกมาไพเราะนั้นไม่ใช่เรื่องที่ทำได้อย่างง่าย ต้องอาศัยการฝึกซ้อมเพื่อควบคุมระดับเสียงที่เกิดจากการตบมือ ผู้ปฏิบัติควรให้ความสนใจเรื่องของการเคลื่อนไหวของมือและแขนทั้ง 2 ข้าง โดยแบบฝึกหัดแรกที่เหมาะสมควรเริ่มต้นการตบมือด้วยการยืนตบมือจะให้การเคลื่อนไหวของมือและแขนทั้งสองข้างทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการตบมือแบ่งได้เป็นการตบมือแบบใช้มือทั้ง 2 ข้างตบเข้าหากันเรียกว่า Double - Sided การตบมืออีกประเภทหนึ่งคือการตบแบบด้านเดียว โดยตบมือหนึ่งลงบนอีกมือหนึ่งที่หงายรอรับอยู่ เช่น หงายมือซ้าย ส่วนมือขวาตบลงบนมือซ้ายนั้น เรียกว่า One - Sided



ภาพที่ 1 ภาพตัวอย่างการการตบมือแบบเสียงกลวง และการการตบมือแบบเสียงแบน

เสียงที่เกิดจากการตบมือนั้นสามารถแบ่งได้เป็นสองเสียง คือ เสียงกลวง (Hollow) เสียงที่ได้จะมีลักษณะเสียงที่แน่น ก้อง และไม่ดังมาก เกิดจากการตบมือโดยทำมือทั้งสองข้างให้อุ้มเป็นอุ้งคล้ายรูปเปลือกหอย เมื่อสองมือตบเข้าหากันอากาศภายในอุ้งมือจะอัดกันทำให้เกิดลักษณะเสียงเช่นนี้ และเสียงต่อมาคือเสียงแบน (Flat) เสียงที่ได้จะมีลักษณะแห้ง เกิดจากการตบมือโดยนิ้วมือทั้งสองข้างเหยียดตรงทำลักษณะแบนจะเกิดเสียงแตกต่างกันในจุดที่ตบ ซึ่งความแตกต่างกันของเสียงทั้งสองแบบนี้เกิดจากรูปแบบและวิธีการตบมือที่ต่างกัน และการสร้างสรรค์เสียงของผู้ฝึก การจะทำให้เกิดเสียงที่พอใจจึงควรมีการฝึกฝนให้เกิดความแม่นยำมากขึ้น

2) การตบตัก (Pat หรือ Knee – Patting)

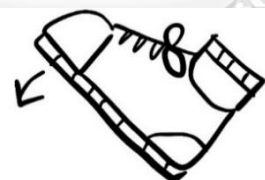
ในภาษาเยอรมัน Patchen หมายถึงการแบมือตบลงไปที่ต้นขา ซึ่งการตบต้นขานี้ทำให้เกิดเสียงที่มีลักษณะเฉพาะตัว เสียงฟังซัด และสามารถควบคุมความดังเบาของเสียงได้ดี โดยการตบต้นขาสามารถทำได้ทั้งการยืน และการนั่ง



ภาพที่ 2 ภาพตัวอย่างการตบตัก

3) การย่ำเท้า (Stomp หรือ Stamping)

การกระตืบเท้าทำให้เกิดเสียงผู้ปฏิบัติสามารถทำได้ทั้งยืนและนั่ง หากใช้วิธีการยืนควรยกเท้าไปด้านหลังเล็กน้อยแล้วทำให้เกิดเสียงโดยลักษณะการเหวี่ยงเท้าลงไปด้านหน้า หรือยกหัวเข่าและเท้าขึ้นเหนือพื้นเล็กน้อย และนำลงไปให้เกิดเสียงพองประมาณ โดยเสียงที่ได้ควรจะมีลักษณะที่ไม่ดังจนเกินไป เสียงฟังซัด ที่สำคัญต้องไม่ทำให้เกิดการบาดเจ็บของเท้า การกระตืบเท้าสามารถทำได้ทั้งกระตืบแบบเต็มฝ่าเท้า หรือการตบพื้นให้เกิดเสียงจากนิ้วเท้าโดยส้นเท้ายังแตะพื้นอยู่ ในทางสลับกันนิ้วเท้าแตะพื้นอยู่แต่ทำให้เกิดเสียงจากส้นเท้า



ภาพที่ 3 ภาพตัวอย่างการย่ำเท้า

4) การตีดนิ้ว (Snap หรือ Snapping the Fingers)

การตีดนิ้วนี้ต้องอาศัยทักษะส่วนบุคคล อาจต้องมีการฝึกซ้อมเพื่อให้เสียงที่ได้จากการตีดนิ้วมีความคงที่ เสียงตีดนิ้วเกิดจากการตีดนิ้วกลางให้หลุดไหลจากนิ้วหัวแม่มือไปพาดลงบนโคนนิ้วหัวแม่มืออย่างรวดเร็วและแรงโดยไม่เกร็งมือ การทำท่าทางเป็นการช่วยเสริมให้ผู้ปฏิบัติได้รู้ถึงความแตกต่างระหว่างท่าทางที่ไม่เหมือนกันซึ่งส่งผลต่อความเข้าใจในโน้ตดนตรีได้อีกด้วย



ภาพที่ 4 ภาพตัวอย่างการติดนิ้ว

การเคลื่อนไหวในรูปแบบเหล่านี้ถือเป็นวิธีการที่เสริมสร้างให้ผู้เรียนได้รับรู้ประสบการณ์เกี่ยวกับจังหวะทั้งการได้ยิน การคิด การเข้าใจจังหวะจากธรรมชาติ และเป็นพื้นฐานที่ดีในการฝึกพัฒนาทักษะต่าง ๆ ในการเล่นดนตรีต่อไป การใช้กิจกรรมสร้างจังหวะจึงเป็นส่วนช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะเครื่องกระทบได้จากร่างกาย โดยไม่ต้องใช้เครื่องดนตรีใด ๆ ซึ่งสามารถแก้ปัญหาเครื่องดนตรีไม่เพียงพอได้ อีกทั้งยังพัฒนาการแยกประสาทของกล้ามเนื้อต่าง ๆ ทั้งยังพัฒนาทักษะทางสังคมช่วยให้ผู้เรียนเกิดความกล้าแสดงออกในการเคลื่อนไหวรู้จักจัดการรูปร่างของตนและสนุกกับเสียงที่สร้างสรรค์ได้จากร่างกาย (Ahokas, 2015)

เห็นได้ว่ากิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนั้นมีประโยชน์อย่างมากทั้งในด้านการเรียนรู้ดนตรีผ่านองค์ประกอบที่สำคัญเรื่องของจังหวะ (Rhythm) สามารถทำความเข้าใจและเข้าถึงได้ง่าย ค่าใช้จ่ายที่ใช้นั้นน้อยมากหรือแทบไม่มี ได้ช่วยร่างกายเคลื่อนไหวและสามารถเคลื่อนย้ายกิจกรรมได้อย่างสะดวก อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดจากการสร้างสรรค์ร่างกายในท่าทางต่าง ๆ สามารถสรุปข้อดีของร่างกายสร้างจังหวะในการเรียนการสอนดนตรีนั้นแบ่งได้เป็น 4 ข้อ ดังนี้ 1) สามารถเข้าถึงได้ง่ายทำความเข้าใจและปฏิบัติได้สะดวก (Accessible) 2) ไม่มีค่าใช้จ่ายสำหรับเครื่องดนตรี (Inexpensive) 3) เคลื่อนไหวได้สะดวก (Mobile) และ 4) ส่งเสริมความสามารถด้านการแสดงออกทางความคิดสร้างสรรค์ (Creative Expression) ซึ่งหากกล่าวถึงด้านจังหวะแล้วนั้น กิจกรรมนี้สามารถนำมาปรับใช้กับการฝึกทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Skill) ด้วยวิธีการสร้างเสียงที่มีลักษณะที่คล้ายกัน วิธีการสร้างเสียงของเครื่องกระทบประกอบด้วยการตี การเคาะ การเขย่า ซึ่งสอดคล้องกับวิธีการปฏิบัติในการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ อีกทั้งยังสนุกสนาน สามารถปฏิบัติได้ง่าย สะดวก อีกทั้งยังส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กันชั้นเรียนอีกด้วย

2.2 กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Activities)

องค์ประกอบทางดนตรีที่สำคัญของกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนั้นคือองค์ประกอบเรื่องจังหวะ (Rhythm) ซึ่งกิจกรรมที่สำคัญที่ผู้สอนควรทราบพื้นฐานนั้นคือ กิจกรรมเข้าจังหวะ (Rhythmic Activities) การมีพื้นฐานการเคลื่อนไหวที่ดีถือเป็นการปูพื้นฐานที่สำคัญ อีกทั้งยังช่วย

ส่งเสริมให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ มี (เยาวพา เดชะคุปต์, 2542) รายละเอียดของการเคลื่อนไหวดังนี้ 1) ประบมือตามครูให้เข้ากับจังหวะ 2) เดินย่อเท้าตามจังหวะของเสียงเพลง 3) ย่อเท้าตามจังหวะที่ครูเคาะหรือให้สัญญาณ 4) กระโดดตามจังหวะที่ครูให้สัญญาณ 5) การทำท่าเลียนแบบการเคลื่อนไหวของสัตว์ชนิดต่าง ๆ 6) ทำเสียงเลียนแบบสัตว์ หรือเสียงเสียงตามสิ่งของต่าง ๆ

กิจกรรมเข้าจังหวะ (Rhythmic Activities) ถือเป็นกิจกรรมที่ใช้ร่างกายและจิตใจตอบสนองต่อดนตรีและจังหวะ โดยเป้าหมายหลักคือการสอนให้ผู้เรียนได้มีความรู้ ความเข้าใจ ในการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อ จัดวางท่วงท่า และการใช้สรีระร่างกายไปตามเสียงดนตรีและจังหวะเพลงได้อย่างสง่างาม กิจกรรมเข้าจังหวะถือเป็นวิชาที่มีความสำคัญมากในการเรียนพลศึกษาในโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากวิชากิจกรรมเข้าจังหวะเป็นวิชาที่เป็นพื้นฐานสร้างให้ผู้เรียนได้มีทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย อีกทั้งยังมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสดงออกทางการเคลื่อนไหว (Self-Expression) สามารถแปลความหมายทางการเคลื่อนไหวต่าง ๆ (Interpretation) และมีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) โดยแบ่งประเภทของกิจกรรมเข้าจังหวะได้ 8 ประเภท (สมบุรณ์ จิระสถิต, 2537) คือ

1. การเคลื่อนไหวเบื้องต้น (Basic Movement) สามารถแบ่งได้เป็น 2 แบบ คือ

1.1 การเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ (Non - Locomotor Movement) คือการใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายให้สนองต่อการเคลื่อนไหวที่ไม่มีการเคลื่อนที่ได้แก่ การก้มตัว (Bending) การยืดเหยียดตัว (Stretching) การบิดตัว (Twisting) การโยกตัว (Rocking) การหมุนตัว (Turning) การหมุนวน (Swinging) การดัน (Pushing) การดึง (Pulling) การสั่น (Shaking) และ การเอนเอียง (Swaying)

1.2 การเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor Movement) คือ การเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง ซึ่งมีพื้นฐานอยู่ 8 อย่างคือ การเดิน (Walking) การวิ่ง (Running) การกระโดด (Jumping) ก้าวกระโดดเขย่ง (Hopping) การเลื่อนไถล (Sliding) การกระโจน (Leaping) การกระโดดสลับเท้า (Skipping) และ การควมม้า (Galloping)

2. การเลียนแบบ (Imitative Activity) เป็นการเลียนแบบผู้สอน หรือสมมุติให้เลียนแบบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เช่น การเลียนแบบการรับรู้เสียงดัง เบา เลียนแบบท่าทางของคน สัตว์ เลียนแบบอารมณ์ ความรู้สึก เป็นต้น

3. การเล่นเกมบทร้องเพลง (Singing Game) หมายถึง การเล่นที่ต้องใช้การร้องเพลงมาประกอบในวิธีการเล่นนั้น เพลงที่ใช้เป็นเพลงง่าย ๆ เนื้อร้องไม่ยาวจนเกินไปหรือ

บางครั้งก็จะใช้เครื่องเสียงแทนการร้องก็ได้ซึ่งเราอาจจะเรียกว่า การเล่นเกมดนตรี (Musical Games) ซึ่งการเล่นเด็กไทยก็ถือเป็นส่วนหนึ่งในการเล่นประกอบบทเพลงได้ เช่น รี่ข้าวสาร, โพงพาง, มอญซ่อนผ้า, ลมเพลมพัด, จำมะเขือเปราะ, จำจี้ผลไม้, แมงมุมลาย เป็นต้น

4. **การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song)** หรือ การเคลื่อนไหวตามบทเพลงหรือ การเคลื่อนไหวประกอบเพลง หมายถึง การใช้ท่าทางประกอบในขณะที่ร้องเพลงหรือมีการเคลื่อนไหว ใช้บางส่วนของร่างกายขยับตามเสียงจังหวะเนื้อเพลงนั้นเป็นท่าทางตามบทเพลง เช่น เพลงช้าง, เพลงออกกำลัง, เพลงเลียนแบบท่าทางเกี่ยวกับสัตว์ เป็นต้น
5. **การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm)** หมายถึง กิจกรรมที่เกิดจากการคิดท่าทางด้วยตนเอง โดยตัวเด็กเองจะมีความคิดสร้างสรรค์ตามความคิดของตนเองซึ่งเกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ก่อนหน้า นำมาพัฒนาใส่ท่าทางเพิ่มเติม
6. **การเล่นตามเรื่องเล่า (Story Play)** หมายถึง การที่ผู้สอนเล่าเรื่อง หรือเล่านิทานให้ผู้เรียนฟังแล้วให้ผู้เรียนเกิดจินตนาการ ในการที่จะแสดงท่าทางตามเนื้อเรื่องที่ผู้สอนเล่า เช่น นิทานเรื่องหมูสามตัว, กระจ่างกับเต่า เป็นต้น
7. **การเต้นรำพื้นเมือง (Folk Dance)** หมายถึง การเต้นรำพื้นเมืองของแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติ มักมีรูปแบบที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจได้ง่าย และเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของแต่ละท้องถิ่น ในประเทศไทยมีการเต้นรำในรูปแบบของการฟ้อนรำ การเซิ้ง การรำโนรา เป็นต้น
8. **ลีลาศ (Social Dance)** หมายถึง กิจกรรมเข้าจังหวะประเภทหนึ่งที่มีลักษณะท่าทางที่สวยงามโดยการเต้นรำเป็นคู่ไปตามจังหวะดนตรี แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ บอลรูม (Ball Room) เป็นการเต้นลีลาศที่ใช้จังหวะช้า นิมนวล เรียบร้อย และสวยงาม และลาตินอเมริกัน (Latin American) เป็นการเต้นลีลาศที่ใช้จังหวะเร็ว กระฉับกระเฉง

จะเห็นได้ว่าในด้านการเคลื่อนไหวถือเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการการปฏิบัติทักษะของการสร้างจังหวะจากร่างกาย ทั้งการเคลื่อนไหวแบบไม่เคลื่อนที่ และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ โดยการเคลื่อนไหวเหล่านี้มีความสัมพันธ์กับเสียงดนตรี โดยเฉพาะการเล่นประกอบบทเพลง (Singing Game) การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song) การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm) และการเต้นรำพื้นเมือง (Folk Dance) ถือเป็นแนวคิดที่มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมที่มีรูปแบบเน้นการฟังเพลง เสริมสร้างความเข้าใจในบทเพลงและกล่อมเนื้อให้แก่ผู้เรียน เห็นได้ว่าแนวคิดในการเคลื่อนไหวจากกิจกรรมการเข้าจังหวะมีความสอดคล้องกับการออกแบบกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยได้ยึดหลักการต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุดกิจกรรม

2.3 รูปแบบทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Skill)

การใช้ร่างกายสร้างจังหวะถือเป็นส่วนหนึ่งในขั้นเริ่มต้นของการฝึกทักษะเครื่องกระทบ เนื่องจากมีการใช้องค์ประกอบดนตรีด้านจังหวะเป็นหลัก มีวิธีการปฏิบัติและการใช้กล้ามเนื้อที่คล้ายกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจนำเอาความเชื่อมโยงทั้งการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ และทักษะเครื่องกระทบมาปรับใช้สร้างเป็นชุดกิจกรรมสำหรับครูผู้สอน โดยแบ่งการศึกษาทักษะพื้นฐานเครื่องกระทบเป็น 2 ส่วน คือ การเลือกใช้มือ (Sticking) และ รูดิเมนต์ (Rudiments)

การเลือกใช้มือ (Sticking)

การเลือกใช้มือ หรือ Sticking เป็นรูปแบบสัญลักษณ์ทางดนตรีรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นการระบุในโน้ตดนตรีเพื่ออธิบายความต้องการของผู้ประพันธ์เช่นเดียวกับเครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) สัญลักษณ์ ดัง เบา (Dynamic) เป็นต้น โดยอดีตมีการศึกษาการเลือกใช้มือในแถบตะวันตกของประเทศแอฟริกา (West Africa) มีการแสดงเครื่องดนตรีที่ชื่อว่า ไจล (Gyl) ที่ผู้แสดงใช้มือขวามือเดียวในการเล่นแนวทำนอง และมือซ้ายในการเล่นแนวประสาน แสดงให้เห็นว่ามีการเลือกใช้มือถูกกำหนดไว้แล้วในวิธีการเล่น ปัจจุบันรูปแบบของดนตรีตะวันตกได้เห็นถึงความสำคัญของการเลือกเสียงที่เหมาะสมกับการบรรเลงดนตรี สำหรับเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบได้มีความต้องการการเลือกใช้มือด้วยเหตุผลด้านเทคนิค และการลำดับความสำคัญของโน้ตต่าง ๆ ซึ่งมีการตีความของผู้บรรเลงทำให้การเลือกใช้มือเป็นส่วนสำคัญในการนำไปสู่การสร้างลักษณะของเสียงที่สอดคล้องกับการปฏิบัติเครื่องกระทบ และในการบรรเลงโน้ตสำหรับเครื่องกระทบหมายถึงการเลือกใช้มือขวา และ มือซ้าย โดยมีการระบุสัญลักษณ์ R คือมือขวา และ L คือมือซ้าย (ยกตัวอย่างเช่น R R L L คือ ขวา ขวา ซ้าย ซ้าย หรือ R L R L คือ ขวา ซ้าย ขวา ซ้าย) ในการปฏิบัติเครื่องกระทบจะมีทั้งการระบุมือให้โน้ตดนตรี และไม่ระบุมือ ซึ่งหากไม่ได้รับรูปแบบมือที่ใช้ให้โน้ตแสดงว่าผู้ปฏิบัติจะต้องเป็นผู้ทำความเข้าใจรูปแบบมือนั้นด้วยตนเอง หรือตามแต่ครูผู้สอนแนะนำ (Koshinski, 2010)



ภาพที่ 5 ภาพตัวอย่าง การเลือกใช้มือ (Savage, 2001)

ในเรื่องของการเลือกใช้นั้น วิจัยเล่มนี้จะกล่าวถึงหน้าที่ในการปฏิบัติเครื่องกระทบ ในการแยกประสาทสัมผัสมือขวา และมือซ้าย ซึ่งถือเป็นการใช้ร่างกายขั้นพื้นฐานที่สามารถพัฒนาเป็นเทคนิคสำหรับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ได้ อย่างเช่นการเลือกใช้นิ้วของเครื่องเป่า การเลือกใช้นิ้วของ

เครื่องสาย ซึ่งเทคนิคเหล่านี้หากผู้เรียนมีพื้นฐานในการแยกประสาทที่ดีจะสามารถพัฒนาทักษะด้านอื่นในการเล่นเครื่องดนตรีต่าง ๆ ต่อไปได้ (นิชดา จิระวัฒน์ภณท์, การสื่อสารส่วนบุคคล, 25 มีนาคม 2563) ในการเลือกใช้มือกับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนี้จึงถือเป็นกิจกรรมที่มีส่วนช่วยเสริมสร้างการรับรู้ทางด้านดนตรีต่าง ๆ โดยเฉพาะการปฏิบัติตามคำสั่งตามที่ครูกำหนดเพื่อให้ผู้เรียนได้สามารถเข้าใจตัวโน้ต และตัวหยุด สามารถอ่านโน้ตได้ และรับรู้เกี่ยวกับการแยกประสาทสัมผัสที่สำคัญต่อพัฒนาการด้านต่าง ๆ ต่อไป

รูติเมนต์ (Rudiments)

เพอร์คัสสฟ อาร์ท โซไซตี้ หรือ Percussive Art Society (PAS) คือองค์กรนานาชาติที่มีสำนักงานใหญ่อยู่ในเมืองอินเดียแนโพลิส รัฐอินดีแอนา ประเทศสหรัฐอเมริกา จัดตั้งขึ้นเพื่อให้ความรู้และสนับสนุนนักเพอร์คัสชันและมือกลองทั่วโลก โดยเป็นผู้นำในการจัดตั้งกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้การศึกษาและพัฒนางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเครื่องกระทบโดยเฉพาะ ได้มีการจัดระเบียบทักษะที่สำคัญต่อพัฒนาการของผู้เล่นเครื่องกระทบ ซึ่งเป็นรูปแบบแบบฝึกที่ใช้โน้ตสั้น ๆ ทั้งหมด 40 รูปแบบ (40 International Drum Rudiments) ทั้งหมดถูกรวบรวมขึ้นเพื่อฝึกการควบคุมการทำงานและเสริมสร้างความแข็งแรงของกล้ามเนื้อ เรียกแบบฝึกนี้ว่า รูติเมนต์ (Rudiments) แบ่งตามลักษณะการปฏิบัติได้ 4 หมวด (ผจญ พิบุ้ง, 2558) คือ

1. รูติเมนต์หมวดโรล (Roll Rudiments) รูติเมนต์ในหมวดนี้เน้นการใช้มือสร้างเสียงยาวต่อเนื่อง สามารถแบ่งย่อยตามวิธีการปฏิบัติได้ 3 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll) คือการตีสลับมือข้างละหนึ่งเพื่อสร้างเสียงที่คงที่และราบเรียบเสมอกัน ประกอบด้วย 13 รูติเมนต์ ตัวอย่างเช่น

- ซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll)
- ซิงเกิลสโตรคโฟร์ (Single Stroke Four)
- ซิงเกิลสโตรคเซเวน (Single Stroke Seven) เป็นต้น

1.2 กลุ่มมัลติเปิลสโตรคโรล (Multiple Stroke Roll) คือการตีครั้งหนึ่งสามารถสร้างเสียงได้มากกว่าหนึ่งเสียง เป็นลักษณะการติดต่อกันเป็นพืด แต่ยังคงความคงที่และราบเรียบเสมอกันของเสียงไว้ ประกอบด้วย 2 รูติเมนต์

- มัลติเปิลเบาซ์โรล (Multiple Bounce Roll)
- ทริปเปิลสโตรคโรล (Triple Stroke Roll)

1.3 กลุ่มดับเบิลสโตรคโรล (Double Stroke Roll) คือการตีโน้ตสองตัวซ้ำกันด้วยมือข้างหนึ่งและสลับข้างกันไปเรื่อย ๆ แต่ยังคงความคงที่และราบเรียบเสมอกันของเสียงไว้ ประกอบด้วย 10 รูติเมนต์ ตัวอย่างเช่น

- ดับเบิลสโตรคโอเพนโรล (Double Stroke Open Roll)
- ไฟฟัสโตรคโรล (Five Stroke Roll) เป็นต้น

2. รูติเมนต์หมวดติดเคิล (Diddle Rudiments) รูติเมนต์ในหมวดนี้มีการนำ ซิงเกิลสโตรคโรล และดับเบิลสโตรคโรล รวมเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย 4 รูติเมนต์

- ซิงเกิลพาราติดเคิล (Single Paradiddle)
- ดับเบิลพาราติดเคิล (Double Paradiddle)
- ทริปเปิลพาราติดเคิล (Triple Paradiddle)
- ซิงเกิลพาราติดเคิล - ติดเคิล (Single Paradiddle – Diddle)

3. รูติเมนต์หมวดแฟลม (Flam Rudiments) รูติเมนต์ในหมวดนี้คือการใช้เทคนิคแฟลมหรือการใช้มือทั้งสองข้างในเวลาเดียวกันการลงเหลี่ยมกันเป็นเวลาเล็กน้อย และนำไปรวมกับเทคนิคซิงเกิลสโตรคโรล ดับเบิลสโตรคโรล และ ติดเคิลรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย 11 รูติเมนต์ ตัวอย่างเช่น

- แฟลม (Flam)
- แฟลมแอ็คเซนต์ (Flam Accent)
- แฟลมพาราติดเคิล (Flam Paradiddle) เป็นต้น

4. รูติเมนต์หมวดแดรก (Drag Rudiments) รูติเมนต์ในหมวดนี้คล้ายกับการใช้เทคนิคแฟลม แต่มือข้างหนึ่งที่ลงก่อนจะลง 2 ครั้ง ส่วนมืออีกข้างหนึ่งจะลง 1 ครั้ง และนำไปรวมกับเทคนิค ซิงเกิลสโตรคโรล ดับเบิลสโตรคโรล และ ติดเคิลรูปแบบต่าง ๆ ประกอบด้วย 11 รูติเมนต์ ตัวอย่างเช่น

- แดรก (Drag)
- ซิงเกิลแดรกดติดเคิล (Single Dragadiddle) เป็นต้น

PERCUSSIVE ARTS SOCIETY INTERNATIONAL DRUM RUDIMENTS

ALL RUDIMENTS SHOULD BE PRACTICED: OPEN (SLOW) TO CLOSE (FAST) TO OPEN (SLOW) AND/OR AT AN EVEN MODERATE MARCH TEMPO.

I. ROLL RUDIMENTS

A. SINGLE STROKE ROLL RUDIMENTS

1. SINGLE STROKE ROLL *
R L R L R L R L
2. SINGLE STROKE FOUR
R L R L R L R L
3. SINGLE STROKE SEVEN
R L R L R L R L

B. MULTIPLE BOUNCE ROLL RUDIMENTS

4. MULTIPLE BOUNCE ROLL
R L R L R L R L
5. TRIPLE STROKE ROLL
R R R L L L R R R L L L

C. DOUBLE STROKE OPEN ROLL RUDIMENTS

6. DOUBLE STROKE OPEN ROLL *
R L L R L L
7. FIVE STROKE ROLL *
R R L L L
8. SIX STROKE ROLL
R L R L R L
9. SEVEN STROKE ROLL *
R L R L R L

PERCUSSIVE
ARTS SOCIETY

* These rudiments are also included in the original Standard 26 American Drum Rudiments.
Copyright © 1984 by the Percussive Arts Society, 110 W. Washington Street, Suite A, Indianapolis, IN 46204
International Copyright Secured
All Rights Reserved

10. NINE STROKE ROLL *

10. NINE STROKE ROLL *
R R L L L

11. TEN STROKE ROLL *

11. TEN STROKE ROLL *
R L R L R L R L

12. ELEVEN STROKE ROLL *

12. ELEVEN STROKE ROLL *
R L R L R L R L

13. THIRTEEN STROKE ROLL *

13. THIRTEEN STROKE ROLL *
R L R L R L R L

14. FIFTEEN STROKE ROLL *

14. FIFTEEN STROKE ROLL *
R L R L R L R L

15. SEVENTEEN STROKE ROLL *

15. SEVENTEEN STROKE ROLL *
R L R L R L R L

II. DIDDLE RUDIMENTS

16. SINGLE PARADIDDLE *

16. SINGLE PARADIDDLE *
R L R L R L

17. DOUBLE PARADIDDLE *

17. DOUBLE PARADIDDLE *
R L R L R L R L

18. TRIPLE PARADIDDLE *

18. TRIPLE PARADIDDLE *
R L R L R L R L

19. SINGLE PARADIDDLE-DIDDLE *

19. SINGLE PARADIDDLE-DIDDLE *
R L R L R L R L

ภาพที่ 6 ภาพตัวอย่าง รูติเมนต์ หน้า 1 (Percussive Art Society, 1984)

PAS INTERNATIONAL DRUM RUDIMENTS PAGE 2

III. FLAM RUDIMENTS

20. FLAM *
L R R L
21. FLAM ACCENT *
L R L R L R L
22. FLAM TAP *
L R R L L R R L L
23. FLAMACUE *
L R L R L R L
24. FLAM PARADIDDLE *
L R L R R L R L L
25. SINGLE FLAMMED MILL
L R R L R L L R L
26. FLAM PARADIDDLE-DIDDLE *
L R L R R L L R L R
27. PATAFLAFLA
L R L R L R L R L
28. SWISS ARMY TRIPLET
L R L R L R L
29. INVERTED FLAM TAP
L R L R L R L R L
30. FLAM DRAG
L R L L R L R L

IV. DRAG RUDIMENTS

31. DRAG *
L L R R L
32. SINGLE DRAG TAP *
L L R L R L R
33. DOUBLE DRAG TAP *
L L R L R L R L R
34. LESSON 25 *
L L R L R L R L R
35. SINGLE DRAGADIDDLE
R R L R L R L L
36. DRAG PARADIDDLE #1 *
R L L R L R L R L
37. DRAG PARADIDDLE #2 *
R L L R L R L R L R L
38. SINGLE RATAMACUE *
L L R L R L R L
39. DOUBLE RATAMACUE *
L L R L R L R L R L
40. TRIPLE RATAMACUE *
L L R L R L R L R L R L

FOR MORE INFORMATION OR TO become a member of the Percussive Arts Society contact PAS at:
110 W. Washington Street, Suite A, Indianapolis, IN 46204 • E-mail: perc-arts@perc.org Web site: www.pas.org

ภาพที่ 7 ภาพตัวอย่าง รูติเมนต์ หน้า 2 (Percussive Art Society, 1984)

สรุปได้ว่าการเลือกใช้มือคือสัญลักษณ์ดนตรีอย่างหนึ่งที่กำหนดขึ้นสำหรับเครื่องกระทบ และ รูติเมนต์ คือรูปแบบแบบฝึกที่ใช้โน้ตสั้น ๆ ทั้งหมด 40 รูปแบบ ซึ่งรูติเมนต์เหล่านี้เป็นเทคนิคพื้นฐาน

ที่สำคัญของเครื่องกระทบใช้สำหรับฝึกมือเพื่อพัฒนาทักษะและเน้นการสร้างกล้ามเนื้อเพื่อเตรียมความพร้อมในการเล่นดนตรีต่อไปในอนาคต โดยผู้วิจัยสนใจการเลือกใช้มือ (Sticking) มาสร้างเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญในชุดกิจกรรม และเลือกรูติเมนต์ (Rudiments) ที่มีความเหมาะสมและเข้าใจได้ง่ายจำนวน 1 รูติเมนต์หลัก คือ ซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll) มาใช้เป็นหลักทักษะพื้นฐานเครื่องกระทบในการสร้างชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเพื่อพัฒนาทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูระดับประถมศึกษา เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถทำความเข้าใจทักษะเครื่องกระทบและนำไปใช้สอนผู้เรียนให้เข้าใจต่อไปได้ ซึ่งหากผู้สนใจมีความเข้าใจในรูติเมนต์ทุกประเภทสามารถนำมาปรับใช้กับกิจกรรมดนตรีอื่น ๆ ต่อไปได้

ตอนที่ 3 เพลงไทยสำหรับเด็ก



ดนตรีถือเป็นส่วนหนึ่งของมรดกทางวัฒนธรรม ประวัติดนตรีถือเป็นส่วนประกอบที่สำคัญหนึ่งในประวัติความเป็นมาของมนุษย์ ดนตรีแสดงถึงชีวิตความเป็นอยู่ ความนิยม การมีอยู่และเกิดใหม่ในแต่ละยุคสมัย สะท้อนให้เห็นความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาตินั้น ๆ ดังเช่นในอดีตมีการแลกเปลี่ยนศิลปวัฒนธรรม รวมถึงความสัมพันธ์กันของชาติต่าง ๆ ส่วนสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ความเป็นไทยนั้นคือ วิธีการบรรเลง และรูปแบบของบทเพลง ลีลา แบบแผนที่มีลักษณะเฉพาะตามแต่ประเทศของตน ซึ่งเกิดความแตกต่างจากชาติอื่น สิ่งเหล่านี้ถูกหล่อหลอมให้เป็นเอกลักษณ์ของศิลปวัฒนธรรมที่ควรค่าแก่การรักษาไว้ให้ลูกหลาน เห็นได้ว่าศิลปวัฒนธรรมไทยนั้นเป็นส่วนสำคัญในการสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ชาติไทย การที่ยุคสมัยเปลี่ยนไปเกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และมีการเปิดรับศิลปวัฒนธรรมต่างชาติมากขึ้น ทำให้ส่งผลต่อรูปแบบความสนใจของเด็กไทยสมัยใหม่ กล่าวคือการรับดนตรี ศิลปะ และวัฒนธรรมต่างประเทศเข้ามาตามกระแสนิยมซึ่งมีทั้ง การฟังเพลง การเล่นดนตรี การร้องเพลง การเต้น และต่าง ๆ อีกมากมาย ซึ่งเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเด็กไทย การที่เสริมสร้างให้เด็กไทยรู้จักรักและหวงแหนในเอกลักษณ์ความเป็นไทยจึงเป็นอีกหนึ่งสิ่งที่ควรค่าแก่การรักษาไว้มิให้สูญหาย (อรรธณ บวรจงศิลป, 2538)

3.1 ความหมายของเพลงไทยสำหรับเด็ก

ในอดีตเพลงไทยสำหรับเด็กนั้นสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทคือ บทเพลงกล่อมเด็ก บทเพลงปลอบเด็ก และบทเพลงประกอบการละเล่นของเด็ก ซึ่งปัจจุบันเห็นได้ວ່ามีความพยายามในการอนุรักษ์เพลงพื้นบ้านสำหรับเด็กผ่านผลงานการวิจัยของนักวิชาการหลายท่านมากขึ้น ทั้งมีการจัดบันทึกเพลง มีการบันทึกเสียง จัดทำเป็นสื่อการสอนเพื่ออนุรักษ์เพลงพื้นบ้านสำหรับเด็กไม่ให้สูญหายไป ส่วนในอีกด้านการประพันธ์เพลงไทยสำหรับเด็กนั้น บทเพลงที่มีการประพันธ์ขึ้นใหม่สามารถแบ่งได้เป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นสำหรับเด็กโดยเฉพาะตั้งแต่ต้น และบทเพลงที่นำทำนอง จังหวะของเพลงอื่นมาใช้ประพันธ์เนื้อร้องใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับเพลงสำหรับเด็ก (จิตร กาวี, 2561) โดยใน

วิจัยเล่มนี้จะขอใช้เนื้อหาเพลงไทยสำหรับเด็กคือ บทเพลงที่ใช้ภาษาไทยในการร้องโดยสามารถอิงทำนองจากเพลงพื้นบ้านต่างประเทศได้และเพลงสำหรับการละเล่นเด็กไทย

บทเพลงที่ใช้ภาษาไทยสำหรับเด็ก

บทเพลงที่ใช้ในการร้องอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพลงพื้นบ้านของประเทศไทย หรือนำมาจากเพลงพื้นบ้านต่างประเทศ ซึ่งนำมาปรับใช้ให้เหมาะกับสังคมไทย ดนตรีพื้นบ้านถือเป็นขนบของมนุษย์ซึ่งช่วยเชื่อมต่อ อดีตกับปัจจุบัน สามารถหมายความถึงทั้งเพลงร้องและเพลงบรรเลง (ณรุทธ์ สุธงจิตต์, 2541) ดนตรีพื้นบ้าน คือ การร้องเล่นดนตรีเพื่อสร้างความบันเทิง สนุกสนานในชีวิตประจำวันของชาวบ้านในชุมชนท้องถิ่นและเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนนั้น ๆ ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ดนตรีพื้นบ้านจึงเป็นส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพและเวลาพักจากการทำงาน (ภัทรวดี ภูฎาภิรมย์, 2552)

หากกล่าวถึงดนตรีพื้นบ้าน ในประเทศไทยมักจะใช้ในการประกอบอาชีพ ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และประกอบการละเล่นของเด็กและได้อธิบายเพิ่มเติมในด้านลักษณะการร้องเล่นของดนตรีพื้นบ้านว่าเป็นการแสดงดนตรีของชาวบ้านในชุมชนที่มีทำนองและถ้อยคำที่เรียบง่าย การแสดงดนตรีพื้นบ้านจะเป็นการขับร้องเป็นส่วนมากแต่ก็มีการใช้เครื่องดนตรีในการเล่นประกอบซึ่งเครื่องดนตรีที่ใช้ก็จะแตกต่างจากเครื่องดนตรีที่พบเห็นทั่วไป จะเป็นเครื่องดนตรีที่เป็นภูมิปัญญาของชาวบ้านจากกรณาสิ่งของ หรือวัสดุจากธรรมชาติมาประดิษฐ์ใช้ในการสร้างเครื่องดนตรี และเนื้อหาของบทเพลงจะสื่อถึงการดำเนินวิถีชีวิตของคนในกลุ่มที่อาศัยอยู่ร่วมกันหรือบริเวณใกล้เคียงในท้องถิ่นต่าง ๆ ดนตรีพื้นบ้านจึงเป็นสิ่งที่สะท้อนถึงสภาพสังคม ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ค่านิยม และทัศนคติของคนในชุมชน (อัมพิกา แสงปิ่น, 2554)

สรุปได้ว่าบทเพลงที่ใช้ภาษาไทยสำหรับเด็ก คือบทเพลงที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทยซึ่งทำนองอาจจะนำมาจากเพลงพื้นบ้านประเทศไทยหรือต่างประเทศก็ได้ เพลงไทยนั้นถือเป็นเอกลักษณ์ที่ควรค่าแก่การรักษา แต่มีการใช้ภาษาไทยแปลงเป็นเนื้อร้องสำหรับผู้เรียนให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และสามารถร้องตามได้ เพลงไทยนั้นถือเป็นเอกลักษณ์ที่ควรค่าแก่การรักษา รวมไปถึงการละเล่นไทยที่ใช้เพลงร้องและนำมาปรับใช้เพื่อความเหมาะสมในเนื้อหาการสอนดนตรีสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา และการจัดการเรียนรู้ของครู

เพลงสำหรับการละเล่นเด็กไทย

การละเล่นพื้นบ้านเป็นกิจกรรมนันทนาการประเภทเกม ที่สามารถส่งเสริมและพัฒนาอารมณ์สุข สนุกสนาน การละเล่นพื้นบ้านของไทย เป็นกิจกรรมที่ยอมร่วมนกันในสังคมว่าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีการถ่ายทอดจากคนรุ่นหนึ่งไปยังคนอีกรุ่นหนึ่ง การละเล่นพื้นบ้านเป็นกิจกรรมที่เน้น

ความสนุกสนานไม่เน้นการแพ้ชนะ จึงมีคุณค่าและมีส่วนสำคัญในการหล่อหลอมพฤติกรรมโดยเฉพาะกับเด็กเล็กซึ่งเป็นที่รวมทั้งเป็นการเชื่อมโยงประสบการณ์ทางสังคมให้กับเด็ก ทำให้เด็กไทยประสบความสำเร็จในการเล่นจนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง กล้าคิด กล้าแสดงออก รู้จักการปรับตัวให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยการรอคอย การช่วยเหลือ การแบ่งปัน และการเป็นผู้นำ ผู้ตาม สิ่งเหล่านี้เป็นผลที่จะเกิดโดยตรงจากการละเล่นของเด็กที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและพฤติกรรมทางสังคมของเด็กวัยนี้ ที่ต้องเสริมสร้างพัฒนาการให้พร้อมในการเจริญเติบโตและการเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (กรมพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2557) โดยสามารถแบ่งประเภทของการละเล่นพื้นบ้านของไทย ซึ่งประกอบด้วยการเล่นที่มีบทร้องประกอบและไม่มีบทร้องประกอบ แบ่งเป็น 7 ประเภท (ผะอบ โปษะกฤษณะ, 2522)

1. การเล่นกลางแจ้ง
2. การเล่นในร่ม
3. การเล่นกลางแจ้งหรือในร่ม
4. การเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่
5. การเล่นบทร้องเลียน
6. การเล่นประเภทเบ็ดเตล็ด
7. การเล่นปริศนาคำทาย

การละเล่นของเด็กไทยได้แบ่งโดยอาศัยข้อมูลจากการเล่นโดยมีกฎกติกาและทักษะที่ได้เด่นชัดจากการละเล่นในแต่ละการละเล่นมาเป็นแนวทางในการจัดแบ่งกลุ่ม ซึ่งแบ่งเป็น 5 กลุ่ม (วิราภรณ์ ปนาทกุล, 2531) ดังนี้

1. การละเล่นที่เน้นทักษะด้านการพูด และการฟัง ได้แก่ การเล่นที่มีบทร้องบทเจรจาโต้ตอบ เช่น ขี้ตู่กลางนา มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร เป็นต้น
2. การละเล่นที่เน้นทักษะด้านการนับ การคาดคะเน การกะระยะ การจำแนกประเภท จำแนกพวก จำแนกเสียง ได้แก่ ซ่อนหา อีกาฟักไข่ งูกินหาง เป็นต้น
3. การละเล่นที่เน้นทักษะด้านการคิด การใช้ไหวพริบปฏิภาณ ความคล่องแคล่วว่องไว การเลือกตัดสินใจ ได้แก่ แก้อัฒนตรี ซี่ม้าส่งเมือง เป็นต้น
4. การละเล่นที่เน้นทักษะด้านการใช้กล้ามเนื้อ การทรงตัว ได้แก่ ตีจับ เดินกะลา กระต่ายขาเดียว เป็นต้น

5. การละเล่นที่เน้นการปลูกฝังค่านิยม ทักษะในด้านต่าง ๆ เช่นความซื่อสัตย์ ความสามัคคี ความเสียสละ ความรับผิดชอบ การยอมรับกติกา การรู้แพ้รู้ชนะ การให้อภัย ได้แก่ ชักกะเย่อ วิ่งเปี้ยว เป็นต้น

ผออบ โปษะกฤษณะ (2522) ได้กล่าวถึงคุณค่าของการละเล่นพื้นบ้านของเด็กไทย แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม และด้านภาษา ดังนี้

ด้านวัฒนธรรม การละเล่นของเด็กไทย มีลักษณะที่แสดงถึงความเจริญงอกงามของเด็กปรากฏอย่างชัดเจนคือ ช่วยเสริมสร้างพลานามัยให้สมบูรณ์ ช่วยเสริมสร้างทักษะต่าง ๆ ให้เจริญ เช่น ทักษะในการใช้สายตาสังเกตทักษะในการเคลื่อนไหวว่องไว อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมความเจริญทางสติปัญญาเช่นฝึกให้ใช้ความคิดฝึกให้มีไหวพริบฝึกการคาดคะเน

ด้านสังคม การละเล่นของเด็กไทยสะท้อนภาพของสังคมไทยในด้านต่าง ๆ เช่น สภาพความเป็นอยู่อาชีวะ เป็นต้น อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของเด็กไม่ว่าจะเป็นทางกายและทางจิตใจ ฝึกให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย และความรับผิดชอบมีความสามัคคีในหมู่คณะ เมื่อเติบโตขึ้นเด็ก ๆ เหล่านี้ก็จะมีความสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นกำลังของชาติอันเป็นคุณค่าทางสังคมอันพึงปรารถนา

ด้านภาษา บทร้องประกอบการร้องของเด็ก มีคุณค่าทางภาษาทั้งในแง่วรรณศิลป์ และในแง่การสื่อสาร ในแง่วรรณศิลป์นั้น บทร้องมีรูปแบบไม่จำกัดตายตัว มีการใช้คำ เป็นวรรคสั้น ๆ และมีเสียงสัมผัสคล้องจอง ทำให้เกิดความไพเราะ ทำนองที่ใช้ร้องเป็นทำนองง่าย ๆ มีจังหวะเข้ากับวิถีเล่น มีการใช้คำ เลียนเสียงต่าง ๆ มีการใช้สัญลักษณ์ในเนื้อร้องแฝงความหมายที่น่าสนใจในแง่ของการสื่อสารนับว่าบทร้องประกอบการละเล่น ได้มีส่วนช่วยให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาโดยไม่รู้ตัวเพราะมีทั้งคำคล้องจอง คำถาม คำตอบ และคำพูดที่ต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ช่วยให้เด็กได้รับความสนุกสนานในการใช้ภาษาสื่อสารไปด้วยช่วยพัฒนาการทางด้านความคิดและการสังเกตได้เป็นอย่างดี

3.2 การนำเพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อใช้ในการเรียนการสอนดนตรี

การนำเพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อใช้ในการเรียนการสอนดนตรีนั้นมีทั้งในรูปแบบของการสอนในชั้นเรียน การนำเพลงไปใช้สอนดนตรีออนไลน์ การนำบทเพลงมาเรียบเรียงใหม่โดยทำนองเพลงพื้นบ้านไทยและต่างประเทศ หรือเรียงเรียงขึ้นมาใหม่ ซึ่งเพลงไทยสำหรับเด็กนี้ถือได้ว่ามีความสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางซึ่งเน้นการใช้บทเพลงในท้องถิ่น นำมาเป็นบทเรียนสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยสามารถแบ่งได้ตามรูปแบบดังนี้ 1) การนำเพลงไทยสำหรับเด็กไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรีในชั้นเรียน 2) การนำเพลงไทยสำหรับเด็กไปใช้ในการเรียนการสอนดนตรีในรูปแบบออนไลน์ 3) การเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับเด็ก สามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ การเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับเด็กโดยใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านไทยและต่างประเทศ และ การเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับเด็กขึ้นมาใหม่จากเนื้อหาและองค์ความรู้ของประเทศไทย

สำหรับการเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับเด็ก มีการนำเสนอและประวัติต่าง ๆ ของวัฒนธรรมไทยในรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็กนำมาเรียบเรียงขึ้นมาใหม่จากเนื้อหาและองค์ความรู้ของไทยโดยจัดทำนองรูปแบบหนังสือแบบเรียนเปียโนโดยใช้ชื่อว่า ดรณดุริยางค์ เพื่อใช้เป็นสื่อในการสอนเปียโนโดยใช้เพลงไทย เนื้อร้องเป็นภาษาไทย ทำนองมีสำเนียงไทย และยังเป็นการรักษาคุณค่าของเอกลักษณ์ความเป็นไทย โดยในหนังสือเปียโนทั้ง 2 เล่มนี้จะมีการเรียบเรียงโน้ตเปียโนเพื่อให้มีสำเนียงสอดคล้องกับ ขนบไทย และสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศไทย ซึ่งถือเป็นตำราสำหรับเปียโนที่ส่งเสริมให้เด็กเห็นคุณค่าของเพลงสำเนียงไทย (อชิมา พัฒนวิรางกุล, 2559; 2561)

สรุปได้ว่าเพลงไทยสำหรับเด็กคือบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นเป็นภาษาไทยหรือนำมาแปลเป็นภาษาไทย มีเนื้อหาเหมาะสมสำหรับเด็กโดยมีการนำทำนองเพลงการละเล่นเด็กไทยที่มีบทร้องเพลงพื้นบ้านไทยโบราณ หรือนำทำนองเพลงพื้นบ้านต่างประเทศเข้ามาปรับใช้ความนิยมในแต่ละยุคสมัย ซึ่งทั้งหมดนี้เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยในอดีต วัฒนธรรมประเพณีไทยอันดีงามที่ควรค่าแก่การเก็บรักษา ในด้านเนื้อหาทางดนตรีเรื่องจังหวะนั้นจะเห็นได้ว่าการละเล่นไทยแบ่งได้เป็นการละเล่นที่มีคำร้องซึ่งผู้วิจัยสามารถเลือกใช้คำร้องประกอบการละเล่น รวมถึงทางด้านเพลงพื้นบ้านไทยซึ่งเป็นเพลงที่คุ้นเคยและมีเอกลักษณ์ความเป็นชาติอยู่ ผู้วิจัยจึงเห็นถึงความสำคัญในการนำ เพลงไทยสำหรับเด็ก เพลงประกอบการละเล่นไทย และเพลงพื้นบ้านไทยมาเป็นสื่อที่สำคัญสำหรับชุดกิจกรรมการใช้ร่างกายสร้างจังหวะต่อไป

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะถือเป็นกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ในที่หลากหลายโดยมีผู้สนใจศึกษาค้นคว้าในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับด้านการกิจกรรมกับการเรียนรู้ดนตรีโดยตรง และประเด็นที่เกี่ยวข้องนำมาซึ่งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะดังนี้

4.1 งานวิจัยด้านดนตรี

กิจกรรมเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านจังหวะ มีการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะในบทความวิจัยเรื่องความพึงพอใจและความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยธวาทิตระดับประถมศึกษา หลังจากการร่วมกิจกรรมตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ได้กล่าวถึงการใช้กลวิธีในการสอนดนตรีทั้ง 4 กลวิธี ได้แก่ การใช้คำพูดเชื่อมโยงกับจังหวะดนตรี การใช้ร่างกายสร้างจังหวะ โดยการใช้จังหวะในรูปแบบออสตินาโต (Ostinato) และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการใช้ความคิดสร้างสรรค์ และนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาใช้ในการสอนเรื่องจังหวะสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยนำรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) มาบรรเลงโดยใช้ร่างกายสร้างจังหวะ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสุข สนุกสนาน เกิดความรู้สึกรู้สึกความแปลกใหม่น่าสนใจว่าการซ้อมดนตรีในวงโยธวาทิตแบบเดิม

ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสังคมจากการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนในกลุ่ม อีกทั้งยังเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนได้ใช้ความคิดสร้างสรรค์ของตนเองในการสร้างสรรค์ดนตรี ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ ได้รับผลตอบรับที่ดีค่อนข้างพอใจมากกว่าผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาตอนปลาย (มานนุญ ไกลทอง และ ดนีนญา อุทัยสุข, 2560)

งานวิจัยเรื่องการศึกษาครูผู้สอนกิจกรรมด้านจังหวะในชั้นเรียนสำหรับผู้เรียนก่อนวัยเรียน (Pre-school Teachers' Implications About The Rhythm Applications In Music Lessons) เป็นงานวิจัยที่กล่าวถึงกิจกรรมดนตรีที่ส่งเสริมเรื่องจังหวะในการสอนของครูสำหรับผู้เรียนก่อนวัยเรียน ได้ศึกษาแบบฝึกหัดด้านจังหวะสำหรับผู้เรียนก่อนวัยเรียนจากครูผู้สอนจำนวน 3 คน และศึกษาผู้เรียนจำนวน 60 คน ในเมืองอันตัลยา (Antalya) ประเทศตุรกี โดยมีการให้ผู้เรียนได้ใช้ร่างกายสร้างจังหวะในการบรรเลงประกอบจังหวะจากบทเพลงทั้ง 5 เพลงที่ครูเลือกให้ วิจัยเล่มนี้ได้ศึกษาปัญหาของครู และปฏิกิริยาของผู้เรียนระหว่างทำกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่ากิจกรรมนี้เป็นประโยชน์ต่อพัฒนาการด้านจังหวะและนำไปสู่พัฒนาการทางดนตรีด้านอื่น ๆ ต่อไปได้ในมุมมองของครู (Sabahat, 2010)

บทความงานวิจัยเรื่องรีไซค์สำหรับวงเครื่องกระทบและการอ่านบทกวีเป็นงานวิจัยเชิงสร้างสรรค์ซึ่งเห็นความสำคัญของภาษาในรูปแบบบทกวี และเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบ ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้มีความสัมพันธ์กันในแง่ของจังหวะ ในบทกวีนั้นแต่ละคำของประโยคมีความสั้น - ยาวของพยางค์และการเน้นคำในการออกเสียงซึ่งผู้วิจัยได้เห็นว่าเครื่องกระทบมีความสามารถที่จะสร้างสรรค์และแสดงอัตลักษณ์ของรูปแบบจังหวะเหล่านี้ได้อย่างดี สรุปผลการวิจัยที่นำบทเพลงรีไซค์สำหรับวงเครื่องกระทบและการอ่านบทกวีจัดแสดงนั้นได้รับความสนใจจากผู้ชมเป็นอย่างมาก และผู้วิจัยมีเป้าหมายในการสร้างแรงบันดาลใจเป็นอีกหนึ่งมุมมองให้เห็นความสามารถที่หลากหลายของเครื่องกระทบและการใช้ภาษาไทยให้กับนักดนตรีและนักแต่งเพลงรุ่นใหม่เพื่อสร้างสรรค์ผลงานต่อไป (ต้นเถา ช่วยประสิทธิ์, 2562)

บทความวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล ได้ใช้กิจกรรมดนตรีเพื่อช่วยเสริมสร้างสังคมในเด็กวัยอนุบาล ซึ่งเน้นศึกษาเด็กอนุบาลโรงเรียนที่ปิงกรวิทยาพัฒน์ (วัดโบสถ์) ในพระราชูปถัมภ์ ฯ โดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรี จำนวน 30 แผน 3 ขั้นตอนได้แก่ 1) การสร้างเสียงสร้างสรรค์บทเพลงโดยการให้ผู้เรียนออกแบบลักษณะเสียง ทำนอง และความสั้น ยาวของเสียงตามจินตนาการจากเรื่องที่เรียนและให้เพื่อนทำตาม จากนั้นพัฒนามาเป็นการร่วมกันแต่งเพลงสั้น ๆ จากเรื่องที่เรียนผ่านทำนองและจังหวะที่เด็กคุ้นเคย 2) การเคลื่อนไหวประกอบเพลงและบรรเลงดนตรีโดยให้ผู้เรียนคิดท่าทางจากบทเพลงที่ร่วมกันแต่งและเลือกเล่นเครื่องดนตรีที่สนใจเพื่อนำมาสร้างจังหวะประกอบบทเพลงของเพื่อน ซึ่งโดย

ส่วนมากเป็นเครื่องดนตรีประเภทเครื่องกระทบที่มีความเหมาะสมกับเด็กอนุบาล เช่น กลอง เครื่องเขย่า ขนาดเล็ก ฉิ่ง ชลุ่ม และ 3) แสดงบนเวที ให้ผู้เรียนร่วมกันวางแผน ฝึกซ้อมการแสดงเพื่อจัดการแสดงบนเวทีจริง และผลัดกับสลับบทบาทเป็นต้นผู้เล่น และผู้ชมผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลอง กลุ่มเป้าหมายมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สุธาทิพย์ แสงสาย, 2559)

บทความวิจัยเรื่องชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับครูปฐมวัย สารการเรียนรู้ดนตรีองค์ประกอบดนตรีด้านจังหวะ ได้ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นครูปฐมวัยจำนวน 21 คน โดยผู้วิจัยสร้างชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องจังหวะซึ่งแบ่งเนื้อหาเป็น 3 เรื่อง คือ เรื่ององค์ประกอบของจังหวะ เรื่องจังหวะหลักคองที่ และเรื่องอัตราจังหวะ จุดประสงค์เพื่อสำหรับครูและผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองเรื่องจังหวะที่ได้สร้างขึ้นนั้นมีประสิทธิภาพในระดับผ่านเกณฑ์ (ชาลินี สุริยนเปล่งแสง, 2554)

4.2 งานวิจัยด้านการบำบัดรักษาโดยใช้ร่างกายสร้างจังหวะ

หากกล่าวถึงผลประโยชน์ของการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีวิจัยที่ทดลองนำกิจกรรมเพื่อศึกษาผลกระทบกับความจำของผู้สูงอายุในประเทศสเปน โดยการศึกษาครั้งนี้ได้มีการนำกลุ่มทดลองซึ่งเป็นผู้สูงอายุ 65 ปี จำนวน 38 คนที่มีสัญญาณแรกของภาวะสมองเสื่อมในวัยชราถึงโดยใช้วิธีการ BAPNE (Biomechanics Anatomy Psychology Neuroscience Ethnomusicology) ซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายกระตุ้นการรับรู้โดยมุ่งเน้นไปที่กิจกรรม ซึ่งผลการทดสอบออกมาในแง่บวก และมีผลตอบรับจากกลุ่มตัวอย่างเป็นอย่างดี (Romeo, 2014)

งานวิจัยเรื่องผลการใช้แบบฝึกหัดร่างกายสร้างจังหวะที่มีต่อทักษะการเคลื่อนไหวของผู้เรียนอายุ 8 – 12 ปี ที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา (The Effectiveness of Body Percussion Rhythmic Exercises on Motor Skills in Children with Mild Intellectual Disability Between 8-12 Years Old) ได้เล็งเห็นถึงความสามารถของการใช้ร่างกายสร้างจังหวะและการเคลื่อนไหวที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทางสมองเพื่อการบำบัด และเพื่อสังคม ผ่านการทดลองในเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจำนวน 60 คน โดยกลุ่มแรกใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ และกลุ่มที่สองได้รับการเรียนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้รับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีพัฒนาการทางทักษะการเคลื่อนไหว (Motor Skill) การทำงานและประสานงานกันของร่างกายมีผลดีขึ้น จึงสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดร่างกายสร้างจังหวะเป็นวิธีที่ส่งผลต่อการพัฒนาการทางด้านการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้เรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา

ในบทความวิจัยเรื่องผลการศึกษาประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีเพื่อผู้สูงอายุโดยใช้เครื่องดนตรี Bamboo Bell กล่าวถึงการจัดกิจกรรมดนตรีเพื่อผู้สูงอายุโดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้สูงอายุในชุมชนหนองแวงตราขู 2 จำนวน 8 ราย ซึ่งเกณฑ์ในการคัดเลือกอาสาสมัคร คือ

อาสาสมัครมีอายุตั้งแต่ 60 - 75 ปี สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สามารถใช้แขนได้อย่างน้อย 1 ข้าง และมีสภาพร่างกายที่ไม่เป็นอุปสรรคในการเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องดนตรีที่เรียกว่า Bamboo Bell ซึ่งเป็นเครื่องดนตรีที่นำไม้ไผ่มาพัฒนาจากต้นแบบของเครื่องดนตรี 2 ประเภท คือ ระนาดและขลุ่ยไม้ไผ่นำมาร่วมกันสร้างเป็นอุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมโดยให้ผู้สูงอายุได้ขยับร่างกาย เคาะ กระแทกเครื่องดนตรีโดยใช้อุ้งมือหรือน่องขา ซึ่งสร้างให้เกิดความสนุกสนาน ได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นที่เล่นดนตรีและร่วมกันสร้างเครื่องดนตรีด้วยกัน ผลการวิจัยสรุปได้ว่าเครื่องดนตรี Bamboo Bell นี้เป็นอีกหนึ่งทางเลือกในการสื่อการสอนประเภทเครื่องดนตรีที่สร้างขึ้นเอง และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมประกอบจังหวะสำหรับเด็ก ทั้งในด้านของตามโรงเรียนที่ขาดแคลนเครื่องดนตรี นำไปพัฒนาเป็นนวัตกรรมเครื่องดนตรีในระดับอุดมศึกษา หรือในด้านดนตรีบำบัดความรู้สึกสำหรับผู้ที่มีข้อจำกัดทางด้านร่างกายเช่นด้านสายตาให้ได้รับรู้ถึงเสียง และทำให้เกิดความสามารถในการบรรเลงเครื่องดนตรีได้ด้วยตนเองอีกด้วย (วิชญ์ บุญรอด, 2561)

4.3 งานวิจัยด้านประโยชน์ของการใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก

ด้านการนำเพลงไทยมาใช้ในการเรียนรู้ดนตรีมีผู้ที่เห็นถึงประโยชน์ของเพลงไทยและนำมาศึกษาค้นคว้าเพื่อใช้เป็นสื่อในการสอนดนตรีให้กับผู้เรียน โดยวิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนเปียโนสำหรับนักเรียนระดับพื้นฐานถึงระดับกลางโดยใช้การเรียบเรียงดนตรีพื้นบ้านไทยได้นำเอาบทเพลงพื้นบ้านโดยแบ่งเป็นแต่ละภาคของประเทศไทย เช่น ภาคเหนือ เพลงเสเลเมา เพลงป่นฝ้าย, ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพลง ภาคกลาง เพลงเกี่ยวข้าว เพลงพม่ากลองยาว, ภาคใต้ เพลงรำโนราห์ เพลงระบำปาเต๊ะ เป็นต้น บทเพลงที่เรียบเรียงใหม่โดยใช้ทำนองเพลงพื้นบ้านเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า เพลงพื้นบ้านไทยกับทักษะทางดนตรีสากลต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกคุ้นเคยกับบทเพลงของไทย ซึ่งผู้สนใจสามารถนำมาพัฒนาในเรื่องของเทคนิคและการประพันธ์ซึ่งทำให้เกิดความเหมาะสมในการเรียนรู้ได้เหมือนกับบทเพลงพื้นบ้านต่างประเทศ หากผู้วิจัยมีวิธีการคัดเลือกบทเพลงที่เหมาะสมจะนำมาจัดทำเป็นแบบฝึกหัดหรือชุดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มินตรา ทันตะเวช, 2557)

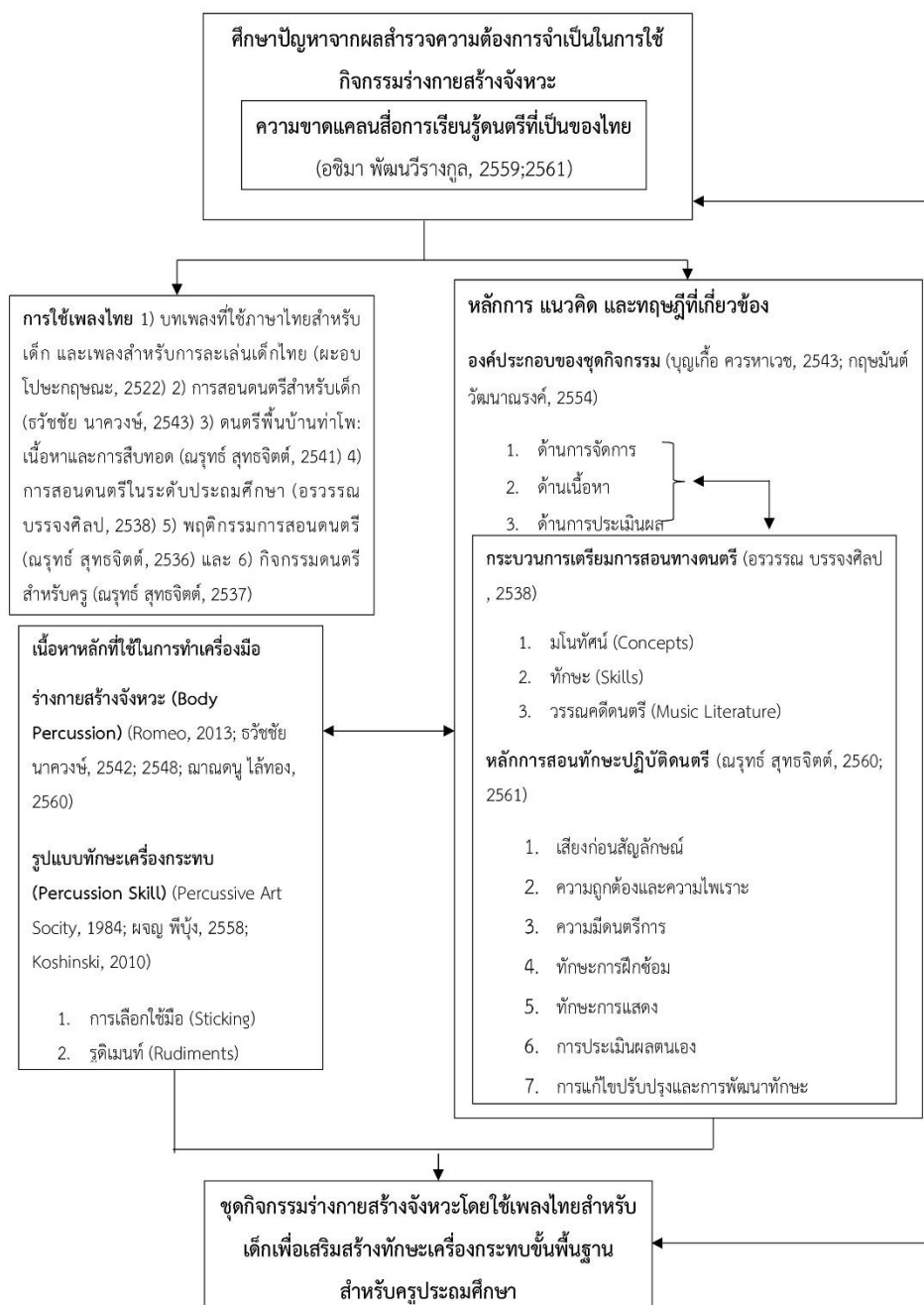
ด้านประโยชน์จากการนำการเล่นไทยมาใช้ในการเรียนรู้ วิจัยเรื่องผลของโปรแกรมกลุ่มการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กออทิสติกสเปกตรัม อายุ 6-9 ปี ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนออทิสติกสเปกตรัมมีคะแนนทักษะทางสังคมด้านปฏิสัมพันธ์ ด้านการใช้ภาษาในการสื่อสาร และด้านพฤติกรรมทางสังคมสูงขึ้น แสดงให้เห็นว่าการเล่นพื้นบ้านเป็นกิจกรรมที่สร้างเสริมพัฒนาการด้านสังคมอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งเป็นการปลูกฝังวัฒนธรรมไทยให้แก่ผู้สอนและผู้เรียน มีความสะดวกในการทำกิจกรรม และสามารถนำไปปรับกับการทำกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน หรือ

กิจกรรมในเชิงการบำบัดรักษา และเชิงการศึกษาได้เป็นอย่างดี (ฉัตรชัย แพงคำฮัก , สุพัทธ แสนแจ่มใส และภิญญาพันธ์ เพี้ยซ้าย, 2562)

เห็นได้ว่าวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจังหวะ และกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนั้นมีทั้งในรูปแบบการสร้างสรรคดนตรี ดนตรีศึกษา ดนตรีบำบัด และการนำเพลงเพลงไทยและการละเล่นไทยที่ใช้ในงานวิจัยการเรียนการสอนดนตรีซึ่งสร้างผลกระทบด้านบวกให้กับวงการการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการนำสิ่งที่มีอยู่ของไทยมาปรับใช้กับหลักการทางดนตรีศึกษาจากต่างประเทศเพื่อจัดทำเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้นดนตรีของผู้เรียน ซึ่งจากการศึกษาวิจัยต่าง ๆ พบว่าจังหวะเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้นดนตรี และถือเป็นการเรียนรู้พื้นฐานดนตรีที่เข้าใจง่าย มีประโยชน์ที่หลากหลาย สามารถใช้ในทั้งการศึกษา และการบำบัดรักษา วิจัยชิ้นนี้ได้เล็งเห็นความสำคัญของการเรียนรู้ด้านจังหวะและการใช้เพลงไทย จึงเกิดความสนใจที่จะนำมาปรับและสร้างสรรค์ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเพื่อเป็นตัวเลือกให้สำหรับครูผู้สอนกิจกรรมดนตรี และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาดนตรีต่อไปในอนาคต



ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย



ภาพที่ 8 ภาพกรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3

ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (R1)

ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด เกี่ยวกับชุดกิจกรรม ร่างกายสร้างจังหวะ เพลงไทยสำหรับเด็ก และวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การสำรวจความต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน (R2)

จัดทำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นโดยครูดนตรีจำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์

ขั้นที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล (R3)

1. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน
2. วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน

ขั้นที่ 4 การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน (D1)

สร้างชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะจากผลการวิเคราะห์แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน (D2)

1. การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน

2. การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน
3. วิเคราะห์แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรีจำนวน 30 คน (Rating Scale) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมในการสำรวจความสำคัญและปัญหา เพื่อให้ชุดกิจกรรมที่จัดทำมาตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเดิมมากที่สุด (Confirming Sampling)
4. แก้ไข ปรับปรุง ตามคำแนะนำจากการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม โดยวิเคราะห์จากแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (Comment) โดยกำหนดข้อความคำถามข้อเสนอแนะในลักษณะปลายเปิด (Open-Form)

ขั้นที่ 6 การสรุปผลการวิจัย อภิปราย และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง 2 กลุ่ม ดังนี้

1. **ครูดนตรี** จำนวน 30 คน ที่รู้จักกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะและใช้กิจกรรมดนตรีในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบ่งเป็นเป็นครูในโรงเรียนรัฐบาล โรงเรียนเอกชน โรงเรียนนานาชาติ ครูในสถาบันดนตรี และครูพิเศษวงโยธวาทิต เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านสภาพและปัญหา วิธีการสอนและการใช้งานกิจกรรมดนตรีในบริบทประเทศไทย รูปแบบของกิจกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของครู และความเป็นมาและความสำคัญของการใช้เพลงไทยกับการสอนดนตรี โดยผู้วิจัยสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจความต้องการจำเป็นและนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำรูปแบบและเนื้อหาให้เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มตัวอย่าง

2. **ผู้เชี่ยวชาญ** คัดเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งในด้านการปฏิบัติทักษะเครื่องกระทบ ด้านการสอนเครื่องกระทบ ด้านประสบการณ์การสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก ซึ่งตรงกับงานวิจัยเป็นอย่างดี โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติดังนี้ คือ 1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เชี่ยวชาญในทักษะเครื่องดนตรีกระทบไม่ต่ำกว่า 20 ปี

- 2) เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการสอนทักษะเครื่องกระทบไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 3) เป็นผู้ที่มีผลงานในการปฏิบัติเครื่องกระทบอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องทั้งในระดับประเทศ และระดับนานาชาติ โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด มีรายชื่อดังต่อไปนี้

อาจารย์ ดร.วรรณภา ญาณวุฒิ วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาเอกจาก มหาวิทยาลัย ไอโอวา (The University of Iowa, School of Music) ประเทศสหรัฐอเมริกา สาขาดนตรีปฏิบัติ และการสอนเครื่องกระทบ (Percussion Performance and Pedagogy) ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำวิชาเครื่องกระทบ ของวิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล และยังเป็นหัวหน้าเครื่องทิมปานี (Principal Timpani) ของวง Thailand Philharmonic Orchestra (TPO) ท่านเป็นนัก Percussion คนแรกในประเทศไทยที่จบการศึกษาปริญญาเอกด้านดนตรีปฏิบัติและการสอนเครื่องกระทบโดยตรง โดยมีประสบการณ์ระดับมัธยมและมหาวิทยาลัยเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี อีกทั้งยังเป็นวิทยากรเกี่ยวกับงานด้านเครื่องกระทบระดับนานาชาติ มีการจัดคอนเสิร์ต และ กิจกรรม Work Shop เกี่ยวกับเครื่องกระทบในประเทศไทยต่าง ๆ มากมาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนัส ตองการพานิช วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโท ดุริยางคศาสตรมหาบัณฑิตสาขาสอนและการแสดงดนตรีวิทยาลัยดนตรี มหาวิทยาลัยรังสิต ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาการสอนดนตรี เครื่องมือเอกเครื่องกระทบ อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา อาจารย์มีประสบการณ์การสอนทั้งระดับประถม มัธยม และมหาวิทยาลัย ทั้งด้านทักษะเครื่องกระทบ ขั้นพื้นฐานจนถึงระดับสูงเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม วุฒิการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทจาก Universität Mozarteum Salzburg จากประเทศออสเตรีย ด้านเครื่องกระทบ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยศิลปากร เครื่องมือเอกเครื่องกระทบ สอนรายวิชาการแสดงดนตรี สังคีตวิจัยและพัฒนา อาจารย์มีประสบการณ์การสอนทั้งในระดับมหาวิทยาลัยไม่ต่ำกว่า 10 ปี และยังจัดการแสดงและกิจกรรม Work Shop ให้ความรู้สำหรับผู้เรียนประถม มัธยม และมหาวิทยาลัยด้านเครื่องกระทบอย่างต่อเนื่อง และยังเป็นหัวหน้าเครื่องทิมปานี (Principal Timpani) ของวง Royal Bangkok Symphony Orchestra (RBSO)

อาจารย์ทยารัตน์ โสภณพงษ์ ปัจจุบันดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำวิชากลองชุด และเครื่องกระทบ โรงเรียนนานาชาติโชรส์เบอรี (ริเวอร์ไซด์) กรุงเทพฯ (Shrewsbury International School

Bangkok) มีประสบการณ์ทั้งการแสดงต่อเนื่อง และประสบการณ์การสอนโรงเรียนนานาชาติไม่ต่ำกว่า 10 ปี และยังเป็นสมาชิกหลักเครื่องดนตรี Percussion ของวงจันทร์แรม

กลุ่มที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 คน โดยมีเกณฑ์การกำหนดคุณสมบัติ คือ

- 1) เป็นผู้ที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทางด้านดนตรีศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท
- 2) เชี่ยวชาญในด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กไม่ต่ำกว่า 10 ปี
- 3) มีผลงานด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก เขียนหนังสือ ตำรา บทความทางวิชาการ และงานวิจัย รวมกันไม่ต่ำกว่า 5 เรื่อง และเชี่ยวชาญด้านบทเพลงไทย เพลงการละเล่นไทย และเพลงพื้นบ้านไทย โดยผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด มีรายชื่อดังต่อไปนี้

รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ ท่านอาจารย์เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องโคตยา โดยเป็นอาจารย์สอนวิชาโคตยาให้กับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี มีประสบการณ์การสอนเรื่องกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กพิเศษที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีกทั้งยังเป็นอาจารย์พิเศษสอนเรื่องกิจกรรมดนตรีให้กับโรงเรียนและมหาวิทยาลัยมากมาย เป็นวิทยากรกิตติมศักดิ์ให้กับหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการจัดกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก สำหรับผู้สูงอายุ และกรรมการภายนอกให้กับวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องกับดนตรีศึกษามากมาย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไส้ทอง ท่านอาจารย์ได้เข้าอบรมใบประกาศนียบัตรรับรองความเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านกิจกรรมออร์ฟจากประเทศสหรัฐอเมริกา อีกทั้งมีประสบการณ์ในการสอนวิชาดนตรีโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและอดีตดำรงตำแหน่งอาจารย์ประจำวิชาดนตรีออร์ฟ วิชาการสอนดนตรีมัธยม และเป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านการกิจกรรมออร์ฟในสมาคมออร์ฟของประเทศไทยเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า 10 ปี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล มีประสบการณ์ในการสอนดนตรีระดับชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นเวลากว่า 20 ปี ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำรายวิชากิจกรรมดนตรีสำหรับครูที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รวมถึงเป็นวิทยากรกิตติมศักดิ์ให้หน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในการจัดกิจกรรมดนตรี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้ชุดกิจกรรมการสอนดนตรีสำหรับเด็ก (Needs Assessment) เพื่อสำรวจความต้องการในการใช้ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ โดยแบ่งเป็น

- 1) ด้านข้อมูลส่วนตัวประสบการณ์การสอนดนตรีของครู
- 2) ด้านข้อมูลกิจกรรมดนตรีซึ่งครอบคลุมด้านความสำคัญของการใช้กิจกรรมดนตรีในการเรียนการสอน ปัญหาในการสอนดนตรี บทเพลงไทยที่เหมาะสมสำหรับการสอนดนตรี
- 3) ด้านข้อมูลการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะและความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมกับเครื่องกระทบ

2. แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์ กำหนดกรอบประเด็นเพื่อให้ได้ความสอดคล้องและความแตกต่างของข้อมูล และได้อंकประกอบของชุดกิจกรรมให้ครบทั้ง 3 ด้าน ประกอบด้วย

- 1) ด้านการจัดการรูปแบบ
- 2) ด้านเนื้อหาที่เลือกใช้
- 3) ด้านการประเมินผลและคำแนะนำเพิ่มเติม (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543)

หลักการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี ทั้ง 7 ข้อ (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536) โดยแบ่งเป็นกลุ่มผู้เชี่ยวชาญการสอนเครื่องกระทบ กำหนดรูปแบบแบบสัมภาษณ์ 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม
- 2) ด้านเนื้อหาทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน สอบถามเกี่ยวกับลักษณะของแบบฝึกหัด บทเพลง และเนื้อหาที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอนทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน
- 3) ด้านคำแนะนำเพิ่มเติม

ด้านกลุ่มผู้เชี่ยวชาญการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก กำหนดรูปแบบแบบสัมภาษณ์ 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม
- 2) ด้านแผนการจัดกิจกรรมและเนื้อหาทางดนตรี
- 3) ด้านคำแนะนำเพิ่มเติม

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้การวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Component Analysis) (สุภางค์ จันทวานิช, 2552) เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาเป็นชุดกิจกรรมต่อไป

3. แบบประเมินแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก และสำหรับครูดนตรี

โดยรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์แนวคิด (Concept) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดกิจกรรม ทั้งในด้านการสร้างคู่มือหรือแบบเรียน วิธีในการจัดกิจกรรมดนตรี ข้อมูลต้นแบบกิจกรรมดนตรี และต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน ด้วยวิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมากที่สุด

1. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำชุดกิจกรรม (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543; กฤษมนต์ วัฒนารงค์, 2554)
2. ศึกษาเพลงไทยสำหรับเด็กและวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็กที่เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา และเหมาะสมในการมาเรียบเรียงให้เป็นโน้ตร่างกายสร้างจังหวะโดยการจัดทำแบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก ดังตารางที่ 1 นี้

ตารางที่ 1 แบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก

ลำดับ	ชื่อเพลง	ประเภทของเพลง	คีตลักษณ์ (Form)	เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature)	ตัวโน้ตและตัวหยุด (Note and Rest)	ประเภทของกิจกรรมเข้าจังหวะ (สมบูรณ์ จิระสฤติ, 2537)
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						

3. ศึกษาข้อมูลต้นแบบกิจกรรมดนตรีและต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานโดยสามารถแจกแจงข้อมูลได้ตามตารางที่ 2 นี้

ตารางที่ 2 แบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรีและต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ลำดับ	ชื่อหนังสือ	ผู้ประพันธ์	ประเทศ	รูปแบบของหนังสือ	โน้ตดนตรี	รูปภาพอธิบาย	สีสันท	เรื่องราว	ซีดี/ดีวีดี	ผู้ใช้
1				<input type="checkbox"/> แบบเรียน <input type="checkbox"/> แบบฝึกหัด <input type="checkbox"/> ชุดกิจกรรม						<input type="checkbox"/> ครู <input type="checkbox"/> นักเรียน <input type="checkbox"/> ผู้สนใจ
ลำดับ	ชื่อหนังสือ	พื้นฐานดนตรี								เทคนิคเครื่องกระทบ
		Meter	Time Signature	Note	Melodic Pattern	Rhythmic Pattern	Dynamic	Ensemble	Sticking and Rudiments	
1										<input type="checkbox"/> Sticking <input type="checkbox"/> Single Stroke Roll

4. ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยได้หาความเชื่อมโยงด้านประโยชน์จากการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ ความจำเป็นของทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน และความสำคัญของเพลงไทย ผู้วิจัยนำแนวคิด 3 สิ่งนี้มาต่อยอดให้การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกิดประสิทธิภาพสูงที่สุด

จากนั้นเมื่อได้ข้อมูลสรุปแล้วจึงปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้ได้เอกสารปฐมภูมิ (Primary Document) และจึงนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาจัดเรียงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่องานวิจัยและสามารถนำไปเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสำรวจความต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะต่อไปได้

ขั้นที่ 2 การสำรวจความต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

จัดทำแบบสำรวจความต้องการจำเป็น (Need Assessment) เพื่อให้ได้ข้อมูลนำร่อง (Pilot Study) โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 30 คน ขั้นตอนนี้เพื่อผู้วิจัยจะได้ทราบถึงปัญหาในการจัดการเรียนการสอนดนตรีในปัจจุบัน และต้องการสำรวจความต้องการในการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรการเรียนรู้ดนตรีเพื่อนำผลจากการสำรวจที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สำคัญในการพัฒนาชุดกิจกรรมต่อไป

ขั้นที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้กำหนดกรอบประเด็นเพื่อให้ได้ความสอดคล้องและความแตกต่างของข้อมูลใน จากนั้นผู้วิจัยจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้การวิเคราะห์ส่วนประกอบ (Component Analysis) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน

โดยผู้วิจัยได้เริ่มการสัมภาษณ์ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2563 ทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบทั้ง 4 ท่านเป็นลำดับแรก เพื่อให้ได้ข้อมูลด้านทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานที่จำเป็น จากมุมมองของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดการกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก จากนั้นจึงทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน โดยใช้การสัมภาษณ์รายบุคคลแบบกึ่งโครงสร้างในการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก เมื่อได้ข้อมูลที่ต้องการครบผู้วิจัยจึงนำมาวิเคราะห์เพื่อนำไปพัฒนาชุดกิจกรรมต่อไป

ในช่วงระยะเวลาที่ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญอยู่นั้นได้เกิดสถานการณ์ COVID-19 ขึ้นทำให้กระบวนการในการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกิดความล่าช้า โดยผู้เชี่ยวชาญบางท่านสะดวกให้ไปพบเท่านั้น แต่ผู้เชี่ยวชาญบางท่านสามารถสัมภาษณ์และขอคำแนะนำผ่าน ZOOM ได้ จากปัญหาใน

ครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เกิดมุมมองด้านบวกกับเครื่องมือและสื่อออนไลน์มากขึ้น อีกทั้งยังได้แนวคิดและแรงบันดาลใจในการจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะในรูปแบบออนไลน์ในอนาคต

ขั้นที่ 4 การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยใช้หลักการสร้างชุดกิจกรรม (บุญเกื้อ ควรหาเวช, 2543; กฤษมันต์ วัฒนานรงค์, 2554) เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงสร้างการพัฒนาชุดกิจกรรม และในด้านหลักการทางดนตรีผู้วิจัยใช้กระบวนการเตรียมการสอนทางดนตรี (อรรถพร บรรจงศิลป์, 2538) และ หลักการสอนทักษะปฏิบัติดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2560; 2561)

จากนั้นจึงนำผลจากแบบสำรวจความต้องการจำเป็นของครูดนตรีและผลจากแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่วิเคราะห์ได้มาใช้เป็นเกณฑ์การคัดเลือกรูปแบบและเนื้อหาทางดนตรี ต่อมาจึงได้จัดทำรูปแบบภายนอกให้มีความเหมาะสมกับชุดกิจกรรมดนตรีทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยใช้ระยะเวลาตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. 2563 จนถึง เดือนสิงหาคม พ.ศ. 2563 โดยในระหว่างการพัฒนาผู้วิจัยได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบทั้งภายนอกและภายในชุดกิจกรรมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและยังมีการหาข้อมูลเพิ่มเติมในการบันทึกวีดิโอและเสียงร่างกายสร้างจังหวะเพื่อให้ได้ออกมาเป็นสื่อการสอนประกอบกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่สมบูรณ์ที่สุด โดยรายละเอียดผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะประกอบอยู่ในการวิเคราะห์แบบประเมินในบทที่ 4

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือรื้อให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งผู้ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญได้มีการคัดเลือกผู้ที่มีประสบการณ์ทั้งในด้านการปฏิบัติทักษะเครื่องกระทบ ด้านการสอนเครื่องกระทบ ด้านประสบการณ์การสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก ซึ่งตรงกับงานวิจัยเป็นอย่างดี โดยแบ่งได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน

ตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรีจำนวน 30 คน (Rating Scale) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมในการสำรวจความสำคัญและปัญหา เพื่อให้ชุดกิจกรรมที่จัดทำมาตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเดิมมากที่สุด (Confirming Sampling)

ตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการนำไปทดลองใช้ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 10 คน และครูดนตรี (Confirming Sampling)

ตอนที่ 5 แก้ไข ปรับปรุง ตามคำแนะนำจากการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม โดยวิเคราะห์จากแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (Comment) โดยกำหนดข้อความข้อเสนอแนะในลักษณะปลายเปิด (Open-Form)

ขั้นที่ 6 การสรุปผลการวิจัย อภิปราย และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากขั้นที่ 1 ถึง ขั้นที่ 5 ที่กล่าวมามาพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้ได้ชุดกิจกรรมที่สมบูรณ์ตามที่ครูดนตรีต้องการ และให้เนื้อหามีความใกล้เคียงตามที่ผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดแนะนำมากที่สุด โดยรายละเอียดทั้งหมดสามารถผู้วิจัยได้เริ่มต้นศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ.2562 มีการจัดทำและวิเคราะห์แบบสำรวจครูดนตรี 30 คน ช่วงเดือนมกราคม พ.ศ.2563 จากนั้นจึงนำผลที่วิเคราะห์ได้มาสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญช่วงเดือนมิถุนายน พ.ศ.2563 โดยในระหว่างที่ดำเนินการข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้มีการสร้างและพัฒนาชุดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องจนถึงเดือนกันยายน พ.ศ.2563 ผู้วิจัยได้พัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเสร็จเป็นรูปเล่มหนังสือครั้งที่ 1 จากนั้นจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมตรวจสอบและประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม ผู้วิจัยได้นำมาแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญเล็กน้อยและนำไปให้กลุ่มครูดนตรีกลุ่มเดิมตรวจสอบและประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมอีกครั้ง จากนั้นผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะกลับมาพัฒนาอีกครั้งให้สอดคล้องกับคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและครูดนตรี โดยรายละเอียดและขั้นตอนที่กล่าวมาจะประกอบในบทที่ 4

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การทำวิจัยเรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา ซึ่งจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 4 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ตอนที่ 6 ผลการสรุปผลการวิจัยและปรับปรุงแก้ไข

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการในการจัดสร้างต้นแบบชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เพื่อให้ผู้วิจัยมีโครงสร้าง และแนวทางในการทำงานเบื้องต้นในแต่ละขั้นตอน ซึ่งจากการสังเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า ชุดกิจกรรมควรมีหลักในการจัดทำ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดการ 2) ด้านเนื้อหา และ 3) ด้านการประเมินผล (บุญแก้ว ควรหาเวช, 2543; กฤษมันต์ วัฒนาณรงค์, 2554) โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1. ด้านการจัดการ ชุดกิจกรรมควรมีการจัดทำคู่มือการใช้ชุดกิจกรรมเพื่ออธิบายสิ่งที่ผู้สอนจำเป็นต้องรู้เกี่ยวกับชุดกิจกรรม อธิบายศัพท์ดนตรีที่ใช้ อธิบายสัญลักษณ์ของโน้ตและเครื่องหมายต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยมีการจัดทำแผนการสอนโดยประกอบด้วยกำหนัดแนวคิด กำหนดจุดประสงค์ กำหนดเนื้อหา กำหนดกิจกรรม กำหนดสื่อการเรียนรู้ กำหนดการวัดผล และข้อเสนอแนะ

2. ด้านเนื้อหา ชุดกิจกรรมควรมีการกำหนดเนื้อหาสาระทางดนตรีที่เหมาะสมกับความสามารถและความจำเป็นของชุดกิจกรรม โดยการจัดเรียงข้อมูลระดับความยากง่ายตามขั้นตอน ผู้วิจัยมีการวิเคราะห์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลทั้ง 3 ด้าน โดยผู้วิจัยสามารถอธิบายข้อมูลที่วิเคราะห์ให้แต่ละด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านแบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก


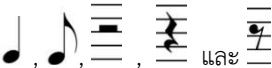






การคัดเลือกเพลงไทยสำหรับเด็กควรมีหลักในการที่สำคัญในการคัดเลือกบทเพลงเพื่อนำมาเรียบเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ โดยเพิ่มเติมเรื่องของการสร้างสรรค์ท่าทางและเพื่อประโยชน์ในการรับรู้ทางดนตรีให้มากที่สุด ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักเกณฑ์จากหนังสือบทความ และวิจัยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลและนำมาสังเคราะห์ จากหลักการของ 1) บทเพลงที่ใช้ภาษาไทยสำหรับเด็ก และเพลงสำหรับการละเล่นเด็กไทย (ผะอบ โปษะกฤษณะ, 2522) 2) การสอนดนตรีสำหรับเด็ก (ธวัชชัย นาควงศ์, 2543) 3) ดนตรีพื้นบ้านท่าโพ: เนื้อหาและการสืบทอด (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2541) 4) การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา (อรรณณ บรจจศิลป์, 2538) 5) พฤติกรรมการสอนดนตรี (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2536) และ 6) กิจกรรมดนตรีสำหรับครู (ณรุทธ์ สุทธจิตต์, 2537)

โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกและวิเคราะห์เพลงไทยดังนี้

1. จะต้องเป็นเพลงที่มีเนื้อเพลงเป็นภาษาไทย
2. เป็นเพลงที่ใช้ส่งเสริมเพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก มีความยาวไม่มากเกินไป
3. เป็นเพลงที่มีรูปแบบคีตลักษณ์ (Form) เป็น Binary Form และ Ternary Form มีลักษณะไม่ซับซ้อน
4. เป็นบทเพลงที่ใช้อัตราจังหวะธรรมดา (Simple Time Signature)

ผู้วิจัยได้นำเกณฑ์ดังกล่าวมาสร้างเป็นตารางวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก และคัดเลือกบทเพลงไทยต่าง ๆ มาทำการวิเคราะห์ดังตารางที่ 3 นี้

ตารางที่ 3 แบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก

ลำดับ	ชื่อเพลง	ประเภทของเพลง	คีตลักษณ์ (Form)	เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature)	ตัวโน้ตและตัวหยุด (Note and Rest)	ประเภทของกิจกรรมเข้าจังหวะ (สมบูรณ์ จิระสถิต, 2537)
1.	เพลงกำมือ	เพลงไทย	AB	2/4, 4/4		การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song)
2.	กรรไกรไขผ้าไหม	เพลงการละเล่นไทย	AB	2/4, 4/4		1. การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song) 2. การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm)
3.	เต่า	เพลงไทย	AB	2/4, 4/4		1. การเล่นตามเรื่องเล่า (Story Play) 2. การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song) 3. การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm)
4.	ลิง	เพลงไทย	AB	2/4, 4/4		1. การเล่นตามเรื่องเล่า (Story Play) 2. การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song) 3. การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm)
5.	มอญซ่อนผ้า	เพลงการละเล่นไทย	AB	2/4, 4/4		การเล่นประกอบบทเพลง (Singing Game)
6.	ดังดอกไม้บาน	เพลงไทย	AB	3/4, 4/4		1. การร้องเพลงประกอบท่าทาง (Motion Song) 2. การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm)
7.	งูกินหาง	เพลงการละเล่นไทย	A	2/4, 4/4		1. การเล่นประกอบบทเพลง (Singing Game) 2. การเล่นแบบคิดสร้างสรรค์ (Creative Rhythm)
8.	สาวกระทืบไม้	เพลงการละเล่นไทย	A	2/4, 4/4		การเต้นรำพื้นเมือง (Folk Dance)

2.2 ด้านแบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรี

ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบของหนังสือทั้งรูปร่างภายนอก องค์ประกอบของหนังสือ หน้าปก สารบัญ สื่อการเรียนรู้ที่ใช้ ส่วนประกอบอื่น ๆ เช่น ซีดี ดีวีดี เพลงประกอบ คลิปวิดีโอ ประกอบ และภายในเนื้อหา เช่น หลักการทางดนตรีที่ใช้ วิธีการสอน คู่มือการใช้งาน แบบฝึกหัด แบบประเมินและการวัดผลทางดนตรี (Adams, 1943) เพื่อนำมาคัดเลือกกิจกรรมต้นแบบทางด้านตรี ที่จะประยุกต์ใช้ในชุดกิจกรรม โดยผู้วิจัยพบว่าหนังสือที่มีความเหมาะสมในการเป็นต้นแบบจำนวน 4 เล่ม ดังนี้

1. Body Percussion Sounds and Rhythms (Filz, 2011) เป็นหนังสือที่จัดทำขึ้นสำหรับ Body Percussion รวบรวมวิธีการปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะซึ่งมีตั้งแต่การอธิบายการเลือกใช้เสียงลักษณะท่าทางต่าง ๆ รวมไปถึงมีแบบฝึกหัดสำหรับฝึกฝนด้วย

2. Sound Ideas Activities for The Percussion Circle (Goodkin, 2002) เป็นหนังสือที่รวบรวมกิจกรรมดนตรีที่มีกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะรวมอยู่ด้วย

3. เพลงแบบออร์ฟ (ธวัชชัย นาควงศ์, 2548) เป็นหนังสือที่รวบรวมบทเพลงสำหรับการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ

4. การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ (ธวัชชัย นาควงศ์, 2542) เป็นหนังสือลักษณะการสอนสำหรับครูซึ่งรวบรวมกิจกรรมดนตรี และรวบรวมบทเพลงสำหรับการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ

เมื่อได้หนังสือต้นแบบทั้ง 4 เล่มดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสร้างตารางการวิเคราะห์กิจกรรมดนตรี และทำการวิเคราะห์โดยได้ผลดังตารางด้านล่างนี้

ตารางที่ 4 แบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรี

ลำดับ	ชื่อหนังสือ	ผู้ประพันธ์	ประเทศ	รูปแบบของหนังสือ	โน้ตดนตรี	รูปภาพอธิบาย	สีสันท	เรื่องราว	ซีดี/ดีวีดี	ผู้ใช้
1	Body Percussion Sounds and Rhythms	Richard Filz	เยอรมัน	แบบเรียน/แบบฝึกหัด/ชุดกิจกรรม	✓	✓	-	✓	✓	ครู/นักเรียน/ผู้สนใจ
2	Sound Ideas Activities for The Percussion Circle	Doung Goodkin	อเมริกา	แบบเรียน/ชุดกิจกรรม	✓	✓	-	✓	-	ครู/ผู้สนใจ

ลำดับ	ชื่อหนังสือ	ผู้ประพันธ์	ประเทศ	รูปแบบของหนังสือ	โน้ตดนตรี	รูปภาพอธิบาย	สีสัน	เรื่องราว	ซีดี/ดีวีดี	ผู้ใช้
3	เพลงแบบออร์ฟ	ธวัชชัย นาควงษ์	ไทย	แบบเรียน/แบบฝึกหัด/บทเพลง/ชุดกิจกรรม	✓	-	-	✓	-	ครู/ผู้สนใจ
4	การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	ธวัชชัย นาควงษ์	ไทย	หนังสือ/บทเพลง/ชุดกิจกรรม	✓	✓	-	✓	-	ครู/ผู้สนใจ
ลำดับ	ชื่อหนังสือ	พื้นฐานดนตรี								เทคนิคเครื่องกระทบ
		Meter	Time Signature	Note	Melodic Pattern	Rhythmic Pattern	Dynamic	Ensemble	Sticking and Rudiments	
1	Body Percussion Sounds and Rhythms	✓	2/4,3/4,4/4,6/8	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Sticking, Single Stroke Roll
2	Sound Ideas Activities for The Percussion Circle	-	2/4,4/4,6/8	✓	✓	✓	-	✓	-	-
3	เพลงแบบออร์ฟ	-	2/4,3/4,4/4	✓	✓	✓	-	✓	✓	Sticking
4	การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ	-	2/4,3/4,4/4	✓	✓	✓	✓	✓	✓	Sticking

จากตารางที่ 4 จะเห็นได้ว่ารูปแบบของต้นแบบกิจกรรมดนตรีโดยเน้นไปที่กิจกรรมร่างกาย สร้างจังหวะตามที่คุณวิจัยวิเคราะห์ในตารางมีลักษณะโดยรวมเป็นแบบเรียน แบบฝึกหัด บทเพลง และ ชุดกิจกรรม โดยหนังสือทุกเล่มประกอบไปด้วยโน้ตดนตรีเป็นหลัก ซึ่งเป็นส่วนสำคัญในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตดนตรีได้ในอนาคต หากองค์ประกอบต่าง ๆ ในตารางแบบวิเคราะห์ ต้นแบบกิจกรรมดนตรีแล้ว

จะเห็นได้ชัดว่าหนังสือ Body Percussion Sounds and Rhythms คือหนังสือเล่มเดียวที่มี องค์ประกอบของรูปแบบหนังสือ โน้ตดนตรี รูปภาพอธิบาย เรื่องราว ซีดี/ดีวีดี และผู้ใช้อยู่ หากแต่อีก ทั้งหนังสือทุกเล่มไม่มีสีสันทประกอบ ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจในด้านการนำสีสันทเข้ามาใช้ประกอบในชุด กิจกรรม จึงทำให้ผู้วิจัยประเด็นเรื่องการนำสีสันทมาใช้พัฒนาเพื่อเติมเต็มความขาดแคลนในข้อนี้

นอกจากนี้จะสังเกตได้ว่าหนังสือ 3 เล่ม คือ 1) Body Percussion Sounds and Rhythms 2) Sound Ideas Activities for The Percussion Circle และ 3) การสอนดนตรีสำหรับเด็กตาม แนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ ส่วนมากมีรูปภาพ และเรื่องราว ขาดแต่หนังสือเพลงแบบออร์ฟ ที่ไม่เน้นการใช้ รูปภาพแต่ยังมีการใช้โน้ตและการใช้เรื่องราวเป็นสำคัญ ส่วนน้อยที่มีสื่อการสอน เช่น ซีดี ดีวีดี ผู้วิจัยจึงนำแนวคิดการพัฒนาสื่อนี้มาเป็นต้นแบบที่จะช่วยพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่ ผู้วิจัยต้องการจะจัดทำขึ้น โดยจะประกอบไปด้วย โน้ตดนตรี รูปภาพอธิบาย สีสันท เรื่องราว และซีดี/ดี วีดี ตามที่แบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรีกำหนดไว้

ด้านพื้นฐานทางดนตรีของต้นแบบกิจกรรมดนตรี พบว่า Time Signature ส่วนมากที่หนังสือ กิจกรรมมีประกอบด้วย 2/4 3/4 และ 4/4 ซึ่งสามารถทำความเข้าใจได้ง่าย มีความสอดคล้องกับบท เพลง และบทร้องของการละเล่นหลายบทเพลง เช่น มอญซ่อนผ้า เพลงช้าง เป็นต้น หนังสือทุกเล่มมี เนื้อหาเกี่ยวกับพื้นฐานทางดนตรี หนังสือ Body Percussion Sounds and Rhythms และ การ สอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ มีเครื่องหมาย Dynamics หรือความดัง – เบา ของบทเพลง มีเพียง Body Percussion Sounds and Rhythms เพียงเล่มเดียวที่มีการกำหนด ความช้า เร็วของบทเพลง แบบฝึกหัด และเทคนิคเครื่องกระทบครบถ้วนซึ่งถือเป็นต้นแบบกิจกรรม ดนตรีที่น่าสนใจมากที่สุด ทำให้ผู้วิจัยได้เลือกให้หนังสือเล่มนี้เป็นต้นแบบในการออกแบบและพัฒนา ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะของผู้วิจัย

2.3 ด้านแบบวิเคราะห์ต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ในหนังสือแบบเรียนหลายเล่มได้มีการอธิบายเกี่ยวกับวิธีการเล่น และเทคนิค สำหรับเครื่องกระทบ แต่มีเพียงไม่กี่เล่มที่อธิบายถึงวิธีการสอนในรูปแบบการฝึกซ้อมสำหรับเครื่อง กระทบในรูปแบบการเล่นเป็นส่วนหนึ่งในวงดนตรี (Martin, 2017) ซึ่งวงดนตรีที่ใช้เครื่องกระทบเป็น

ส่วนหนึ่งในการร่วมบรรเลงมีหลายประเภททั้งอยู่ในรูปแบบวงขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ในฐานะนักดนตรีเครื่องกระทบผู้เล่นจะต้องสามารถเล่นเครื่องกระทบได้มากกว่า 2 ชิ้นขึ้นไป ด้วยเหตุนี้ความรู้ความเข้าใจที่ไม่มากพอของผู้สอนและการทำความเข้าใจตำรา หนังสือแบบเรียน และเนื้อหาเกี่ยวกับเครื่องกระทบจึงจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์และการค้นคว้าในหลากหลายรูปแบบ โดยผู้วิจัยได้นำเอาหนังสือที่ได้รับการยอมรับในการเรียนการสอนเครื่องกระทบในประเทศไทยมาจำนวน 5 เล่ม ประกอบด้วย

- 1) Podemski's Standard Snare Drum Method (Podemski, 1940) เป็นหนังสือแบบฝึกหัดสำหรับเครื่องดนตรี Snare มีแบบฝึกสำหรับเริ่มต้น
- 2) A Hundred Pieces for Snare Drum (Ajiro & Okada, 1985) เป็นหนังสือแบบฝึกหัดสำหรับเครื่องดนตรี Snare
- 3) Stick Control for The Snare Drummer (Stone, 1963) เป็นหนังสือแบบฝึกหัดสำหรับการวอร์มข้อมือและฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อ
- 4) ตำราเครื่องกระทบสากล: กลองเล็ก เล่ม 1 (เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม, 2563) เป็นหนังสือแบบฝึกหัดสำหรับการวอร์มข้อมือและฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อโดยเนื้อหาสร้างสรรค์โดยอาจารย์คนไทยซึ่งเป็นผลการวิจัยที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย
- 5) Teaching Percussion (Cook, 1997) เป็นหนังสือรวบรวมพื้นฐานของเครื่องกระทบ เข้าไว้ด้วยกัน

ผู้วิจัยได้นำหนังสือต้นแบบทั้ง 5 เล่ม ดังกล่าว สร้างตารางการวิเคราะห์เนื้อหาทักษะขั้นพื้นฐานสำหรับเครื่องกระทบ โดยได้ผลดังตารางที่ 5 นี้

ตารางที่ 5 แบบวิเคราะห์ต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ลำดับ	ชื่อหนังสือ	ผู้เขียน	ประเทศ	รูปแบบของหนังสือ	รูปภาพอธิบาย	สีสัน	เรื่องราว	จัด/ตีพิมพ์	ผู้ใช้
1	Podemski's Standard Snare Drum Method	Benjamin Podemski	อเมริกา	แบบเรียน/แบบฝึกหัด	✓	-	-	-	ครู/นักเรียน/ผู้สนใจ
2	A Hundred Pieces for Snare Drum	Keisuke Ajiro and Tomoyuki Okada	ญี่ปุ่น	แบบฝึกหัด	-	-	-	-	ครู/นักเรียน/ผู้สนใจ

ลำดับ	ชื่อหนังสือ	ผู้เขียน	ประเทศ	รูปแบบของหนังสือ	รูปภาพอธิบาย	สีสัน	เรื่องราว	ซีดี/ดีวีดี	ผู้ใช้
3	Stick Control for The Snare Drummer	George Lawrence Stone	อเมริกา	แบบฝึกหัด	-	-	-	-	ครู/นักเรียน/ผู้สนใจ
4	ตำราเครื่องกระทบสากล: กลองเล็ก เล่ม 1	เผ่าพันธ์ อำนางธรรม	ไทย	แบบเรียน/แบบฝึกหัด	✓	-	-	-	ครู/นักเรียน/ผู้สนใจ
5	Teaching Percussion	Gary D. Cook	อเมริกา	แบบเรียน/แบบฝึกหัด	✓	-	-	✓	ครู/นักเรียน/ผู้สนใจ
ลำดับ	ชื่อหนังสือ	เทคนิคพื้นฐานทางดนตรี							เทคนิคเครื่องกระทบ
		Meter	Time Signature	Note	Melodic Pattern	Rhythmic Pattern	Dynamic	Ensemble	Sticking and Rudiments
1	Podemski's Standard Snare Drum Method	✓	2/4,3/4,4/4 6/8	✓	-	✓	✓	✓	Sticking, Single Stroke Roll
2	A Hundred Pieces for Snare Drum	✓	2/4,4/4,6/8	✓	-	✓	✓	✓	Sticking, Single Stroke Roll
3	Stick Control for The Snare Drummer	✓	2/4,4/4	✓	-	✓	-	-	Sticking, Single Stroke Roll
4	ตำราเครื่องกระทบสากล: กลองเล็ก เล่ม 1	✓	2/4,3/4,4/4,5/4 ,3/8,6/8	✓	-	✓	✓	✓	Sticking, Single Stroke Roll
5	Teaching Percussion	✓	2/4,3/4,4/4 6/8	✓	✓	✓	✓	✓	Sticking, Single Stroke Roll

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า หนังสือสำหรับเครื่องกระทบทุกเล่มถูกออกแบบมาให้ทั้งกลุ่ม ครู นักเรียน และผู้ที่สนใจสามารถใช้ได้ โดยเนื้อหาในหนังสือประกอบไปด้วยแบบเรียน และแบบฝึกหัด ซึ่งหนังสือส่วนมากมีรูปภาพและความอธิบายวิธีการปฏิบัติ และในหนังสือบางเล่มมีสื่อการสอนประกอบคือ ซีดี และดีวีดี โดยหนังสือที่ผู้วิจัยเลือกนำมาเป็นต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานคือหนังสือ Teaching Percussion เนื่องจากมีรูปแบบทั้งรูปภาพอธิบายและซีดี/ดีวีดี ซึ่งผู้วิจัยให้ความสำคัญกับสองส่วนนี้ให้การพัฒนาชุดกิจกรรม อีกทั้งด้านเทคนิคพื้นฐานทางดนตรียังเป็นเพียงเล่มเดียวที่มีทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานครบถ้วน ข้อสังเกตเกี่ยวกับหนังสือทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานที่ผู้วิจัยได้เลือกมานั้นสังเกตได้ว่ามีหนังสือ 2 เล่มที่เป็นที่นิยมในการใช้สอนทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานคือ A Hundred Pieces for Snare Drum และ Stick Control for The Snare Drummer แต่ในตัวหนังสือยังขาดรูปภาพอธิบาย สีสันทัน เรืองราว และซีดี/ดีวีดี ซึ่งผู้วิจัยมีความสนใจที่จะนำจุดที่ขาดนั้นมาพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่สมบูรณ์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้

ด้านพื้นฐานทางดนตรีสำหรับเครื่องกระทบนั้นพบว่า Time Signature ที่นิยมนำมาใช้ในหนังสือแบบเรียนได้แก่ 2/4 3/4 4/4 และ 6/8 หนังสือทุกเล่มขาดข้อมูลของ Melodic Pattern เว้นแต่ Teaching Percussion ที่มีเนื้อหาสาระที่ต้องการครบถ้วนผู้วิจัยจึงเลือกให้หนังสือเล่มนี้เป็นต้นแบบในการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะของผู้วิจัย

จากแบบวิเคราะห์ทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยได้พบต้นแบบกิจกรรมดนตรีและต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน และนำมาเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม โดยการกำหนดเนื้อหาทางดนตรีที่ต้องการจะสอนซึ่งนำข้อมูลมาจากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลทักษะพื้นฐานเครื่องกระทบเป็น 2 ส่วน คือ การเลือกใช้มือ (Sticking) และ รูติเมนต์ (Rudiments) จำนวน 1 รูติเมนต์ นั่นคือ ซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll) และสื่อที่ใช้ในชุดกิจกรรมคือโน้ตร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก โดยผู้วิจัยคำนึงถึงความสำคัญของเนื้อหา 2 ด้าน คือ 1) ด้านพื้นฐานทางดนตรี และ 2) ด้านเทคนิคพื้นฐานสำหรับเครื่องกระทบ โดยสามารถคัดเลือกความสำคัญของเนื้อหาสำหรับจัดทำชุดกิจกรรมจากตารางที่ 6 ดังนี้

ตารางที่ 6 ความสำคัญของเนื้อหาสำหรับจัดทำชุดกิจกรรม

ขั้นตอนออกแบบ	แนวทางในการปฏิบัติ
ด้านพื้นฐานทางดนตรี	<ol style="list-style-type: none"> 1. องค์ประกอบหลักเรื่องจังหวะ (Rhythm) 2. มีการเคลื่อนไหวเข้าจังหวะและเกมที่เสริมสร้างพื้นฐานทางดนตรี 3. มีการเล่นรวมกันเป็นกลุ่ม (Ensemble) 4. มีการใช้เพลงไทยและเนื้อหาเพลงไทยสำหรับเด็ก
ด้านพื้นฐานเครื่องกระทบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. การเลือกใช้มือ (Sticking) 2. ชิงเกลสโตรโครล (Single Stroke Roll)

โดยทักษะที่ผู้วิจัยต้องการทั้งหมดผู้วิจัยจะนำไปใช้ออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษาต่อไป

3. ด้านการประเมินผล ผู้วิจัยออกแบบแบบทดสอบให้ครูเป็นผู้สังเกตผู้เรียนจากความเข้าใจในพื้นฐานเครื่องกระทบและโน้ตต่างๆ หลังการทำกิจกรรมโดยมีการประเมินผลการจัดการเรียนรู้บรรจุอยู่ในแผนการสอนที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ผลการวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากแบบสำรวจที่ได้จำนวน 30 ฉบับ มาวิเคราะห์เพื่อหาสาเหตุปัญหาและวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นในการใช้กิจกรรมทางเลือกเพื่อเป็นส่วนช่วยให้ผู้สอนได้มีตัวเลือกในการจัดกิจกรรมดนตรีและเป้าประสงค์ที่จะให้ผู้เรียนได้รับการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพมากขึ้นกว่าเดิม โดยผู้วิจัยสามารถอธิบายผลการวิเคราะห์เป็นตารางโดยจำแนกเป็นคำร้อยละ และได้เลือกประเด็นด้านปัญหาการจัดการเรียนรู้ดนตรี ความต้องการและความสนใจในการใช้กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่สำคัญเพื่อนำมาเป็นส่วนสำคัญในการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรม สามารถอธิบายได้ตามตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากสำรวจความต้องการจำเป็น

ข้อคำถาม	ร้อยละ
1. ท่านเห็นว่าการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาปรับใช้ในการสอนดนตรีทั่วไปส่งผลดีใช้หรือไม่	100.00
2. ท่านเห็นว่าการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เครื่องกระทบได้หรือไม่	100.00
3. ท่านเห็นว่าการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีความสัมพันธ์และส่งผลดีต่อการเรียนรู้ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน	96.70
4. ท่านเคยนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีใช้หรือไม่ และท่านเห็นว่าการจัดทำชุดกิจกรรมเป็นสิ่งที่น่าสนใจและมีความต้องการนำมาเลือกใช้งานในด้านการสอนดนตรีต่อไปหรือไม่	86.70
5. ครูมีปัญหาด้านจำนวนของนักเรียนที่มีมากเกินไปในห้องเรียน	51.90
6. ครูไม่ทราบแหล่งที่มาของกิจกรรม	40.70
7. นักเรียนไม่ให้ความสนใจในเนื้อหาดนตรี	39.30
8. ครูสนใจในการนำกิจกรรมดนตรีมาใช้ร่วมกับการสอนกับเนื้อหาปกติ แต่ไม่สามารถหาตัวอย่างกิจกรรมทางดนตรีที่เหมาะสมได้	25.00

การวิเคราะห์ผลจากแบบสำรวจความต้องการจำเป็นด้านสภาพปัญหาและความต้องการของครูดนตรี ผู้วิจัยสามารถวิเคราะห์ได้ดังนี้

ด้านความต้องการของครูดนตรีพบว่าครูดนตรีส่วนมากรู้จักกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะและเห็นว่าเป็นกิจกรรมที่เหมาะสมกับการสอนผู้เรียนด้านพื้นฐานจังหวะเบื้องต้น โดยผลการสำรวจพบว่าครูร้อยละ 100.00 ให้ความเห็นตรงกันเกี่ยวกับการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะยังส่งผลดีต่อการเรียนรู้ในด้านทักษะทางดนตรีในการเรียนเครื่องกระทบ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะซึ่งถือเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการของครูดนตรีในปัจจุบันโดยตรง ต้องการให้เป็นทางเลือกในการสอนสำหรับครูดนตรีต่อไป

ครูร้อยละ 96.70 เห็นว่าการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีความสัมพันธ์และส่งผลดีต่อการเรียนรู้ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน ครูร้อยละ 86.70 เคยนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรี แสดงให้เห็นว่าด้านความต้องการครูส่วนมากมีความต้องการนำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะไปใช้เป็นตัวเลือกในการสอนดนตรีในห้องเรียน โดยครูส่วนมากให้ความเห็น

ตรงกันเกี่ยวกับความน่าสนใจของการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ โดยมีข้อคิดเห็นในการออกแบบชุดกิจกรรมว่าหากมีลักษณะเป็นหนังสือจะทำให้หยิบจับได้ง่ายและต้องการให้มีคู่มืออธิบายการใช้งาน สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543) ที่เล็งเห็นถึงความสำคัญของคู่มือการจัดการเรียนการสอน อีกทั้งข้อเสนอแนะให้มีการสร้างสื่อในการจัดกิจกรรมประกอบการเรียนสอนเพื่อให้ผู้ใช้งานเข้าใจมากยิ่งขึ้น ดังคำแนะนำของครูดนตรีคนที่ 1 ที่กล่าวว่า

“อยากให้มีการจัดทำหนังสือสำหรับการสอน Body Percussion ในระดับชั้นต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ของครูในแต่ละระดับชั้น และอยากให้คู่มือการใช้ประกอบอยู่ด้วย” (ครูดนตรีคนที่ 1, 2563)

อีกทั้งยังมีความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาในรูปแบบสื่อมัลติมีเดียของครูคนที่ 2 และครูคนที่ 3 ที่กล่าวไว้ว่า

“ต้องการให้มีแบบเรียนหรือชุดกิจกรรมที่เข้าใจง่าย มีสื่อมัลติมีเดียที่ใช้ทำงานได้ง่ายตอบสนองความต้องการของครูดนตรีทั่วไปจ้ะเลย” (ครูดนตรีคนที่ 2, 2563)

“ควรมีภาพประกอบบทเรียน และ CD เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฟังและทำตามได้ง่ายขึ้น โดยเนื้อหาทั้งภาษาไทยและอังกฤษ รูปแบบหนังสือน่าสนใจไม่ทำให้เด็กเบื่อ” (ครูดนตรีคนที่ 3, 2563)

อีกทั้งยังมีข้อคิดเห็นที่ส่งผลบวกและสนับสนุนในการออกแบบและพัฒนาชุดกิจกรรมเล่มนี้ โดยครูคนที่ 4 กล่าวว่า

“น่าสนใจครับ เพราะจากการสอนปกติในปัจจุบันจะเน้นไปทางการสอนเรื่องโน้ตและระดับเสียงมากกว่าเรื่องจังหวะ หากมีหนังสือชุดนี้น่าจะสร้างความเข้าใจในจังหวะมากขึ้น” (ครูดนตรีคนที่ 4, 2563)

จากข้อเสนอแนะที่ได้ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาสรุปเพื่อหาความเชื่อมโยงในด้านความต้องการชุดกิจกรรมระหว่างครูดนตรีแต่ละท่านได้เป็นข้อมูลว่า หากมีการจัดทำและพัฒนาหนังสือชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานแล้วนั้น ครูดนตรีส่วนมากมีความต้องการในการใช้หนังสือชุดกิจกรรมและมีความสนใจเป็นอย่างมาก โดยได้ให้ความเห็นว่าชุดกิจกรรมควรเป็นในรูปแบบหนังสือหรือ สื่อมัลติมีเดีย ควรมีภาพประกอบบทเรียน CD หรือคำอธิบายการใช้งานที่แสดงถึงรายละเอียดที่ชัดเจน โดยสื่อที่สามารถใช้งานได้ควรมีความสอดคล้องเหมาะสมกับเนื้อหาในการสอน มีบทเพลง วิธีการจัด อุปกรณ์ และรายละเอียดเนื้อหาดนตรีที่เรียงลำดับความยากง่ายให้ผู้สอนเข้าใจและสามารถทำตามได้ โดยกิจกรรมดนตรีที่เน้นเรื่องของจังหวะเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับการเรียนรู้เรื่องดนตรีเบื้องต้น ซึ่งการจัดทำหนังสือสำหรับการสอน Body Percussion ในระดับชั้นต่าง ๆ เป็นสิ่งที่แปลกใหม่และน่าสนใจ รวมถึงต้องการคู่มือที่อธิบายการใช้งานชุดกิจกรรมนี้ด้วย

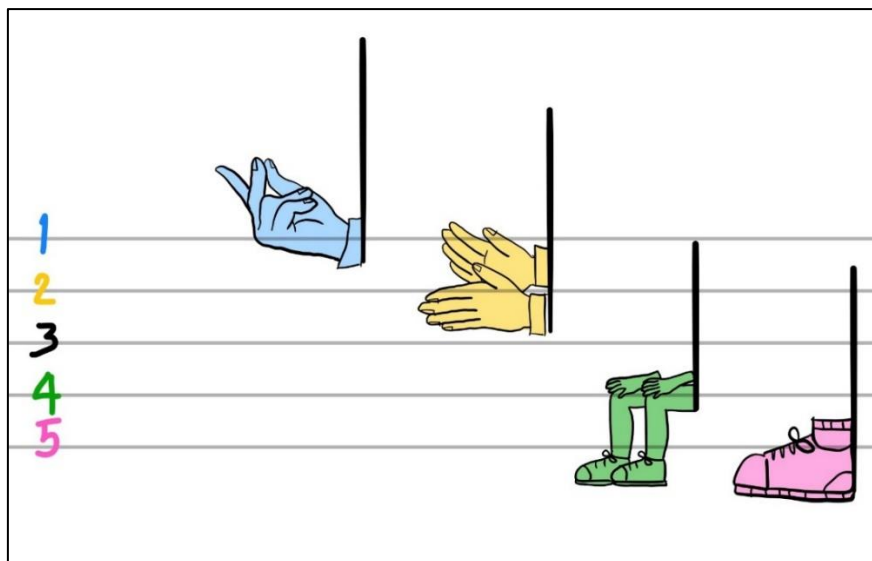
ตอนที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์เป็น 2 กลุ่ม คือ วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน 4 ท่าน และวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรี 3 ท่าน โดยผู้วิจัยสามารถอธิบายเนื้อหาการวิเคราะห์ได้ดังนี้

วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ 4 ท่าน สามารถวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

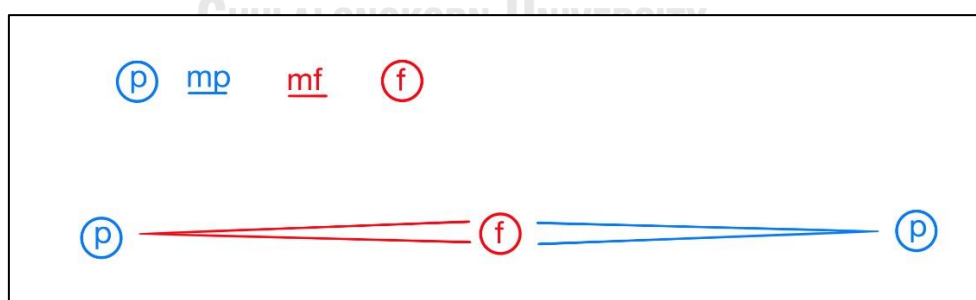
ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม

- 1) ลักษณะของตัวโน้ตที่เหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นว่าโน้ตควรมีลักษณะความสูงและต่ำที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถอิงได้จากบรรทัด 5 เส้น และต้องถ่ายทอดลักษณะท่าทางของ ตบมือ ตบตัก ตีฉิ่ง ย่ำเท้า ให้ชัดเจน ดังรูปภาพระดับความสูงต่ำของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะต่อไปนี้



ภาพที่ 9 ภาพระดับความสูงต่ำของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะบนบรรทัด 5 เส้น

- 2) การใช้สีสันในกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 1 ให้ความเห็นว่าการใช้สีสันมีความเหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้สำหรับเด็ก แต่ควรระวังเหตุผลในการเลือกแต่ละสีให้สอดคล้องกับความต้องการในการเรียนรู้โน้ต และเนื้อหาดนตรีด้านอื่น เช่น ความดังเบาของเสียง (Dynamics) สอดคล้องกับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบอีก 3 ท่าน ที่เห็นว่า การใช้สีสันมีความเหมาะสมกับพัฒนาการในการแยกแยะและจดจำกับโน้ตแต่ละตัวของผู้เรียน และมีประโยชน์และช่วยผู้เรียนให้การจดจำอย่างมาก ผู้วิจัยสามารถอธิบายการใช้สีสันได้ดังรูปต่อไปนี้



ภาพที่ 10 ภาพอธิบายสีสันของความดังเบาของเสียง (Dynamics)

- 3) รูปแบบของคลิปวิดีโอ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 2 เห็นว่า ควรมียุติวิดิโอเพื่อสำหรับอธิบายการสอน และเพลงประกอบ (Backing Track) สำหรับปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะไปพร้อมกันกับเพลงได้ อาจใช้เครื่องเปียโน หรือเครื่องอื่นๆ ในการอัดแทรก

หรือใช้เมทโรโนม (Metronome) ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 และ 3 เห็นว่า คลิปวิดีโอควรมีทำนองให้สำหรับผู้สอน เพื่อสามารถเปิดให้ผู้เรียนได้ฟังทำนองที่ถูกต้อง และเพื่อครูที่ไม่ต้องการใช้เสียงร้องของตนเองปรับใช้ได้ และผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 ให้ความเห็นว่า ควรมีคลิปวิดีโอที่อธิบายบทเรียน อธิบายวิธีการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ และอธิบายแผนการสอนโดยสามารถศึกษาจากหลักสูตรการสอนกลองของต่างประเทศ เช่น Trinity College London หรือ ABRSM หรือ The Associated Board of the Royal Schools of Music เป็นต้น

ด้านเนื้อหาทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

- 1) เลือกแบบฝึกหัดที่ง่ายต่อการปฏิบัติ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบทุกท่านให้ความเห็นว่าแบบฝึกหัดควรง่ายสำหรับผู้เริ่มต้นและเพิ่มความท้าทายขึ้นไปให้ครอบคลุมสำหรับผู้เรียนที่มีพื้นฐานอยู่แล้วและสามารถต่อยอดในการปฏิบัติเครื่องกระทบได้ในอนาคต
- 2) ควรเป็นเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคย ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องกระทบท่านที่ 2 ให้ความเห็นว่า ลักษณะเพลงควรเป็นเพลงที่คุ้นเคย หรือมีความง่ายในการจดจำทำให้ผู้เรียนสนใจ และควรมีโน้ตตัวหยุดให้ผู้เรียนได้รู้จักทั้งค่าของตัวโน้ตและตัวหยุด ผู้เชี่ยวชาญท่านอื่นให้ความเห็นว่าบทเพลงควรมีความหลากหลายและไม่ยากสำหรับผู้เรียน ควรเป็นเพลงที่สั้น จำง่าย ทำให้ผู้เรียนสามารถจำเนื้อเพลงหรือทำนองเพลงได้ง่ายอีกทั้งยังต้องตอบสนองต่อโน้ตและจังหวะที่จะเป็นโครงสร้างของแบบเรียน
- 3) การเรียงลำดับเนื้อหา ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่าควรเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก โดยเปิดโอกาสให้ผู้สอนได้ใช้ความสามารถจากประสบการณ์ทางดนตรีของตนสร้างสรรค์ให้เนื้อหาเกิดความน่าสนใจมากขึ้น ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 ให้ความเห็นเสริมอีกว่าแต่ละเนื้อหาและบทเพลงควรมีแบบฝึกหัดหรือทักษะที่เชื่อมโยงกัน
- 4) ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานทักษะใดบ้างที่มีความเหมาะสมในการนำมาปรับใช้กับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเสนอทักษะการเลือกใช้มือ (Sticking) และรูติเมนต์ (Rudiments) ซึ่งเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll) อีกทั้งยังมีดับเบิลสโตรคโรล (Double Stroke Roll) และพาราดีดเดิล (Paradiddle) ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 เสริมว่า หากมีการศึกษาหลักการของแบบฝึกหัดกลองชุดเพิ่มเติมจะเป็นส่วนเสริมที่เป็นประโยชน์ต่อการสอนทักษะเครื่องกระทบ

- 5) การเลือกใช้กิจกรรมเข้าจังหวะเข้ามาเสริมการเรียนรู้ดนตรี ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านเห็นตรงกันว่าควรเลือกเกมหรือกิจกรรมเข้าจังหวะที่น่าสนใจ สามารถส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เข้าใจโน้ตดนตรี และสามารถสร้างสรรค์ความคิดของตนเองไปในเกมหรือกิจกรรมนั้น ๆ ได้

ด้านคำแนะนำเพิ่มเติม

- 1) คำแนะนำด้านรูปแบบหนังสือกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้ความเห็นต่างกัน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 1 แนะนำให้ศึกษาโครงสร้างจากหนังสือแบบเรียนและแบบฝึกหัดเครื่องกระทบของต่างประเทศและนำมาปรับใช้ให้เข้ากับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียนในประเทศไทย ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 2 แนะนำให้มีคู่มือการอธิบายสัญลักษณ์ของการระบุมือขวา มือซ้าย และ Single Stroke Roll สำหรับผู้สอนที่ไม่ได้ศึกษาด้านเครื่องกระทบให้เข้าใจ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 3 ให้ความเห็นว่ารูปแบบของหนังสือไม่ควรซับซ้อนมากเกินไปจะไม่สะดวกในการหยิบรูปเล่มหากจัดทำในรูปแบบดีพิมพ์ และผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 4 ให้ความเห็นว่าควรมีการ์ดเกม หรือ Rhythm Card ให้ผู้เรียนได้ทำความเข้าใจก่อนการเรียนรู้ควรมีรูปแบบของโน้ต (Notation Guideline) เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนเข้าใจได้อย่างชัดเจนมากขึ้น และแนะนำให้ทำในรูปแบบอีบุ๊ก (E-book) เพื่อใส่คลิปวิดีโอและเสียงดนตรีได้
- 2) คำแนะนำด้านเนื้อหากิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบท่านที่ 1 เห็นว่าควรมีตารางที่ใช้อธิบายค่าของตัวโน้ต และรูปแบบของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะและควรระบุในกิจกรรมว่าแต่ละเพลงเหมาะสำหรับการฝึกยืนหรือนั่ง ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4 ให้ความเห็นว่าควรมีธีม (Theme) ของแต่ละบทเพลงและเพลงควรครอบคลุมเนื้อหาที่ต้องการทั้งหมด อีกทั้งในการสอนจังหวะควรให้ผู้เรียนร้องจังหวะได้ก่อนการปฏิบัติ

วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์จากผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรี 3 ท่าน สามารถวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์แบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้

ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม

- 1) ลักษณะของตัวโน้ตที่เหมาะสม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีทั้ง 3 ท่านให้ความเห็นตรงกันว่าตัวโน้ตควรมีลักษณะที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนทั้งครูและนักเรียน อีกทั้งผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ยังให้ความเห็นเพิ่มเติมว่าลักษณะของโน้ตควรอ้างอิงจากบรรทัด

- 5 เส้น และมีการกำหนดความสูงต่ำให้แตกต่างกัน (แบบโน้ตกลองชุด หรือโน้ตขับร้องประสานเสียง) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างของโน้ตที่กำหนดได้
- 2) การใช้สีสันในกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่า สีสันกับพัฒนาการของเด็กสอดคล้องกัน หากแต่ควรอธิบายความสำคัญของแต่ละสีให้ได้
- 3) รูปแบบของคลิปวิดีโอควรอธิบายวิธีการใช้งานและวิธีการใช้ร่างกายสร้างจังหวะอย่างชัดเจน

ด้านแผนการจัดกิจกรรมและเนื้อหาทางดนตรี

- 1) เนื้อหาสาระทางดนตรีที่เลือกใช้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีท่านที่ 1 ให้ความเห็นว่าควรนำเสนอสาระเกี่ยวกับร่างกายสร้างจังหวะถึงความสำคัญและความสามารถในการใช้งานให้สอดคล้องกับแนวคิดการจัดกิจกรรมที่ระบุไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ เช่น เรื่องลาวกระพบไม้ ควรมีการอธิบายและวิเคราะห์เพลงให้เห็นในเรื่องจังหวะที่นำมาใช้สอน ซึ่งเป็นประเด็นหลักเพื่อนำมาพัฒนาแผนการสอน มีอะไรบ้าง ให้มีอยู่ในกระบวนการสอนให้ชัดเจน ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 ให้ความเห็นว่าควรมีการกำหนดสาระที่ชัดเจน มีแนวคิดกำหนดเนื้อหาที่ใช้ โดยสามารถศึกษาจากหนังสือวิธีวิทยาการสอนของ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2560) เพื่อให้เข้าใจวิธีการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ชัดเจนมากขึ้น และผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ให้ความเห็นเกี่ยวกับการอ้างอิงหลักการของออร์ฟ ดาลโครซ และโคดาโยในการเลือกเนื้อหา และจัดทำแผนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับทั้งคำอธิบายรายวิชา แผนการจัดกิจกรรม เนื้อหา แนวคิด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรม สื่อการสอน การวัดและประเมินผล
- 2) ลักษณะของเพลงที่เลือกใช้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่า ควรเป็นเพลงที่มีความหมายสอดแทรกความรู้และสาระความเป็นไทย ควรเป็นเพลงที่ให้ผู้เรียนสามารถจับจังหวะอย่างชัดเจน ไม่ยาวมาก กระชับและแนะนำให้ใช้เพลงที่มีลักษณะเป็นเรื่องเล่าหรือนิทานเพลงโดยครูสามารถนำมาปรับใช้ในการเล่านิทานหรือเล่นเกมได้
- 3) การเรียงลำดับเนื้อหา เนื้อหาควรเรียงลำดับตามแต่ละบทเรียนให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในแต่ละเรื่องและสอดคล้องกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ในแต่ละบทเรียน
- 4) จังหวะที่เหมาะสมกับการนำมาปรับใช้กับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านแนะนำให้มีการใช้โน้ตดนตรี และต้องมีจุดประสงค์ในแต่ละเรื่องตามแผนการสอน เช่นสอน

ตัวดำเพื่ออะไร และสามารถทำอะไรกับตัวดำได้บ้าง ใช้งานได้อย่างไร รวมไปถึงสร้างสรรค์อย่างไร เพื่อให้เนื้อหาพัฒนาการในแต่ละบทเรียน

- 5) การเลือกใช้กิจกรรมเข้าจังหวะเข้ามาเสริมการเรียนรู้ดนตรี ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีทุกท่านให้ความเห็นตรงกันว่าควรเป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้ขยับร่างกายและควรให้ผู้เรียนมีการสร้างสรรค์ทั้งในเรื่องของท่าทาง จินตนาการ และโน้ตดนตรีอย่างเต็มที่ในกิจกรรมเข้าจังหวะ

ด้านคำแนะนำเพิ่มเติม

- 1) คำแนะนำด้านรูปแบบหนังสือกิจกรรม ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีท่านที่ 1 ให้ความเห็นว่าในหนังสือชุดกิจกรรมควรใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และหากมีการทับศัพท์ควรเป็นวงเล็บแทน ไม่ควรใช้ภาษาอังกฤษปนกับภาษาไทยเพราะอาจทำให้เกิดความสับสนได้
- 2) คำแนะนำด้านเนื้อหากิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีท่านที่ 3 ให้ความเห็นว่า เนื้อหาร่างกายสร้างจังหวะนั้นควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำกิจกรรมอื่น หรือบูรณาการกับวิชาอื่น ได้ โดยสอดแทรกไปในการสอนทั้งการสร้างสรรค์โน้ตดนตรีและกิจกรรมเข้าจังหวะ

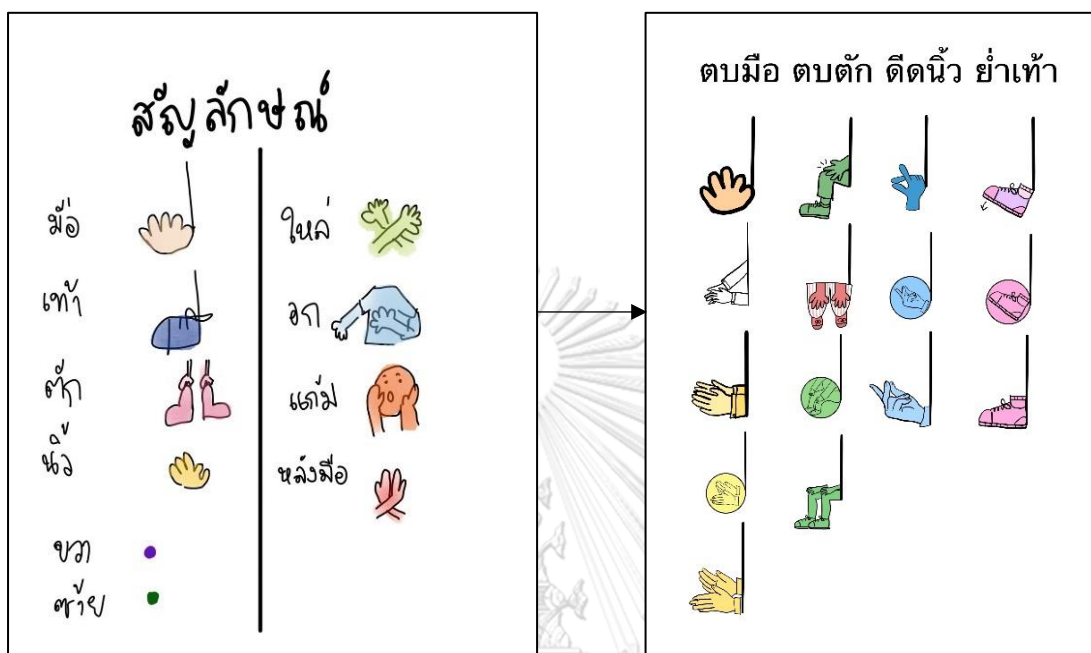
ผู้วิจัยได้นำคำสัมภาษณ์และข้อคิดเห็นทั้งจากครูดนตรีและผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดมาเรียบเรียงเป็นระบบเพื่อจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะในรูปแบบหนังสือต่อไป

ตอนที่ 4 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

จากการที่ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์จากตอนที่ 1 มาใช้พัฒนาชุดกิจกรรม และนำเอาข้อเสนอแนะจากครูดนตรีกลุ่มตัวอย่างมาปรับใช้โดยสรุปได้ว่าชุดกิจกรรมควรเป็นไปในรูปแบบของหนังสือ มีคู่มือการใช้งานที่ตอบสนองต่อความสะดวกของครู และมีรูปภาพและสีสรรที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยบทเพลงที่เลือกใช้ควรเป็นเพลงที่ทั้งผู้สอนและผู้เรียนสามารถเข้าใจง่าย รวมถึงมีรายละเอียดในการสอนที่เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก สามารถแบ่งได้ 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 พัฒนาการของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ

ผู้วิจัยได้ทำการร่างภาพรูป มือ ตัก นิ้ว และเท้า เพื่อนำมาประกอบเป็นโน้ตดนตรี โดยให้ความสำคัญถึงความเหมาะสมของสรีระของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ ดังรูปภาพต่อไปนี้



ภาพที่ 11 ภาพพัฒนาการของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ

จะเห็นได้ว่ารูปทรงของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะจะเน้นไปที่การใช้สีเส้นเพื่อแยกแยะลักษณะท่าทางและเป็นการสร้างเอกลักษณ์ให้กับโน้ตแต่ละชนิดได้เป็นอย่างดี โดยมีพัฒนาการของสัญลักษณ์ทั้ง 4 ที่ชัดเจน และถูกพัฒนาขึ้นจนเป็นโน้ตร่างกายสร้างจังหวะที่สมบูรณ์และตอบสนองต่อความต้องการของผู้วิจัยดังที่เห็นต่อมาเมื่อผู้วิจัยสร้างลักษณะของโน้ตขึ้นแล้วจึงได้นำมาลองบรรจุอยู่ในรูปแบบของการบันทึกโน้ตสากล ตามหลักการบันทึกโน้ตจริง โดยใช้สัญลักษณ์รูป มือ ตัก นิ้ว เท้า เพื่อแสดงถึงโน้ตและลักษณะการบรรเลงตามรูปภาพการสร้างสรรค์บทเพลง ต่อไปนี้

Beginner

มอญซ่อนผ้า

11 2/4

① ② ① ②

มอญซ่อนผ้า คัท - คัท ซู่ ภา นลั ไว

11 2/4


① ② ① ②

หึ้น ไ้ นี ฉิน จะ ่ กัณ เื่อ

รอบที่ 2 เปลี่ยนเป็น

รอบที่ 3 เปลี่ยนเป็น

รอบที่ 4 เปลี่ยนเป็น



ภาพที่ 12 ภาพตัวอย่างการนำไม้สร้างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้า
โดยการตบมือครั้งแรก

เพลงมอญซ่อนผ้า

(๗.5๖)

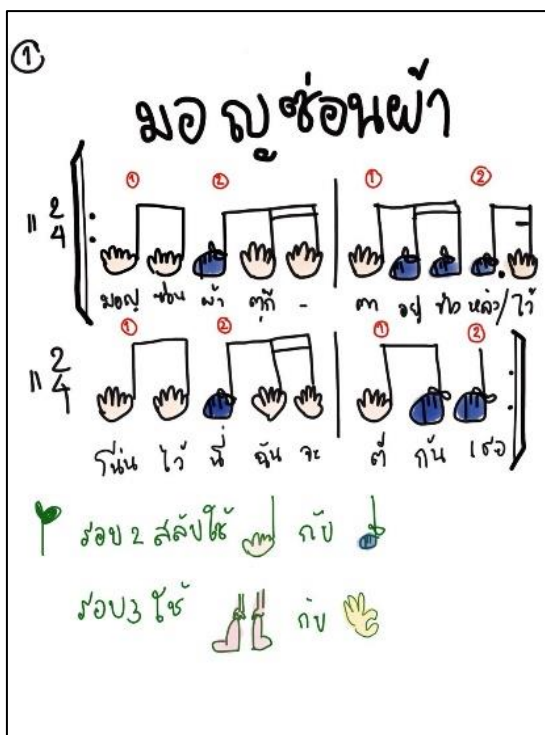
● = 95 - 130

เนื้อร้อง/ทำนอง : ไข่มุก
เรียบเรียง : กัญญา วัฒนศิริ

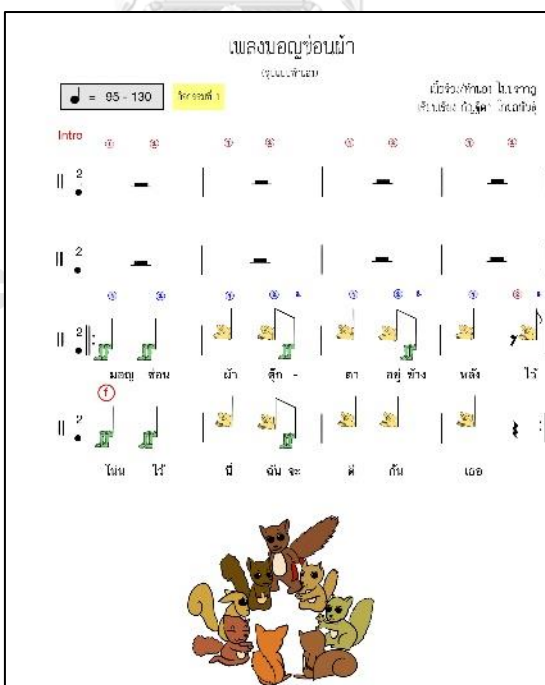
2	 	 	 	 	 	 	
	มอญ	ซ่อน	ผ้า	ตุ๊ก -	ตา	อูฐ	ช้าง
						หลัง	ไว้

2	 	 	 	 	 	 	
	โบน	ไว้	ปี	ฉันทะ	ตี	กัน	เถก

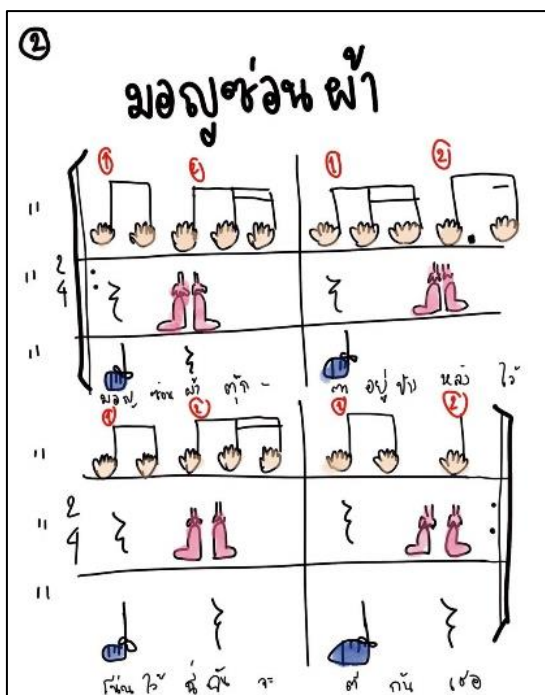
ภาพที่ 13 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้า
โดยการตบมือที่ถูกต้อง



ภาพที่ 14 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยใช้รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) ครั้งแรก



ภาพที่ 15 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยใช้รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) ที่ถูกพัฒนา



ภาพที่ 16 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยการบรรเลงคู่
สำหรับครู ครั้งแรก

เพลงมอญซ่อนผ้า

วงมโหรี

3 หน้า

● = 95 - 130

กิจกรรม 1

เนื้อหาเพลง : เพลง
 สืบค้น : คุณวรา นิธิพันธุ์

Intro

ภาพที่ 17 ภาพตัวอย่างการนำโน้ตร่างกายสร้างจังหวะมาใส่ในเพลงมอญซ่อนผ้าโดยการบรรเลงคู่
สำหรับครูที่ถูกพัฒนา

หากสังเกตรูปภาพเปรียบเทียบที่ผู้วิจัยนำมาให้ดูข้างต้นจะเห็นว่าลักษณะโน้ตมีพัฒนาการที่เป็นระบบมากขึ้น และถูกพัฒนาให้ดูง่ายขึ้น และมีการสร้างสรรค์หลากหลายท่าทางได้โดยผู้เล่นเพียงคนเดียว ซึ่งเป็นส่วนจำเป็นในกระบวนการพัฒนาการทางร่างกายสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ขยับร่างกายและฝึกพัฒนาการด้านการแยกประสาทอย่างเป็นระบบ (อรรณพ บรรจงศิลป์, 2538)

ขั้นตอนที่ 2 การเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับเด็กเหมาะสมกับโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ

ผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกบทเพลงจากแบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็กในเนื้อหาบทที่ 3 โดยมีหลักในการคัดเลือกคือ

- 1) จะต้องเป็นเพลงที่มีเนื้อเพลงเป็นภาษาไทย
- 2) เป็นเพลงที่ใช้เพื่อการเรียนรู้สำหรับเด็ก
- 3) เป็นเพลงที่มีรูปแบบคีตลักษณ์ (Form) เป็น Binary Form และ Ternary Form มีลักษณะไม่ซับซ้อน
- 4) เป็นบทเพลงที่ใช้อัตราจังหวะธรรมดา (Simple Time Signature)

ผู้วิจัยได้มีการกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกบทเพลงดังนี้

- 1) กำหนดหัวข้อบทเพลงโดยชื่อเพลงจะต้องเป็นเอกลักษณ์และสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการ โดยเป็นเพลงที่ไม่ยาวเกินไป ไม่สั้นเกินไปตามวิธีการคัดเลือกลักษณะเพลงที่เหมาะสมกับเด็กของ ญรุต สุธจิตต์ (2536)
- 2) เครื่องดนตรีที่เลือกใช้ต้องมีลักษณะเสียงที่ไม่สูงและไม่ต่ำเกินไป ต้องสามารถให้ผู้เรียนรับรู้ความแตกต่างของเสียงได้ว่าเสียงสูง ต่ำ แหวม ทุ้ม และมีเอกลักษณ์ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีประเภทอะไร ดิด สี ตี เป่า

จากนั้นผู้วิจัยจึงได้บทเพลงที่ต้องการมาทั้งสิ้น 8 บทเพลง โดยทุกบทเพลงมีลักษณะเฉพาะตัวที่แตกต่างกันและสามารถเชื่อมโยงกันได้ บทเพลงประกอบด้วย

- 1) เพลงกำมือ
- 2) เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม
- 3) เพลงเต่า

- 4) เพลงลิง
- 5) เพลงมอญซ่อนผ้า
- 6) เพลงดั่งดอกไม้บาน
- 7) เพลงงูกินหาง
- 8) เพลงลาวกระทบบั๊

ขั้นตอนที่ 3 การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้

โดยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับลักษณะเด่นของแต่ละบทเพลง พร้อมทั้งศึกษาหลักการสอนทักษะปฏิบัติดนตรีหลักการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ (ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, 2560; 2561) ผู้วิจัยแบ่งเป็น 7 หัวข้อ ดังนี้ 1) แนวคิด 2) จุดประสงค์ 3) เนื้อหา 4) กิจกรรมการเรียนรู้ 5) สื่อการเรียนรู้ 6) การวัดผล และ 7) ข้อเสนอแนะ

โดยผู้วิจัยได้สร้างแผนการจัดการเรียนรู้สอดคล้องกับชื่อและลักษณะเด่นของบทเพลงแต่ละเพลงรวมถึงวิธีการสอนและสื่อการจัดการเรียนรู้ทุกอย่างที่ระบุในแผนจะต้องมีความสอดคล้องกับตัวเพลงทั้งสิ้น อีกทั้งในแผนการจัดการเรียนต้องสามารถนำมาบูรณาการกับวิชาหรือกิจกรรมอื่น ๆ โดยสามารถอธิบายแผนได้ดังรูปต่อไปนี้

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 1 เพลงกำมือ

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. ร่างกายสร้างจังหวะ หรือ Body Percussion เป็น การใช้ร่างกาย สร้างเสียงที่ แตกต่างกัน 2. เสียงตบมือ และเสียงตบเท้า ทำให้ผู้เรียน สามารถแยก ความแตกต่าง ของลักษณะเสียง ได้ 3. การฝึกตบมือ ตามรูปแบบ ทำนอง (Melodic Pattern) และ รูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) ช่วยให้ สามารถแยกแยะ ความแตกต่าง ของรูปแบบทั้งสองได้	1. ผู้เรียน สามารถ แยกแยะเสียง ทำนองของ ร่างกายสร้าง จังหวะได้ 2. ผู้เรียน สามารถร้อง เพลง ตบมือลง จังหวะ และตบ มือเป็นทำนอง เพลงกำมือได้ 3. ผู้เรียน อย่างถูกต้อง สามารถตีโน้ต อย่างถูกต้อง	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบเท้า (Pat) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนแยกประสาทสัมผัสระหว่างมือและเท้า 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตเข้บัต 1 ชั้น (Eighth Note) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) $\text{♩} = 100 - 130$ 5. องค์ประกอบดนตรี - รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) และรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) 6. คีตลักษณ์ (Form) - AB 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	ขั้นนำ 1. ผู้สอนแนะนำการใช้ Body Percussion ตบมือ ตบเท้า นักเรียนและให้นักเรียนทำตาม 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนร่วมกันทำท่าทางด้วยการพูดเนื้อร้องเพลงกำมือ - กำมือขึ้นไว้ด้านหน้าแล้วหัวนมเอียงไปรอบ ๆ หมุนขึ้นแล้วไปขวา-ซ้าย สลับรอบ - กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วชูแขนขึ้นเหนือศีรษะและหมุนไปรอบตัว สามารถดูตัวอย่างวิธีการ กางแขนขึ้นสลับรอบ สูดหายใจอ่อนแอโน้ตศีรษะและหมุนไปรอบตัว สามารถดูตัวอย่างวิธีการ ออกกำลังกายจากภาพกิจกรรมที่ 1 ในหัวข้อสื่อการเรียนรู้ ขั้นสอน 1. ผู้สอนร้องเพลงกำมือให้ผู้เรียนฟัง 2 – 3 รอบและให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดกลีขีที่ 1) จากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกำมือ) 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนตบมือเป็นทำนองเพลงกำมือจากนั้นค่อยให้ผู้เรียนดูโน้ตเพลงกำมือ 3. เมื่อผู้เรียนทำได้ให้ลองดูโน้ตการเลือกใจมือ (Sticking) โดยใช้วิธีการทำตามครู (Call and Respond) แล้วจึงให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองจากนั้นถึงอธิบายค่านโน้ตดนตรี 4. ผู้สอนอธิบายเรื่องค่าของตัวโน้ต ♩ , ♪ และ ♫ อัตราจังหวะ 2/4 สัญลักษณ์ความเร็ว-เบา (Dynamics) mf, f และการค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) 5. ผู้สอนสาธิตท่าทางสร้างจังหวะโดยใช้รูปแบบท่าทางของและรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดูตามลำดับ และให้ผู้เรียนลองบรรเลงไปด้วยกัน 6. ให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 1 ปฏิบัติท่าทางสร้างจังหวะเป็นรูปแบบ ทำนอง และให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เป็นรูปแบบจังหวะ 7. ให้ผู้เรียนปฏิบัติตามท่าทางพร้อมกันกับการร้องเพลง ขั้นสรุป 1. ผู้สอนตบมือหรือให้ผู้เรียนดูรูปโน้ต ♩ , ♪ และ ♫ ให้ผู้เรียนตอบให้ถูก 2. ผู้เรียนใช้ Body Percussion บรรเลงเป็นรูปแบบทำนอง และ รูปแบบจังหวะ พร้อมกันอีก ครึ่งหนึ่ง	1. หนังสือชุด กิจกรรม Body Percussion เพลงกำมือ 2. คลิปวิดีโอ และ การ์ด จังหวะ (Rhythm Card) เพลงกำมือ 3. คลิปวิดีโอ ออกกำลังกาย เพลงกำมือ	1. ผู้เรียนใช้ ร่างกายสร้าง จังหวะได้อย่าง ถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือ และ การตี จังหวะ (Rhythm Card) เพลงกำมือ 3. กลีขีที่ 1 ได้อย่างถูกต้อง ออกกำลังกาย เพลงกำมือ	1. ผู้สอนนำการ์ด จังหวะมาช่วยให้ ผู้เรียนเข้าใจ จังหวะก่อนการ เรียนรู้ได้ 2. ผู้สอนปรับให้ ร่างกายสร้าง จังหวะเฉพาะทำ ได้ ประเมินจาก ความสามารถของ ผู้เรียน โดย สามารถเลือกใช้ ได้ตามความ เหมาะสมของ ผู้เรียนแต่ละขั้น เรียน 3. ผู้สอนสามารถ บรรเลง หรือ นำ เนื้อหาวิชาพลศึกษาเรื่อง กิจกรรมการเข้า จังหวะมาปรับใช้ เข้าด้วยกันได้	

ภาพที่ 18 ภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 1 เพลงกำมือ

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 2 เพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. คำของตัวโน้ตและตัวหยุดมีความสัมพันธ์กัน	1. ผู้เรียนสามารถใช้ตัวหยุดได้อย่างถูกต้อง และ "ได้อย่างถูกต้อง" 2. ผู้เรียนสามารถร้องเพลง ตบมือ ลงจังหวะ และตบมือเป็นทำนองเพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหมได้อย่างถูกต้อง	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - อ้าเท้า (Stomp) เพื่อให้ผู้เรียนแยกแยะเสียงสัมผัสมือและเท้าโดยเริ่มการอ้าเท้าให้เกิดความท้าทาย เสริมทักษะการทรงตัวและควบคุมเท้า 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตตัวขาว (Half Rest) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวขาว (Eight Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 85 - 95 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) 6. ศัพท์ภาษา (Form) AB 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	ขั้นนำ 1. ผู้สอนทบทวนโน้ตตัวหยุด และ ในเพลงก้ามือ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพร้อมร่างกายก่อนจะเข้าเนื้อด้วยการทำมือเป็นรูปกรรไกร (ชูสองนิ้ว) รูปไซ่ (ก้ามือ) และรูปผ้าไหม (แบบมือออกจนสุด) ตามจังหวะที่ผู้สอนกำหนด หรือเปิด เมทโรโนม (Metronome) ความเร็ว = 85 ขึ้นสลับ 1. ผู้สอนร้องเพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหมให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลาวิตาจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม) 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนตบมือเป็นทำนองเพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหมจากนั้นค่อยให้ผู้เรียนดูโน้ตเพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม 3. เมื่อผู้เรียนทำได้ให้ห้องดนตรีเลือกใช้มือ (Sticking) โดยใช้วิธีการทำตามครู (Call and Respond) แล้วจึงให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองจากนั้นเล็งอธิบายคำโน้ตดนตรี 4. ผู้สอนอธิบายเรื่องการขึ้นต้นเพลงจังหวะยก (Pickup Notes) คำของตัวหยุด และ และเครื่องหมายทางดนตรีเรื่องการซ้ำทำนอง (Repeat) ตามลำดับและให้ผู้เรียนลองบรรเลงไปด้วยกัน 5. ผู้สอนสาธิตร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้รูปแบบทำนองและรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดู ทำนอง และให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 1 เป็นรูปแบบจังหวะ ทำนอง และให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เป็นรูปแบบจังหวะ ทำนอง และให้ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะพร้อมกับกับการร้องเพลงขึ้นใหม่	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม 2. คลิปวิดีโอ และ การ์ดจังหวะ 3. เพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม (Rhythm Card) เพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม 3. เมทโรโนม (Metronome)	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือได้ตรงจังหวะ 3. ผู้เรียนตบคำตามเข็มนาฬิกา 4. ผู้เรียนร้องเพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหมได้อย่างถูกต้อง 5. สังเกตการบรรเลงเข้าเนื้อเห็นเครื่องหมายซ้ำ (Repeat) ได้ 6. ผู้เรียนสามารถให้ผู้อื่นสร้างจังหวะตามแบบที่ตนเองต้องการ 7. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะที่ตนเองต้องการได้	1. ผู้สอนนำการ์ดจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ต 2. ผู้สอนรับไปให้ร่างกายสร้างจังหวะ 3. ผู้สอนสามารถให้ผู้อื่นสร้างจังหวะตามแบบที่ตนเองต้องการได้ 4. ผู้สอนสามารถให้ผู้อื่นสร้างจังหวะตามแบบที่ตนเองต้องการได้	

ภาพที่ 19 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 2 เพลงกรรไกร ไซ่ ผ้าไหม

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 3 เพลงเต่า

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) เป็นเครื่องหมายที่บอกถึงความสามารถในการระบือนัดดนตรีลงในแต่ละบทเพลงได้	1. ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างอัตราจังหวะ 4/4 และ 2/4 ได้อย่างชัดเจน 2. ผู้เรียนสามารถร้องเพลง ตบมือส่งจังหวะ และตบมือเป็นท่อนของเพลงเต่าได้อย่างถูกต้อง 3. ผู้เรียนสามารถเข้าใจการนับ 1 e & a (Counting System) และปฏิบัติโน้ตถูกต้อง	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนแยกประสาทสัมผัสมือและเท้าโดยให้มีการให้ทั้งเท้าขวาและซ้ายเพื่อฝึกทักษะการทรงตัวและฝึกการฟังเสียงเท้าที่แตกต่างกันให้กับผู้เรียน 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวต่ำ (Quarter Note) - โน้ตตัวปกติ 1 ชั้น (Eighth Note) - โน้ตตัวปกติ 2 ชั้น (Sixteenth Note) - ตัวหยุดตัวต่ำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวปกติ 1 ชั้น (Eighth Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 เพื่อฝึกแยกความต่างระหว่าง 4/4 และ 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 95 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) 6. คีลลีทซ์ (Form) - AB 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	ขั้นนำ 1. ผู้สอนเล่านิทานเรื่องกระต่ายกับเต่าให้ผู้เรียนฟัง โดยสามารถเปิดคลิปวิดีโอให้ดูให้ผู้เรียนดูในหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกลักษณะของเต่าจากนิทานที่ได้ฟัง ขั้นนำ 1. ผู้สอนร้องเพลงเต่าให้ผู้เรียนฟัง 2 – 3 รอบและให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปร้องเพลง Body Percussion เพลงเต่า) 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนตบมือเป็นท่อนของเพลงเต่าจากนั้นค่อยให้ผู้เรียนดูโน้ตเพลงเต่า 3. เมื่อผู้เรียนทำได้ออกเสียงในท่อนของเพลงเต่าให้ผู้เรียนทำตามครู (Call and Respond) แล้วจึงให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองจากนั้นเสียงอิมบะค่าโน้ตดนตรี 4. ผู้สอนอธิบายความแตกต่างระหว่างเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 และ 2/4 โดยเปรียบเทียบ 2 บทเพลงที่นำมา 5. ผู้สอนอธิบายว่าเพลงเต่าจะมีรูปแบบจังหวะที่แน่นอนเพราะมีการใช้ Sixteenth Note เข้ามาด้วย และถามผู้เรียนเกี่ยวกับเครื่องหมายกำหนดจังหวะของเพลงเต่าแตกต่างจากเพลงก่อนหน้าอย่างไร จากนั้นจึงสอนการนับจังหวะย่อย 1 e & a (Counting System) 6. ผู้สอนสาธิตร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้รูปแบบทำนองและรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดูตามลำดับและให้ผู้เรียนลองบรรเลงไปด้วยกัน 7. ให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 1 ปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะเป็นรูปแบบทำนอง และให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เป็นรูปแบบจังหวะ 8. ให้ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะพร้อมกันกับการร้องเพลง	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 2. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 3. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 4. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 5. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 6. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 7. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 8. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 9. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) 10. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card)	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือได้จังหวะ 3. ผู้เรียนตอบคำถามเรื่องจังหวะ 4. ผู้เรียนร้องเพลงเต่า 5. ผู้เรียนสามารถทำโน้ตดนตรีได้ 6. ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของเครื่องหมายจังหวะ 7. ผู้เรียนสามารถเปรียบเทียบจังหวะ 4/4 และ 2/4 ได้ 8. ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 9. ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 10. ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายของเครื่องหมายกำหนดจังหวะ	1. ผู้สอนนำการ์ดจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการร้องเพลง 2. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 3. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 4. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 5. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 6. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 7. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 8. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 9. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง 10. ผู้สอนนำโน้ตดนตรีมาให้ผู้เรียนดูและร้องเพลง	

ภาพที่ 20 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 3 เพลงเต่า

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 5 เพลงมอญซ่อนผ้า

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. เครื่องกระทบ (Percussion) เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับการสร้างจังหวะและใช้ในการประกอบจังหวะ การสลับเสียงให้เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	1. ผู้เรียนรู้จักประเภทของเครื่องกระทบและวิธีการสร้างเสียงที่ถูกต้อง 2. ผู้เรียนสามารถแสดงท่าทางการประกอบจังหวะได้ 3. ผู้เรียนรู้จักท่วงท่าในการเล่นเครื่องกระทบ 4. ผู้เรียนรู้จักการสลับเสียงให้เกิดขึ้นตั้งแต่ต้นจนจบเพลง	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) ฝึกการเปลี่ยนท่าระหว่างมือ ตัก และเท้าให้รวดเร็วขึ้น 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวขาว (Half Rest) 3. เครื่องหมายกำกับจังหวะ (Time Signature) - 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 95 - 130 5. องค์ประกอบดนตรี - การทำท่อนซ้ำ (Repeat) - ความดัง-เบา (Dynamic) - 6. ศัพท์ภาษา (Form) - A-B 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	ขั้นนำ 1. ผู้สอนแนะนำการละเล่นมอญซ่อนผ้าพร้อมอธิบายวิธีการเล่นให้นักเรียน สามารถศึกษาได้จากคลิปวิดีโอในหัวข้อการเรียนรู้ 2. ผู้สอนร้องเพลงมอญซ่อนผ้าให้ผู้เรียนฟัง 2 - 3 รอบให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือกติกาสลับวิธีจากทักตบมือเป็นจังหวะตัก) เมื่อเล่นกันในกลุ่ม 1 รอบจากนั้นให้ผู้เรียนเป็นหัวหน้าร้องเพลงมอญซ่อนผ้าจากนั้นให้ผู้เรียนดูโน้ตเพลง 3. เมื่อผู้เรียนทำได้อาจให้ผู้เรียนเลือกใช้มือ (Sticking) ให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองโดยผู้สอนสังเกต 4. ผู้สอนสาธิตสร้างจังหวะรูปแบบของตนเอง และอธิบายจังหวะท่อนนำ (Intro) ว่าต้องร้องแบบรูปแบบจังหวะเร่งขึ้นมาก่อน 5. ผู้สอนสาธิตรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดูพร้อมทั้ง อธิบายว่ากลองสนนร์ (Snare) มีเสียงสูงสามารถใช้กับเสียงตบมือ หรือตีนิ้วได้ส่วนเบสแดม (Bass Drum) เสียงต่ำใช้แทนการตบตักหรือตักก็ได้ ต่อมาจึงอธิบายวิธีการกำเนิดเสียงและวิธีการเล่น วิธีการจับไม้ทำมือที่ถูกต้องของเครื่องกระทบทั้ง 2 เครื่อง 6. ให้ผู้เรียนสลับตัวแทนมาตบมือเล่นเครื่องกระทบ 7. ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มฝึกซ้อม โดยในแต่ละกลุ่มต้องร้องเพลงรูปแบบของตนเอง รูปแบบจังหวะและเครื่องกระทบบรรเลงในด้วยกัน ขั้นสรุป 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทบทวนประเภทของเครื่องกระทบและวิธีการสร้างเสียงของกลองสนนร์ (Snare) และเบสแดม (Bass Drum) 2. ทบทวนเนื้อเพลงท่อนนำ (Intro) ในบทเพลงมอญซ่อนผ้า และให้ผู้เรียนยกตัวอย่างเพลงอื่น ๆ 3. ให้ผู้เรียนทั้งห้องช่วยกันสรุปบทบาทและวิธีการเล่นมอญซ่อนผ้าตามที่ได้เข้าใจ	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงมอญซ่อนผ้า 2. คลิปวิดีโอและการ์ตูนจังหวะ (Rhythm Card) เพลงมอญซ่อนผ้า 3. คลิปวิดีโอการละเล่นมอญซ่อนผ้า 4. เครื่องกระทบ กลองสนนร์ (Snare) และเบสแดม (Bass Drum)	1. ผู้เรียนได้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือได้ตรงจังหวะ 3. สามารถแยกประเภทและบอกลักษณะการกำเนิดเสียงของเครื่องกระทบได้อย่างถูกต้อง 4. ผู้เรียนเข้าใจและสามารถอธิบายท่อนนำ (Intro) ได้ 5. สังเกตผู้เรียนในการเล่นกิจกรรมมอญซ่อนผ้าอย่างสนุกสนาน	1. ผู้สอนไม่จำกัดจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเรียนรู้ได้ 2. ผู้สอนปรับได้จังหวะการร้องจังหวะเฉพาะที่ได้ 3. ผู้สอนสามารถเปลี่ยนรูปแบบเครื่องกระทบโดยนำหลักการของนาฏศิลป์มาใช้ในการปรับปรุงโน้ตให้เป็นแนวรูปแบบจังหวะ	



ภาพที่ 22 ภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 5 เพลงมอญซ่อนผ้า

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 6 เพลงดังดอกไม้บาน

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. จังหวะสี่โรล (Single Stroke Roll) ถือเป็นทักษะที่สำคัญในการบรรเลงเครื่องกระทบ เป็นการใช้การเคลื่อนไหวของมือทั้งสองข้างในการควบคุมความเร็ว เพื่อให้ได้เสียงที่ต่อเนื่องกัน โดยหากผู้เล่นสามารถเข้าใจการเลือกใช้อวัยวะในการเล่นได้อย่างดี มีอยู่อย่างหนึ่งคือจังหวะดังต่อไปนี้	1. ผู้เรียนสามารถเข้าใจจังหวะ Single Stroke Roll ได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนเข้าใจเครื่องกระทบ 3. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 4. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 5. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 6. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 7. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) เน้นฝึกการได้จังหวะอย่างเร็ว 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวขาวประจุ (Dotted Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตตัวขาว 1 จังหวะ (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวขาว 1 จังหวะ (Eighth Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 3/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 80 - 100 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำกันของ (Repeat) - ความดัง-เบา (Dynamic - mp, mf, f) - การค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) และการค่อย ๆ เบาลง (Diminuendo) 6. ศัพท์ภาษา (Form) AB 7. จังหวะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll	ขั้นนำ 1. ผู้สอนแนะนำเพลงดังดอกไม้บานให้นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) เท่าไร (เพลงต้นฉบับเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4) สามารถศึกษาได้จากคลิปเพลงดังดอกไม้บานในทีวีหรือสื่อการเรียนรู้ 2. นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 3. นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 4. นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 5. นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 6. นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 7. นักเรียนร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงดังดอกไม้บาน 2. คลิปวิดีโอและการร้องเพลง (Rhythm Card) เพลงดังดอกไม้บาน 3. คลิปเพลงดังดอกไม้บาน 4. QR Code 5. QR Code 6. QR Code 7. QR Code	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 3. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 4. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 5. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 6. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้ 7. ผู้เรียนสามารถเล่นเครื่องกระทบเป็นจังหวะ 3/4 และ 4/4 ได้	1. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 และ 3/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 2. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 3. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 4. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 5. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 6. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู 7. ผู้สอนนำการร้องเพลงนี้โดยมีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 และ 4/4 ให้ผู้เรียนลองคิดดู	

ภาพที่ 23 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 6 เพลงดังดอกไม้บาน

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 7 เพลงงูกินหาง

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. การรวมทักษะการเลือกใช้นิ้วและซิงเกิลสโตรก (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) เป็น 2 ทักษะที่เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติเครื่องหมายยัดเสียง	1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติเครื่องหมายยัดเสียงโดยใช้ทักษะการเลือกใช้นิ้วและซิงเกิลสโตรก (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) เป็น 2 ทักษะที่เป็นพื้นฐานของการปฏิบัติเครื่องหมายยัดเสียง	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - อย่างช้า (Stomp) - ดัดนิ้ว (Snap) ใช้ทำทางเพื่อฝึกทักษะเครื่องกระทบให้แข็งแรง 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตเข้บ็ต 1 ชั้น (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดเข้บ็ต 1 ชั้น (Eighth Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 105 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamic) - mp , mf , f - การค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) 6. คีตลักษณ์ (Form) A 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll ฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อข้อนิ้วให้แข็งแรงและรวดเร็ว	ขั้นนำ 1. ผู้สอนทบทวนทักษะเครื่องกระทบ Sticking และ Single Stroke Roll ในบทเพลงลิงและเพลงตั้งตอกไม้บ้าน 2. ผู้สอนศึกษาวิธีการเล่นงูกินหางจากคลิปและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจถึงการสะเล็งงูกินหางในหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 3. ให้ผู้เรียนอ่านคลอสม์เครื่องกระทบตามความเข้าใจ ขั้นสอน 1. ผู้สอนอธิบายถึงคำร้องของเพลงงูกินหางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดคลิปรีตโต้จากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงงูกินหาง) 2. ให้ผู้เรียนสังเกตโน้ต และถามว่าเครื่องหมาย  และตั้งคำถามว่าโน้ตตัวนี้หมายถึงอะไรจากนั้นอธิบายว่าคือเครื่องหมายยัดเสียง (Fermata) ทำหน้าที่ยัดโน้ตตัวที่ยาวนานไว้ให้ยาวขึ้น (ในเพลงงูกินหางนักดนตรีให้ Fermata ยัดเสียงออกเป็น 4 จังหวะ) 3. ให้ผู้เรียนจับคู่ หรือจับกลุ่มฝึกซ้อมปฏิบัติโน้ตเพลงงูกินหางโดยการเลือกได้มือ (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ตบตัก โดยครูเป็นผู้สังเกต 4. เมื่อผู้เรียนทำได้ให้ผู้เรียนลองอ่านโน้ตและฝึกปฏิบัติรูปแบบท่อนและรูปแบบจังหวะพร้อมกัน 5. ให้ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะพร้อมกับกับการร้องเพลง ขั้นสรุป 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทบทวนการปฏิบัติทักษะการเลือกใช้นิ้ว และซิงเกิลสโตรกโรล 2. ทบทวนเครื่องหมายเครื่องกระทบยัดเสียง (Fermata) และถามคำถามนักเรียนว่าทำหน้าที่ยังไร 3. ให้ผู้เรียนลองตอบคำถามจากโน้ตเพลงงูกินหางว่าเครื่องกระทบจากที่เรียนมาในเพลงมอญซ่อนผ้า และเพลงตั้งตอกไม้บ้าน ผู้เรียนคิดว่าลักษณะเสียงของเครื่องกระทบใดเหมาะสมกับทำของร่างกายสร้างจังหวะท่อนเพราะอะไร 4. ให้ผู้เรียนทั้งห้องช่วยกันสรุปบทเพลงและวิธีการเล่นงูกินหางตามที่ได้เข้าใจ	1. หนังสือนำกิจกรรม Body Percussion เพลงงูกินหาง 2. คลิปรีตโต้ และการดัดนิ้ว (Rhythm Card) เพลงงูกินหาง 3. คลิปรีตโต้ การสะเล็งงูกินหาง 	1. ผู้เรียนนำร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้จังหวะการเลือกใช้นิ้ว (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ในบทเพลงงูกินหางได้ 3. ผู้เรียนเข้าใจอธิบายถึงหน้าที่ของเครื่องหมายยัดเสียง (Fermata) และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง	1. ผู้สอนนำร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้จังหวะการเลือกใช้นิ้วและซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ในบทเพลงงูกินหางได้ 3. ผู้เรียนเข้าใจอธิบายถึงหน้าที่ของเครื่องหมายยัดเสียง (Fermata) และสามารถปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง โดยนำมาเคาะหน้าชั้นเรียน หรือให้ผู้เรียนหนึ่งคนในกลุ่มเป็นวาทยกร

ภาพที่ 24 ภาพแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 7 เพลงงูกินหาง

แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 8 เพลงลาวกระทงทปไม้

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. การฝึกอ่านโน้ตแบบขับพยางค์ (Sight Reading) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจคำของโน้ตและตัวพยางค์	1. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตแบบขับพยางค์ได้	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - อ้าเท้า (Stomp) ฝึกการอ่านโน้ตร่างกายสร้างจังหวะที่ไม่ได้เป็นรูปแบบอย่างรวดเร็ว พร้อมทั้งเปลี่ยนการใช้มือตัก และเท้า ให้มั่นคง แข็งแรง	1. ทบทวนคำของโน้ตแต่ละตัว 2. ผู้สอนศึกษาวิธีการอ่านและร้องเพลงลาวกระทงทปไม้และอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจากคลิปวิดีโอในหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 3. ให้ผู้เรียนลองขับมือและตักเป็นจังหวะไม่ย้อนกลับไปในเรื่อยๆ	1. ทบทวนคำของโน้ตแต่ละตัว 2. ผู้สอนศึกษาวิธีการอ่านและร้องเพลงลาวกระทงทปไม้และอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจากคลิปวิดีโอในหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 3. ให้ผู้เรียนลองขับมือและตักเป็นจังหวะไม่ย้อนกลับไปในเรื่อยๆ	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้ 2. คลิปวิดีโอและการจัดจังหวะ (Rhythm Card) เพลงลาวกระทงทปไม้ 3. คลิปวิดีโอเพลงลาวกระทงทปไม้	1. ผู้เรียนได้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 3. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 4. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้	1. ผู้สอนนำการร้องจังหวะ (Rhythm Card) มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 2. ผู้สอนนำเพลงลาวกระทงทปไม้มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 3. ผู้สอนนำเพลงลาวกระทงทปไม้มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้
2. การฝึกอ่านโน้ตและตัวพยางค์ (Sight Reading) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจคำของโน้ตและตัวพยางค์	2. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตและตัวพยางค์ได้	2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวกลม (Whole Note) - โน้ตตัวขาวประจุด (Dotted Half Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตตัวดำ 1 ชั้น (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวกลม (Whole Rest) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest)	1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงลาวกระทงทปไม้เป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตามมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้) อานโน้ตแบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้แบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้	1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงลาวกระทงทปไม้เป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตามมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้) อานโน้ตแบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้แบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้ 2. คลิปวิดีโอและการจัดจังหวะ (Rhythm Card) เพลงลาวกระทงทปไม้ 3. คลิปวิดีโอเพลงลาวกระทงทปไม้	1. ผู้เรียนได้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 3. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้	1. ผู้สอนนำการร้องจังหวะ (Rhythm Card) มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 2. ผู้สอนนำเพลงลาวกระทงทปไม้มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 3. ผู้สอนนำเพลงลาวกระทงทปไม้มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้
3. การฝึกอ่านโน้ตและตัวพยางค์ (Sight Reading) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจคำของโน้ตและตัวพยางค์	3. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตและตัวพยางค์ได้	3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 100 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamic) - mf, f 6. คีตลักษณ์ (Form) - A 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll	1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงลาวกระทงทปไม้เป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตามมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้) อานโน้ตแบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้แบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้	1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงลาวกระทงทปไม้เป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตามมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้) อานโน้ตแบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้แบบขับพยางค์และร้องเพลงลาวกระทงทปไม้	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงลาวกระทงทปไม้ 2. คลิปวิดีโอและการจัดจังหวะ (Rhythm Card) เพลงลาวกระทงทปไม้ 3. คลิปวิดีโอเพลงลาวกระทงทปไม้	1. ผู้เรียนได้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 3. ผู้เรียนได้จังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้	1. ผู้สอนนำการร้องจังหวะ (Rhythm Card) มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 2. ผู้สอนนำเพลงลาวกระทงทปไม้มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้ 3. ผู้สอนนำเพลงลาวกระทงทปไม้มาทวนให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเขียนโน้ตได้

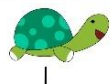











ภาพที่ 25 ภาพแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 8 เพลงลาวกระทงทปไม้

โดยทุกแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้นั้นมีความสอดคล้องกันและมีการใช้เนื้อหาทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานระบุอยู่ในทุกแผนการจัดกิจกรรม เมื่อได้แผนแล้วผู้วิจัยจึงทำการออกแบบการ์ดจังหวะเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของสื่อการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้สอนได้ใช้ประโยชน์จากชุดกิจกรรมได้หลากหลาย และยังเป็นการนำเอาคำพูดภาษาไทยมาร้อยเรียงเป็นคำ และฝึกให้ผู้เรียนสร้างสรรค์คำภาษาไทยได้ต่อมาในขั้นตอนที่ 4 ที่กำลังจะกล่าวถึงนี้



ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบการ์ดจังหวะ

พัฒนาการของการ์ดจังหวะ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาจากหลักการของออร์ฟที่สอนเรื่องพัฒนาการด้านจังหวะจากคำพูด ตัวสะกด ภาษาพื้นถิ่นหรือนำเอาภาษาหลักของแต่ละประเทศมาใช้สอนเรื่องจังหวะ โดยนำเอาแต่ละคำมาร้อยเรียงให้เป็นจังหวะที่เหมาะสมกับการนับจังหวะสากล ผู้เรียนสามารถแต่งคำขึ้นเองตามความเข้าใจโดยมีผู้สอนคอยแนะนำ บางกิจกรรมผู้สอนอาจช่วยนักเรียนในการแนะนำโน้ตและให้ผู้เรียนสร้างสรรค์คำที่คิดขึ้นตามแต่ละสไตล์ของแต่ละคน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจจังหวะที่ถูกต้องและเกิดความคิดสร้างสรรค์ไปพร้อม ๆ กัน (ธวัชชัย นาควงศ์, 2542)




ในการ์ดจังหวะของชุดกิจกรรมเล่มนี้ในช่วงแรกผู้วิจัยไม่ได้นำหมวดหมู่เข้ามาพิจารณา จึงส่งผลให้ลักษณะของคำและตัวสะกดและหมวดหมู่มีความกระจายกันทั้งทางด้านภาษาใช้ทับศัพท์ และมีความซับซ้อนทำให้ไม่สามารถแยกหมวดหมู่ได้ ต่อมาเมื่อได้รับความแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและนำมาปรับปรุงผู้วิจัยจึงได้พัฒนาเป็นการ์ดจังหวะหมวดหมู่ผลไม่ดังภาพต่อไปนี้

RHYTHM GUIDE		
 เต่า	 ลิง	 กลอง ไซม
 เด็กๆ เล่น	 ลูกโป่ง (Chub - er)	 เด็กๆ เล่น
 แมงมุม	 ดอกไม้	 ทอม - โด - รีม
 เต่า	 มือ	 มือ






การ์ดจังหวะ








แพร์

ส้ม ส้ม

แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล

ส - ดอ - เบอ - รี่ ส - ดอ - เบอ - รี่

1

ภาพที่ 26 พัฒนาการของการ์ดจังหวะ

จากภาพเห็นได้ว่าตอนต้นเป็นไปตามที่ผู้วิจัยกล่าวคือยังไม่มีการจัดหมวดหมู่ หากแต่ได้รับคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาว่าการใช้รูปภาพเข้ามาช่วยให้ผู้เรียนได้จำจังหวะเป็นสิ่งที่ดีและน่าสนใจ ผู้วิจัยจึงนำคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับและพัฒนาเข้ากับการจัดหมวดหมู่ทางภาษาไทย จึงได้มาเป็นหมวดหมู่ผลไม้

จากนั้นผู้วิจัยได้พัฒนาการ์ดจังหวะให้มีความสอดคล้องกับจังหวะที่สำคัญในแต่ละบทเพลง โดยสร้างโน้ตให้ใช้ตีมือเพียงอย่างเดียวเพื่อให้ผู้เรียนฟังความสนใจไปที่จังหวะ โดยผู้สอนนำภาษาไทยหมวดหมู่ผลไม้มาใช้เป็นจังหวะ ตัวขาว ตัวดำ เขบ็ต 1 ชั้น และ เขบ็ต 2 ชั้น โดยใช้สัญลักษณ์ แพร์ ส้ม แอปเปิ้ล และสตอว์เบอร์รี่ ตามลำดับ เพื่อให้จำนวนพยางค์สอดคล้องได้พอดีกับจำนวนจังหวะของแต่ละคำโน้ต อีกทั้งครูยังสามารถอธิบายค่าของตัวโน้ตและตัวหยุดได้ โดยมีคำภาษาไทยหมวดหมู่ผลไม้ประกอบ ดังภาพต่อไปนี้

การ์ดจิ้งหะ เพลงกำมือ

①

แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม ส้ม

②

ส้ม ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม

③

แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม

4

ภาพที่ 27 ภาพการ์ดจิ้งหะเพลงกำมือ

การ์ดจิ้งหะ เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

①

ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม

②

ส้ม แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม

12

ภาพที่ 28 ภาพการ์ดจิ้งหะเพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

การ์ดจังหวะ เพลงเต่า

①

สึม สึม สึม

②

สึม สึม สึม แอป - เปิ้ล

③

แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล สึม แอป - เปิ้ล

20

ภาพที่ 29 ภาพการ์ดจังหวะเพลงเต่า

การ์ดจังหวะ เพลงลิง

①

สึม สึม สึม แอป - เปิ้ล

สึม สึม สึม

②

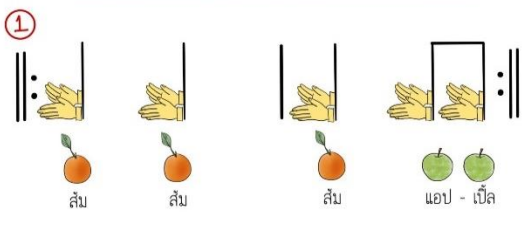
แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล สึม

แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล สึม

ภาพที่ 30 ภาพการ์ดจังหวะเพลงลิง

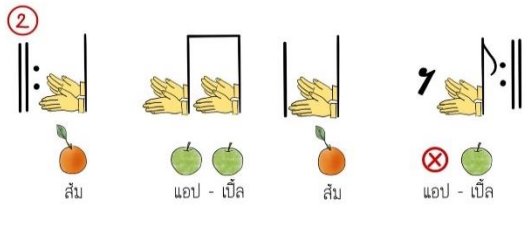
การ์ดจังหวะ เพลงมอญซ่อนผ้า

①




ส้ม ส้ม ส้ม แอป - เปิ้ล

②



ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม แอป - เปิ้ล

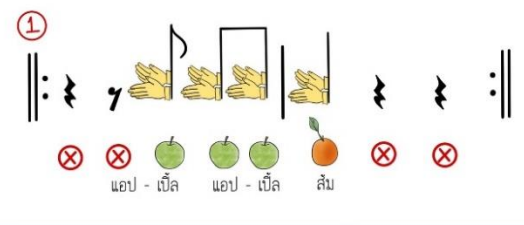
36



ภาพที่ 31 ภาพการ์ดจังหวะเพลงมอญซ่อนผ้า

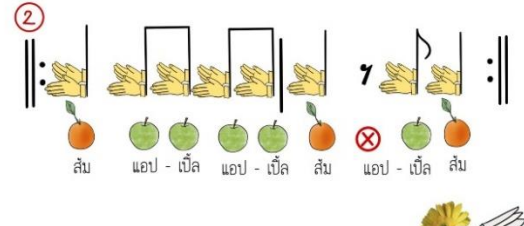
การ์ดจังหวะ เพลงดังดอกไม้บาน

①




แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม แอป - เปิ้ล

②



ส้ม แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม

44



ภาพที่ 32 ภาพการ์ดจังหวะเพลงดังดอกไม้บาน

การ์ดจังหวะ เพลงงูกินหาง

①

ส้ม ส้ม ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม ส้ม ส้ม แอป - เปิ้ล

②

ส้ม ส้ม ส้ม ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม ส้ม

ภาพที่ 33 ภาพการ์ดจังหวะเพลงงูกินหาง

การ์ดจังหวะ เพลงลาวกระทบไม้

①

แพร์ ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม ส้ม

②

แพร์ แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม ส้ม แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล

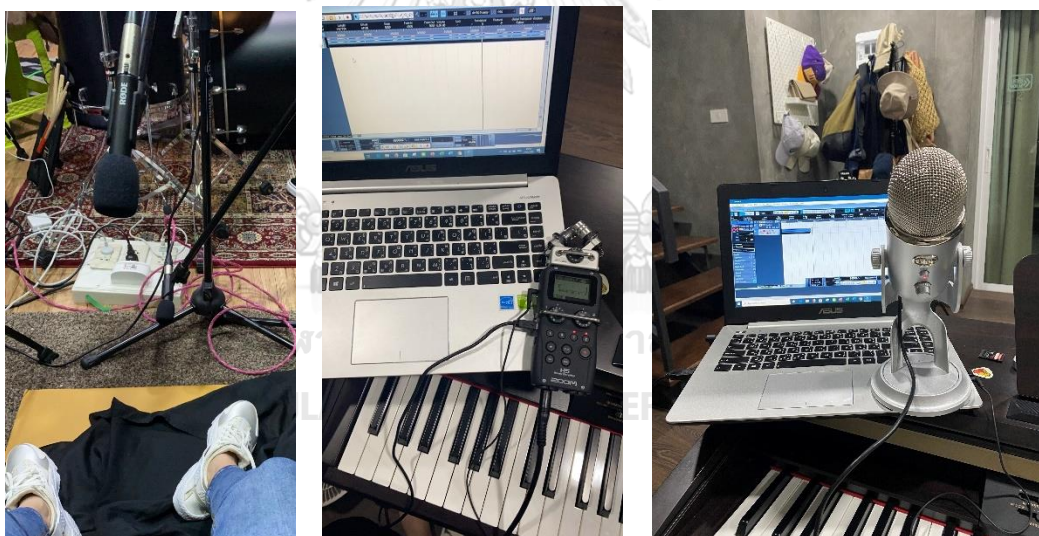
60

ภาพที่ 34 ภาพการ์ดจังหวะเพลงลาวกระทบไม้

หากสังเกตการจดจำจังหวะในแต่ละบทเพลงจะมีการใช้จังหวะที่เป็นการนำเข้าสู่บทเรียนของแต่ละบทเพลงต่างๆ ซึ่งเรียงลำดับความง่ายไปหายากและทุกการจดจำมีการใช้หมวดหมู่ของภาษาไทยหมวดเดียวกันคือผลไม้ เพื่อให้ผู้เรียนจำได้ง่าย และหาผู้สอนจะนำไปปรับใช้เป็นหมวดหมู่อื่น เช่น หมวดหมู่สัตว์ หมวดหมู่รถยนต์ หมวดหมู่ชื่อเพื่อนในห้อง ก็สามารถนำไปปรับเปลี่ยนได้ตามที่ผู้สอนเห็นสมควร

ขั้นตอนที่ 5 การบันทึกภาพและเสียงประกอบชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (VDO Clip and Backing Track)

ขั้นตอนการการบันทึกภาพและเสียงสำหรับคลิปวิดีโอและเพลงประกอบชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ สำหรับเสียงร่างกายสร้างจังหวะ ผู้วิจัยได้บันทึกเสียงตบมือ ตบตัก ดิดนิ้ว และย่าเท้าแบบฟังเครื่องกำหนดจังหวะ หรือเมทโรนอมตามจังหวะจริง และสำหรับเพลงประกอบผู้วิจัยใช้เครื่องดนตรีจริงในการบรรเลง ประกอบไปด้วย เปียโน เซลโล ซออู้ และกลองแขก ซึ่งมีคุณภาพเสียงที่ดีมาก ผู้วิจัยใช้โปรแกรมการบันทึกเสียงของ Cubase และใช้เครื่องอัดเสียงที่มีคุณภาพในการบันทึกเสียง ดังภาพต่อไปนี้



ภาพที่ 35 ภาพวิธีการบันทึกเสียงครั้งที่ 1

หากแต่มีข้อจำกัดในการใช้งาน โดยการบันทึกเสียงจริงไม่สามารถเปลี่ยนแปลงจังหวะได้เมื่อเกิดความต้องการในการเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนรูปแบบโน้ตและอัตราความเร็วจึงเป็นการยากที่จะแก้ไขในส่วนนี้ ผู้วิจัยจึงปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการบันทึกเสียงและหาข้อมูลเพิ่มเติม

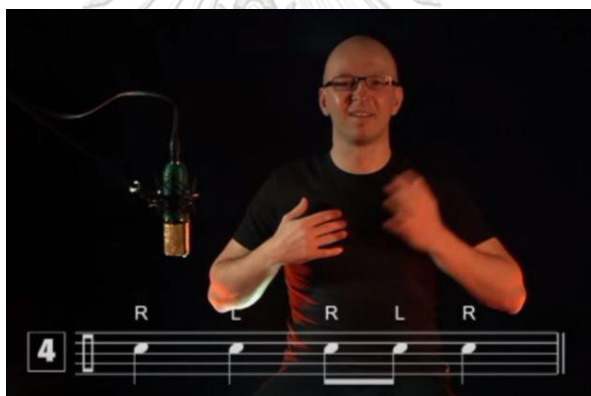
ต่อมาผู้วิจัยจึงพัฒนาการบันทึกเสียงเครื่องดนตรีจริงมาเป็นการโปรแกรม GarageBand เนื่องจากเป็นการใช้โปรแกรมบันทึกเสียงผ่าน Midi File ทั้งหมด โดยแต่ละเพลงสามารถปรับอัตราความเร็ว เครื่องหมายกำหนดจังหวะ และระดับเสียงได้ตามที่ต้องการ ผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงบท

เพลงทั้งหมด 8 เพลง โดยเรียงเรียงแต่ละบทเพลงให้มีลักษณะจังหวะที่ไม่ซ้ำไม่เร็วจนเกินไป เหมาะกับลักษณะเด่นของบทเพลงนั้น ๆ และเหมาะสมที่จะนำร่างกายสร้างจังหวะมาบรรเลงเข้าด้วยกัน



ภาพที่ 36 โปรแกรม GarageBand

ในส่วนของการจัดทำคลิปวิดีโอประกอบชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะขั้นแรกผู้วิจัยสร้างต้นแบบคลิปวิดีโอจากการศึกษาคลิปวิดีโอจาก Body Percussion Sounds and Rhythms (Filz, 2011)



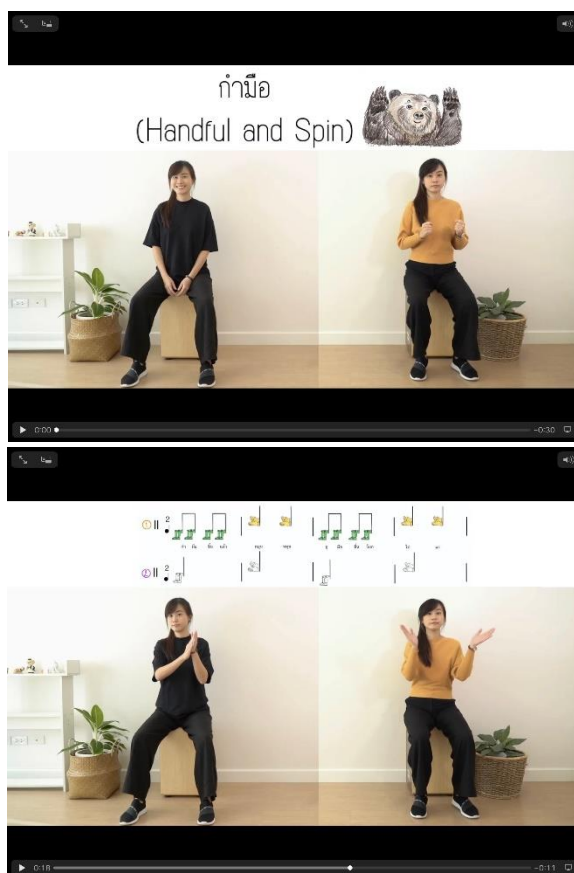
ภาพที่ 37 ตัวอย่างคลิปวิดีโอจาก Body Percussion Sounds and Rhythms (Filz, 2011)

โดยผู้วิจัยได้ทำการถ่ายทำคลิปวิดีโอเพื่อใช้เป็นสื่อในการอธิบายวิธีการบรรเลงร่างกายสร้างจังหวะ โดยใส่โน้ตลงไปด้วย หากแต่การถ่ายทำและการตัดต่อครั้งแรกตัวโน้ตยังไม่ชัดเจนเท่าที่ควร และรูปแบบยังไม่สวยงามเหมาะสมกับการสอนจึงได้ทำการพัฒนาต่อไป



ภาพที่ 38 ภาพคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยถ่ายทำครั้งที่ 1

ต่อมาผู้วิจัยนำข้อควรแก้ไขเรื่องของพื้นหลังและมุมมองของตัวโน้ตที่ไม่ชัดเจน รวมถึงมาพัฒนาจนได้มาเป็นรูปแบบปัจจุบัน จากนั้นจึงนำบทเพลงที่บันทึกเสียงและคลิปวิดีโอให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบอีกครั้ง



ภาพที่ 39 ภาพคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยถ่ายทำครั้งที่ 2

เมื่อเสร็จสิ้นผลการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานทั้งหมด 5 ขั้นตอนแล้ว จึงมาถึงการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มครุดนตรีทั้ง 30 คน ตรวจสอบคุณภาพทั้งทางด้านรูปลักษณ์ภายนอกและเนื้อหาภายในเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเล่มนี้ที่ต้องการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา

**ตอนที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก
เพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน**

ผู้วิจัยใช้แบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) โดยมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนซึ่งผู้วิจัยแบ่งได้เป็น 3 ระดับ คือ

ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก

ได้คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 60 – 79.99 ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง

ได้คะแนนต่ำกว่าร้อยละ 60 ผลการประเมินอยู่ในระดับต่ำ

ผู้วิจัยแบ่งการตรวจสอบชุดกิจกรรมได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานประมาณค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน

ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งรายการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย ด้านทักษะเครื่องกระทบ ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม และด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน ซึ่งสามารถดูระดับผลการประเมินได้จากตารางที่ 8

ตารางที่ 8 วิเคราะห์แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนนเต็ม 20	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	ระดับผลการประเมิน
	5	4	3	2	1				
ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย	3	1	-	-	-	19	95.00	-	ดีมาก
1. เพลงที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ									
2. เพลงที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	3	1	-	-	-	19	95.00	-	ดีมาก
3. เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	4	-	-	-	-	20	100.00	-	ดีมาก
4. โน้ตและตัวหยุดที่เลือกมาเหมาะสมกับผู้เรียน	3	1	-	-	-	19	95.00	-	ดีมาก
5. สัญลักษณ์ Body Percussion ที่แสดงค่าของโน้ตดนตรีมีความ	3	1	-	-	-	19	95.00	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ให้เพิ่มการแต่งตัวแบ่งสีตามโน้ต	ดีมาก

รายการประเมิน	ระดับความ คิดเห็น					คะแนน เต็ม 20	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	ระดับ ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1				
เหมาะสมกับผู้เรียนและ สามารถเข้าใจได้ง่าย								ร่างกายสร้างจังหวะ ในคลิปวิดีโอ	
6. มีการเรียงลำดับเนื้อหา จากง่ายไปยาก	1	2	1	-	-	16	80.00	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 ให้เพิ่มความท้าทาย ของเทคนิคเข้าไป	ดีมาก
7. เนื้อหาการจัดกิจกรรมมี ความเหมาะสมกับผู้เรียน ระดับประถมศึกษา	2	2	-	-	-	18	90.00	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 แนะนำให้ในหนึ่ง แผนมีได้หลายเพลง ที่ใกล้เคียงกัน	ดีมาก
ด้านทักษะเครื่องกระทบ	3	1	-	-	-	19	95.00	-	ดีมาก
1. ทักษะเครื่องกระทบที่ เลือกใช้มีความเหมาะสม กับผู้เรียนระดับ ประถมศึกษา (Sticking and Single Stroke Roll)									
2. การเลือกใช้เครื่องกระทบ มีความเหมาะสมกับ ผู้เรียน	4	-	-	-	-	20	100.00	-	ดีมาก
ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม	3	1	-	-	-	19	95.00	-	ดีมาก
1. ความเหมาะสมในการ เลือกใช้ตัวหนังสือ ตัวโน้ต และสัญลักษณ์ทางดนตรี									
2. มีคำอธิบายการใช้งาน อย่างชัดเจน	2	1	1	-	-	17	85.00	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ให้เพิ่มคำอธิบายให้ ชัด	ดีมาก
3. มีสีสันทันที่ตรงกับ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา	4	-	-	-	-	20	100.00	-	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของการ ใช้งานคลิปวิดีโอกับชุด กิจกรรม	3	1	-	-	-	19	95.00	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน เห็นว่าเหมาะสมหาก ใช้สำหรับครู และ สามารถเปิดให้เด็กดู ได้แต่ต้องอธิบายให้ดี	ดีมาก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนนเต็ม 20	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	ระดับผลการประเมิน
	5	4	3	2	1				
ด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน	2	1	1	-	-	17	85.00	ผู้เชี่ยวชาญทุกท่านให้ความเห็นว่าสามารถเครื่องกระทบเข้ามาเสริมได้มากกว่านี้	ดีมาก
1. มีการส่งเสริมในการเรียนรู้เครื่องกระทบโดยใช้เครื่องกระทบ									
2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้จักบทเพลงไทยสำหรับเด็ก	3	1	-	-	-	19	95.00	-	ดีมาก
3. ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมาปรับใช้กับเนื้อหาดนตรี	4	-	-	-	-	20	100.00	-	ดีมาก

จากแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบพบว่าชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก เพื่อส่งเสริมทักษะเครื่องกระทบสำหรับครูประถมศึกษานั้นมีผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยสามารถพัฒนาเพิ่มเติมในด้านของคู่มือและคำอธิบายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น และแบบฝึกหัดที่มีความท้าทายขึ้นเพื่อตอบสนองต่อผู้เรียนที่มีพื้นฐานแตกต่างกัน โดยชุดกิจกรรมนั้นมียุทธศาสตร์ประกอบที่เหมาะสมและทำความเข้าใจได้ง่ายตาม หลักในการจัดทำชุดกิจกรรมของ บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543) อีกทั้งยังได้รับข้อคิดเห็นด้านความสอดคล้องระหว่างชุดกิจกรรม คลิป วิดีโอ และเพลงประกอบ ว่ามีความสอดคล้องที่ดีและน่าสนใจ มีความเหมาะสมจะนำไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ดนตรีสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน

ผู้วิจัยได้ทำการแบ่งรายการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม และด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน โดยสามารถดูระดับผลการประเมินได้จากตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ตารางวิเคราะห์แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เต็ม 15	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	ระดับ ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1				
ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย									
1. เพลงที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ	2	-	1	-	-	13	86.67	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ให้เพิ่มที่มาของเพลงที่เลือก	ดีมาก
2. เพลงที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	2	-	1	-	-	13	86.67	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 ให้แบ่งหมวดหมู่ในการเลือกเพลงในครั้งต่อไป	ดีมาก
3. เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	2	-	1	-	-	13	86.67	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2 เห็นว่าเนื้อหาหากปรับให้เข้ากับแต่ละระดับชั้นจะดีมาก	ดีมาก
4. ทักษะเครื่องกระทบที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	2	-	1	-	-	13	86.67	-	ดีมาก
5. โน้ตและตัวหยุดเหมาะสมกับผู้เรียน	2	-	1	-	-	13	86.67	-	ดีมาก
6. สัญลักษณ์ Body Percussion ที่แสดงค่าของโน้ตดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถเข้าใจได้ง่าย	1	1	1	-	-	12	80	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1 เห็นว่าควรเพิ่มการเคาะลั่นไปพร้อมกับตีดนิ้วเพื่อผู้เรียนที่ไม่สามารถตีดนิ้วได้ และเพิ่มการสร้างสรรค์ทำ Body Percussion ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ควรมีคำอธิบายรูปโน้ตแต่ละตัว	ดีมาก
7. มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก	1	-	2	-	-	11	73.34	-	ปานกลาง

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เต็ม 15	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	ระดับ ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1				
8. เนื้อหาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	2	-	1	-	-	13	86.67	-	ดีมาก
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	1	2	-	-	-	13	86.67	-	ดีมาก
1. ความเหมาะสมของแนวคิดและวัตถุประสงค์ของแต่ละแผน									
2. แผนแต่ละแผนมีความสอดคล้องกันของเนื้อหา	3	-	-	-	-	15	100.00	-	ดีมาก
ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม	1	2	-	-	-	13	86.67	-	ดีมาก
1. ความเหมาะสมในการเลือกใช้ตัวหนังสือ ตัวโน้ต และสัญลักษณ์ทางดนตรี									
2. มีคำอธิบายการใช้งานอย่างชัดเจน	-	1	2	-	-	10	66.67	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ควรเพิ่มคำแนะนำการใช้งาน	ปานกลาง
3. มีสื่อที่ที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	1	2	-	-	-	13	86.67	-	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของการใช้งานคลิปวิดีโอกับชุดกิจกรรม	1	2	-	-	-	13	86.67	ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3 ควรเพิ่มคลิปการเล่นแต่ละ Part	ดีมาก
ด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน	2	1	-	-	-	14	93.34	-	ดีมาก
1. มีการส่งเสริมในการเรียนรู้เครื่องกระทบโดยใช้เครื่องกระทบ									
2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้จักบท	2	1	-	-	-	14	93.34	-	ดีมาก

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เต็ม 15	ร้อยละ	ข้อเสนอแนะ	ระดับ ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1				
เพลงไทยสำหรับเด็ก									
3. ประโยชน์ด้านการนำ กิจกรรมดนตรีมาปรับใช้ ในกับเนื้อหาดนตรีในชั้น เรียน	2		1	-	-	13	86.67	-	ดีมาก

จากแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กพบว่า ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีข้อเสนอแนะและข้อติชมด้านแผนการจัดการเรียนรู้ว่าเป็นการบูรณาการที่ดีสามารถนำเอากิจกรรมดนตรีมาจัดควบคู่ไปได้หลากหลายวิชา อีกทั้งยังมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ทำทางและโน้ตดนตรีผ่านการบรรเลงร่างกายสร้างจังหวะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องผลการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรมเสริมสร้างสังคมของเด็กกอนุบาลของ สุรชาติพย์ แสงสาย (2559) ซึ่งได้นำเอาการเคลื่อนไหวประกอบเพลงและการบรรเลงดนตรีมาผู้เรียนคิดทำทางจากบทเพลงที่ร่วมกันแต่งและเลือกเล่นเครื่องดนตรีที่สนใจเพื่อนำมาสร้างจังหวะประกอบบทเพลงของเพื่อน โดยในแผนการสอนมีการนำเครื่องกระทบมาใช้ และให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ประดิษฐ์เครื่องกระทบด้วยตนเอง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญให้ความสนใจเป็นอย่างดี

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรีจำนวน 30 คน (Rating Scale) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมในการสำรวจความสำคัญและปัญหา เพื่อทำให้ชุดกิจกรรมที่จัดทำมาตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเดิมมากที่สุด (Confirming Sampling)

โดยผู้วิจัยได้ทำการแบ่งรายการประเมินออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย ด้านแผนการจัดการเรียนรู้ ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม และด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน ซึ่งสามารถดูระดับผลการประเมินได้จากตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ตารางวิเคราะห์แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครุดนตรี

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เต็ม 150	ร้อยละ	ระดับ ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย	13	16	1	-	-	132	88.00	ดีมาก
1. เพลงที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ								
2. เพลงที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา	19	11	-	-	-	139	93.00	ดีมาก
3. เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับ ผู้เรียนระดับประถมศึกษา	21	8	1	-	-	140	93.00	ดีมาก
4. โน้ตและตัวหยุดเหมาะสมกับผู้เรียน	19	11	-	-	-	139	93.00	ดีมาก
5. สัญลักษณ์ Body Percussion ที่แสดง ค่าของโน้ตดนตรีมีความเหมาะสมกับ ผู้เรียนและสามารถเข้าใจได้ง่าย	19	9	2	-	-	137	91.00	ดีมาก
6. มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก	16	13	1	-	-	135	90.00	ดีมาก
7. เนื้อหาการจัดกิจกรรมมีความ เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา	21	9	-	-	-	141	94.00	ดีมาก
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้	20	10	-	-	-	140	93.00	ดีมาก
1. ความเหมาะสมของแนวคิดและ วัตถุประสงค์ของแต่ละแผน								
2. แผนแต่ละแผนมีความสอดคล้อง กันของเนื้อหา	21	9	-	-	-	141	94.00	ดีมาก
ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม	19	9	2	-	-	137	91.00	ดีมาก
1. ความเหมาะสมในการเลือกใช้ ตัวหนังสือ ตัวโน้ต และสัญลักษณ์ทาง ดนตรี								
2. มีคำอธิบายการใช้งานอย่างชัดเจน	21	8	1	-	-	140	93.00	ดีมาก
3. มีสีสันทันที่ เหมาะสมกับผู้เรียนระดับ ประถมศึกษา	18	11	1	-	-	137	91.00	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของการใช้งานคลิป วิดีโอกับชุดกิจกรรม	20	9	1	-	-	139	93.00	ดีมาก
ด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน	19	9	2	-	-	137	91.00	ดีมาก
1. มีการส่งเสริมในการเรียนรู้เครื่อง กระทบโดยใช้เครื่องกระทบ								

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					คะแนน เต็ม 150	ร้อยละ	ระดับ ผลการ ประเมิน
	5	4	3	2	1			
2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ รู้จักบทเพลงไทยสำหรับเด็ก	19	11	-	-	-	139	93.00	ดีมาก
3. ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมา ปรับใช้กับเนื้อหาดนตรีในชั้นเรียน	26	3	1	-	-	145	97.00	ดีมาก
4. ความเหมาะสมของการใช้งานคลิป วิดีโอกับชุดกิจกรรม	22	6	2	-	-	140	93.0	ดีมาก

แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรีพบว่า ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีมาก โดยมีครูดนตรีให้ความสนใจกับชุดกิจกรรมเป็นอย่างมาก อีกทั้งยังได้รับการตอบสนองที่ดีเนื่องจากชุดกิจกรรมเล่มนี้ได้พัฒนามาจากผลสำรวจความต้องการจำเป็นตั้งแต่ตอนที่ 1 และนำข้อมูลมาพัฒนาเพื่อเป็นหนังสือชุดกิจกรรมเล่มนี้ขึ้น โดยยังมีข้อเสนอแนะที่ผู้วิจัยสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดได้ในครั้งต่อไป ด้านข้อเสนอแนะของครูดนตรี จำนวน 5 คน ดังนี้

“ชุดกิจกรรมเล่มนี้ถือเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่ทำให้ผู้ศึกษา เข้าถึงกิจกรรมและดนตรีในง่ายยิ่งขึ้นเป็นการเรียนรู้ที่ควรส่งเสริมและศึกษาเป็นอย่างยิ่ง” (ครูดนตรีคนที่ 1, 2563)

“สามารถนำองค์ความรู้ของบทเพลงไทย มาพัฒนาปรับใช้กับทฤษฎีกิจกรรมร่างกายเข้าจังหวะได้น่าสนใจ ถือเป็นว่าพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ทางด้านดนตรีของเด็กประถมให้กับวงการดนตรีของประเทศไทย” (ครูดนตรีคนที่ 2, 2563)

นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นในเชิงพัฒนาซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสามารถทำข้อคิดเห็นที่ได้มาต่อยอดพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะให้เกิดประสิทธิภาพที่มากขึ้นดังข้อคิดเห็นของครูคนที่ 3 และ 4

“ในส่วนของ Melodic pattern อยากให้ใส่ระดับเสียงเพื่อเป็นตัวช่วยให้ครูหรือผู้ที่ใช้คู่มือ สามารถนำไปใช้ หรือต่อยอดนำไปใช้กับการร้องหรือนำเอาเครื่องดนตรีที่มีระดับเสียงบรรเลงประกอบร่วมได้” (ครูดนตรีคนที่ 3, 2563)

“การออกแบบคู่มือและนำเสนอใจ เหมาะสมกับนักเรียนระดับประถมศึกษา ความยาวเพลงพอเหมาะที่จะนำไปจัดกิจกรรมให้เด็กแล้วสามารถจบได้ภายใน 1 คาบ โดยสามารถ challenge นักเรียนได้ในระดับหนึ่ง Backing Track มีลักษณะเสียงสามารถฟังได้ง่ายสำหรับเด็ก คลิปช่วยให้เข้าใจในการจัดกิจกรรมได้ดี และเป็นตัวช่วยให้การอ่านโน้ตไปพร้อมกับ backing track แต่กิจกรรมในบางเพลง เช่น เพลงเต่า คุมีความท้าทายมากกว่าเพลงที่อยู่ในบทเรียนท้ายๆ ไปบ้าง และในแผนลวกระทบไม้ไม่ได้อธิบายเรื่องจังหวะไม้ซึ่งอยู่ในกิจกรรมขั้นนำที่ 3 ทำให้ต้องใช้เวลาทำความเข้าใจสักพัก และไม่ได้มีการนำชุดจังหวะนี้ไปใช้ทำกิจกรรมต่อ สำหรับบางเพลงที่เป็นการเล่นไทยเช่นมอญซ่อนผ้า, งูกินหาง และเพลงที่เป็นชุดการแสดงเช่นลวกระทบไม้ อยากให้มีส่วนเล็ก ๆ ในหนังสือที่เล่าถึงบทเพลงเพื่อที่นักเรียนจะได้มีความเข้าใจเกี่ยวกับบทเพลงมากขึ้นและช่วยเชื่อมโยงในด้านความเป็นไทยได้” (ครูดนตรีคนที่ 4, 2563)

ขั้นตอนที่ 4 วิเคราะห์ผลการนำไปทดลองใช้ของผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาจำนวน 10 คน และครูดนตรี (Confirming Sampling)

โดยผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะไปใช้กับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งเป็นการทดลองเพื่อทดสอบนำร่องก่อนการนำไปวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้งานชุดกิจกรรมทั้งด้านบวก แลด้านลบ เพื่อให้ชุดกิจกรรมนี้สามารถใช้งานได้จริงตามที่ผู้วิจัยมุ่งหวัง โดยผู้วิจัยนำไปใช้กับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 10 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่อยู่วงศ์ประถมโรงเรียนกรุงเทพคริสเตียนวิทยาลัย ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ถึง ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยผู้เรียนทุกคนมีความรู้พื้นฐานดนตรี ผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้บทเพลงกำมือ ซึ่งเป็นบทเพลงแรกที่มีเนื้อหาง่ายที่สุด ผลจากการใช้งานพบว่าผู้เรียนสามารถเข้าใจโน้ตได้เร็วเพราะคุ้นเคยกับบทเพลง

กำมือ อีกทั้งนักเรียนบางคนที่ไม่คุ้นเคยพอได้ยินเพื่อน ๆ ร้องเพลงให้ฟัง ก็สามารถเข้าใจรูปแบบทำนองและรูปแบบจังหวะของบทเพลงนี้ได้อย่างรวดเร็ว และยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน และความกล้าแสดงออกอีกด้วย ดังภาพต่อไปนี้



ภาพที่ 40 ผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา ร่วมกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเพลงกำมือ

หลังจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้ วิจัยได้สอบถามครูดนตรีที่ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำในการประเมินชุดกิจกรรม จำนวน 30 คน พบว่ามีครูที่นำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนดนตรีของตน และได้รับผลลัพธ์ที่ดี ผู้เรียนมีความเข้าใจในทักษะจังหวะดีขึ้น ทั้งในผู้เรียนระดับประถมศึกษาและมีครูที่นำไปทดลองใช้กับผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาและได้รับผลตอบรับจากนักเรียนที่ดีอีกด้วย

ขั้นตอนที่ 5 แก้ไข ปรับปรุง ตามคำแนะนำจากการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูล คำแนะนำ และ ผลจากการทดลองนำมาแก้ไขปรับปรุงเพื่อให้ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก เพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา เป็นชุดกิจกรรมที่มีคุณภาพ ตรงกับความต้องการของครูผู้ใช้งาน ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพของผู้เชี่ยวชาญทั้งทางด้านการสอนพื้นฐานเครื่องกระทบ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก และที่สำคัญที่สุดผู้วิจัยมีความต้องการให้ชุดกิจกรรมนี้สามารถนำไปใช้ได้จริง เป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนรู้ดนตรี การเรียนรู้ด้านจังหวะ การเรียนรู้ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน และที่สำคัญสามารถเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้ครูดนตรีได้มีกิจกรรมที่ได้เลือกใช้ รวมไปถึงการอนุรักษ์บทเพลงไทยให้คงอยู่กับการศึกษาดนตรีและสังคมไทยต่อไป

ตอนที่ 6 ผลการสรุปผลการวิจัยและปรับปรุงแก้ไข

ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาและปรับปรุงเนื้อหาจากตอนที่ 5 โดยสามารถแบ่งการสรุปชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะได้ดังนี้

ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยจัดทำมีส่วนประกอบ 4 องค์ประกอบหลัก ดังนี้

- 1) โครงการสอนระยะยาว 2) แผนการสอนรายคาบ 3) เนื้อหาดนตรี คือ (1) สาระทางดนตรี ประกอบด้วยโน้ตรูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) และ โน้ตรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) (2) ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การเลือกใช้มือ (Sticking) และ ซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) และ 4) บทเพลงไทย โดยบรรจุอยู่ในรูปแบบหนังสือเพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของครูดนตรีที่สามารถนำหนังสือชุดกิจกรรมมาใช้งานได้ง่าย โดยสรุปรูปแบบของชุดกิจกรรมได้ 7 ส่วนประกอบ ดังนี้

ส่วนที่ 1 หน้าปกหนังสือชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ Body Percussion Thai Songs
ร่างกายสร้างจังหวะ เพลงไทย โดยผู้วิจัยได้ออกแบบให้สอดคล้องกับทั้งรูปทรงร่างกายสร้างจังหวะ

และนำเสนอความเป็นไทยให้อยู่ในรูปแบบที่ดูทันสมัยและสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญและครุดนตรีเป็นระยะจึงได้ออกมาเป็นหน้าปกดังรูปต่อไปนี้



ภาพที่ 41 หน้าปกหนังสือ Body Percussion Thai Songs ร่างกายสร้างจังหวะ เพลงไทย

ส่วนที่ 2 คำอธิบายการใช้ชุดกิจกรรม จากคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการสอนเครื่องกระทบที่ต้องการให้มีคำอธิบายเกี่ยวกับศัพท์เฉพาะทางทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน และคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีที่ให้มีคำอธิบายที่เหมือนคู่มือสำหรับการใช้งานและครุดนตรี 30 ท่อนที่ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการทำความเข้าใจในชุดกิจกรรม ผู้วิจัยจึงสรุปได้เป็น 2 หัวข้อ คือ

1) คำอธิบายส่วนประกอบชุดกิจกรรม โดยจะมีส่วนประกอบทั้งหมดและสื่อการสอนที่สามารถใช้งานควบคู่กันไปบรรยายละเอียดอยู่ด้วยกัน

คำอธิบายส่วนประกอบชุดกิจกรรม

หนังสือชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีกิจกรรมทั้งหมด 8 กิจกรรมประกอบไปด้วย

1. แผนการสอน
2. การ์ดจังหวะ (Rhythm Card)
3. โน้ตตบมือ
4. โน้ตตบตัก (ใช้ทักษะเครื่องกระทบ 2 ทักษะ คือ การเลือกใช้มือ Sticking และ ซิงเกิลสโตรคโรล Single Stroke Roll)
5. โน้ตรูปแบบทำนอง (Melodic Pattern)
6. โน้ตรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern)
7. โน้ตบรรเลงคู่ (สำหรับครู)

สื่อการสอนที่ควบคู่ไปกับหนังสือประกอบด้วย

1. คลิปวีดีโอ (Clip) จำนวน 8 คลิป



2. เพลงประกอบกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Backing Track) จำนวน 8 เพลง



3. คลิปวีดีโอที่เลือกมาสำหรับแต่ละบทเพลงจะประกอบอยู่ในแต่ละแผน
 4. การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) ในชุดกิจกรรมเล่มนี้ใช้การนับจังหวะเป็นภาษาไทยหมวดหมู่ผลไม้ เช่น แอปเปิ้ล ส้ม แอปเปิ้ล และ สดอเบอร์รี่ แทนโน้ต ตัวขาว ตัวดำ เขบ็ต 1 ชั้น และ เขบ็ต 2 ชั้น
- *** โดยผู้สอนสามารถเปลี่ยนเป็นหมวดหมู่อื่นได้ เช่น สัตว์ รถยนต์ ชื่อเพื่อนในท้อง เป็นต้น



ภาพที่ 42 คำอธิบายส่วนประกอบชุดกิจกรรม




2) คำอธิบายสำหรับการใช้โน้ต Body Percussion แบ่งเป็นเรื่องการนับจังหวะย่อย ซึ่งในส่วนนี้จะอธิบายถึงวิธีการนับจังหวะตามหลักสากลของเครื่องกระทบและเครื่องดนตรีอื่น ๆ และได้มีการแนะนำให้ผู้สอนสามารถนำคำภาษาไทยอื่น ๆ หรือภาษาของแต่ละท้องถิ่นที่มีจำนวนพยางค์เท่ากับคำของโน้ตนำมาสร้างสรรค์เป็นการนับคำโน้ตได้ตามความเหมาะสม ถือเป็นแนวคิดที่เปิดกว้างสำหรับครูผู้สอน โดยมีคำอธิบายเรื่องความดัง - เบา และความหมายของรูปแบบทำนองและรูปแบบ

จังหวะเพิ่มเติมเพื่อให้ผู้สอนเข้าใจและสามารถนำไปถ่ายทอดให้แก่ผู้เรียนได้ อีกทั้งยังมีสัญลักษณ์โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ เพื่ออธิบายตำแหน่งของโน้ตแต่ละชนิด และรูปแบบของสีสันที่ใช้ในการสร้างโน้ต ดังภาพต่อไปนี้




คำอธิบายสำหรับการใช้โน้ต Body Percussion

การนับจังหวะย่อย (Counting System)

การนับจังหวะย่อย (Counting System) คือวิธีการนับจังหวะตามแบบสากล ซึ่งแบ่งจังหวะดังนี้

โน้ต	การนับจังหวะย่อย (Counting System)															
	1				2				3				4			
	1		&		2		&		3		&		4		&	
	1	e	&	a	2	e	&	a	3	e	&	a	4	e	&	a

โดยผู้สอนสามารถเสริมคำภาษาไทยตามที่เห็นเหมาะสมกับโน้ตเป็นหมวดหมู่ได้ ดังนี้

โน้ต	หมวดสัตว์															
	ลิง				ลิง				ลิง				ลิง			
	กระ		ตาย		กระ		ตาย		กระ		ตาย		กระ		ตาย	
	ลิง	โต	ทะ	เล	ลิง	โต	ทะ	เล	ลิง	โต	ทะ	เล	ลิง	โต	ทะ	เล


ความดัง - เบา ของเสียง (Dynamics)


p (piano) หมายถึง เบา

mp (mezzo-piano) หมายถึง เบาปานกลาง ค่อนข้างเบา (ดังขึ้นมาจาก p)

mf (mezzo-forte) หมายถึง ปานกลาง (ดังขึ้นมาจาก mp)

f (forte) หมายถึง ดัง

 (Crescendo) หมายถึง ค่อย ๆ ดังขึ้น

 (Diminuendo) หมายถึง ค่อย ๆ เบาลง

รูปแบบของทำนอง (Melodic Pattern) และ รูปแบบของจังหวะ (Rhythmic Pattern)

รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) ในหนังสือกิจกรรมเล่มนี้หมายถึง จังหวะตามทำนอง (Melody) ของบทเพลงนั้นๆ ในชุดกิจกรรมจะนำเสนอรูปแบบทำนองโดยใช้ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) ประกอบด้วยการใช้ มือ ตัก เท้า และนิ้ว

รูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) คือการใช้จังหวะที่สำคัญของเพลงนั้นๆ มาสร้างสรรค์เป็นรูปแบบจังหวะตามแนวคิดของเครื่องกระทบ เช่น จังหวะของกลองชุด จังหวะฉิ่ง เป็นต้น

ภาพที่ 43 คำอธิบายสำหรับการใช้โน้ต Body Percussion

ต่อมาคือสัญลักษณ์โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Notation) เพื่ออธิบายลักษณะความสูง ต่ำ ของแต่ละท่าทางของร่างกายสร้างจังหวะที่เป็นไปตามลักษณะของร่างกายจริง กล่าวคือ ดิสนิ้วสามารถยกมือขึ้นมาดิสนิ้วได้ระดับสุด รองลงมาคือการตบมือ รองลงมาคือการตบตัก และการย่ำเท้าอยู่ระดับต่ำที่สุด โดยผู้วิจัยได้บรรจุอยู่ในบรรทัด 5 เส้นดังภาพต่อไปนี้

สัญลักษณ์โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Notation)

ลำดับบรรทัด 5 เส้น	1	2	4	5
โน้ต	ดิสนิ้ว (Snap)	ตบมือ (Clap)	ตบตัก (Pat)	ย่ำเท้า (Stomp)

ภาพที่ 44 สัญลักษณ์โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Notation)




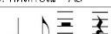




ส่วนที่ 3 โครงการสอนระยะยาว ผู้วิจัยพัฒนามาจากแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำขึ้นก่อนหน้านี้ เพื่อจัดระเบียบเนื้อหาให้ผู้สอนสามารถอ่านเข้าใจได้ง่าย

โดยระบุรายละเอียดของแผนการสอนและเนื้อหาที่ใช้ทั้งหมดแบ่งได้ 6 หัวข้อ ดังนี้


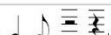





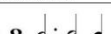
- 1) ชื่อแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8 แผน
- 2) ประเภทของบทเพลงที่นำมาใช้ ประกอบด้วย เพลงประกอบกิจกรรม บทร้อง ประกอบการเล่นไทย เพลงสำหรับเด็ก และเพลงพื้นบ้านไทยและการร่ายรำ ผู้วิจัยได้เรียบเรียงบทเพลงให้เหมาะสมกับการใช้ร่างกายสร้างจังหวะ โดยคัดเลือกทำนองหลักของเพลงไทยและนำสัญลักษณ์ดนตรีที่สำคัญมาใช้
- 3) สัญลักษณ์ร่างกายสร้างจังหวะ 4 ท่า คือ ตบมือ ตบตัก ย่ำเท้า และตีดนนิ้ว
- 4) สารทางดนตรี ประกอบด้วยเครื่องหมายกำหนดจังหวะ และสัญลักษณ์ตัวโน้ต ตัวหยุดที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ขึ้นใหม่
- 5) ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานประกอบด้วย การเลือกใช้มือ (Sticking) และซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll)
- 6) สื่อการเรียนรู้ ประกอบด้วย
 - 6.1) โน้ตเพลงท่ามือที่ใช้สัญลักษณ์ร่างกายสร้างจังหวะซึ่งถูกเรียบเรียงใหม่ทั้งหมด 8 บทเพลง เพื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยมีทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานเข้ามาเป็นส่วนสำคัญของการสอน
 - 6.2) การ์ดจังหวะที่ผู้วิจัยสร้างสรรค์ขึ้นจากโน้ตร่างกายสร้างจังหวะนำมาแบ่งย่อยให้เป็นรูปแบบจังหวะที่สำคัญของแต่ละบทเพลง
 - 6.3) คลิปวิดีโอท่าทางของแต่ละบทเพลงตามวัตถุประสงค์แต่ละแผนและคลิปวิดีโอจากสื่อออนไลน์
 - 6.4) เมโทรโนม (Metronome) หรือเครื่องเคาะจังหวะเพื่อให้ผู้เรียนได้รู้จักจังหวะที่มั่นคง
 - 6.5) รูปภาพประกอบท่าทางของแต่ละบทเพลงและอุปกรณ์เสริมสำหรับสร้างและประดิษฐ์เครื่องกระทบจากวัสดุเหลือใช้

โดยทุกหัวข้อถูกจัดเรียงข้อมูลอย่างเป็นระบบเพื่อให้เป็นสื่อการจัดการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานสูงสุดได้รูปภาพต่อไปนี้

โครงการสอนชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

ชื่อ	ประเภท	ร่างกายสร้างจังหวะ	สาระทางดนตรี	ทักษะเครื่องกระทบ	สื่อการเรียนรู้
แผนที่ 1 เพลงกัมมื่อ	เพลงประกอบกิจกรรม		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 3. อัตราความเร็ว 100 – 130 4. องค์ประกอบดนตรี - รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) และรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) 5. ศีตลักษณ์ - AB	การเลือกใช้นิ้ว	โน้ตเพลงกัมมื่อ, การ์ดจังหวะ และคลิปวิดีโอจากสื่อออนไลน์
แผนที่ 2 เพลงกรรไกรใจ ผ้าไหม	บทร้องประกอบการเล่นไทย		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 3. อัตราความเร็ว 85 – 95 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) 5. ศีตลักษณ์ - AB	การเลือกใช้นิ้ว	โน้ตเพลงกรรไกรใจ ผ้าไหม, การ์ดจังหวะ และนาฬิกาทราย
แผนที่ 3 เพลงเต่า	เพลงสำหรับเด็ก		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 95 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) 5. ศีตลักษณ์ - AB	การเลือกใช้นิ้ว	โน้ตเพลงเต่า, การ์ดจังหวะ, คลิปวิดีโอ และหนังสือนิทานเรื่องกระดากับเต่า
แผนที่ 4 เพลงลิง	เพลงสำหรับเด็ก		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 110 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamics) - mf , f และการค่อยๆ ดังขึ้น (Crescendo) ฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อเพื่อให้ออกเสียงความดัง - เบาของเสียง 5. ศีตลักษณ์ - AB	การเลือกใช้นิ้ว	โน้ตเพลงลิง, การ์ดจังหวะ, คลิปวิดีโอ และภาพลิง

โครงการสอนชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

แผนที่ 5 เพลงมอญซ่อนผ้า	บทร้องประกอบการเล่นไทย		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 3. อัตราความเร็ว 95 – 130 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) และความดัง-เบา (Dynamics) - p , f 5. ศีตลักษณ์ - AB	การเลือกใช้นิ้ว	โน้ตเพลงมอญซ่อนผ้า, การ์ดจังหวะ, คลิปวิดีโอ และเครื่องกระทบ
แผนที่ 6 เพลงดังตอกไม้บาน	เพลงประกอบกิจกรรม		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 3. อัตราความเร็ว 80 – 100 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) ความดัง-เบา (Dynamics) - mp , mf การค่อยๆ ดังขึ้น (Crescendo) และการค่อยๆ เบาลง (Diminuendo) 5. ศีตลักษณ์ - AB	การเลือกใช้นิ้ว และ ชิงเกิลสไตรคโรล	โน้ตเพลงดังตอกไม้บาน, การ์ดจังหวะ และคลิปวิดีโอ
แผนที่ 7 เพลงงูกินหาง	บทร้องประกอบการเล่นไทย		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 105 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamics) - mp , mf , f และการค่อยๆ ดังขึ้น (Crescendo) 5. ศีตลักษณ์ - A	การเลือกใช้นิ้ว และ ชิงเกิลสไตรคโรล	โน้ตเพลงงูกินหาง, การ์ดจังหวะ และคลิปวิดีโอ
แผนที่ 8 เพลงลาวกระทืบไม้	เพลงพื้นบ้านไทย และการรำ		1.  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 100 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) และความดัง-เบา (Dynamics) mf , f 5. ศีตลักษณ์ - A	การเลือกใช้นิ้ว และ ชิงเกิลสไตรคโรล	โน้ตเพลงลาวกระทืบไม้, การ์ดจังหวะ, คลิปวิดีโอ และอุปกรณ์สำหรับสร้างเครื่องกระทบ

ส่วนที่ 4 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของแต่ละบทเพลง จำนวน 8 แผน เนื้อหาเหมือนเดิม มีการแก้ไขคำผิดและมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมดนตรีเกี่ยวกับการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สามารถใช้บทเพลงได้หลายเป็น เช่น บทเพลงที่มี Time Signature 2/4 ผู้วิจัยอาจจะให้คัดเลือกมาประมาณ 2 – 3 บทเพลงเพื่อเป็นตัวเลือกให้แก่ครูดนตรีผู้ใช้งานโดยในการใช้แผนการจัดการเรียนรู้หนึ่งแผนสามารถมีเพลงที่นำมาใช้ได้มากกว่าหนึ่งบทเพลง

ส่วนที่ 5 โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ ผู้วิจัยได้แบ่งโน้ตเป็น 5 ส่วน โดยประกอบด้วย

- 1) โน้ตตบมือ ถูกออกแบบมาให้เหมือนจังหวะของคำร้องและใช้ท่าทางให้การบรรเลงเพียงท่าเดียวคือการตบมือ
- 2) โน้ตตบตักที่เสริมทักษะเครื่องกระทบ คือการเลือกใช้มือและซิงเกิลสโตรคโรว์ ถูกออกแบบมาใช้ใช้การตบตักเพื่อบรรเลงทักษะเครื่องกระทบได้โดยวิธีการคล้ายกับการตักลงที่เป็นลักษณะพื้นผิวราบเหมือนเข่า เช่น กลองสแนร์ กลองบองโก กลองคองกา เป็นต้น โดยการตบตักผู้สอนและผู้เรียนสามารถใช้การร่ำหรือทักษะเครื่องกระทบเรียกว่า ซิงเกิลสโตรคโรว์ ลงบนตักเพื่อทำเสียงให้คล้ายคลึงกับเครื่องกระทบมากที่สุด
- 3) โน้ตรูปแบบทำนอง เป็นโน้ตที่นำจังหวะของคำร้องมาใช้เช่นเดียวกับ โน้ตตบมือ และ โน้ตตบตัก หากแต่ผู้วิจัยได้เรียบเรียงขึ้นใหม่โดยใช้โน้ตร่างกายสร้างจังหวะเข้ามาสร้างสรรค์ให้มีความท้าทายและเหมาะสมกับองค์ประกอบของดนตรีที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้
- 4) โน้ตรูปแบบจังหวะ คือโน้ตที่ผู้วิจัยเรียบเรียงขึ้นใหม่ตามจังหวะตก หรือจังหวะหลักของแต่ละบทเพลง โดยมีการนำจังหวะของกลองชุด และจังหวะที่เครื่องกระทบบรรเลงได้จริงมาปรับใช้เพื่อให้ครูและผู้เรียนได้สัมผัสการบรรเลงจังหวะคล้ายเครื่องกระทบจริง
- 5) โน้ตบรรเลงคู่สำหรับครู เป็นการนำโน้ตรูปแบบทำนองและโน้ตรูปแบบจังหวะมารวมไว้ในหน้าเดียวกันสำหรับครูเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผู้เรียนเมื่อทำการบรรเลงโน้ตทั้งสองพร้อมกัน ครูจะสามารถดูความเท่าและโน้ตถูกผิดได้ภายในครั้งเดียว โดยผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากโน้ตดูเอท (Duet) หรือการอ่านสกอร์ (Score) ในดนตรีสากล โดยผู้วิจัยของยกตัวอย่างเพลงก้ามือซึ่งเป็นเพลงแรกของชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาให้ดูดังภาพต่อไปนี้

เพลงกำมือ
(ฉบับมือ)

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรีนวล ชิตนัฐวรรณ
เรียบเรียง กัญญ์ดา โกลนตันธุ์

● = 100 - 130

1. กำ มือ ขึ้น แล้ว หยิบ หยิบ 2. ชู มือ ขึ้น โยน ไป น้า 3. กำ แขน แขน ขึ้น แขน แขน 4. ชู ขึ้น แขน หยิบ ไป แขน แล้ว

5

ภาพที่ 46 โน้ตตบมือเพลงกำมือ

เพลงกำมือ
(ทำนองเครื่องสาย)

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรีนวล ชิตนัฐวรรณ
เรียบเรียง กัญญ์ดา โกลนตันธุ์

● = 100 - 130 Sticking

1. กำ มือ ขึ้น แล้ว หยิบ หยิบ 2. ชู มือ ขึ้น โยน ไป น้า 3. กำ แขน แขน ขึ้น แขน แขน 4. ชู ขึ้น แขน หยิบ ไป แขน แล้ว

6

ภาพที่ 47 โน้ตตบตักเพลงกำมือ

เพลงกำมือ
(รูปแบบทำนอง)

● = 100 - 130 กิจกรรมที่ 1 เมื่อร้องทำนอง ครีมนวล รัดนัฐวรรณ
เรียนเรียง กัญญ์ธิดา โกลาสน์อยู่

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

7

ภาพที่ 48 โน้ตรูปแบบทำนองเพลงกำมือ

เพลงกำมือ
(รูปแบบจังหวะ)

● = 100 - 130 กิจกรรมที่ 1 เมื่อร้องทำนอง ครีมนวล รัดนัฐวรรณ
เรียนเรียง กัญญ์ธิดา โกลาสน์อยู่

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

2 กำ มือ ซ้าย แล้ว พลุพลุ พลุพลุ ชู มือ ซ้าย โบกๆ โบกๆ โบกๆ โบกๆ

8

ภาพที่ 49 โน้ตรูปแบบจังหวะเพลงกำมือ

เพลงกำมือ
(บรรเลงคู่)

สำหรับครู

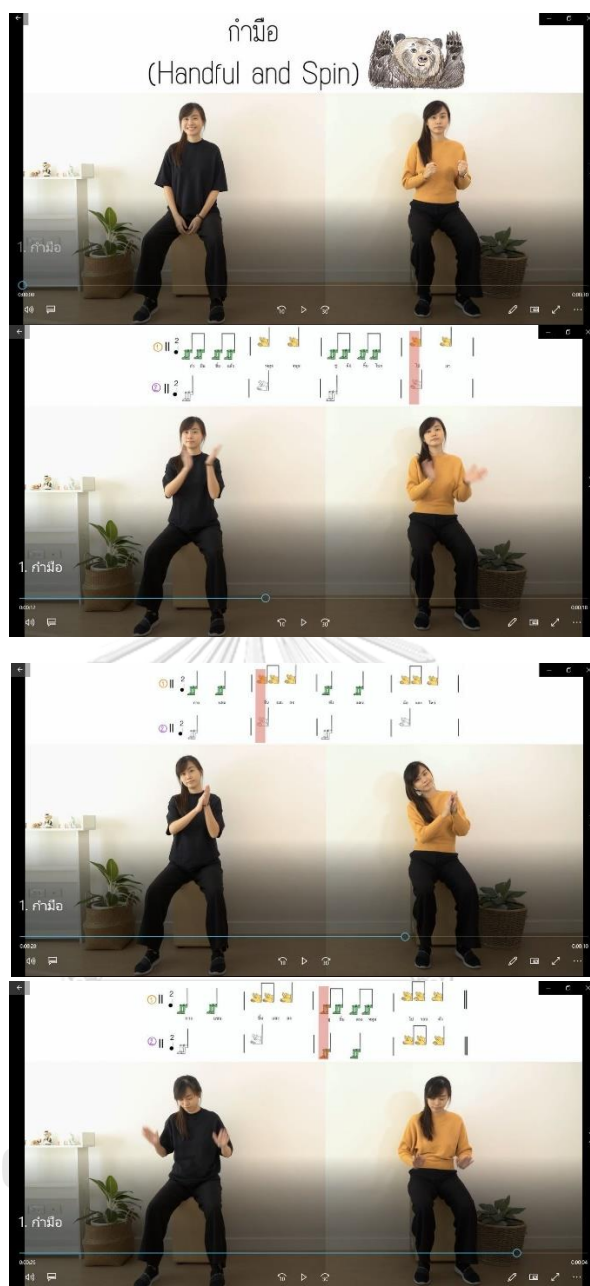
● = 100 - 130 กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรีนวล ชื่นสุวรรณ
เรียบเรียง กัญญ์ดา โกลนันธุ์

9

ภาพที่ 50 โน้ตบรรเลงคู่สำหรับครู เพลงกำมือ

ส่วนที่ 6 คลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะ ผู้วิจัยได้รับคำแนะนำเพิ่มเติมจากแบบประเมินของครูดนตรีและผู้เชี่ยวชาญให้สร้างแถบวงที่มีลักษณะเป็นตัวบ่งบอกจังหวะหลักของบทเพลงในคลิปวิดีโอเพื่อเพิ่มความสะดวกให้ผู้ใช้งาน อีกทั้งยังทำให้สามารถมองเห็นจังหวะหลักได้ง่ายขึ้น ผู้วิจัยจึงศึกษาและทำการใช้โปรแกรมตัดต่อ Premier Pro นำแถบสีแดงโดยออกแบบให้เป็นสีอ่อนที่ดูง่ายสบายตา วงเป็นจังหวะหลักบนโน้ตร่างกายสร้างจังหวะของแต่ละคลิปวิดีโอ โดยบทเพลงนั้นใช้เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 ตัววงสีแดงจะวงที่จังหวะที่ 1 บทเพลงนั้นใช้เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 ตัววงสีแดงจะวงที่จังหวะที่ 1 บท และถ้าบทเพลงนั้นใช้เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 ตัววงสีแดงจะวงที่จังหวะที่ 1 และ 3 เพื่อให้ผู้ใช้งานมองเห็นได้ชัดเจน อีกทั้งยังช่วยสร้างความมั่นใจให้ผู้ใช้งาน และทำให้ได้ทราบความสำคัญของจังหวะหลัก ดังรูปต่อไปนี้



ภาพที่ 51 ภาพพัฒนาการของคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะ

จากแบบสรุปทั้งหมดการจำแนกผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 6 ตอน นั้นทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงวิธีการศึกษา สํารวจ และพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะอย่างเป็นระบบมากขึ้น โดยใช้หลักการทางดนตรีศึกษาในการอ้างอิงด้านเนื้อหา ซึ่งทำให้ชุดกิจกรรมของผู้วิจัยมีเนื้อหาที่มั่นคงและถือได้ว่าจัดทำมาเพื่อเป็นประโยชน์แก่กลุ่มตัวอย่างครูดนตรีทั้ง 30 คน โดยผ่านการรับรองจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการสอนทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน และการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก ซึ่งผู้สนใจสามารถนำชุดกิจกรรมเล่มนี้ไปใช้กับการจัดการเรียนการสอนของตนได้

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษาโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 6 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (R1) โดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด เกี่ยวกับชุดกิจกรรม ร่างกายสร้างจังหวะ เพลงไทยสำหรับเด็ก และวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นที่ 2 การสำรวจความต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน (R2) โดยดำเนินการดังนี้ 1) จัดทำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นโดยครูดนตรีจำนวน 30 คน และนำข้อมูลมาวิเคราะห์ และ 2) จัดทำชุดกิจกรรม ด้านการจัดการ เนื้อหา และการประเมินผล

ขั้นที่ 3 การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล (R3) โดยดำเนินการดังนี้ 1) วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน และ 2) วิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน

ขั้นที่ 4 การพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน (D1) โดยการสร้างชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะจากผลการวิเคราะห์แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์

ขั้นที่ 5 การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน (D2) โดยดำเนินการดังนี้ 1) การตรวจสอบคุณภาพชุด

กิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ จำนวน 4 ท่าน 2) การตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมโดยแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จำนวน 3 ท่าน 3) วิเคราะห์แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรีจำนวน 30 คน (Rating Scale) ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างเดิมในการสำรวจความสำคัญและปัญหา เพื่อให้ชุดกิจกรรมที่จัดทำมาตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มตัวอย่างเดิมมากที่สุด (Confirming Sampling) และ 4) แก้ไข ปรับปรุง ตามคำแนะนำจากการตรวจสอบคุณภาพและการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรม โดยวิเคราะห์จากแบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (Comment) โดยกำหนดข้อความข้อเสนอแนะในลักษณะปลายเปิด (Open-Form)

ขั้นที่ 6 การสรุปผลการวิจัย อภิปราย และนำเสนอวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ครูดนตรีมีความต้องการในการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยมาประยุกต์ใช้โดยให้ความเห็นว่ากิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะส่งผลดีต่อการเรียนรู้และมีความสัมพันธ์กับการเรียนดนตรี อีกทั้งยังช่วยส่งเสริมการเรียนรู้เครื่องกระทบได้ ร้อยละ 100 เนื่องจาก กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการเรียนรู้ดนตรี เพลงไทยเป็นเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคย อีกทั้งยังตอบสนองปัญหาด้านความขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนรู้นดนตรี หากยังขาดหนังสือแบบเรียน คู่มือการสอน สื่อการสอน และตัวอย่างบทเพลงหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมและเหมาะสมกับประเทศไทย โดยผู้วิจัยสามารถแบ่งประเด็นอธิบายตามบทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีดำเนินการวิจัย ได้ 6

ประเด็นที่ 1 ผลวิเคราะห์สภาพปัญหา ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทราบถึงปัญหาด้านความขาดแคลนกิจกรรมจึงได้ศึกษาต้นแบบกิจกรรมเพื่อนำมาพัฒนาเป็นชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ โดยบทเพลงที่เลือกนั้นมาจากแบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็กที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อเลือกบทเพลงที่เหมาะสมแก่การนำมาเรียบเรียงโน้ตร่างกายสร้างจังหวะและสามารถนำมาใช้บูรณาการกับกิจกรรมการเคลื่อนไหวได้ โดยวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็กที่ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นบทเพลงหลักในชุดกิจกรรม จำนวน 8 บทเพลง ดังนี้

- 1) เพลงกำมือ
- 2) เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

- 3) เพลงเต่า
- 4) เพลงลิง
- 5) เพลงมอญซ่อนผ้า
- 6) เพลงดั่งดอกไม้บาน
- 7) เพลงงูกินหาง
- 8) เพลงลาวกระทบไม้

จากนั้นเมื่อได้บทเพลงที่ต้องการ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาหนังสือต้นแบบกิจกรรมดนตรีและหนังสือต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน จากแบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรีที่รวบรวมเนื้อหาที่ต้องการทั้งรูปแบบภายนอกและเนื้อหาภายใน จึงได้ต้นแบบกิจกรรมคือหนังสือ Body Percussion Sounds and Rhythms (Filz, 2011) และจากแบบวิเคราะห์ต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน ได้ต้นแบบกิจกรรมคือหนังสือ Teaching Percussion (Cook, 1997) และนำบทเพลง ต้นแบบกิจกรรมดนตรีและต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ จึงได้เนื้อหาของการจัดกิจกรรมทั้งหมด 6 องค์ประกอบคือ

- 1) องค์ประกอบหลักเรื่องจังหวะ (Rhythm)
- 2) มีการเคลื่อนไหวเข้าจังหวะและเกมที่เสริมสร้างพื้นฐานทางดนตรี
- 3) มีการเล่นรวมกันเป็นกลุ่ม (Ensemble)
- 4) มีการใช้เพลงไทยและเนื้อหาเพลงไทยสำหรับเด็ก
- 5) การเลือกใช้มือ (Sticking)
- 6) ชิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll)

ประเด็นที่ 2 ผลวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ และได้นำข้อมูลจากแบบสำรวจที่ได้จำนวน 30 ฉบับ ข้อที่ได้คะแนน ร้อยละ 100 ซึ่งเป็นคะแนนที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ มีจำนวน 2 ข้อ ดังนี้

- 1) การนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาปรับใช้ในการสอนดนตรีทั่วไปส่งผลดี
- 2) กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะสามารถส่งเสริมการเรียนรู้เครื่องกระทบได้

แสดงให้เห็นว่าครูดนตรีกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมานี้มีความคิดเห็นว่ากิจกรรมดนตรีร่างกายสร้างจังหวะส่งผลดีต่อการเรียนรู้ดนตรีและการเรียนรู้ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน จึงเป็น

ประเด็นที่ผู้วิจัยเห็นความสำคัญและเกิดความต้องการในการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมาพัฒนาต่อยอดในการจัดการเรียนการสอนทั้งดนตรีทั่วไปด้านพื้นฐานจังหวะและส่งเสริมการเรียนรู้เครื่องกระทบ

ประเด็นที่ 3 ผลการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบ เก็บรวบรวมข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำผลจากการวิเคราะห์แบบสำรวจต้องการชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ มาพัฒนาเป็นแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการสอนเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานและการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก จากนั้นจึงสัมภาษณ์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกในการนำไปพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ โดยผู้เชี่ยวชาญทั้งสองกลุ่มให้ความเห็นที่ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ 10 ข้อ ดังนี้

- 1) ลักษณะของตัวโน้ตที่เหมาะสม ต้องถ่ายทอดลักษณะท่าทางของ ตบมือ ตบตัก ตีฉิ่ง ย่ำเท้า ให้ชัดเจน
- 2) การใช้สีสนในกิจกรรมเหมาะสมกับพัฒนาการในการแยกแยะและจดจำ
- 3) รูปแบบของคลิปวิดีโอ ควรมีคลิปวิดีโอที่เห็นท่าร่างกายสร้างจังหวะชัดเจน และมีเพลงประกอบที่มีทำนองสามารถร้องได้
- 4) เลือกแบบฝึกหัดที่ง่ายต่อการปฏิบัติ
- 5) บทเพลงควรเป็นเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคย
- 6) การเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก
- 7) การเลือกใช้มือ (Sticking) และรูติเมนต์ (Rudiments) ซิงเกิลสโตรคโรล (Single Stroke Roll) อีกทั้งยังมีดับเบิลสโตรคโรล (Double Stroke Roll) และพาราดีดเดิล (Paradiddle)
- 8) ควรเลือกเกมหรือกิจกรรมเข้าจังหวะที่น่าสนใจเข้ามาเสริมในกิจกรรม
- 9) หนังสือชุดกิจกรรมควรใช้ภาษาไทยเป็นหลัก
- 10) ควรเน้นให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ สามารถนำกิจกรรมอื่น หรือบูรณาการกับวิชาอื่น ๆ ได้

ประเด็นที่ 4 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ในกระบวนการพัฒนาชุดกิจกรรม เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลครบถ้วนเกี่ยวกับการศึกษาแนวคิดการสร้างชุดกิจกรรม ผลจากการวิเคราะห์แบบสำรวจและแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจึงนำมาพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ โดยกระบวนการสามารถแบ่งได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การพัฒนาโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ
- 2) การเรียบเรียงเพลงไทยสำหรับเด็กเหมาะสมกับโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ
- 3) การออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้
- 4) การออกแบบการ์ดจังหวะ
- 5) การบันทึกภาพและเสียงประกอบชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (VDO Clip and Backing Track)

ประเด็นที่ 5 ผลการตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

จากแบบประเมินที่ผู้วิจัยจัดทำทั้ง 3 แบบ คือ 1) แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ 2) แบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก และ 3) แบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครูดนตรี ผู้วิจัยนำผลที่ได้มาวิเคราะห์โดยสามารถระบุข้อมูลข้อที่มีคะแนนร้อยละ 100 ได้ข้อมูล ดังนี้

- 1) ข้อมูลจากแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ มีจำนวน 4 ข้อ ดังนี้
 - 1.1 เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
 - 1.2 การเลือกใช้เครื่องกระทบมีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
 - 1.3 มีสื่อที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
 - 1.4 ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมาปรับใช้กับเนื้อหาดนตรี ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก
- 2) จากแบบประเมินผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก มีจำนวน 1 ข้อ ดังนี้
 - 2.1 แผนแต่ละแผนมีความสอดคล้องกันของเนื้อหา ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

3) จากแบบประเมินชุดกิจกรรมจากกลุ่มตัวอย่างครุดนตรี ไม่มีข้อใดได้คะแนน ร้อยละ 100 สามารถอธิบายข้อที่ได้คะแนนมากที่สุดได้ 3 ข้อ ดังนี้

3.1 ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมาปรับใช้ให้กับเนื้อหาดนตรีในชั้นเรียน ได้คะแนน ร้อยละ 97.00 ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

3.2 เนื้อหาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา ได้คะแนน ร้อยละ 94.00 ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

3.3 แผนแต่ละแผนมีความสอดคล้องกันของเนื้อหา ได้คะแนน ร้อยละ 94.00 ผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

ประเด็นที่ 6 ผลการสรุปผลการวิจัยและปรับปรุงแก้ไข

เนื่องจาก กิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเป็นกิจกรรมที่ง่ายต่อการเรียนรู้ดนตรี เพลงไทยเป็นเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคย อีกทั้งยังตอบสนองปัญหาด้านความขาดแคลนอุปกรณ์การเรียนรู้ดนตรี หากยังขาดหนังสือแบบเรียน คู่มือการสอน สื่อการสอน และตัวอย่างบทเพลงหรือกิจกรรมที่เป็นรูปธรรม และเหมาะสมกับประเทศไทย ซึ่งชุดกิจกรรมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นสามารถตอบสนองความต้องการดังกล่าวโดยมีรูปแบบเป็นหนังสือ แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ คือ

- 1) โครงการสอนระยะยาว
- 2) แผนการสอนรายคาบ
- 3) บทเพลงไทย ซึ่งถูกเรียบเรียงขึ้นใหม่และจัดเรียงเนื้อหาให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน
- 4) เนื้อหาดนตรี คือ
 - (1) สาระทางดนตรี ประกอบด้วยโน้ตรูปแบบทำนองและโน้ตรูปแบบจังหวะ
 - (2) ทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วยทางเลือกใช้มือและชิงเกลสโตรโครล

โดยได้ผ่านการประเมินคุณภาพชุดกิจกรรมจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน และกลุ่มครุดนตรีทั้งหมดจำนวน 30 คน ผลการประเมินชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะอยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา หลังจากที่ได้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยครบถ้วนตามกระบวนการที่ได้กล่าวไปแล้วในบทที่ 3 ผู้วิจัยได้ค้นพบมุมมอง และ

ประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องและน่าสนใจอันสืบเนื่องจากการบวนการวิจัย โดย ผู้วิจัยแบ่งประเด็นในการอภิปรายทั้งหมดออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสภาพปัญหาและความขาดแคลนทางการจัดการเรียนรู้ดนตรี

จากการศึกษาสภาพปัญหาและหาข้อมูลในการทำวิจัยผู้วิจัยได้พบว่าการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาในสถาบันโรงเรียนต่าง ๆ นั้นมีหลักสูตรและกิจกรรมที่น้อยมากเมื่อเทียบกับความสำคัญที่รัฐบาลได้เน้นการปลูกฝังให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านจังหวัดดนตรี โดยสืบเนื่องมาจากตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลางกลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่กำหนดให้ค่าความสำคัญด้านจังหวัด โดยมีกระบวนการเกี่ยวกับระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สาระการเรียนรู้แกนกลางสองเรื่องการอ่านบทกลอนประกอบจังหวะ การร้องเพลงประกอบจังหวะ การเคาะจังหวะ การเคลื่อนไหวประกอบบทเพลง และการรู้จักอัตราความเป็นของจังหวะ เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ซึ่งหากสังเกตจากตัวชี้วัดดังกล่าว การสอนเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมดนตรีที่ใช้จังหวัดนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน หากแต่ผู้วิจัยได้ทำการสำรวจความต้องการจำเป็นพบว่าครูในปัจจุบันยังขาดแคลนแหล่งข้อมูลในการจัดหากิจกรรมมาใช้และขาดแคลนสื่อการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับจังหวัด โดยตรงโดยเฉพาะสื่อและกิจกรรมที่มีเนื้อหา เนื้อเพลงเป็นภาษาไทย ซึ่งผลจากการสำรวจดังกล่าวเมื่อผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์จึงเห็นว่ามีสอดคล้องกับความเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้เข้าไปสัมภาษณ์เกี่ยวกับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวัด โดยผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในการจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวัดในรูปแบบที่ใช้ภาษาไทยเป็นหลัก และมีเนื้อหาที่เหมาะสมกับบริบทไทย จะส่งผลให้ทั้งครูและผู้เรียนสามารถเข้าถึง และเข้าใจได้ง่าย อีกทั้งยังถือเป็นการรักษาศิลปวัฒนธรรมไทยในคงอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ มินตรา ทันตะเวช (2557) อธิมา พัฒนวิรางกุล (2559) และ อรวรรณ บรรจงศิลปะ (2538) ที่เห็นถึงความสำคัญในการเพลงไทย เพลงพื้นบ้าน และบทเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคยนำมาพัฒนาเป็นสื่อการจัดการเรียนรู้หรือเนื้อหาที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้

2. มุมมองของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการเรียนรู้ดนตรีและเครื่องกระทบ

จากการสอบถามข้อมูลจากด้านผู้เชี่ยวชาญการสอนทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยได้ทราบถึงความเป็นมาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้เครื่องกระทบในปัจจุบันว่า ผู้สอนเครื่องกระทบในประเทศไทยนั้นมีจำนวนน้อยมากที่ทำงานเกี่ยวกับการสอนผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา โดยสาเหตุหลักคือความขาดแคลนเครื่องดนตรี และมีแนวคิดที่ว่าเด็กเล็กอาจไม่เหมาะกับการเล่นเครื่องดนตรีทำให้ผู้สอนเครื่องกระทบไม่ได้รับการสนับสนุนเครื่องมือเท่าที่ควร บวกกับเครื่องดนตรีมีราคาแพง การจัดซื้อจัดหายาก และจำนวนผู้เรียนที่มีมากและธรรมชาติของผู้เรียนวัยประถมศึกษาทักษะการรอคอยและทักษะการฟังผู้อื่นยังไม่พร้อมอย่างเต็มที่ ทำให้ผู้สอนไม่นิยมใช้เครื่องดนตรีในการสอนผู้เรียน

ในอีกมุมหนึ่งอีกประเทศไทยได้มีการจัดการแข่งขันเกี่ยวกับดนตรีและวงโยธวาทิตในระดับมัธยมศึกษาและระดับอุดมศึกษาอยู่มาก หากแต่การจัดกิจกรรมและการแข่งขันในระดับประถมศึกษานั้นมีน้อย สอดคล้องกับการขาดงบประมาณในการจัดจ้างทั้งครูผู้สอนและจัดซื้อเครื่องดนตรีทำให้เกิดปัญหาผู้สอนเครื่องกระทบไม่เพียงพอต่อจำนวนของผู้เรียน เมื่อผู้เรียนขาดความรู้เรื่องเครื่องกระทบหรือความรู้เรื่ององค์ประกอบด้านจังหวะแล้วนั้น การพัฒนาในการฝึกซ้อมดนตรีให้มีความเชี่ยวชาญจนนำไปสู่ทักษะการแสดงดนตรีนั้นจึงเป็นไปได้ยาก เมื่อการแสดงคอนเสิร์ตเครื่องกระทบนั้นหาได้ยาก มีผู้เล่นเครื่องกระทบจำนวนน้อย ไม่มีการปลูกฝังให้ผู้เรียนรู้จักเครื่องกระทบและทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้สังคมไทยขาดผู้ที่มีความรู้ และผู้ที่สนับสนุนในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเครื่องกระทบ

โดยผู้วิจัยเล็งเห็นว่ากิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะถือเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถเป็นตัวเบิกทางให้ผู้เรียนได้รู้จักทักษะเครื่องกระทบ เนื่องจากแก้ไขปัญหาคาดแคลนเครื่องดนตรี ซึ่งในการทำกิจกรรมผู้สอนและผู้เรียนไม่จำเป็นต้องใช้เครื่องดนตรี แต่จำเป็นต้องรู้จักความสำคัญของลักษณะเสียงตามร่างกายของตนว่ามีความสอดคล้องกับเครื่องกระทบด้านใด ซึ่งหากชุดกิจกรรมเล่มนี้เป็นหนึ่งในตัวเลือกที่ครูนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมและสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจได้ ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่าวงการเครื่องกระทบ และวงการดนตรีจะมีผู้ที่เข้าใจในองค์ประกอบจังหวะและทักษะเครื่องกระทบเพิ่มขึ้น อีกทั้งยังเป็นการช่วยสร้างผู้สนับสนุนให้กับวงการดนตรีในอนาคตอีกด้วย

3. การสร้างผลงานวิชาการด้านดนตรีศึกษาที่มีพื้นฐานที่ถูกต้องจากผู้ที่มีความชำนาญในการปฏิบัติเครื่องดนตรี

ผู้วิจัยให้เห็นถึงความสำคัญของการนำองค์ความรู้ด้านดนตรีในมุมมองของนักวิชาการทางดนตรีและนักปฏิบัติทางดนตรีมาผสมผสานเข้าด้วยกันให้เกิดเป็นผลงานวิชาการทางดนตรีศึกษาในรูปแบบใหม่ โดยผู้วิจัยได้สอบถามความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการจัดทำสื่อการเรียนรู้ดนตรีที่มีองค์ประกอบทางดนตรีหลักคือองค์ประกอบด้านจังหวะ จึงกลายมาเป็นการพัฒนาหนังสือชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะของผู้วิจัย ซึ่งได้รับการยอมรับจากผู้เชี่ยวชาญทั้งด้านการสอนทักษะเครื่องกระทบและผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็กว่าเป็นหนังสือที่ตอบสนองต่อความต้องการของบริบทการศึกษาและบริบททางด้านการแสดงดนตรี โดยในด้านบริบทการศึกษานั้นสามารถนำชุดกิจกรรมมาใช้ได้จริง อีกทั้งยังเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้สนใจนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้ เพราะเนื้อหาไม่ได้อธิบายแค่วิธีการใช้หรือมีลักษณะเป็นแบบเรียนเท่านั้นหากแต่ยังประกอบไปด้วยคำแนะนำในการใช้สื่อเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาจะได้นำมาใช้ในการจัดการแสดงทางดนตรีของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านบริบทการแสดงดนตรีผลงานชิ้นนี้ถือเป็นการสร้างสรรค์แนวคิดการบรรเลงร่างกายเข้าจังหวะให้เข้าง่ายขึ้น สามารถปฏิบัติได้ทุกเพศทุกวัย อีกทั้งในมุมมองนักปฏิบัติถือเป็นการนำเอาเพลงที่สำคัญในบริบทสังคมไทยซึ่งมีความดังมาอยู่แล้วมาปรับใช้กับกิจกรรมของต่างประเทศ ถือเป็นการพัฒนาการของผลงานด้านดนตรีศึกษาและด้านการแสดงดนตรีมารวมเข้าด้วยกันจนเกิดเป็นชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่ผู้วิจัยจัดทำ

4. ปัญหาในการเรียบเรียงบทเพลง

ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลทั้งหมดในการพัฒนาชุดกิจกรรมมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เพื่อให้ชุดกิจกรรมมีประโยชน์สูงสุด ทั้งในด้านของการใช้งาน และการพัฒนาต่อยอดการใช้งาน โดยสิ่งสำคัญของชุดกิจกรรมเล่มนี้คือการเรียบเรียงโน้ตร่างกายสร้างจังหวะให้เกิดความเหมาะสมทั้งใน 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านเรียบเรียงจากเพลงที่มีบทเพลงต้นแบบ เนื่องจากผู้วิจัยไม่ได้มีประสบการณ์ในการเรียบเรียงบทเพลงมาก่อนจึงทำให้เกิดความยากในการเรียบเรียง โดยผู้วิจัยได้ประยุกต์จากการฟังบทเพลงพื้นบ้านไทยต่าง ๆ และหาจุดเด่นและลักษณะเสียงที่ต้องการนำเสนอ เพื่อให้แต่ละบทเพลงมีเอกลักษณ์และจำง่ายที่สุดเป็นพื้นฐาน จากนั้นจึงนำเอาเครื่องดนตรีอื่น ๆ ที่น่าสนใจและสอดคล้องกับเอกลักษณ์ของบทเพลงนั้น ๆ ใส่เข้าไปเพิ่มเติม
- 2) ด้านการนำเอาบทร้องที่ไม่มีทำนองเพลงมาเรียบเรียง อย่างที่กล่าวไปว่าผู้วิจัยไม่ได้มีประสบการณ์ในการเรียบเรียงเองประสานมากนักจึงทำให้ตอนต้นเป็นเหมือนการลองผิดลอง

ถูกกับบทเพลงที่ผู้วิจัยเรียบเรียงขึ้น โดยแนวคิดคือการเรียบเรียงทำนองให้เหมาะสมกับเสียงสระและวรรณยุกต์ของคำในภาษาไทย อีกทั้งยังจำเป็นต้องไม่ให้ขึ้นคู่หรือระดับเสียงต่างกับมากจนเกินไป เนื่องจากผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีความจำที่ดี หากรับข้อมูลที่ดีและเหมาะสมส่งผลดีต่อการพัฒนาการด้านความจำของผู้เรียน

- 3) ด้านเสียงของโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ ผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะเสียงที่สอดคล้องกันของเครื่องกระทบและร่างกายเข้าจังหวะ โดยมีเครื่องกระทบคือ สแนร์ (Snare) และ เบสดรัม (Bass Drum) เป็นหลัก และใช้การตบมือ ตีนิ้วแทนเสียงของสแนร์ และการย่ำเท้า ตบตักแทนเสียงเบสดรัม โดยแนวคิดนี้ส่งผลดีต่อการเรียบเรียงโน้ตร่างกายสร้างจังหวะเป็นอย่างมาก หากแต่ตอนต้นผู้วิจัยไม่สามารถคิดอย่างสร้างสรรค์ได้ จึงถือเป็นเหมือนการตีกรอบลักษณะของเสียงมากจนเกินไป ซึ่งหากเพิ่มด้านความคิดสร้างสรรค์และผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการคิดถึงสำคัญของเสียงแต่ละเสียงให้เปิดกว้างได้กว่านี้

โดยหากในอนาคตผู้วิจัยเกิดความเชี่ยวชาญในการเรียบเรียงแล้ว อาจนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นการเรียบเรียงบทเพลงที่มีความยาวมากขึ้น และสามารถมองเห็นหลายมิติของกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กได้เพิ่มมากขึ้นอีกด้วย

5. การสร้างสื่อการสอนดนตรีควรมีการทำงานร่วมกับบุคคลที่หลากหลาย

กระบวนการในการสร้างชุดกิจกรรมในงานวิจัยชิ้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยเห็นมุมมองใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นมากมาย เนื่องจากผู้วิจัยได้จัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลาย ทั้งด้านความคิดและความต้องการ จึงทำให้เล่มชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะของผู้วิจัยได้ถูกทำการแก้ไขปรับปรุงอยู่หลายครั้ง ทำให้ผู้วิจัยไม่หยุดที่จะพัฒนาและสร้างสรรค์สิ่งใหม่ให้ทันสมัยและตอบสนองต่อความต้องการของคนยุคปัจจุบันมากขึ้น อีกทั้งมุมมองเล็ก ๆ ของนักเรียนผู้ใช้งานจริง ๆ ก็มีความหมาย เนื่องจากผู้วิจัยอาจเห็นชิ้นงานที่จัดทำมาแค่เพียงมุมเดียวเท่านั้น การได้รับผลตอบรับและข้อคิดเห็นจากบุคคลอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญกับวงการดนตรีและบุคคลที่เป็นผู้เรียนที่ใช้กิจกรรมในการเรียนดนตรีจริงเป็นประโยชน์มากขึ้นในอนาคต

6. สร้างความตื่นตัวให้กับนักดนตรีในวงการเครื่องกระทบ

ในระหว่างที่ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูล ทำให้ได้เห็นถึงความสนใจมากมายที่ทั้งผู้เชี่ยวชาญ ครูดนตรี และผู้เรียนที่ผู้วิจัยได้นำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะไปทดสอบ เกิดความต้องการในการพัฒนาชุดกิจกรรมต่อเนื่อง อีกมุมหนึ่งคือผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อมูลว่าชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีความ

น่าสนใจ สามารถจดลิสลิสท์และจัดทำให้รูปแบบเชิงพาณิชย์ได้ เพื่อในอนาคตมีการนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะสำหรับเด็กมาจัดแสดง และถูกใช้ต่อยอดเป็นกิจกรรมบังคับ หรือ กิจกรรมทางเลือกในการจัดการเรียนดนตรีดนตรีระดับประถมศึกษาเป็นได้

7. การพัฒนาครู

จากการวิจัยในครั้งนี้พบว่า ครูผู้สอนมีส่วนสำคัญเป็นอย่างมากในการจัดกิจกรรมดนตรีในชั้นเรียน เนื่องจากผู้วิจัยได้นำชุดกิจกรรมไปทดลองใช้กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 – 6 พบว่าลักษณะการสอนของครูผู้สอน วิธีการถ่ายทอด ความรู้ความเข้าใจในบทเพลงและโน้ตร่างกายสร้างจังหวะ วิธีการอธิบายข้อมูลให้ผู้เรียนฟังของครูผู้สอนนั้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้บทเรียนนั้นเกิดความน่าสนใจ เนื่องด้วยมีบทเพลงที่ทั้งผู้เรียนรู้จักและไม่รู้จัก การทำความเข้าใจในเนื้อหา การร้องเพลง หรือการใช้สื่อของครูมีผลต่อความสนใจของผู้เรียน หากผู้สอนอธิบายเนื้อหาเจาะลึกเกินไปจะทำให้ผู้เรียนขาดสมาธิ และหากเน้นการปฏิบัติเพียงอย่างเดียวอาจทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับความรู้ด้านองค์ประกอบของดนตรีตามแผนการจัดการเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งยังสามารถนำความคิดสร้างสรรค์จากประสบการณ์ของตนมาปรับใช้กับแผนการจัดการเรียนรู้ร่างกายสร้างจังหวะได้ ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องมีการทำความเข้าใจการใช้ชุดกิจกรรม ศึกษาองค์ความรู้อื่น ๆ ที่ต้องการจะสอนร่วมด้วยก่อนการนำไปใช้ และมีการจัดเตรียมอุปกรณ์ สื่อการสอนเป็นอย่างดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ในแผนการจัดการเรียนรู้ได้กำหนดไว้ได้อย่างครบถ้วน

ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของ กัลย์วิสาข์ ธาราวร (2560) ที่กล่าวถึงผลจากการใช้งานจากการพัฒนาสื่อการสอนโดยครูเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนารูปแบบการสอนผ่านประสบการณ์ตรงของครูแต่ละท่าน และงานวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญของการสำรวจความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถในการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเนื่องจากความสามารถของครูส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ดีของผู้เรียน อีกทั้งสอดคล้องกับความสำคัญของครูผู้สอนที่จำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมก่อนการสอนของ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2560) เรื่องจิตวิทยาการสอนทักษะดนตรีที่เมื่อผู้สอนตกลงเรื่องที่จะเรียนกับผู้เรียนแล้วผู้สอนควรเตรียมความพร้อมคือ

- 1) เตรียมตัวก่อนการสอน
- 2) จัดเตรียมเทคนิควิธีการสอน

- 3) เรียนรู้ที่จะปรับตัวและสามารถเปลี่ยนแปลงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีพื้นฐานที่แตกต่างกันในแต่ละช่วงวัย โดยสามารถคงข้อมูลเนื้อหาที่ต้องการจะสอนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน
- 4) การสื่อความหมาย ถือเป็นเรื่องที่สำคัญของคนเป็นครู ผู้สอนต้องเปิดใจรับฟังความเห็นของผู้เรียนและสามารถสื่อความหมายถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจในสิ่งที่ผู้สอนจะสื่อและเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนได้อย่างครบถ้วน และ
- 5) การประเมินผล ผู้สอนควรจะต้องมีการจัดเตรียมการประเมินและการวัดผล ทั้งก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดแก่ตัวผู้เรียน ทั้งด้านการจัดการเนื้อหาในการจัดการเรียนรู้และด้านประโยชน์ต่อองค์ความรู้ของผู้เรียนผู้เรียนจะได้รับ

8. การพัฒนาผู้เรียน

จากการทบทวนวิจัยชิ้นนี้ผู้วิจัยเห็นด้วยกับแนวคิดที่ว่าบทเพลงที่ผู้เรียนคุ้นเคยจะมีส่วนสำคัญอย่างมากในการเรียนรู้ดนตรี ด้านผู้เรียนจากการนำไปทดลองใช้พบว่าผู้เรียนให้ความสำคัญกับบทเพลงที่ตนรู้จักเป็นอย่างมาก เพราะคุ้นหูและเคยได้ยิน และหากผู้เรียนสามารถร้องเพลงกิจกรรมนั้นผู้เรียนจะสามารถปฏิบัติได้โดยง่าย โดยครูมีหน้าที่เป็นผู้แนะนำให้ผู้เรียนรู้จักสัญลักษณ์และทำความเข้าใจกับองค์ประกอบดนตรีด้านอื่นและทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานเท่านั้น ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ที่รวดเร็วจากการเข้าใจบทเพลง อีกทั้งหากครูผู้สอนเล่าเรื่องราวหรือประวัติเพลงให้ผู้เรียนฟังจะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ และเกิดความต้องการในการเล่นเพลงนั้น ๆ เห็นได้ว่าการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนั้นสามารถนำเอากิจกรรมมาใช้ได้จริง ทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนรู้ เข้าใจในเนื้อหาดนตรีและทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน อีกทั้งยังส่งผลให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจเกี่ยวกับเพลงไทยได้มากขึ้นอีกด้วย

สอดคล้องกับแนวคิดในการสอนบทเพลงที่ไม่ซับซ้อนและผู้เรียนคุ้นเคยในการสอนดนตรีระดับประถมศึกษาของ อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2538) และวิธีการคัดเลือกลักษณะเพลงที่เหมาะสมกับเด็กของ ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์ (2536) ที่เน้นให้ลักษณะเพลงที่เหมาะสมมีเนื้อร้องง่าย ใช้คำง่าย ให้เด็กได้เข้าใจเนื้อร้อง เป็นบทเพลงที่สั้น มีทำนองและระดับเสียงที่ไม่สูงหรือต่ำเกินไปและสามารถทำท่าทางประกอบได้ง่าย โดยผู้เรียนจะมีพัฒนาการที่ดีหากเกิดการฟังซ้ำ จนเกิดความคุ้นเคยและเกิดความสุขในการเล่นดนตรี อีกทั้งยังถือเป็นการสร้างทักษะความมีดนตรีกาล (Musicianship) อันดีให้กับผู้เรียนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) สามารถนำตัวชี้วัดด้านดนตรีเข้ามาเป็นหลักเกณฑ์ในการจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะจะสามารถนำไปปรับใช้กับการเรียนการสอนในห้องเรียนได้สอดคล้องมากยิ่งขึ้น
- 2) มีการอบรมครูก่อนการใช้งาน เนื่องจากบทบาทของครูคือสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนรู้ หากในหนึ่งบทเพลงมีแผนการสอนได้มากกว่า 1 แผน มีแบบฝึกหัดให้ครูสามารถเลือกใช้หรือสร้างสรรค์เองได้มากขึ้น และสอนผู้เรียนให้ฝึกความคิดสร้างสรรค์ทั้งในรูปแบบของการสร้างสรรค์กิจกรรม การละเล่น ออกแบบท่าเต้น ออกแบบทักษะเครื่องกระทบที่ต้องการผ่านบทเพลงอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างสรรค์ดนตรีในลำดับถัดไป
- 3) ผู้สอนควรทำความเข้าใจกับแผนการจัดการเรียนรู้และมีการฝึกซ้อมก่อนการสอนเพื่อสามารถร้องและบรรเลงร่างกายสร้างจังหวะให้ผู้เรียนดูได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 4) สามารถนำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กไปใช้สอนได้ทั้งผู้เรียนเดี่ยวและผู้เรียนรูปแบบกลุ่ม
- 5) สามารถนำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กไปช่วยส่งเสริมเรื่องการสร้างสรรค์และความกล้าแสดงออกให้กับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรมีการจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะที่มีการแปลเนื้อเพลงเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อส่งเสริมให้ชาวต่างชาติหรือผู้เรียนคนไทยเรียนในโรงเรียนนานาชาติได้เข้าใจและเป็นการเผยแพร่คุณค่าความเป็นไทยให้ผู้เรียนหลากหลายเชื้อชาติ ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเรื่องที่ควรได้รับการต่อยอดเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้เพลงไทยในอนาคต
- 2) สามารถจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้ภาษาอื่นเข้ามาพัฒนาโดยผู้วิจัยสามารถใช้วิธีการวิจัยและพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและชุดกิจกรรมโดยอาจารย์ต่างประเทศ เพื่อให้ได้มาซึ่งชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะในรูปแบบที่หลากหลาย

- 3) ควรมีการจัดทำงานวิจัยที่นำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะต่อยอดในรูปแบบสื่อออนไลน์หรืออีบุ๊ก (E - book) เพื่อให้ผู้เรียนทางไกลได้เรียนรู้ผ่านทางอินเทอร์เน็ต พร้อมทั้งได้ยินเสียงและสามารถดูคลิปวิดีโอร่างกายสร้างจังหวะเพื่อปฏิบัติเองได้จากคอมพิวเตอร์หรือโทรศัพท์มือถือ โดยสามารถเริ่มได้จากการสำรวจสภาพความพร้อมและความต้องการของครูที่อยู่ต่างจังหวัด จากนั้นจึงนำมาพัฒนาเนื้อหาให้สอดคล้องกับความต้องการของครูแล้วจึงนำมาจัดทำต่อไป
- 4) การจัดทำชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะนั้นสามารถพัฒนาการเสริมสร้างทักษะด้านอื่นโดยใช้ร่างกาย เช่น การพัฒนาทักษะพื้นฐานเครื่องเป่าเบื้องต้นเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักการใช้ลมที่ถูกต้อง อีกทั้งหากมีการนำมาใช้กับองค์ประกอบดนตรีอื่นและพื้นฐานเครื่องดนตรีชนิดอื่นทำให้สามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อเครื่องดนตรี ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะพื้นฐานที่สำคัญดังที่กล่าวมาและยังส่งผลให้ผู้เรียนเกิดการเตรียมความพร้อมก่อนการเล่นเครื่องดนตรีที่ดี



บรรณานุกรม

ภาษาไทย

เกษมสันต์ วัฒนานรงค์. (2554). *นวัตกรรมและเทคโนโลยีเทคนิคศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.

จิตร กาวี. (2561). *เพลงไทยสากลสำหรับเด็กช่วงปี พ.ศ. 2482 – 2500*. วารสารกระแสนวัฒนธรรม. 19(35). 16 – 25.

ฉัตรชัย แพงคำฮัก, สุพัทธ แสนแจ่มใส และ ภิญญาพันธ์ เพี้ยซ้าย. (2561) *ผลของโปรแกรมกลุ่มการเล่นพื้นบ้านไทยที่มีต่อทักษะทางสังคมของเด็กกอสติศึกษาปฐมวัย อายุ 6-9 ปี*. สุทธิปริทัศน์. 33(106).

ชาลินี สุริยนเปล่งแสง. (2554) *ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองสำหรับครูปฐมวัย สาระการเรียนรู้ดนตรีองค์ประกอบดนตรีด้านจังหวะ*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.

ฉานนุ ไส้ทอง. (2560). *ผลการใช้ชุดแบบฝึกตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟเพื่อพัฒนาความเข้าใจทางด้านจังหวะของนักเรียนวงโยธวาทิตระดับประถมศึกษา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.

กัลยวิสาข์ ธาราวร. (2560). *การประเมินความต้องการจำเป็นของครูเพื่อพัฒนาความสามารถ ในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา*. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. 2(12).370 – 384.

ฉานนุ ไส้ทอง และ ดนัญญา อุทัยสุข. (2560). *ความพึงพอใจและความเข้าใจด้านจังหวะของนักเรียนวงโยธวาทิตระดับประถมศึกษาหลังจากร่วมกิจกรรมตามแนวคิดคาร์ล ออร์ฟ*. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 12(1), 343 – 353.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2532). *สังคตินิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2536). *พฤติกรรมการสอนดนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2537). *กิจกรรมดนตรีสำหรับครู*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2541). *ดนตรีพื้นบ้านท่าโพ: เนื้อหาและการสืบทอด*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2560). *วิธีวิทยาการสอนดนตรี*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. (2561). *ดนตรีศึกษา : หลักการและสาระสำคัญ* (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ:

สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ต้นเถา ช่วยประสิทธิ์. (2562). *รีไซเคิลสำหรับวงเครื่องกระทบและการอ่านบทกวี*. วารสารดนตรีรังสิต มหาวิทยาลัยรังสิต, 14(2). 46 – 58.

ธวัชชัย นาควงษ์. (2542) *การสอนดนตรีสำหรับเด็กตามแนวคิดของคาร์ล ออร์ฟ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธวัชชัย นาควงษ์. (2543) *การสอนดนตรีสำหรับเด็ก*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธวัชชัย นาควงษ์. (2548) *เพลงแบบออร์ฟ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

บุญเกื้อ ควรหาเวช (2543). *นวัตกรรมการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาควิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ผจญ พิบูล. (2558). *รูติเม้นท์กับการพัฒนาทักษะผู้เล่นกลอง*. วารสารศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 7(2), 214-226.

ผะอบ โปษะกฤษณะ. (2522). *การละเล่นของเด็กภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ:

คณะอนุกรรมการเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทยในคณะกรรมการเอกลักษณ์ของชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี.

เผ่าพันธ์ อำนางธรรม. (2563). *ตำราเครื่องกระทบสากล: กลองเล็กเล่ม 1*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากรวิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.

- พนัส ต้องการพานิช. (2561). ชุดการสอนโน้ตและการใช้ดนตรีประกอบเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
เครื่องกระทบ. วารสารดนตรีรังสิตมหาวิทยาลัยรังสิต, 13(2), 31 – 44.
- ภัทรวดี ภูฎาภิรมย์. (2552). วัฒนธรรมและเพลงพื้นเมืองภาคกลาง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่ง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มินตรา ทันตะเวช. (2557). การพัฒนาบทเรียนเปียโนสำหรับนักเรียนระดับพื้นฐานถึงระดับกลางโดย
ใช้การเรียบเรียงดนตรีพื้นบ้านไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ: เอบี กราฟฟิกส์ดีไซน์.
- วิษญ์ บุญรอด. (2561). ผลการศึกษาประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีเพื่อผู้สูงอายุโดยใช้ เครื่อง
ดนตรี Bamboo Bell. วารสารวิเทศศึกษา, 8(1). 81 – 106.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). พัฒนาหลักสูตรและการสอนมิติใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอเดียน
สโตร์.
- วิราภรณ์ ปนาทกุล. (2531). การละเล่นของเด็กไทยกับการเรียนการสอน. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- สมบุรณ์ จิระสถิต. (2537). กิจกรรมเข้าจังหวะ Rhythmic Activities. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธาทิพย์ แสงสาย. (2559). ผลการจัดกิจกรรมโดยใช้กระบวนการร่วมสร้างดนตรีที่มีต่อพฤติกรรม
เสริมสร้างสังคมของเด็กอนุบาล. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 11(1). 142-156.
- สุนันทา สุนทรประเสริฐ. (2545). การเขียนแผนการสอนแนวปฏิรูปการศึกษาตาม พรบ. การศึกษา
แห่งชาติ 2542. สุพรรณบุรี: ริมปิง.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2552). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อชิมา พัฒนวิรางกุล. (2559). ดรุณดุริยางค์. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อชิมา พัฒนวิรางกุล. (2561). ดรุณดุริยางค์ 2. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรรวรรณ บรรจงศิลป. (2538). การสอนดนตรีในระดับประถมศึกษา. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อัมพิกา แสงปิ่น. (2554). *ผลของการจัดหลักสูตรท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์เพลงพื้นบ้านสำหรับนักเรียนนอกระบบสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดนนทบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพฯ.*

ภาษาอังกฤษ

Adams, J. B. (1943). *A Survey and Evaluation of Children's Books About Music*. University of Southern California. USA: Proquest LLC.

Ajiro, K., & Okada, T. (1985). *A Hundred Pieces for Snare Drum*. Tokyo: Kyodo Ongaku Shuppansha.

Ahokas, J. R. (2015). *Brain and Body Percussion; The Relationship Between Motor and Cognitive Functions*. (Unpublish Master's Thesis). University of Jyväskylä. Jyväskylä.

Chuppunnarat, Y., Laovanich, V., Laovanich, M. & Saibunmi., S. (2020). *Music Education Management in Thailand: An Analysis of Stakeholder Requirments*. The International Journal of Educational Organization and Leadership.

Cook, G. (1997). *Teaching Percussion Second Edition*. America: Schirmer Books.

Filz, R. (2011). *Body Percussion Sounds and Rhythms*. Germany: Alfred Music Publishing.

Goodkin, D. (2002). *Sound Ideas Activities for The Percussion Circle*. USA: Alfred Music Publishing.

Koshinski, J. E. (2010). *From West Africa, through Vaudeville, to the concert hall: The evolution of two-mallet keyboard percussion solo performance*. University of Hartford, ProQuest Dissertations Publishing.

Laovanich, V., Chuppunnarat, Y., Laovanich, M. & Saibunmi., S. (2020). *An Investigation Into The Status of Thailand's Music Education Systems and Organization*. British Journal of Music Education, 36(3), 1 – 14. Retrieved from <https://www.cambridge.org/core/journals/british-journal-of-music->

education/article/abs/an-investigation-into-the-status-of-thailands-music-
education-systems-and-
organisation/D110038A6FB6EE4C3E913489A9BC525F?fbclid=IwAR2ceCnSPcpeg
422llks7l3w8cSFMttlMypbOQUBZMHEzBUFHQPVtusjMyQ#article

Percussive Arts Society. (1984). *The 40 Percussive Arts Society International Drum Rudiments*. Retrieved from https://www.pas.org/docs/default-source/pasic-archives/rudiment_1.pdf

Podemski, B. (1940). *Podemski's Standard Snare Drum Method*. USA: Mill Music. INC.

Sabahat, Ö. (2010). *Pre-school teachers' implications about the rhythm applications in music lessons*. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 9. Turkey, aAkdeniz University, Antalya.

Savage, M. (2001). *Savage Rudimental Workshop*. United Kingdom: Harlow.

Stone, G. L. (1963). *Stick Control for The Snare Drummer*. USA: George B. Stone & Son, Inc.

Romeo. F. J. (2013) *Science & Art of Body Percussion: A Review*. Unpublished manuscript, Department of Innovation and Didactic Training. Spain: University of Alicante..



ภาคผนวก

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY



ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

- 1) อาจารย์ ดร.วรรณภา ญาณวุฒิ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ วิทยาลัยดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์พนัส ต້องการพานิช
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ ภาควิชาดนตรีตะวันตก วิทยาลัยการดนตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
- 3) ผู้ช่วยศาสตราจารย์เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ คณะดุริยางคศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร
- 4) อาจารย์ทยารัตน์ โสภณพงษ์
ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ โรงเรียนนานาชาติ โชมส์เบอรี (ริเวอร์ไซด์) กรุงเทพฯ
- 5) รองศาสตราจารย์ ดร. ณรุทธิ์ สุทธิจิตต์
ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก
- 6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยา ไส้ทอง
ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก
- 7) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พงษ์ลดา ธรรมพิทักษ์กุล
ผู้เชี่ยวชาญด้านกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก



แบบสำรวจความต้องการชุดกิจกรรมการสอนดนตรีสำหรับครูดนตรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัว

1.1 ชื่อ-นามสกุล.....

1.2 ช่องทางการติดต่อ (Facebook).....

1.3 อาชีพ.....

1.4 ระดับชั้นในการสอน.....

1.5 ระยะเวลาในการทำงาน.....ปี

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อมูลที่ให้เป็นความจริงและยินดีให้นำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ทาง
วิชาการ

ลงชื่อ.....

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกิจกรรมดนตรี

กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบท่านเลือก

คำถาม	คำตอบ
2.1 ท่านใช้กิจกรรมใดในการสอนดนตรีด้านจังหวะ (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)	
Call and Response การถามตอบ หรือให้ทำตามครูหรือเพื่อน	
Karaoke ร้องเพลงคาราโอเกะ	
Dalcroze วิธีการของดัลโครซ	
Orff วิธีการของออร์ฟ	
Kodaly วิธีการของโคดัล	
Body Percussion ร่างกายสร้างจังหวะ	
Application on Smart phone แอปบนมือถือ	
Book แบบฝึกหัด	
Instruments เครื่องดนตรี	
อื่น ๆ	
2.2 ท่านคิดว่าเพลงไทยสำหรับเด็กแบบใด ที่เหมาะสมในการจัดกิจกรรมด้านจังหวะ (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)	
การละเล่นมอญซ่อนผ้า	
การละเล่นรีรีข้าวสาร	
การละเล่นจำจ๊ะเอ๋เปราะ	
การละเล่นจำจ๊ะผลไม้	
เพลงช้าง	
เพลงเต่า	
เพลงกำมือขึ้น	
เพลงรำกระบี่ชาวเกาะ	
อื่น ๆ	
2.3 ท่านคิดว่ามีปัญหาด้านใดบ้าง ด้านการสอนเรื่องจังหวะ ในการจัดกิจกรรมดนตรีของท่าน ที่ทำให้นักเรียนได้ความรู้ไม่เต็มที่ (เลือกได้มากกว่า 1 คำตอบ)	
รูปแบบกิจกรรมมีให้เลือกน้อย	
ไม่ทราบแหล่งที่มาของการหากิจกรรม	
นักเรียนไม่ให้ความสนใจในเนื้อหา	

คำถาม	คำตอบ
นักเรียนบรรเลงไม่ตรงจังหวะ	
เครื่องดนตรีไม่เพียงพอต่อความต้องการ	
ไม่สามารถใช้เสียงดังได้	
นักเรียนมีมากเกินไปกว่าความดูแลของครู	
อื่น ๆ	

ส่วนที่ 3 ข้อมูลกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) และ เครื่องกระทบ (Percussion)

3.1 ท่านเคยนำกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะไปใช้ในการสอนดนตรีหรือไม่

.....

3.2 ท่านคิดว่าการใช้ร่างกายสร้างจังหวะมีความสัมพันธ์กับการเรียนเครื่องกระทบหรือไม่

.....

3.3 ท่านคิดว่าการใช้ร่างกายสร้างจังหวะมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ดนตรีหรือไม่

.....

3.4 ท่านมีความเห็นอย่างไร หากใช้เพลงภาษาไทยในการจัดกิจกรรมดนตรี

.....

คำถาม	คำตอบ
3.5 ท่านเคยมีประสบการณ์ในการสอนเครื่องกระทบหรือไม่	
สอน Triangle, Tambourine เครื่องเคาะ/เขย่าต่าง ๆ ในห้องเรียนในรูปแบบกิจกรรม	
สอน Percussion ในวงโยธวาทิต ในรูปแบบอ่านโน้ต	
สอน Percussion ในรูปแบบ Work Shop ให้กับผู้สนใจ	
สอน Drum Set	
อื่น ๆ	

3.6 หากมีหนังสือกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะเพื่อการสอนเทคนิคเครื่องกระทบพื้นฐาน
สำหรับครูท่านคิดว่าจะมีความจำเป็นต่อการสอนดนตรีหรือไม่

.....

3.7 ข้อเสนอแนะหากผู้วิจัยมีความต้องการในการจัดทำหนังสือชุดกิจกรรมร่างกายสร้าง
จังหวะสำหรับสอนเรื่องจังหวะพื้นฐานดนตรี และเทคนิคขั้นพื้นฐานเครื่องกระทบสำหรับครู

.....





แบบวิเคราะห์เพลงไทยสำหรับเด็ก

ลำดับ	ชื่อเพลง	ประเภทของเพลง	คีตลักษณ์ (Form)	เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature)	ตัวโน้ตและตัวหยุด (Note and Rest)	ประเภทของกิจกรรมเข้าจังหวะ (สมบูรณ จิระสถิต, 2537)
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						

แบบวิเคราะห์ต้นแบบกิจกรรมดนตรีและต้นแบบทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐาน

ลำดับ	ชื่อหนังสือ	ผู้ประพันธ์	ประเทศ	รูปแบบของหนังสือ	โน้ตดนตรี	รูปภาพอธิบาย	สีสันท	เรื่องราว	ซิติ/ตีวตี	ผู้ใช้
1				<input type="checkbox"/> แบบเรียน <input type="checkbox"/> แบบฝึกหัด <input type="checkbox"/> ชุดกิจกรรม						<input type="checkbox"/> ครู <input type="checkbox"/> นักเรียน <input type="checkbox"/> ผู้สนใจ
2				<input type="checkbox"/> แบบเรียน <input type="checkbox"/> แบบฝึกหัด <input type="checkbox"/> ชุดกิจกรรม						<input type="checkbox"/> ครู <input type="checkbox"/> นักเรียน <input type="checkbox"/> ผู้สนใจ
3				<input type="checkbox"/> แบบเรียน <input type="checkbox"/> แบบฝึกหัด <input type="checkbox"/> ชุดกิจกรรม						<input type="checkbox"/> ครู <input type="checkbox"/> นักเรียน <input type="checkbox"/> ผู้สนใจ
4				<input type="checkbox"/> แบบเรียน <input type="checkbox"/> แบบฝึกหัด <input type="checkbox"/> ชุดกิจกรรม						<input type="checkbox"/> ครู <input type="checkbox"/> นักเรียน <input type="checkbox"/> ผู้สนใจ
ลำดับ	ชื่อหนังสือ	พื้นฐานดนตรี							เทคนิคเครื่องกระทบ	
		Meter	Time Signature	Note	Melodic Pattern	Rhythmic Pattern	Dynamic	Ensemble	Sticking and Rudiments	
1									<input type="checkbox"/> Sticking <input type="checkbox"/> Single Stroke Roll	
2									<input type="checkbox"/> Sticking <input type="checkbox"/> Single Stroke Roll	
3									<input type="checkbox"/> Sticking <input type="checkbox"/> Single Stroke Roll	
4									<input type="checkbox"/> Sticking <input type="checkbox"/> Single Stroke Roll	
5									<input type="checkbox"/> Sticking <input type="checkbox"/> Single Stroke Roll	



แบบประเมินมาตรฐานค่า (Rating Scale)

สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ

คำชี้แจง : แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษาของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเครื่องกระทบ โดยผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินฉบับนี้จะถูกนำเสนอเป็นผลการวิจัยใน ภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างใดต่อผู้ประเมินและสถาบันที่เกี่ยวข้อง จึงขอความกรุณาท่านทำแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ตอนที่ 1 แบบฟอร์มการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามของผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสอนเครื่องกระทบ

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการพัฒนาชุดกิจกรรมหรือไม่ หากเห็นด้วย ใส่เครื่องหมาย ✓ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย						
1. เพลงที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ						
2. เพลงที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
3. เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
4. โน้ตและตัวหยุดที่เลือกมาเหมาะสมกับผู้เรียน 						
5. สัญลักษณ์ Body Percussion ที่แสดงค่าของโน้ตดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนและสามารถเข้าใจได้ง่าย - ตบมือ (Clap) 						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<ul style="list-style-type: none"> - ตบตัก (Pat)  - ย่ำเท้า (Stomp)  - ดัดนิ้ว (Snap)  						
6. มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก						
7. เนื้อหาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
ด้านทักษะเครื่องกระทบ						
1. ทักษะเครื่องกระทบที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา (Sticking and Single Stroke Roll)						
2. การเลือกใช้เครื่องกระทบมีความเหมาะสมกับผู้เรียน						
ด้านรูปเล่มชุดกิจกรรม						
1. ความเหมาะสมในการเลือกใช้ตัวหนังสือ ตัวโน้ต และสัญลักษณ์ทางดนตรี						
2. มีคำอธิบายการใช้งานอย่างชัดเจน						
3. มีสีสันทันที่เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
4. ความเหมาะสมของการทำงานของคลิปวิดีโอ กับชุดกิจกรรม						
ด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน						
1. มีการส่งเสริมในการเรียนรู้เครื่องกระทบ โดยใช้เครื่องกระทบ						
2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้จักบทเพลงไทยสำหรับเด็ก						
3. ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมาปรับใช้กับเนื้อหาดนตรี						

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่

แบบประเมินประมาณค่า (Rating Scale)





สำหรับผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก

คำชี้แจง : แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษาของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก โดยผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินฉบับนี้จะถูกนำเสนอเป็นผลการวิจัยใน ภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างใดต่อผู้ประเมินและสถาบันที่เกี่ยวข้อง จึงขอความกรุณาท่านทำแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

ตอนที่ 1 แบบฟอร์มการตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก

สำหรับผู้เชี่ยวชาญ : โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการพัฒนาชุดกิจกรรมหรือไม่ หากเห็นด้วย ใส่เครื่องหมาย ✓ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย						
1. เพลงที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ						
2. เพลงที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
3. เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
4. ทักษะเครื่องกระทบที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
5. โน้ตและตัวหยุดเหมาะสมกับผู้เรียน ()						
6. สัญลักษณ์ Body Percussion ที่แสดงค่าของโน้ตดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถเข้าใจได้ง่าย						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
<ul style="list-style-type: none"> - ตบมือ (Clap)  - ตบตัก (Pat)  - ย่ำเท้า (Stomp)  - ดิดนิ้ว (Snap)  						
7. มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก						
8. เนื้อหาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้						
1. ความเหมาะสมของแนวคิดและวัตถุประสงค์ของแต่ละแผน						
2. แผนแต่ละแผนมีความสอดคล้องกันของเนื้อหา						
ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม						
1. ความเหมาะสมในการเลือกใช้ตัวหนังสือตัวโน้ต และสัญลักษณ์ทางดนตรี						
2. มีคำอธิบายการใช้งานอย่างชัดเจน						
3. มีสีสันทันที่ เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
4. ความเหมาะสมของการใช้งานคลิปวิดีโอ กับชุดกิจกรรม						
ด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน						
1. มีการส่งเสริมในการเรียนรู้เครื่องกระทบโดยใช้เครื่องกระทบ						
2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้จักบทเพลงไทยสำหรับเด็ก						
3. ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมาปรับใช้กับเนื้อหาดนตรีในชั้นเรียน						

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)





ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนที่

แบบประเมินประมาณค่า (Rating Scale)

สำหรับครูดนตรีที่ทำแบบสำรวจความต้องการจำเป็นในการใช้ชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

คำชี้แจง : แบบประเมินนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบคุณภาพชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็กเพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษาของผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก โดยผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ได้จากแบบประเมินฉบับนี้จะถูกนำเสนอเป็นผลการวิจัยใน ภาพรวมเท่านั้น ซึ่งจะไม่ก่อให้เกิดผลกระทบอย่างใดต่อผู้ประเมินและสถาบันที่เกี่ยวข้อง จึงขอความกรุณาท่านทำแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อผลที่ได้จะเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

สำหรับครูดนตรี : โปรดพิจารณาว่าข้อคำถามมีความเหมาะสมในการพัฒนาชุดกิจกรรมหรือไม่ หากเห็นด้วย ใส่เครื่องหมาย ✓ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
ด้านเนื้อหาดนตรีและบทเพลงไทย						
1. เพลงที่เลือกใช้มีความน่าสนใจ						
2. เพลงที่เลือกใช้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
3. เนื้อหาด้านดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
4. โน้ตและตัวหยุดเหมาะสมกับผู้เรียน (๐, )						
5. สัญลักษณ์ Body Percussion ที่แสดงค่าของโน้ตดนตรีมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และสามารถเข้าใจได้ง่าย						
<ul style="list-style-type: none"> - ตบมือ (Clap)  - ตบตัก (Pat)  - ย่ำเท้า (Stomp)  						

รายการประเมิน	ระดับความคิดเห็น					ข้อเสนอแนะ
	5	4	3	2	1	
- ดิดนิ้ว (Snap) 						
6. มีการเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก						
7. เนื้อหาการจัดกิจกรรมมีความเหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
ด้านแผนการจัดการเรียนรู้						
1. ความเหมาะสมของแนวคิดและวัตถุประสงค์ของแต่ละแผน						
2. แผนแต่ละแผนมีความสอดคล้องกันของเนื้อหา						
ด้านรูปแบบชุดกิจกรรม						
1. ความเหมาะสมในการเลือกใช้ตัวหนังสือตัวโน้ต และสัญลักษณ์ทางดนตรี						
2. มีคำอธิบายการใช้งานอย่างชัดเจน						
3. มีสีสันทันที่ เหมาะสมกับผู้เรียนระดับประถมศึกษา						
4. ความเหมาะสมของการใช้งานคลิปวิดีโอ กับชุดกิจกรรม						
ด้านคุณค่าและประโยชน์ในการใช้งาน						
1. มีการส่งเสริมในการเรียนรู้เครื่องกระทบโดยใช้เครื่องกระทบ						
2. มีการส่งเสริมให้ผู้เรียนและผู้สอนได้รู้จักบทเพลงไทยสำหรับเด็ก						
3. ประโยชน์ด้านการนำกิจกรรมดนตรีมาปรับใช้กับเนื้อหาดนตรีในชั้นเรียน						
4. ความเหมาะสมของการใช้งานคลิปวิดีโอ กับชุดกิจกรรม						

(ลงชื่อ) ผู้ประเมิน

(.....)

ความคิดเห็นของครูดนตรีคนที่



BODY PERCUSSION

ร่างกายสร้างจังหวะ



กัญจิตา โกมลพันธุ์
ผู้แต่ง

คำนำ

หนังสือเล่มนี้ จัดทำขึ้นสำหรับวิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต เรื่องการพัฒนาชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้เพลงไทยสำหรับเด็ก เพื่อเสริมสร้างทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานสำหรับครูประถมศึกษา โดยมีการสำรวจความต้องการของครุฑนตรี อีกทั้งยังได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนเครื่องกระทบและผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนกิจกรรมดนตรีสำหรับเด็ก

โดยชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ หรือ Body Percussion ได้นำเพลงไทยมาใช้เป็นเพลงหลัก 8 บทเพลง ซึ่งบทเพลงและบทร้องที่นำมาใช้มีการเรียบเรียงขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะและทักษะเครื่องกระทบ มีเป้าหมายเพื่อช่วยเป็นส่วนหนึ่งในการส่งเสริมด้านจังหวะสำหรับครุฑนตรีเพื่อนำไปใช้เป็นกิจกรรมสอนในชั้นเรียนได้ โดยแต่ละกิจกรรมออกแบบให้เหมาะสมกับผู้เรียนระดับชั้นประถมศึกษา และมีการเรียงลำดับเนื้อหาและทักษะเครื่องกระทบขั้นพื้นฐานตั้งแต่ง่ายไปหายาก

ผู้แต่งหวังว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์กับการสอนดนตรีโดยเฉพาะเรื่องจังหวะแก่ครุฑทุกท่าน

กัญฐิตา โกมลพันธุ์

ผู้แต่ง



คำอธิบายส่วนประกอบชุดกิจกรรม

หนังสือชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะมีกิจกรรมทั้งหมด 8 กิจกรรมประกอบไปด้วย

1. แผนการสอน
2. การ์ดจังหวะ (Rhythm Card)
3. โน้ตตบมือ
4. โน้ตตบตัก (ใช้ทักษะเครื่องกระทบ 2 ทักษะ คือ การเลือกใช้มือ Sticking และ ซิงเกิลสโตรคโรล Single Stroke Roll)
5. โน้ตรูปแบบทำนอง (Melodic Pattern)
6. โน้ตรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern)
7. โน้ตบรรเลงคู่ (สำหรับครู)

สื่อการสอนที่ควบคู่ไปกับหนังสือประกอบด้วย

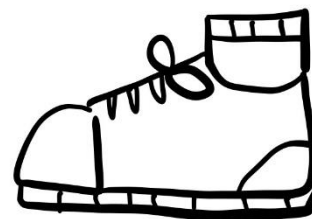
1. คลิปวีดีโอ (Clip) จำนวน 8 คลิป



2. เพลงประกอบกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ (Backing Track) จำนวน 8 เพลง



3. คลิปวีดีโอที่เลือกมาสำหรับแต่ละบทเพลงจะประกอบอยู่ในแต่ละแผน
 4. การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) ในชุดกิจกรรมเล่มนี้ใช้การนับจังหวะเป็นภาษาไทยหมวดหมู่ผลไม้ เช่น แอปเปิ้ล ส้ม แอปเปิ้ล และ สตอเบอร์รี่ แทนโน้ต ตัวขาว ตัวดำ เขบ็ต 1 ชั้น และ เขบ็ต 2 ชั้น
- *** โดยผู้สอนสามารถเปลี่ยนเป็นหมวดหมู่อื่นได้ เช่น สัตว์ รถยนต์ ชื่อเพื่อนในห้อง เป็นต้น



คำอธิบายสำหรับการใช้น้ต Body Percussion

การนับจังหวะย่อย (Counting System)

การนับจังหวะย่อย (Counting System) คือวิธีการนับจังหวะตามแบบสากล ซึ่งแบ่งจังหวะดังนี้

โน้ต	การนับจังหวะย่อย (Counting System)															
	1				2				3				4			
	1		&		2		&		3		&		4		&	
	1	e	&	a	2	e	&	a	3	e	&	a	4	e	&	a

โดยในหนังสือเล่มนี้ผู้แต่งจะใช้หมวดหมู่ผลไม้เป็นหลักในการนับจังหวะตามการนับจังหวะย่อยดังนี้


โน้ต/ จังหวะ	หมวดหมู่ผลไม้															
	1	e	&	a	2	e	&	a	3	e	&	a	4	e	&	a
	ส้ม				ส้ม				ส้ม				ส้ม			
	แอป		เปิ้ล		แอป		เปิ้ล		แอป		เปิ้ล		แอป		เปิ้ล	
	ส	ตรอว์	เบอร์รี่	มะพร้าว	ส	ตรอว์	เบอร์รี่	มะพร้าว	ส	ตรอว์	เบอร์รี่	มะพร้าว	ส	ตรอว์	เบอร์รี่	มะพร้าว

ผู้สอนสามารถเสริมคำหรือตัวสะกดภาษาไทยตามที่เห็นเหมาะสมกับจังหวะของโน้ต โดยสามารถจัดเป็นหมวดหมู่หรือเป็นชื่อต่างๆ ตามแต่ละท้องถิ่น หรือตามแต่ละความเหมาะสมได้

ตัวอย่างการสร้างสรรคคำหรือตัวสะกดภาษาไทยให้เป็นจังหวะตามหมวดหมู่สัตว์ดังนี้


โน้ต/ จังหวะ	หมวดหมู่สัตว์															
	1	e	&	a	2	e	&	a	3	e	&	a	4	e	&	a
	ลิง				ลิง				ลิง				ลิง			
	กระ		ต่าย		กระ		ต่าย		กระ		ต่าย		กระ		ต่าย	
	ลิง	โต	ทะ	เล	ลิง	โต	ทะ	เล	ลิง	โต	ทะ	เล	ลิง	โต	ทะ	เล

ความดัง - เบา ของเสียง (Dynamics)

 (Piano) หมายถึง เบา

 (Mezzo-piano) หมายถึง เบาปานกลาง ค่อนข้างเบา (ดังขึ้นมาจาก p)

 (Mezzo-forte) หมายถึง ดังปานกลาง (ดังขึ้นมาจาก mp)

 (Forte) หมายถึง ดัง



(Crescendo) หมายถึง ค่อย ๆ ดังขึ้น



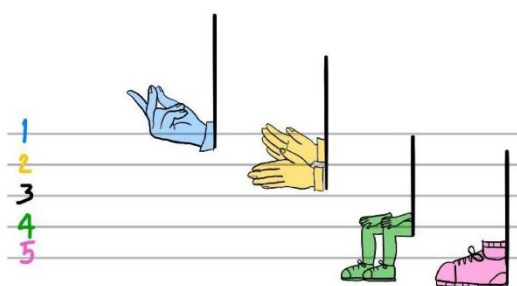
(Diminuendo) หมายถึง ค่อย ๆ เบาลง

รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) และ รูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern)

รูปแบบทำนอง (Melodic Pattern) ในหนังสือกิจกรรมเล่มนี้หมายถึง จังหวะตามทำนอง (Melody) ของบทเพลง แต่และเพลง โดยในชุดกิจกรรมเล่มนี้จะนำเสนอรูปแบบทำนองโดยนำร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) มาบรรเลง ประกอบด้วยการใช้ท่าทาง 4 ท่า ประกอบด้วย การตบมือ การตบตัก การย่ำเท้า และการตีดนนิ้ว

รูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) คือการใช้จังหวะหลัก จังหวะตก หรือจังหวะที่สำคัญของบทเพลงนั้นๆ มาสร้างสรรค์เป็นรูปแบบจังหวะตามแนวคิดของเครื่องกระทบ เช่น จังหวะของกลองชุด เป็นต้น

สัญลักษณ์โน้ตร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion Notation)



ลำดับบรรทัด 5 เส้น	1	2	4	5
โน้ต	ตีดนิ้ว (Snap)	ตบมือ (Clap)	ตบตัก (Pat)	ย่ำเท้า (Stomp)

สารบัญ



โครงการสอนชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

ก - ข

การ์ดจังหวะ

1

เพลงกำมือ

2

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 เพลงกำมือ

3

เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

10

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

11

เพลงเต่า

18

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 เพลงเต่า

19

เพลงลิง

26

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 เพลงลิง

27

เพลงมอญซ่อนผ้า

34

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 5 เพลงมอญซ่อนผ้า

35

เพลงดั่งดอกไม้บาน

42

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 6 เพลงดั่งดอกไม้บาน

43

เพลงงูกินหาง

50

แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 7 เพลงงูกินหาง

51


















เพลงลาวกระทบบั๊

58














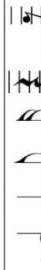










แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ 8 เพลงลาวกระทบบั๊

59

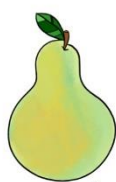
โครงการสอนชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

ชื่อ	ประเภท	ร่างกายสร้างจังหวะ	สาระทางดนตรี	ทักษะเครื่องกระทบ	สื่อการเรียนรู้
แผนที่ 1 เพลงกัมม็อง	เพลงประกอบกิจกรรม		<ol style="list-style-type: none"> 1.  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 3. อัตราความเร็ว 100 – 130 4. องค์ประกอบดนตรี - รูปแบบท่วง (Melodic Pattern) และรูปแบบจังหวะ (Rhythmic Pattern) 5. คีตลักษณ์ - AB 	การเลือกใช้มือ	โน้ตเพลงกัมม็อง, การ์ดจังหวะ และคลิป์วิดีโอจากสื่อออนไลน์
แผนที่ 2 เพลงกรรไกรไข้ ผ่าไหม	บทร้องประกอบการเล่นไทย		<ol style="list-style-type: none"> 1. , ,  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 3. อัตราความเร็ว 85 – 95 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่วง (Repeat) 5. คีตลักษณ์ - AB 	การเลือกใช้มือ	โน้ตเพลงกรรไกร ไข้ ผ่าไหม, การ์ดจังหวะ และแผนที่ท่อน
แผนที่ 3 เพลงเต่า	เพลงสำหรับเด็ก		<ol style="list-style-type: none"> 1. , ,  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 95 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่วง (Repeat) 5. คีตลักษณ์ - AB 	การเลือกใช้มือ	โน้ตเพลงเต่า, การ์ดจังหวะ, คลิป์วิดีโอ และหนังสือนิทานเรื่องกระต่ายกับเต่า
แผนที่ 4 เพลงลิง	เพลงสำหรับเด็ก		<ol style="list-style-type: none"> 1. ,  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 110 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamics) - mf, f และ การค่อยๆ ดังขึ้น (Crescendo) <p>ฝึกการควบคุมกล้ามเนื้อเพื่อให้อ่านการสร้างความดัง - เบาของเสียง</p>	การเลือกใช้มือ	โน้ตเพลงลิง, การ์ดจังหวะ, คลิป์วิดีโอ และภาพลิง

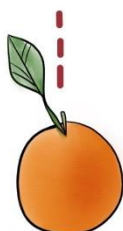
โครงการสอนชุดกิจกรรมร่างกายสร้างจังหวะ

แผนที่ 5 เพลงมอญ ซ่อนผ้า	บทร้อง ประกอบ การเล่นไทย		 <ol style="list-style-type: none"> 1.  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 2/4 3. อัตราความเร็ว 95 – 130 6. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) และความดัง-เบา (Dynamics) - ,  5. คีตลักษณ์ - AB 	การเลือกใช้มือ	โน้ตเพลงมอญซ่อนผ้า, การจังหวะ, คลิป์วิดีโอ และเครื่องกระทบ
แผนที่ 6 เพลงดัง ดอกไม้บาน	เพลงประกอบ กิจกรรม		 <ol style="list-style-type: none"> 1.  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 3/4 3. อัตราความเร็ว 80 – 100 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) ความดัง-เบา (Dynamics) - ,  การค่อยๆ ดังขึ้น (Crescendo) และการค่อยๆ เบาลง (Diminuendo) 5. คีตลักษณ์ - AB 	การเลือกใช้มือ และ จึงเกิดสโตรโครล	โน้ตเพลงดังดอกไม้บาน, การจังหวะ และคลิป์วิดีโอ
แผนที่ 7 เพลงงูิน ทาง	บทร้อง ประกอบ การเล่นไทย		 <ol style="list-style-type: none"> 1.  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 105 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamics) - ,  และ การค่อยๆ ดังขึ้น (Crescendo) 5. คีตลักษณ์ - A 	การเลือกใช้มือ และ จึงเกิดสโตรโครล	โน้ตเพลงงูินทาง, การด จังหวะ และคลิป์วิดีโอ
แผนที่ 8 เพลงลาว กระทบไม้	เพลงพื้นบ้าน ไทย และการ รำบร้า		 <ol style="list-style-type: none"> 1.  และ  2. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 3. อัตราความเร็ว 100 – 120 4. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) และความดัง-เบา (Dynamics) - ,  5. คีตลักษณ์ - A 	การเลือกใช้มือ และ จึงเกิดสโตรโครล	โน้ตเพลงลาวกระทบไม้, การจังหวะ, คลิป์วิดีโอ และอุปกรณ์สำหรับสร้าง เครื่องกระทบ

การ์ดจิ้งหะ



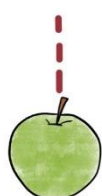
แพร์



ส้ม



ส้ม



แอป - เปิ้ล



แอป - เปิ้ล



ส - ตรอว์ - เบอร์ - รี่ ส - ตรอว์ - เบอร์ - รี่

เพลงกำมือ

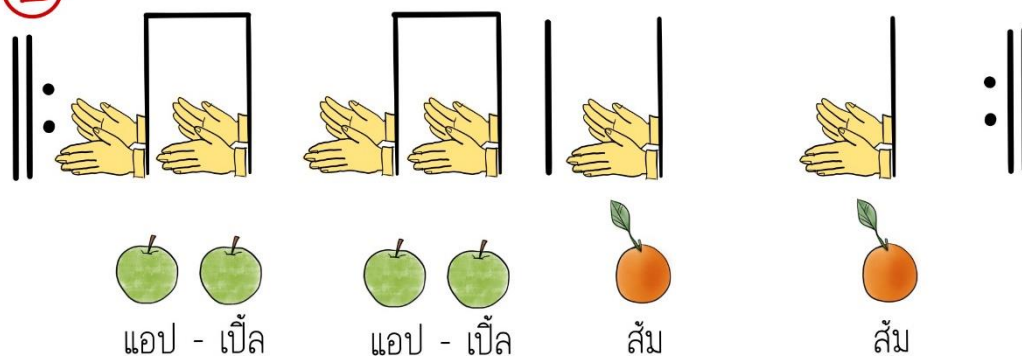


แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 1 เพลงก้ามือ

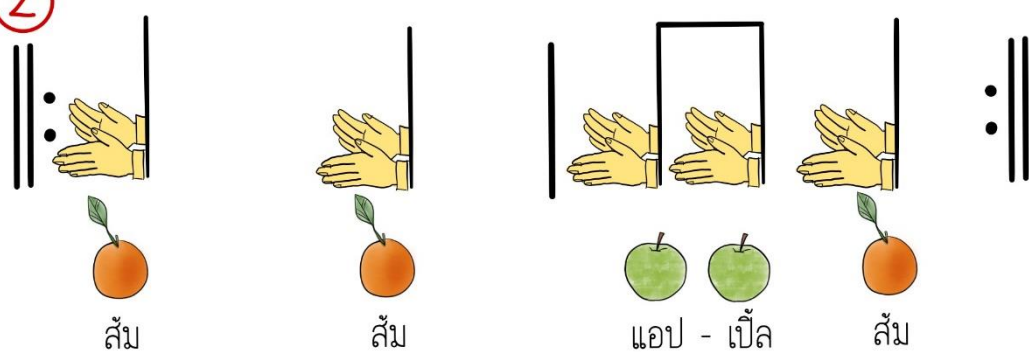
แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. ร่างกายสร้างจังหวะ หรือ Body Percussion เป็นการใช้ร่างกายสร้างเสียงที่แตกต่างกัน	1. ผู้เรียนสามารถแยกแยะเสียงร่างกายสร้างจังหวะได้	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบเท้า (Pat) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนแยกแยะเสียงสัมผัสระหว่างมือและเท้า	1. ผู้สอนแนะนำการใช้ Body Percussion ตบมือ ตบเท้า นักเรียนและให้นักเรียนทำตาม 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพร้อมร่างกายจะเข้าเนื้อหาด้วยการพูดเนื้อร้องเพลงก้ามือ - ก้ามือขึ้นไว้ด้านหน้าแล้วหันมือไปรอบ ๆ ข้อมือขึ้นแล้วไปขวา-ซ้าย สองรอบ - กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วขยับแขนขึ้นเหนือศีรษะและลงแนบลำตัว พับแขนไว้มีมาแต่ที่ไหล่ กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วขยับแขนขึ้นเหนือศีรษะและลงแนบลำตัว สามารถดูตัวอย่างวิธีการออกกำลังกายจาก *คลิปวิดีโอในหัวข้อสื่อการเรียนรู้	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงก้ามือ 2. คลิปวิดีโอ และ การร้องจังหวะ (Rhythm Card) เพลงก้ามือ 3. *คลิปวิดีโอ ออกกำลังกาย เพลงก้ามือ	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือได้ตรงจังหวะ 3. ผู้เรียนตอบคำถามเรื่องค่าของตัวโน้ตโน้ตเพลงก้ามือได้ 4. ผู้เรียนสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของนักเรียน โดยสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของนักเรียน	1. ผู้สอนแนะนำการใช้ Body Percussion ตบมือ ตบเท้า นักเรียนและให้นักเรียนทำตาม 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพร้อมร่างกายจะเข้าเนื้อหาด้วยการพูดเนื้อร้องเพลงก้ามือ - ก้ามือขึ้นไว้ด้านหน้าแล้วหันมือไปรอบ ๆ ข้อมือขึ้นแล้วไปขวา-ซ้าย สองรอบ - กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วขยับแขนขึ้นเหนือศีรษะและลงแนบลำตัว พับแขนไว้มีมาแต่ที่ไหล่ กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วขยับแขนขึ้นเหนือศีรษะและลงแนบลำตัว สามารถดูตัวอย่างวิธีการออกกำลังกายจาก *คลิปวิดีโอในหัวข้อสื่อการเรียนรู้	1. ผู้สอนแนะนำการใช้ Body Percussion ตบมือ ตบเท้า นักเรียนและให้นักเรียนทำตาม 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนพร้อมร่างกายจะเข้าเนื้อหาด้วยการพูดเนื้อร้องเพลงก้ามือ - ก้ามือขึ้นไว้ด้านหน้าแล้วหันมือไปรอบ ๆ ข้อมือขึ้นแล้วไปขวา-ซ้าย สองรอบ - กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วขยับแขนขึ้นเหนือศีรษะและลงแนบลำตัว พับแขนไว้มีมาแต่ที่ไหล่ กางแขนทั้งสองข้างออกแล้วขยับแขนขึ้นเหนือศีรษะและลงแนบลำตัว สามารถดูตัวอย่างวิธีการออกกำลังกายจาก *คลิปวิดีโอในหัวข้อสื่อการเรียนรู้

การ์ดจังหวะ เพลงกำมือ

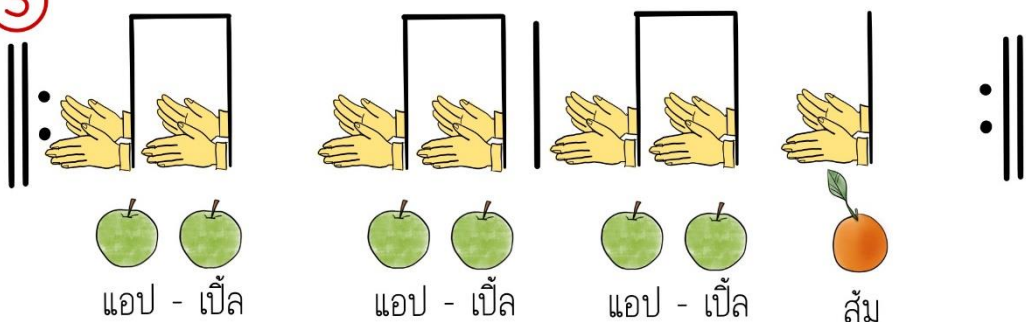
①



②



③



เพลงกำมือ

(ตบมือ)

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรินวล รัตนสุวรรณ
เรียบเรียง ทัศนิตา โกมลพันธุ์

● = 100 - 130

Hand movement notation for the song "เพลงกำมือ" (Clapping Hands Song). The notation uses numbers 1 and 2 in circles to indicate hand positions, and symbols like & and 2 to indicate clapping or hand movements. The lyrics are written below the notation.

Row 1: ① & ② & | ① ② | ① & ② & | ① ② |
 2 | 2 | 2 | 2 |
 กำ มือ ชื่น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ชื่น โบก ไป มา

Row 2: 2 | 2 | 2 | 2 |
 กำ มือ ชื่น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ชื่น โบก ไป มา

Row 3: 2 | 2 | 2 | 2 |
 กำ แขน ชื่น และ ลง พับ แขน มือ และ ไหล่

Row 4: 2 | 2 | 2 | 2 |
 กำ แขน ชื่น และ ลง ชู ชื่น ตรง หมุน ไป รอบ ตัว



เพลงกำมือ

(ทักษะเครื่องกระทบ)

● = 100 - 130

Sticking

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรีนวล รัตนสุวรรณ
เรียบเรียง กัญญ์ฐิตา โกมลพันธุ์

2

1 2 1 2

กำ มือ ชื่น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ชื่น โบก ไป มา

1. R L R L R L R L
2. L R L R L R L R

2

1 2 1 2

กำ มือ ชื่น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ชื่น โบก ไป มา

1. R L R L R L R L
2. L R L R L R L R

2

1 2 1 2

กาง แขน ชื่น และ ลง พับ แขน มือ และ ไหล่

1. R L R L R L R L
2. L R L R L R L R

2

1 2 1 2

กาง แขน ชื่น และ ลง ชู ชื่น ตรง หมุน ไป รอบ ตัว

1. R L R L R L R L
2. L R L R L R L R



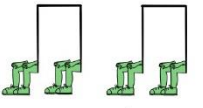

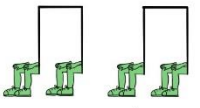

เพลงกำมือ

(รูปแบบทำนอง)

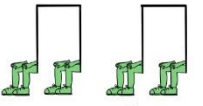

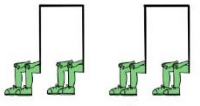

● = 100 - 130 กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรินวล รัตนสุวรรณ
เรียบเรียง ทัศนิตา โกมลพันธุ์

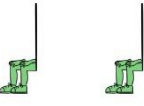

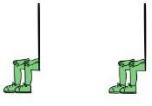
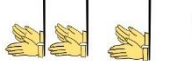
① ๕ ② ๕ ① ② ① ๕ ② ๕ ① ②

|| 2    

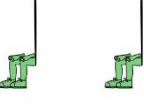

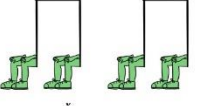

กำ มือ ขึ้น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ขึ้น โบก ไป มา

|| 2    

กำ มือ ขึ้น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ขึ้น โบก ไป มา

|| 2    

กาง แขน ขึ้น และ ลง พับ แขน มือ และ ใหญ่

|| 2    

กาง แขน ขึ้น และ ลง ชู ขึ้น ตรง หมุน ไป รอบ ตัว



เพลงกำมือ

(รูปแบบจังหวะ)

● = 100 - 130

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรีนวล รัตนสุวรรณ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

2 ●

① ②

กำ มือ ขึ้น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ขึ้น โบก ไป มา

2 ●

กำ มือ ขึ้น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ขึ้น โบก ไป มา

2 ●

กาง แขน ขึ้น และ ลง พับ แขน มือ และ ใหญ่

2 ●

กาง แขน ขึ้น และ ลง ชู ขึ้น ตรง หมุน ไป รอบ ตัว



เพลงกำมือ

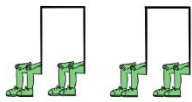
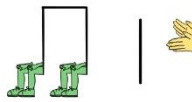
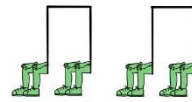
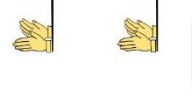
(บรรเลงคู่)

สำหรับครู





● = 100 - 130

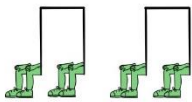
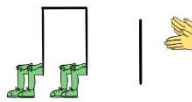
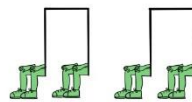

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ศรีนวล รัตนสุวรรณ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์





① || 2 ●    

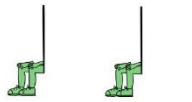

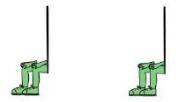
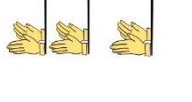
กำ มือ ชื่น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ชื่น โบก ไป มา

② || 2 ●    





① || 2 ●    

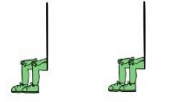

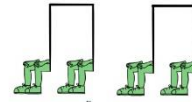
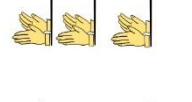
กำ มือ ชื่น แล้ว หมุน หมุน ชู มือ ชื่น โบก ไป มา

② || 2 ●    




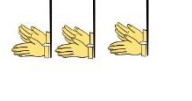
① || 2 ●    

กาง แขน ชื่น และ ลง พับ แขน มือ และ ใหญ่

② || 2 ●    

① || 2 ●    

กาง แขน ชื่น และ ลง ชู ชื่น ตรง หมุน ไป รอบ ตัว

② || 2 ●    

เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

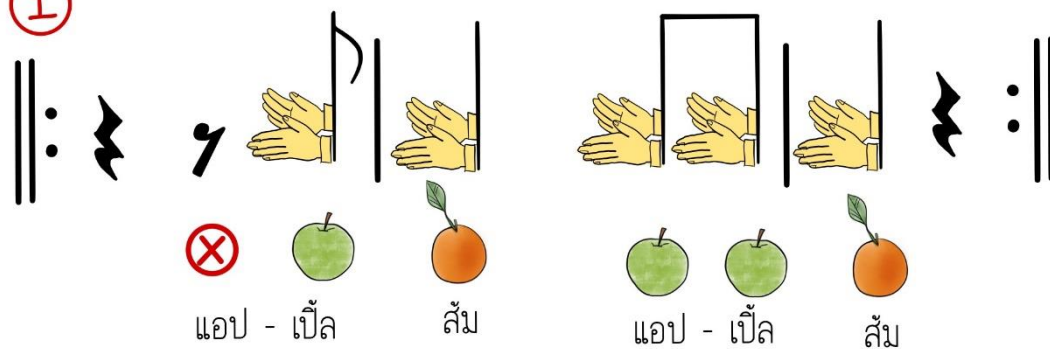


แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 2 เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

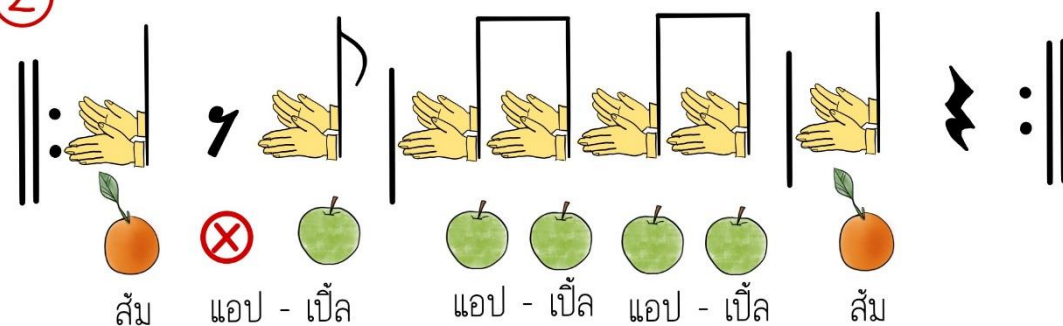
แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	ขั้นนำ	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. คำของตัวโน้ตและตัวหุยมียุติสัมพันธ์กัน	1. ผู้เรียนสามารถใช้ตัวหยุดได้อย่างถูกต้อง และ	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนแยกประสาทสัมผัสมือและเท้าโดยเพิ่มการย้ำเท้าให้เกิดความท้าทาย เสริมทักษะการทรงตัวและควบคุมเท้า 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวต่ำ (Quarter Note) - โน้ตเจ็ดตัว 1 ชั้น (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวขาว (Half Rest) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดเจ็ดตัว 1 ชั้น (Eighth Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 85 - 95 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) 6. ศีตลักษณ์ (Form) - AB 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	1. ผู้สอนทบทวนโน้ตโน้ต 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนร้องเพลงด้วยเนื้อหาคือการทำมือเป็นกรรไกร (หูสองนิ้ว) รูปไข่ (กำมือ) และรูปผ้าไหม (แบมือออกจนสุด) ตามจังหวะที่ผู้สอนกำหนด หรือเปิดเมโทรโนม (Metronome) ความเร็ว ♩ = 85 ขั้นสอน 1. ผู้สอนร้องเพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหมให้ผู้เรียนฟัง 2 – 3 รอบและให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตนเองเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิป์วิดีโอจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม) 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนตอบเป็นทำนองเพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหมจากนั้นค่อยให้ผู้เรียนดูโน้ตเพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม 3. เมื่อผู้เรียนทำได้ให้ลองดูโน้ตการเลือกใช้มือ (Sticking) โดยใช้วิธีการทำตามครู (Call and Respond) แล้วจึงให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองจากนั้นอธิบายค่านโน้ตดนตรี 4. ผู้สอนอธิบายเรื่องการขึ้นต้นเพลงจังหวะยก (Pickup Notes) คำของตัวหยุด และ และ 5. ผู้สอนสาธิตร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้รูปแบบทำนองและรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดูตามลำดับและให้ผู้เรียนลองบรรเลงไปด้วยกัน 6. ให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 1 ปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะเป็นรูปแบบทำนอง และให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เป็นรูปแบบจังหวะ 7. ให้ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะพร้อมกันกับการร้องเพลง ขั้นสรุป 1. ผู้สอนตอบหรือให้ผู้เรียนดูตัวหยุด ให้ผู้เรียนตอบให้ถูก 2. ผู้เรียนใช้ Body Percussion บรรเลงเป็นรูปแบบทำนอง และ รูปแบบจังหวะ พร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม 2. คลิป์วิดีโอ และ การ์ดจังหวะ (Rhythm Card) เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม 3. เมโทรโนม (Metronome)	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตอบได้ตรงจังหวะ 3. ผู้เรียนตอบคำตามเรื่องตัวหยุดในเพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหมได้อย่างถูกต้อง 4. สังเกตการบรรเลงเข้าเมื่อเห็นเครื่องหมายซ้ำ (Repeat) ได้ถูกต้อง	1. ผู้สอนมีการจัดจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการการเรียนรู้ได้ 2. ผู้สอนรับใช้ร่างกายสร้างจังหวะเฉพาะท่าได้ ประเมินจากความสามารถของผู้เรียน โดยสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของนักเรียนแต่ละชั้นเรียน 3. ผู้สอนสามารถให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ลักษณะทำนองกรรไกร ไข่ และผ้าไหมขึ้นใหม่ตามแต่ละห้องเรียน	

การ์ดจังหวะ เพลงกรรไกร ไช้ ผ้าไหม

①



②

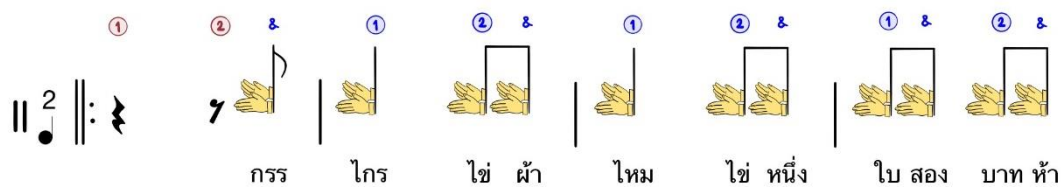


เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

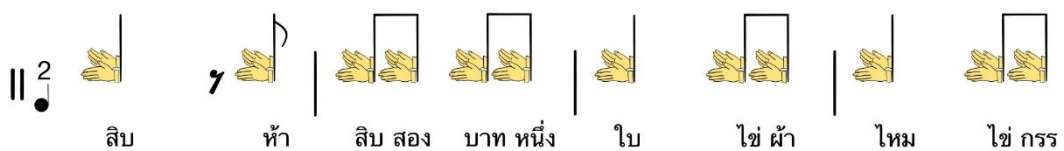
(คบบมือ)

● = 85 - 95

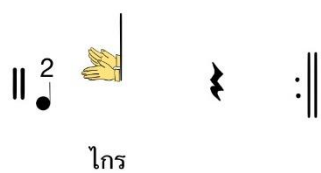
เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์



กรร ไกร ไข่ ผ้า ไหม ไข่ หนึ่ง โบ สอง บาท ห้า



สิบ ห้า สิบ สอง บาท หนึ่ง โบ ไข่ ผ้า ไหม ไข่ กรร



ไกร



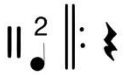


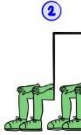


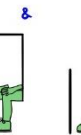
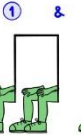
เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม

(ทักษะเครื่องกระทบ)

● = 85 - 95

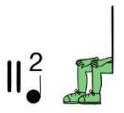

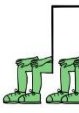
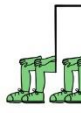




Sticking

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญिता โกมลพันธุ์

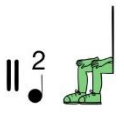


1. L R R L R R L R L R L
 2. R L L R L L R L R L R

กรร ไกร ไข่ ผ้า ไหม ไข่ หนึ่ง ใบ สอง บาท ห้า

1. R L R L R L R R L R L R L
 2. L R L R L R L L R L R L R

สิบ ห้า สิบ สอง บาท หนึ่ง ใบ ไข่ ผ้า ไหม ไข่ กรร

1. R 2. L

ไกร



เพลงกรกร ไช้ ผ้าไหม

(รูปแบบทำนอง)

● = 85 - 95

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญฐิตา โกมลพันธุ์

กรกร ไกร ไช้ ผ้า ไหม ไช้ หนึ่ง ไบ สอง บาท ห้า

สิบ ห้า สิบ สอง บาท หนึ่ง ไบ ไช้ ผ้า ไหม ไช้ กรกร

ไกร



เพลงกรรไกร ไข่ ผ้าไหม







(รูปแบบจังหวะ)

● = 85 - 95

กิจกรรมที่ 1









เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญจิรา โกมลพันธุ์

① ② ① ② ① ② ① ②

|| 2 ||: ————— |  |  |  |  |  |  |



กรร ไกร ไข่ ผ้า ไหม ไข่ หนึ่ง ไบ สอง บาท ห้า

R R R

|| 2 ||  |  |  |  |  |  |  |  |

สิบ ห้า สิบ สอง บาท หนึ่ง ไบ ไข่ ผ้า ไหม ไข่ กรร

R R R

|| 2 ||  |  :||

ไกร



เพลงกรรไกร ไช่ ผ้าไหม












(บรรเลงคู่)

สำหรับครู


เนือร้ง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญจिता โกมลพันธุ์


$$\bullet = 85 - 95$$

กิจกรรมที่ 1

②           

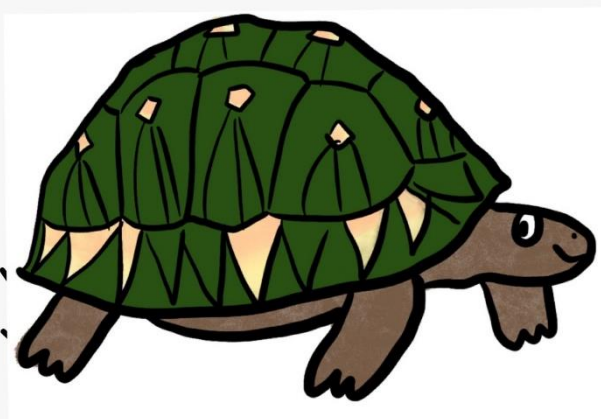
กรร | ไกร | ไช่ | ผ้า | ไหม | ไช่ | หนึ่ง | ใบ | สอง | บาท | ห้า

① || 2  | :||
● ไกร

② || 2  | :||
●



เพลงเต่า

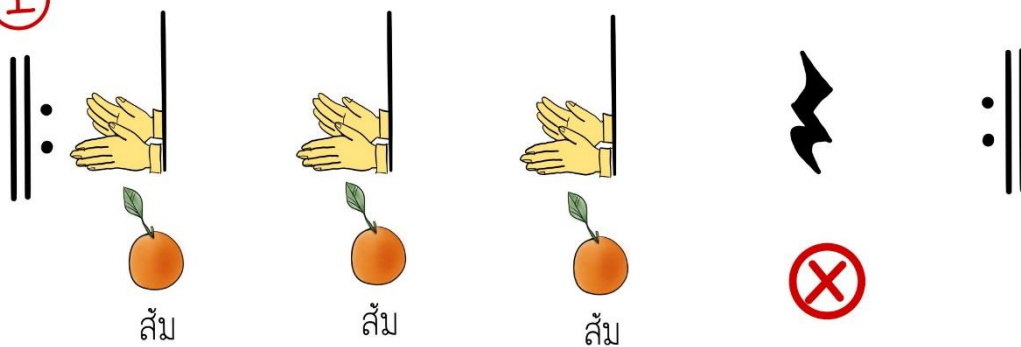


แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 3 เพลงเต่า

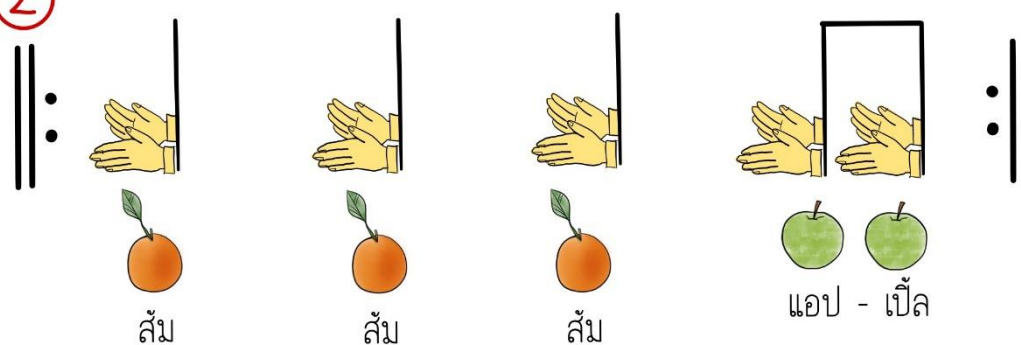
แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) เป็นเครื่องหมายที่บอกถึงเครื่องหมายที่สามารถโน้ตดนตรีลงในแต่ละบทเพลงได้	1. ผู้เรียนสามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างอัตราจังหวะ 4/4 และ 2/4 ได้อย่างชัดเจน 2. ผู้เรียนสามารถร้องเพลง ตบมือ จังหวะ และตบมือเป็นทำนองเพลงเต่าได้อย่างถูกต้อง 3. ผู้เรียนสามารถเข้าใจการนับ 1 e & a (Counting System) และปฏิบัติโน้ตได้อย่างถูกต้อง	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) เพื่อฝึกให้ผู้เรียนแยกประสาทสัมผัสมือและเท้าโดยเน้นการใช้ทั้งเท้าขวาและซ้ายเพื่อฝึกทักษะการทรงตัวและฝึกการฟังเสียงท่าที่แตกต่างกันให้กับผู้เรียน 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวต่ำ (Quarter Note) - โน้ตตัวสูง 1 ชั้น (Eighth Note) - โน้ตตัวสูง 2 ชั้น (Sixteenth Note) - ตัวหยุดตัวต่ำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวสูง 1 ชั้น (Eighth Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 เพื่อฝึกแยกความแตกต่างระหว่าง 4/4 และ 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 95 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) 6. ศีตลักษณ์ (Form) - AB 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	ขั้นนำ 1. ผู้สอนเล่านิทานเรื่องกระต่ายกับเต่าให้ผู้เรียนฟัง โดยสามารถเปิด * คลิปวิดีโอ นิทานให้ผู้เรียนดูได้บนหัวข้อการเรียนรู้ 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนบอกลักษณะของเต่าจากนิทานที่ได้ฟังขึ้นสอน 1. ผู้สอนร้องเพลงเต่าให้ผู้เรียนฟัง 2 - 3 รอบและให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า) 2. ผู้สอนให้ผู้เรียนตบมือเป็นทำนองเพลงเต่าจากนั้นค่อยให้ผู้เรียนโน้ตเพลงเต่า 3. เมื่อผู้เรียนทำได้ออกเสียงโน้ตการเลือกใช้ชื่อ โดยใช้วิธีการทำตามครู (Call and Respond) แล้วจึงให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองจากนั้นจึงอธิบายคำโน้ตดนตรี 4. ผู้สอนอธิบายความแตกต่างระหว่างเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 และ 2/4 โดยเปรียบเทียบเกี่ยวกับ 2 บทเพลงที่ผ่านมา 5. ผู้สอนอธิบายว่าเพลงเต่าจะมีรูปแบบจังหวะที่น่าสนใจเพราะมีการใช้ Sixteenth Note เข้ามาด้วย และถามผู้เรียนเกี่ยวกับเครื่องหมายกำหนดจังหวะของเพลงนี้ว่าแตกต่างจากเพลงก่อนหน้าอย่างไร จากนั้นจึงสอนการนับจังหวะย่อย 1 e & a (Counting System) 6. ผู้สอนสาธิตร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้รูปแบบท่อนและรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดูตามลำดับและให้ผู้เรียนลองบรรเลงไปด้วยกัน 7. ให้ผู้เรียนแบ่งเป็น 2 กลุ่ม โดยให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 1 ปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะเป็นรูปแบบทำนอง และให้ผู้เรียนกลุ่มที่ 2 เป็นรูปแบบจังหวะ 8. ให้ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะพร้อมกันกับการร้องเพลงขึ้นสรุป 1. ผู้สอนให้นักเรียนตอบคำถามจากภาพเพลงที่มีเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 และ 2/4 2. ผู้สอนใช้ Body Percussion บรรเลงเป็นรูปแบบทำนองและ รูปแบบจังหวะพร้อมกันอีกครั้งหนึ่ง	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงเต่า 2. คลิปวิดีโอ และ การ์ด จังหวะ (Rhythm Card) เพลงเต่า 3. หนังสือนิทาน เพลงเต่า หรือ *คลิปวิดีโอ นิทานกระต่ายกับเต่า 	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือได้ตรงจังหวะ 3. ผู้เรียนตอบคำถามเรื่องเครื่องหมายกำหนดจังหวะ 4/4 และ 2/4 ได้อย่างถูกต้อง 4. ผู้เรียนสามารถบอกความแตกต่างของรูปแบบทำนองและรูปแบบจังหวะได้ 5. ผู้เรียนสามารถนับจังหวะย่อย 1 e & a ได้โดยสังเกตการปฏิบัติโน้ต 	1. ผู้สอนนำการ์ดจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเรียนรู้ได้ 2. ผู้สอนรับใช้ร่างกายสร้างจังหวะเฉพาะท่าได้ ประเมินจากความสามารของ ผู้เรียน โดยสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของ ผู้เรียนแต่ละชั้นเรียน 3. ผู้สอนสามารถเสริมทำได้ให้ผู้เรียนสร้างสรรค์

การ์ดจังหวะ เพลงเต่า

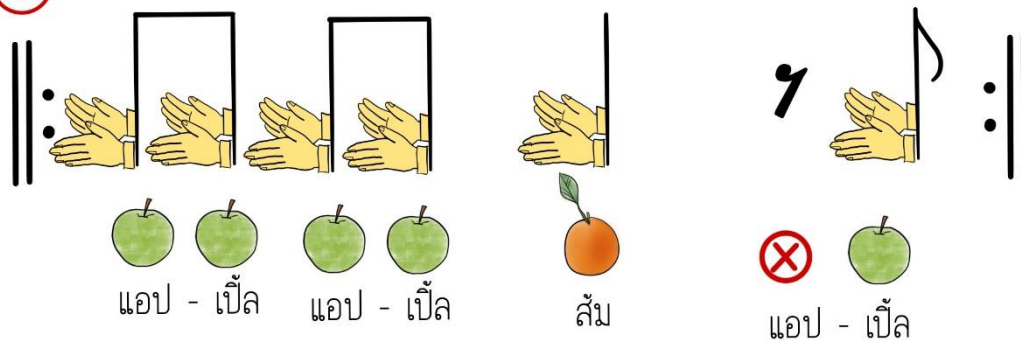
①



②



③



เพลงเต๋า











(ทักษะเครื่องกระทบ)

$$\bullet = 95 - 120$$

Sticking

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์จิตา โกมลพันธุ์


Diagram illustrating the sequence of steps for the '4' step. The steps are labeled with Thai characters: เต้า, เต้า, เต้า, เต้า. Below the steps, the foot sequence is given: 1. R, 2. L, L, R, R, L.

ดิน เดิน มา มั่น ทำ หวัง ผลบุญ ผลบุญ โสฬ โสฬ มั่น ทำ

1. R L R R L R L R L R L R
 2. L R L L R L R L L L L R

|| 4 ●



หัว ผลุบ ผลุบ โผล่ โผล่

1. R L R L R
2. L R L R L



เพลงเต่า

(รูปแบบทำนอง)

● = 95 - 120

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญจิรา โกมลพันธุ์

① ② ③ ④ &

4/4

เต่า เต่า เต่า

R L R

เต่า มัน มี สี

R

ชา สี

4/4

ตีน เต็น มา

R L R

มัน ท่า

หัว ผูลบ ผูลบ โผล่

R

โผล่

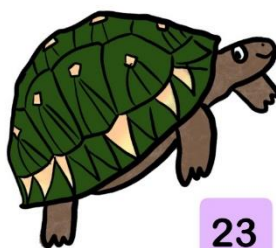
มัน ท่า

4/4

หัว ผูลบ ผูลบ โผล่

R

โผล่



เพลงเต่า

(รูปแบบจังหวะ)

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญฐิตา โกมลพันธุ์

● = 95 - 120

กิจกรรมที่ 1

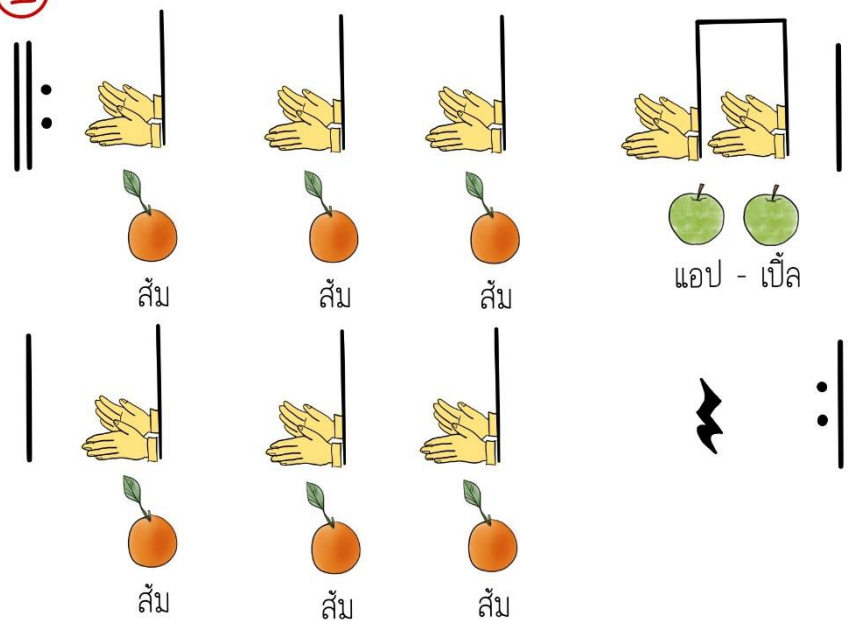


เพลงลิง

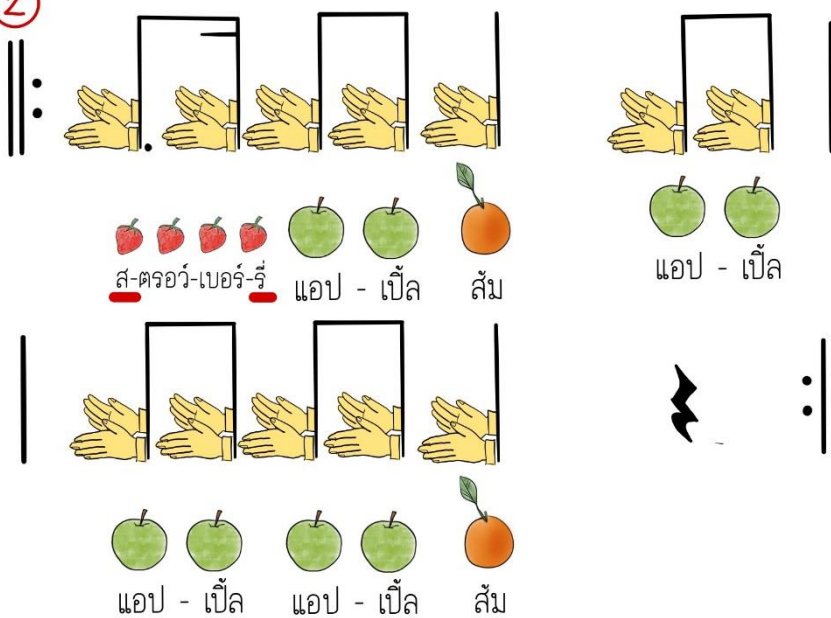


การ์ดจังหวะ เพลงลิง

①



②



เพลงลิง

(ตบมือ)

● = 110 - 120

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญริศา โกมลพันธุ์

4 ●

① ② ③ ④ &

เจียก เจียก เจียก เป็น เสียง

① ② ③ ④

เรียก ของ ลิง

4 ●

① a ② & ③ ④ &

ลิง มัน ไม่ อยู่ นิ่ง มัน ชอบ

① a ② & ③ ④

ร้อง กระ โตด ไป มา

4 ●

① ② ③ ④

เจียก เจียก เจียก มัน ร้อง

① ② ③ ④

เรียก พวก มา

4 ●

① ② ③ ④ ⑤

ครั้น พอ ถึง เว ลา ออก เทียว

① ② ③ ④ ⑤

หา ผล - ไม่ กิน



เพลงลิง

(ทักษะเครื่องกระทบ)

● = 110 - 120

Sticking

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

4 ●

① ② ③ ④ &

เจียก เจียก เจียก เป็น เสียง

1. R R R R L
2. L L L L R

① ② ③ ④

เรียก ของ ลิง

R L R L R L

① a ② & ③ ④ &

ลิง มั่น ไม่ อยู่ นิ่ง มั่น ชอบ

1. R L R L R R L
2. L R L R L L R

① a ② & ③ ④

ร้อง กระ โดด ไป มา

R L R L R L

4 ●

① ② ③ ④

เจียก เจียก เจียก มั่น ร้อง

1. R R R R L
2. L L L L R

① ② ③ ④

เรียก พวัก มา

R L R L R L

4 ●

① ② ③ ④ ⑤

ครั้น พอ ถึง เว ลา ออก เทียว

1. R L R L R R L
2. L R L R L L R

① ② ③ ④ ⑤

หา ผล - ไม่ กิน

R L R L R L



เพลงลิง

(รูปแบบทำนอง)

● = 110 - 120

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ฐิตา โกมลพันธุ์

4 mf

① ② ③ ④ &

เจียก เจียก เจียก เป็น เสียง

เรียด ของ ลิง

4

① a ② & ③ ④ &

ลิง มั่น ไม่ อยู่ นิ่ง มั่น ชอบ

ริง กระ โตด ไป มา

4

เจียก เจียก เจียก มั่น ร้อง

เรียด พวัก มา

4

ครั้น พอ ถึง เว ลา ออก เทียว

หา ผล - ไม้ กิน

f



เพลงลิง




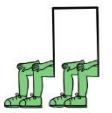




(บรรเลงคู่)

สำหรับครู









● = 110 - 120

กิจกรรมที่ 1

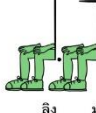
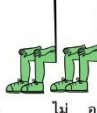
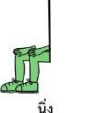
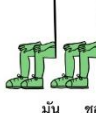
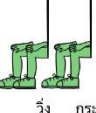
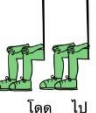
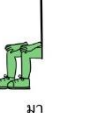


เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

① 4        









เจียก เจียก เจียก เป็น เสียง เรียก ของ ลิง




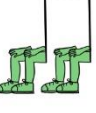




② 4        

mf









① 4         

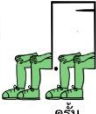
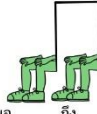

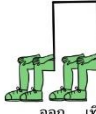
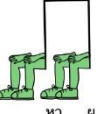
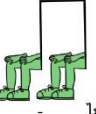
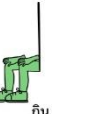


ลิง มัน ไม่ อยู่ นิ่ง มัน ชอบ รัง กระ โตด ไป มา

② 4        









① 4        

เจียก เจียก เจียก มัน ร้อง เรียก พวก มา

② 4        

① 4         

ครัน พอ ถึง เว ลา ออก เทียว หา ผล - ไม่ กัน



② 4        

f

เพลงมอญซ่อนผ้า

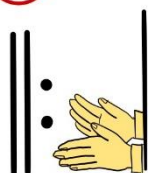


แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 5 เพลงมอยซูนผ้า

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. เครื่องกระทบ (Percussion Instruments) เป็นเครื่องดนตรีชนิดหนึ่งที่มีความสัมพันธ์กับจังหวะ ละ การใช้มือในการสร้างเสียงให้เกิดขึ้นตั้งแต่ร่างกายสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้ ประเมินจากความสามารถของผู้เรียน โดยสามารถเลือกใช้ได้ตามความเหมาะสมของผู้เรียนแต่ละชั้นเรียน	1. ผู้เรียนรู้จักประเภทของเครื่องกระทบและวิธีการสร้างเสียงที่ถูกต้อง 2. ผู้เรียนสามารถแสดงท่าทางการบรรเลงเครื่องกระทบได้ 3. ผู้เรียนรู้จักท่อนนำ (Intro) และสามารถถ่ายทอดอย่างบทเพลงได้ 4. ผู้เรียนรู้จักการเล่นมอยซูนผ้า	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) มีการเปลี่ยนท่าระหว่างมือ ตัก และเท้าให้รวดเร็วขึ้น 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตเซมิโน้ต (Half Note) - ตัวหยุดตัวขาว (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดเซมิโน้ต (Half Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 2/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 95 – 130 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำทำนอง (Repeat) - ความดัง-เบา (Dynamics) -  6. ศัพท์จังหวะ (Form) - AB 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking	1. ผู้สอนแนะนำการเล่นมอยซูนผ้าพร้อมอธิบายวิธีการเล่นให้นักเรียน สามารถศึกษาได้จาก *คลิปวิดีโอในหัวข้อการเรียนรู้ 2. ผู้สอนร้องเพลงมอยซูนผ้าให้ผู้เรียนฟัง 2 – 3 รอบให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากกิจกรรม Body Percussion เพลงมอยซูนผ้า) 3. ให้ผู้เรียนจับคู่เพื่อเล่นมอยซูนผ้าเป็นกลุ่ม ๆ เมื่อเล่นกันไปกลุ่มละ 1 รอบจากนั้นให้ตบมือเป็นท่าของเพลงมอยซูนผ้าจากนั้นค่อยให้ผู้เรียนดูโน้ตเพลง 3. เมื่อผู้เรียนทำโน้ตเพลงดูโน้ตการเลือกใช้มือ (Sticking) ให้นักเรียนลองทำด้วยตนเองโดยผู้สอนสังเกต 4. ผู้สอนสาธิตร่างกายสร้างจังหวะรูปแบบทำนอง และอธิบายเรื่องท่อนนำ (Intro) ว่าต้องรอแนวรูปแบบจังหวะบรรเลงขึ้นมาก่อน 5. ผู้สอนสาธิตรูปแบบจังหวะให้ผู้เรียนดูพร้อมทั้ง อธิบายว่ากลองสแนร์ (Snare) และเสียงสูงสามารถใช้กับเสียงตบมือ หรือตีโน้ตได้ส่วนเบสดรัม (Bass Drum) ใช้แทนการตบตักหรือเท้าได้ ค่อยมาจึงอธิบายวิธีการทำโน้ตเสียงและวิธีการเล่น วิธีการจับไม้ที่ยืนที่ถูกต้องของเครื่องกระทบทั้ง 2 เครื่อง 6. ให้ผู้เรียนส่งตัวแทนมาลองเล่นเครื่องกระทบ 7. ผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่มฝึกซ้อม โดยในแต่ละกลุ่มต้องบรรเลงรูปแบบทำนอง รูปแบบจังหวะ และเครื่องกระทบบรรเลงไปด้วยกัน ขั้นสรุป 1. ผู้สอนให้ผู้เรียนทบทวนประเภทของเครื่องกระทบและวิธีการสร้างเสียงของกลองสแนร์ (Snare) และเบสดรัม (Bass Drum) 2. ทบทวนเนื้อท่อนนำ (Intro) ในบทเพลงมอยซูนผ้า และให้ผู้เรียนยกตัวอย่างเพลงอื่น ๆ 3. ให้ผู้เรียนทั้งห้องขยับกันสรุปบทบทเพลงและวิธีการเล่นมอยซูนผ้าตามที่ได้เข้าใจ	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงมอยซูนผ้า 2. คลิปวิดีโอและการ์ตูนจังหวะ (Rhythm Card) เพลงมอยซูนผ้า 3. *คลิปวิดีโอการเล่นมอยซูนผ้า  4. เครื่องกระทบ กลองสแนร์ (Snare) และเบสดรัม (Bass Drum)	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือได้ตรงจังหวะ 3. สามารถแยกประเภทและบอกลักษณะของเครื่องกระทบได้ 4. ผู้เรียนเข้าใจและสามารถอธิบายท่อนนำ (Intro) ได้ 5. สังเกตผู้เรียนในการเล่นกิจกรรมมอยซูนผ้าอย่างสนุกสนาน	1. ผู้สอนทำการจัดจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการเรียนรู้ได้ 2. ผู้สอนร้องเพลงมอยซูนผ้าให้ผู้เรียนฟัง 3. ผู้สอนสามารถเปลี่ยนรูปแบบเครื่องกระทบนำหลักของการปฏิบัติทดลองตามปรับใช้โน้ตที่เป็นแนวรูปแบบจังหวะ

การ์ดจังหวะ เพลงมอญซ่อนผ้า

①



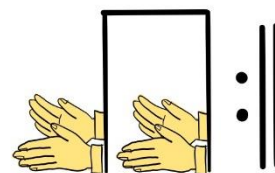
ส้ม



ส้ม

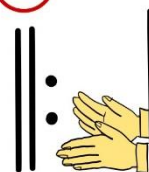


ส้ม

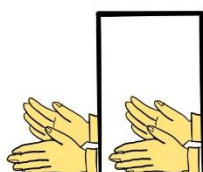


แอป - เปิ้ล

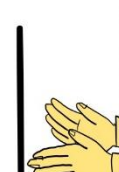
②



ส้ม



แอป - เปิ้ล



ส้ม



แอป - เปิ้ล



เพลงมอญซ่อนผ้า

(คบมือ)

● = 95 - 130

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

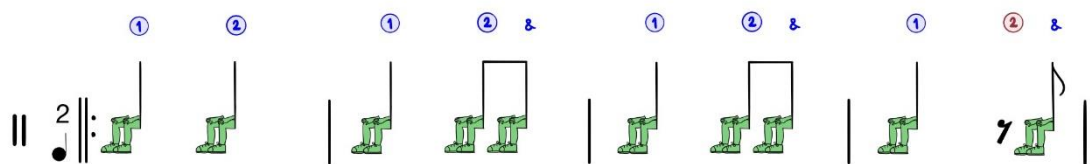

เพลงมอญซ่อนผ้า

(ทักษะเครื่องกระทบ)

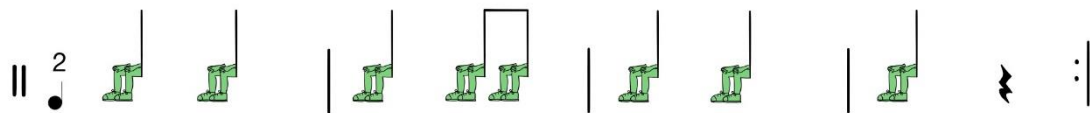
● = 95 - 130

Sticking

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์



มอญ	ซ่อน	ผ้า	ตุ๊ก -	ตา	อยู่ ข้าง	หลัง	ไว้
1. R	L	R	R L	R	R L	R	L
2. L	R	L	L R	L	L R	L	R



โน่น	ไว้	นี่	ฉัน จะ	ดี	กัน	เธอ
1. R	L	R	R L	R	L	R
2. L	R	L	L R	L	R	L



เพลงมอญซ่อนผ้า

(รูปแบบทำนอง)

● = 95 - 130

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

Intro

① ② ① ② ① ② ① ②

|| 2 | | | |

|| 2 | | | |

① ② ① ② & ① ② & ① ② &

|| 2 | | | |

มอญ ซ่อน ผ้า ตัก - ตา อยู่ ข้าง หลัง ไว้

f

|| 2 | | | |

โน่น ไว้ นี่ ฉัน จะ ดี กัน เธอ



เพลงมอญซ่อนผ้า

(รูปแบบจังหวะ)

● = 95 - 130

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

Intro ① ② ① ② ① ② & ① ②

|| 2 ● มอญ ซ่อน ผ้า ตัก - ตา อยู่ ช้าง หลัง ไว้

R (f)

|| 2 ● โนน ไว้ นี ฉั่น จะ ตี กัน เธอ

R R R

|| 2 ● มอญ ซ่อน ผ้า ตัก - ตา อยู่ ช้าง หลัง ไว้

R R R

|| 2 ● (P) โนน ไว้ นี ฉั่น จะ ตี กัน เธอ

(f)



เพลงมอญซ่อนผ้า

(บรรเลงคู่)





สำหรับครู










● = 95 - 130

กิจกรรมที่ 1





เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ริตา โกมลพันธุ์










Intro












① || 2  |  |  |  |

② || 2   |   |    |   |

f










① || 2  |  |  |  |

② || 2   |   |    |   |











① || 2   |    |    |    |

มอญ ซ่อน ผ้า ตัก - ตา อยู่ ข้าง หลัง ไว้










f

② || 2   |   |    |   |

p

① || 2   |    |   |    |

โน่น ไว้ นี่ ฉนั้น จะ ดี กัน เธอ

② || 2   |   |    |   |

เพลงดังดอกไม้บาน



การ์ดจิ้งหะ เพลงดังดอกไม้บาน

①

แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม

②

ส้ม แอป - เปิ้ล แอป - เปิ้ล ส้ม แอป - เปิ้ล ส้ม















เพลงดั่งดอกไม้บาน

(ตบมือ)













เนื้อร้อง/ทำนอง ทวีศักดิ์ อุชุคตานนท์ (สเถียรธรรมสถาน)
เรียบเรียง กัญจิรา โกมลพันธุ์

● = 80 - 100


① ② ๕ ③ ๕ ① ② ๕ ③ ๕ ① ② ๕ ③ ๕ ① ② ③

|| 3 || : 7    |  | 7    |  | 7    |  |

ลม หายใจ เข้า ลม หายใจ ออก ตั้งดอกไม้ บาน

|| 3 || : 7    |    |    |  | 7   |

ภูผาใหญ่ กว้าง ตั้งสายน้ำจ๋า เย็น ตั้งนภาอา - ทาศัน บ้าง

|| 3 || :  | : ||

เบา



เพลงดังดอกไม้บาน







(รูปแบบทำนอง)

● = 80 - 100

กิจกรรมที่ 1

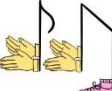
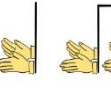
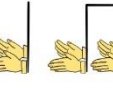
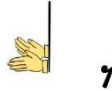
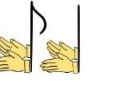
เนื้อร้อง/ทำนอง ทวีศักดิ์ อุซูดานนท์ (สเด็จพระรรมสถาน)
เรียบเรียง กัญฐิตา โกมลพันธุ์

① ② & ③ & ① ② & ③ & ① ② & ③ & ① ② ③

|| 3 || ♩ 7  |  | ♩ 7  |  | ♩ 7  |  |



ลม หายใจ เข้า ลม หายใจ ออก ดังดอกไม้ บาน

mf R R R Rlrirlr...

|| 3 ♩ 7  |  |  |  | ♩ 7  |

ภูผาใหญ่ กว้าง ดังสายน้ำ น้า เย็น ดังนภา อาภาศ อันนาง

R R R

|| 3 ♩  |  | :||

เบา

Rlrirlr...



เพลงดังดอกไม้บาน

(รูปแบบจังหวะ)

● = 80 - 100

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ทวีศักดิ์ อุชุคตานนท์ (สเลียรธรรมสถาน)
เรียบเรียง กัญญ์ริตา โกมลพันธุ์

① ② ③ ① ② ③ ① ② ③ ① ② ③

|| 3 ||: — |

ลม หายใจ เข้า ลม หายใจ ออก ตั้ง ดอกไม้ บาน

R R R

mp

|| 3 |

ภู ผา ไผ่ กว้าง ตั้ง สายน้ำ ฉ่ำ เย็น ตั้ง น - ภา อา - กาศ อัน บ้าง

R R R R

|| 3 |

เบา

Rlrirlrirl...

||



เพลงดังดอกไม้บาน








สำหรับครู

(บรรเลงคู่)

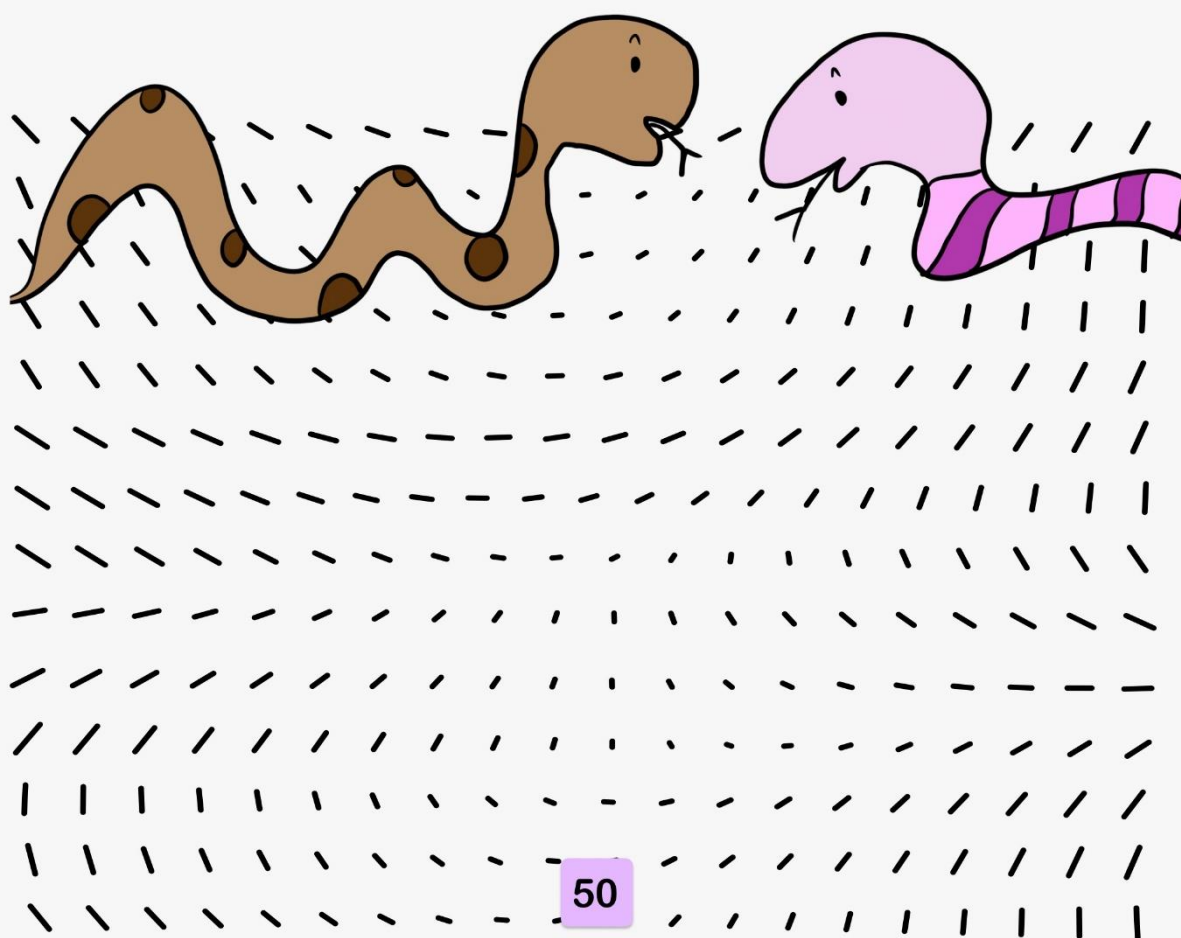
● = 80 - 100

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ทวีศักดิ์ อุซูดานนท์ (สเถียรธรรมสถาน)
เรียบเรียง กัญจิรา โกมลพันธุ์

① 3/4       

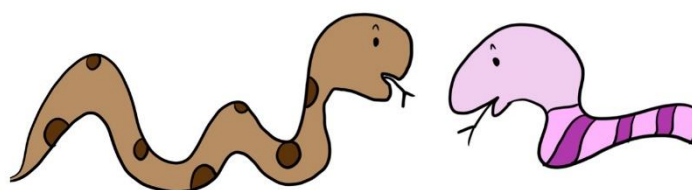
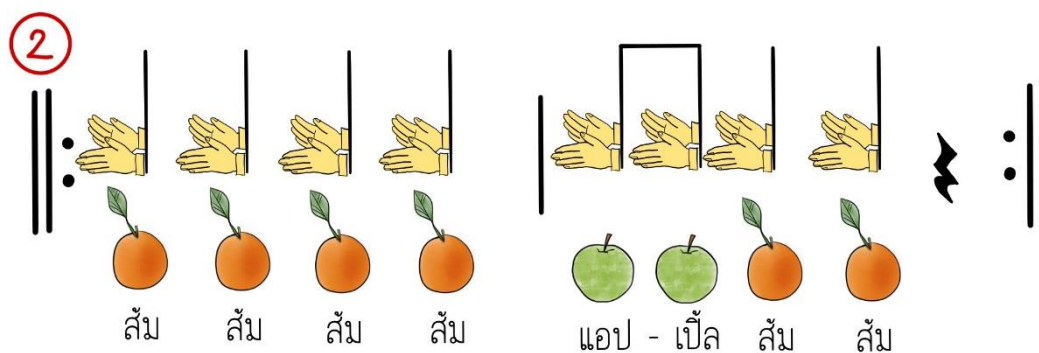
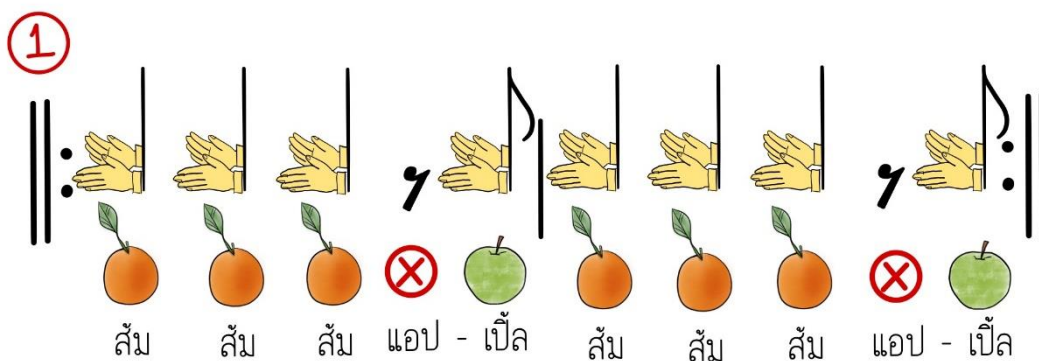
เพลงงูกินหาง



แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 7 เพลงกึ๋นทาง

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. การรวมทักษะการเลือกใช้มือ (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ถือเป็นพื้นฐานของทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติเครื่องกระทบ ซึ่งหากผู้เรียนสามารถปฏิบัติในรูปแบบร่างกายสร้างจังหวะได้ ผู้เรียนจะสามารถสร้างจังหวะได้	1. ผู้เรียนสามารถปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้มือ (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ในบทเพลงกึ๋นทางได้ 2. ผู้เรียนเข้าใจเครื่องกระทบ 3. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือ 4. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยเท้า 5. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 6. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 7. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 8. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 9. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 10. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp) - ตีนิ้ว (Snap) ใช้ท่าทางเพื่อฝึกทักษะการกระทบให้แข็งแรง 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตเจ็ดตัว 1 ชั้น (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวขาว 1 ชั้น (Eighth Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 105 – 120 5. องค์ประกอบดนตรี - ความดัง-เบา (Dynamic) - mp , mf , f - การค่อย ๆ ดังขึ้น (Crescendo) 6. คีตลักษณ์ (Form) A 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll	กิจกรรมการเรียนรู้ 1. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 2. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 3. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 4. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 5. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 6. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 7. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 8. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 9. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง) 10. ผู้เรียนเรียนรู้ท่วงท่าของเพลงกึ๋นทางโดยร้องให้ผู้เรียนร้องตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตก (หรือเปิดลิบตี้ออกจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง)	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกึ๋นทาง 2. คลิปวิดีโอและการจัดจังหวะ (Rhythm Card) เพลงกึ๋นทาง 3. *คลิปวิดีโอและการจัดจังหวะ (Rhythm Card) เพลงกึ๋นทาง 4. QR Code เพลงกึ๋นทาง	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนปฏิบัติร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้มือเลือกใช้มือ (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ในบทเพลงกึ๋นทางได้ 3. ผู้เรียนเข้าใจเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 4. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 5. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 6. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 7. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 8. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 9. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า 10. ผู้เรียนสามารถสร้างจังหวะด้วยมือและเท้า	1. ผู้สอนนำการร้องเพลง (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะก่อนการร้องเพลง 2. ผู้สอนนำร่างกายสร้างจังหวะโดยใช้มือเลือกใช้มือ (Sticking) และซิงเกิลสโตรกโรล (Single Stroke Roll) ในบทเพลงกึ๋นทางได้ 3. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 4. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 5. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 6. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 7. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 8. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 9. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า 10. ผู้สอนนำเครื่องกระทบด้วยมือและเท้า

การ์ดจังหวะ เพลงงูกินหาง



เพลงงูกินหาง

(ตอบมือ)

● = 105 - 120

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

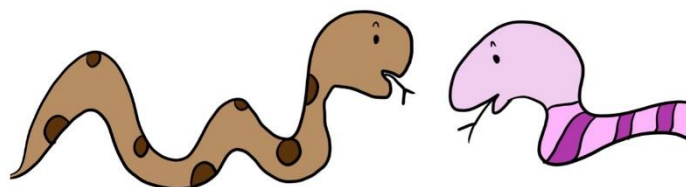
① ② ③ + & ① ② ③ + & ① ② ③ ④ ① & ② ③ +

แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ ทราย ช้าย ไป ก็ ช้าย มา

แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ โศก โยก ไป ก็ โยก มา

แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ หิน บิน ไป ก็ บิน มา กิน

หัว กิน หาง กิน กลาง ต - ลอด ตัว



เพลงงูกินหาง

(รูปแบบจังหวะ)

♩ = 105 - 120

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง ทัศนิตา โกมลพันธุ์

① ② ③ ④ ① ② ③ ④ ① ② ③ ④ ① ② ③ ④

แม่ งู เอ้ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ ทราย ย้าย ไป ก็ ย้าย มา

mp

แม่ งู เอ้ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ โศก โยก ไป ก็ โยก มา

R R R R

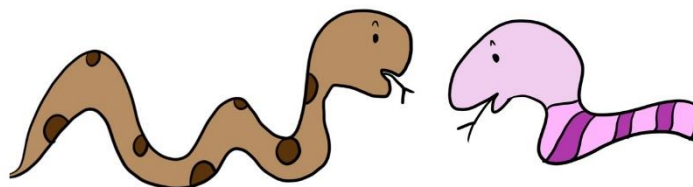
แม่ งู เอ้ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ หิน บิน ไป ก็ บิน มา กิน

R R R R

หัว กิน หาง กิน กลาง ต-ลอด ตัว

R L R L R L R

mf



เพลงงูกินหาง

(บรรเลงคู่)

สำหรับครู

♩ = 105 - 120

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง ไม่ปรากฏ
เรียบเรียง กัญญ์ธิดา โกมลพันธุ์

① 4 ♩ แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ ทราย ช้าย ไป ก็ ช้าย มา

mf

② 4 ♩ แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ ทราย ช้าย ไป ก็ ช้าย มา

mp

① 4 ♩ แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ โศก โยก ไป ก็ โยก มา

② 4 ♩ แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ โศก โยก ไป ก็ โยก มา

① 4 ♩ แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ หิน บิน ไป ก็ หิน มา กิน

② 4 ♩ แม่ งู เอ๋ย กิน น้ำ บ่อ ไหน กิน น้ำ บ่อ หิน บิน ไป ก็ หิน มา กิน

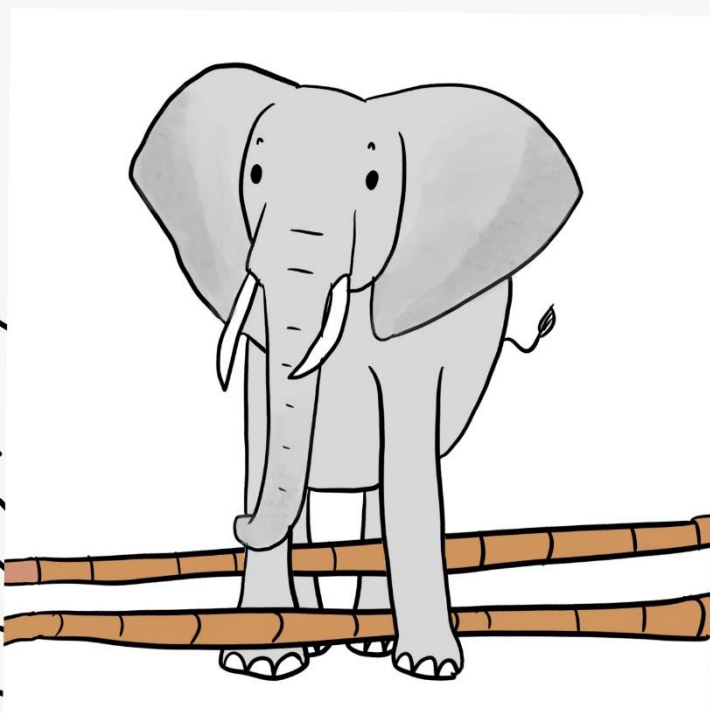
① 4 ♩ หัว กิน หาง กิน กลาง ต-ลอด ตั้ว

f

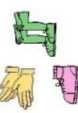



② 4 ♩ หัว กิน หาง กิน กลาง ต-ลอด ตั้ว

mf

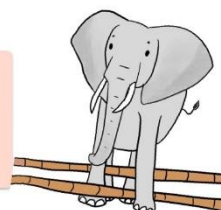
เพลงลาวกระทบน้ำ



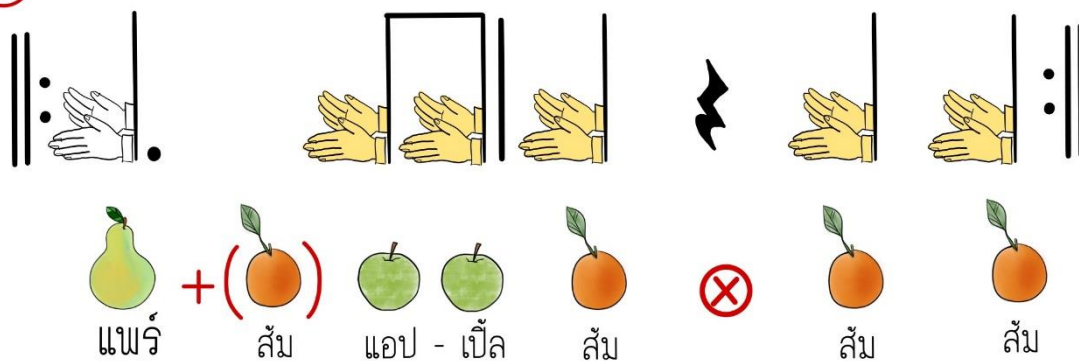
แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพลงที่ 8 เพลงลาวกระทบบ่ไม่

แนวคิด	จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรมการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	การวัดผล	ข้อเสนอแนะ
1. การฝึกอ่านโน้ตแบบอับพลัน (Sight Reading) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจคำของโน้ตและตัวโน้ตและตัวหยุดเป็นอย่างดี	1. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตแบบอับพลัน (Sight Reading) ได้	1. ร่างกายสร้างจังหวะ (Body Percussion) - ตบมือ (Clap) - ตบตัก (Pat) - ย่ำเท้า (Stomp)  ฝึกการอ่านโน้ตร่างกายสร้างจังหวะที่ไม่ได้เป็นรูปแบบอย่างรัดกุม พร้อมทั้งเปลี่ยนการใช้อัตถ์ ตัก และเท้า ให้มีคัง แข็งแรง 2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวกลม (Whole Note) - โน้ตตัวขาวประจุด (Dotted Half Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตแบ็ต 1 ชั้น (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวขาว (Whole Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 100 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) - ความดัง-เบา (Dynamic) - mf, f, p 6. ศิลปะจังหวะ (Form) - A 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll	1. ทบทวนคำของโน้ตและตัวโน้ต 2. ผู้สอนศึกษาวิธีการสร้างจังหวะและร้องเพลงกลาวกระหน่ำและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจาก *คลิปวิดีโอหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 3. ให้ผู้เรียนลองตบมือและตักเป็นจังหวะไม่ย้อนกลับไปใหม่ จัดเพลงกลาวกระหน่ำ (Counting System) 1 2 3 4 1 2 3 4 ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง จัดจังหวะไม้ ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ข้อเสนอ 1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงกลาวกระหน่ำเป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกลาวกระหน่ำ) 2. ผู้สอนอธิบายถึงคำของโน้ตตัวหยุดตัวกลม และโน้ตตัวหยุดตัวขาวและลองให้ผู้เรียนอ่านโน้ตแบบอับพลันเพลงกลาวกระหน่ำไม่แบบตบมือพร้อมกันทุกคน และสิ่งนี้เป็นคู่ช่วยกันปฏิบัติและให้เพื่อนช่วยกันดู 3. แบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนนำอุปกรณ์ที่เตรียมมาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรี หรือนำมาลองบรรเลงกับโน้ตรูปแบบจังหวะโดยการเลือกใช้ในกลุ่มของตนเองโดยผู้สอนเดินตรวจดูว่าผู้เรียนปฏิบัติเหมาะสมกับแนว และ	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกลาวกระหน่ำ 2. คลิปวิดีโอเพลงกลาวกระหน่ำ 3. *คลิปวิดีโอเพลงกลาวกระหน่ำ 	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือและตักจังหวะได้ 3. สามารถอ่านโน้ตแบบอับพลันเพลงลาว 4. สามารถสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้	1. ผู้สอนนำการจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการอ่านโน้ตและตัวหยุด 2. ผู้สอนปรับใช้ร่างกายสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้ 3. อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียนเตรียมมา 4. ผู้สอนสามารถปรับใช้ตามสะดวก โดยลักษณะเสียงของอุปกรณ์ต้องมีความแตกต่างกัน 3 เสียงของแนวดนมือ ตบตัก และย่ำเท้า
2. การฝึกอ่านโน้ตแบบอับพลัน (Sight Reading) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจคำของโน้ตและตัวโน้ตและตัวหยุดเป็นอย่างดี	2. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตแบบอับพลัน (Sight Reading) ได้	2. โน้ตดนตรี (Note) - โน้ตตัวกลม (Whole Note) - โน้ตตัวขาวประจุด (Dotted Half Note) - โน้ตตัวขาว (Half Note) - โน้ตตัวดำ (Quarter Note) - โน้ตแบ็ต 1 ชั้น (Eighth Note) - ตัวหยุดตัวดำ (Quarter Rest) - ตัวหยุดตัวขาว (Whole Rest) 3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 100 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) - ความดัง-เบา (Dynamic) - mf, f, p 6. ศิลปะจังหวะ (Form) - A 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll	1. ทบทวนคำของโน้ตและตัวโน้ต 2. ผู้สอนศึกษาวิธีการสร้างจังหวะและร้องเพลงกลาวกระหน่ำและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจาก *คลิปวิดีโอหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 3. ให้ผู้เรียนลองตบมือและตักเป็นจังหวะไม่ย้อนกลับไปใหม่ จัดเพลงกลาวกระหน่ำ (Counting System) 1 2 3 4 1 2 3 4 ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง จัดจังหวะไม้ ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ข้อเสนอ 1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงกลาวกระหน่ำเป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกลาวกระหน่ำ) 2. ผู้สอนอธิบายถึงคำของโน้ตตัวหยุดตัวกลม และโน้ตตัวหยุดตัวขาวและลองให้ผู้เรียนอ่านโน้ตแบบอับพลันเพลงกลาวกระหน่ำไม่แบบตบมือพร้อมกันทุกคน และสิ่งนี้เป็นคู่ช่วยกันปฏิบัติและให้เพื่อนช่วยกันดู 3. แบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนนำอุปกรณ์ที่เตรียมมาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรี หรือนำมาลองบรรเลงกับโน้ตรูปแบบจังหวะโดยการเลือกใช้ในกลุ่มของตนเองโดยผู้สอนเดินตรวจดูว่าผู้เรียนปฏิบัติเหมาะสมกับแนว และ	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกลาวกระหน่ำ 2. คลิปวิดีโอเพลงกลาวกระหน่ำ 3. *คลิปวิดีโอเพลงกลาวกระหน่ำ 	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือและตักจังหวะได้ 3. สามารถอ่านโน้ตแบบอับพลันเพลงลาว 4. สามารถสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้	1. ผู้สอนนำการจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการอ่านโน้ตและตัวหยุด 2. ผู้สอนปรับใช้ร่างกายสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้ 3. อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียนเตรียมมา 4. ผู้สอนสามารถปรับใช้ตามสะดวก โดยลักษณะเสียงของอุปกรณ์ต้องมีความแตกต่างกัน 3 เสียงของแนวดนมือ ตบตัก และย่ำเท้า
3. การฝึกอ่านโน้ตแบบอับพลัน (Sight Reading) คือ การที่ผู้เรียนเข้าใจคำของโน้ตและตัวโน้ตและตัวหยุดเป็นอย่างดี	3. ผู้เรียนสามารถอ่านโน้ตแบบอับพลัน (Sight Reading) ได้	3. เครื่องหมายกำหนดจังหวะ (Time Signature) - 4/4 4. อัตราความเร็ว (Tempo) ♩ = 100 - 120 5. องค์ประกอบดนตรี - การซ้ำท่อน (Repeat) - ความดัง-เบา (Dynamic) - mf, f, p 6. ศิลปะจังหวะ (Form) - A 7. ทักษะเครื่องกระทบ (Percussion Technique) - Sticking - Single Stroke Roll	1. ทบทวนคำของโน้ตและตัวโน้ต 2. ผู้สอนศึกษาวิธีการสร้างจังหวะและร้องเพลงกลาวกระหน่ำและอธิบายให้ผู้เรียนเข้าใจจาก *คลิปวิดีโอหัวข้อสื่อการเรียนรู้ 3. ให้ผู้เรียนลองตบมือและตักเป็นจังหวะไม่ย้อนกลับไปใหม่ จัดเพลงกลาวกระหน่ำ (Counting System) 1 2 3 4 1 2 3 4 ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง จัดจังหวะไม้ ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง - ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ห่าง ข้อเสนอ 1. ผู้สอนพูดเนื้อเพลงกลาวกระหน่ำเป็นจังหวะโดยให้ผู้เรียนพูดตามพร้อมตบมือเป็นจังหวะตัก (หรือเปิดคลิปวิดีโอจากกิจกรรม Body Percussion เพลงกลาวกระหน่ำ) 2. ผู้สอนอธิบายถึงคำของโน้ตตัวหยุดตัวกลม และโน้ตตัวหยุดตัวขาวและลองให้ผู้เรียนอ่านโน้ตแบบอับพลันเพลงกลาวกระหน่ำไม่แบบตบมือพร้อมกันทุกคน และสิ่งนี้เป็นคู่ช่วยกันปฏิบัติและให้เพื่อนช่วยกันดู 3. แบ่งกลุ่มให้ผู้เรียนนำอุปกรณ์ที่เตรียมมาประดิษฐ์เป็นเครื่องดนตรี หรือนำมาลองบรรเลงกับโน้ตรูปแบบจังหวะโดยการเลือกใช้ในกลุ่มของตนเองโดยผู้สอนเดินตรวจดูว่าผู้เรียนปฏิบัติเหมาะสมกับแนว และ	1. หนังสือชุดกิจกรรม Body Percussion เพลงกลาวกระหน่ำ 2. คลิปวิดีโอเพลงกลาวกระหน่ำ 3. *คลิปวิดีโอเพลงกลาวกระหน่ำ 	1. ผู้เรียนใช้ร่างกายสร้างจังหวะได้อย่างถูกต้อง 2. ผู้เรียนตบมือและตักจังหวะได้ 3. สามารถอ่านโน้ตแบบอับพลันเพลงลาว 4. สามารถสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้	1. ผู้สอนนำการจังหวะ (Rhythm Card) มาช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจจังหวะเข้าใจจังหวะก่อนการอ่านโน้ตและตัวหยุด 2. ผู้สอนปรับใช้ร่างกายสร้างจังหวะเฉพาะที่ได้ 3. อุปกรณ์ที่ให้ผู้เรียนเตรียมมา 4. ผู้สอนสามารถปรับใช้ตามสะดวก โดยลักษณะเสียงของอุปกรณ์ต้องมีความแตกต่างกัน 3 เสียงของแนวดนมือ ตบตัก และย่ำเท้า

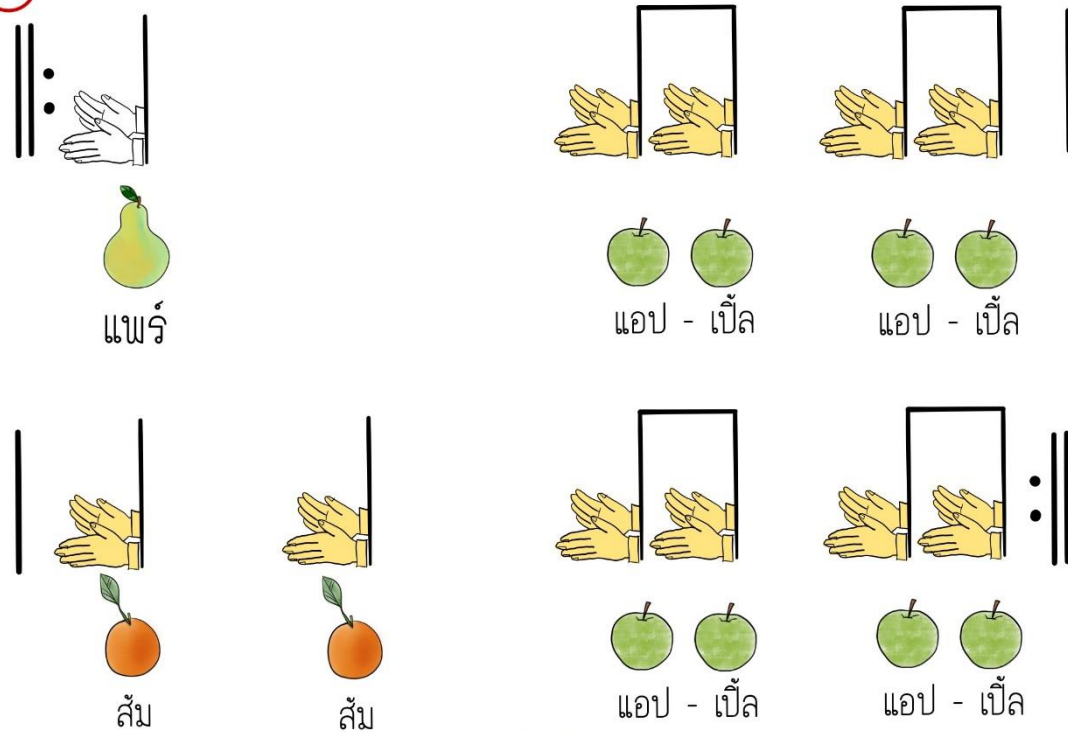
การ์ดจิ้งหะ เพลงลาวกระทบไม้



①



②



เพลงลาวกระทบไม้

(ตบมือ)

● = 100 - 120

เนื้อร้อง/ทำนอง มนตรี ตราโมท
เรียบเรียง กัญจิรา โกมลพันธุ์

① ② ③ ④ & ① ② ③ ④

4
|| ●

แสง รัย - นี ส่อง ศรี

① ② ③ ④ ① ② ③ & ④ &

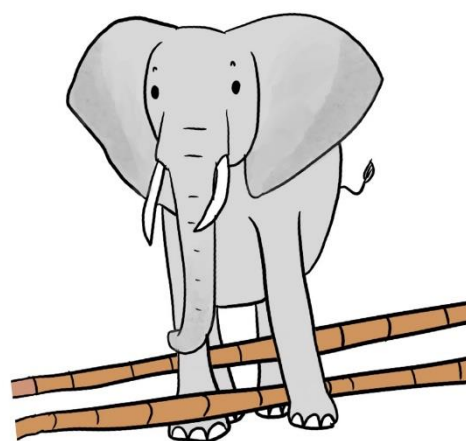
4
|| ●

นวล ลา ลำ ลำ ลำ ลำ

① ② ③ & ④ & ① ② ③ ④

4
|| ●

ลา ลำ ลำ ลำ ลา :



เพลงลาวกระทับไม้

(รูปแบบจังหวะ)

♩ = 100 - 120

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง มนตรี ตราโมท

เรียบเรียง กัญจิรา โกมลพันธุ์

① ② ③ ④ ① ② ③ ④ ① ② ③ ④ ① ② ③ & ④ &

mf

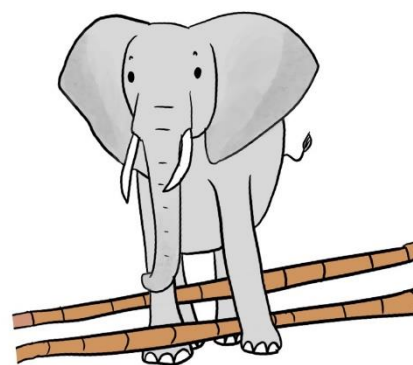
R R L R L R L

R R L R

L R L R

ล้า ล้า ล้า ล้า ล้า

L R L R



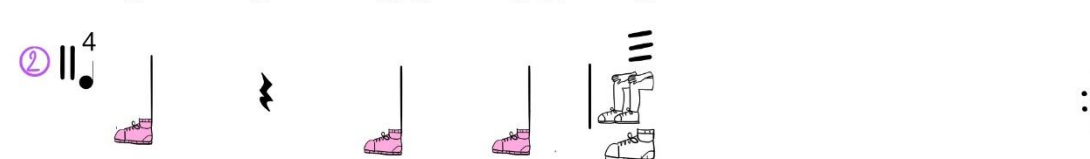
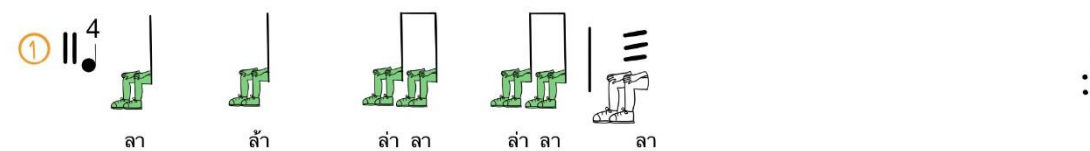
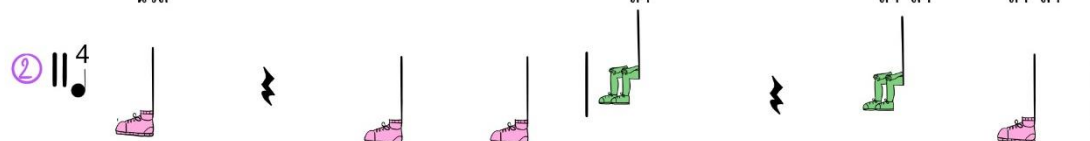
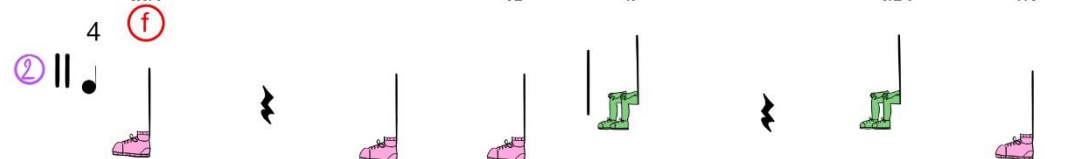
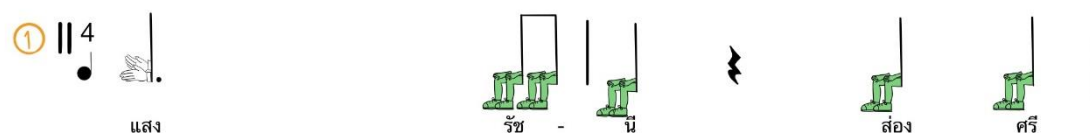
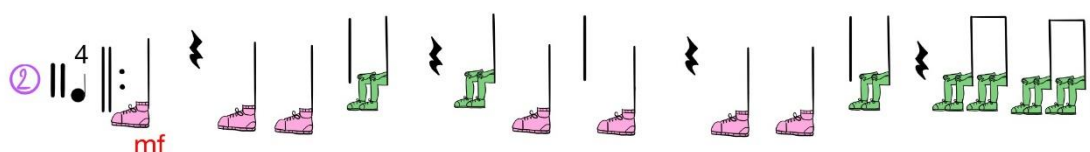
เพลงลาวกระทบไม้

(บรรเลงคู่)

สำหรับครู

♩ = 100 - 120

กิจกรรมที่ 1

เนื้อร้อง/ทำนอง มนตรี ตราโมท
เรียบเรียง ทัศนิตา โกมลพันธุ์

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล

นางสาวกัญฐิตา โกมลพันธุ์

วัน เดือน ปี เกิด

วันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2535

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

วุฒิการศึกษา

เรียนจบชั้นประถมศึกษาจากโรงเรียนประชาณีเวศน์ มัธยมศึกษาตอนต้นจากโรงเรียนมัธยมประชาณีเวศน์ จากนั้นเข้าศึกษาต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย แผนการเรียนศิลป์ - ภาษาญี่ปุ่น ที่โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา จังหวัดกรุงเทพมหานคร ต่อมาได้ศึกษาเครื่องกระทบกับอาจารย์สุจารีย์ ประพิณวงศ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม และอาจารย์เกษม ทิพยเมธากุล โดยสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) เกียรตินิยมอันดับสอง สาขาวิชาดนตรีศึกษา (การสอนดนตรีสากล) ภาววิชาศิลปะดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปีการศึกษา 2559 และในปี พ.ศ. 2561 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY